

MIN KARRIÄR SOM "GATECRASHER"

Det är inte bara vackra kvinnor och tjusiga män som kan leva på sitt utseende. Själv har jag som journalist haft stor nytta av mitt yttre. Fåordiga män har öppnat sina hjärtan för mig och kvinnor har biktat sig i mitt sällskap. Nu kanske ni frågar er vad det är för slag av magnetism som jag utstrålar. Svaret är ingen alls. Jag gör helt ett så korrekt och prydligt intryck att många betraktar mig som ofarlig. Tulltjänstemän har nästan utan undantag vinkat till mig att passera och i yngre dagar gick jag ibland in på discotek gratis, eftersom jag antogs komma från brandmyndigheten. Jag åkte ofta gratis på tåg genom att sitta och blunda med öppen mun samtidigt som jag gungade i takt med tågets krängningar. Konduktörerna hade inte hjärta att väcka mig. De antog förmodligen att jag var en riksdagsman på väg hem efter en sejour på Helgeandsholmen med blått frikort på tåget och i behov av ostörd ro. Ett problem har förstås varit att svenska kvinnor, särskilt de med borgerlig bakgrund, inte attraheras i lika hög grad av manliga krukväxter av mitt slag, utan dras till en mer vildvuxen flora.

Även jag har dock upplevt amorösa eskapader och spännande möten. Jag vill inte påstå att det fanns så värst många sådana känslor inblandade, när jag tillbringade en kväll i sångerskan Lena Philipssons loge, men det var minnesvärt, kanske inte för henne, men väl för mig.

Vår tete a tete utspelade sig på Melodifestivalen år 1986 på Cirkus i Stockholm.

På den här tiden var den svenska uttagnings-tävlingen ett tämligen anonymt evenemang. 2000-talets stora schlagerhysteri med delfinaler i kokande ishallar runt om i Sverige hade ju inte drabbat oss än. Dekoren till programmet var hämtad från Razzel-studion på Gärdet och programledaren Lennart Swahn var iförd Sveriges Televisions svarta tjänstesmoking och en ljusblå skjorta. Som alltid var han även iklädd sin professionella butterhet, av somliga tittare tolkad som högfärd, men som egentligen bottnade i blyghet. Jag hade tagit mig in bakom scenen där de medverkande laddade upp. 1980-talet var ju axelvaddarnas, fontän-frisyrens, pingvinärmarnas och de midjekorta kavajernas speciella decennium och för att inte fastna i varandra så hade alla deltagarna fått varsin container att klä om i. Två väktare kom gående i korridoren, men innan de upptäckte mig så fick jag syn på en ung tjej som stod i dörren till sin loge och tittade ut.

- Får jag komma in till dig och ställa några frågor, undrade jag.

- Visst, svarade Lena PH.

Detta var den första gången hon var med i TV och Lena hade en liten instamatic-kamera i handen. Om det varit 20 år senare, så hade vi skrivit om hennes kamera-kupp. Men nu var det ännu aningslöst 1980-tal.

- Jag fotograferar dom andra som tävlar, berättade hon på sin mjuka småländska. Jag vet ju inte om jag får vara med i sådana här stora sammanhang igen. Då kan det vara bra att ha stöd för minnet i sitt fotoalbum hemma i Vetlanda.

Jag tyckte att Lena var näpen, men jag trodde inte riktigt på hennes chanser att slå igenom som artist. Det är inte enda gången jag haft fel.

-Lena, du borde inte lita på okända män som vill komma in i din loge, sa jag förmanande, det finns massor av fula gubbar i nöjesindustrin. Jag kunde ha varit en av dessa slemmiga humrar.

- Nej då, jag såg direkt att du inte var en sådan, svarade Lena.

- Jamen lite farlig kunde jag väl ändå ha verkat, muttrade jag och sköt upp glasögonen som halkat ner på näsryggen i hettan. Jag erkänner utan omsvep att jag blev lite småsur över hennes totala tillit till min ofarlighet. Ingen manlig varelse, inte ens Claes Borgström, vill väl vara helt harmlös.

- Vet du att du påminner lite om Carl Bildt, frågade jag Lena.
- Det var inte snällt sagt, svarade hon. Har jag så stora öron?
- - Nej, men skorrningen, svarade jag. Behåll den, det kan bli en bra gimmick.
- Här ska sägas, att jag inte för ett ögonblick tror att mitt råd påverkade henne att fortsätta skorra, men nog har de mjukt rullande r:en bidragit till hennes överlevnad i den tuffa idolbranschen. Om de gjort det för Bildt också låter jag vara osagt

-

Betydligt mindre lättsamt var mitt möte med den amerikanske komikern Bob Hope några veckor senare. Han kom till Stockholm morgonen efter mordet på Olof Palme, för att vara dragplåster på den stora Barnbygalan på Oscarsteatern. Hela nationen befann sig i ett chocktillstånd och de journalister som kommit till pressmötet i ett konferensrum på Arlanda Flygplats kände sig utsända på en tvångskommendering och agerade därefter. Frågorna följde formulär 1A för intervjuer med amerikanska kapitalister. Det handlade mest om hans förmögenhet. Bob Hope svarade vänligt med ett alltmer ansträngt leende under USA: mest konkava näsa. Lyckligtvis kom också en barnkör från Nackas Musikskola in och sjöng en FN-sång för 83-åringen så att bilderna i tidningen räddades av ett glittrande blänk i hans blick.

- Tack, mina små älsklingar, viskade Bob Hope med bruten stämma.

När mötet en stund senare avslutades gick jag fram till Bobs hustru Dolores och erbjöd mig att bära den jättelika bukett med blommor, inslagna i knastrande cellofan, som SAS skänkt paret Hope. Dessutom hade barnen i kören haft med sig varsin liten blågul bukett till de båda gästerna. Jag följde med paret Hope ut genom en bakdörr. Bob var iförd en metallic-grå överrock, hatt och portfölj och påminde mest av allt om en riksbankschef på väg till jobbet.

-Det måste ha varit fruktansvärt när nyheten kom om mordet på vår statsminister, sa jag till honom, när vi stod vid limousinen för transport till Stockholm.

- Ja, svarade Bob ivrigt, det värsta i min karriär. Tänk dig själv. Här hade vi förberett oss med massor av råa Palmeskämt och så berättar kaptenen i högtalaren vad han just fått höra. Alltihop blev cold turkey. Vi fick tänka om helt. Men det är inget man kan sitta och prata om med svenska journalister en sådan här morgon.

- Hälsa ledningen och tacka för blommorna, sa Dolores till mig innan vi skildes åt.

Uppenbarligen trodde hon att jag arbetade för flygbolaget.

SAS vip-koordinator, en solbränd kvinna, hade trott att jag var Bob Hopes sekreterare. Detta dementerade jag dock kraftfullt. Att uppge falsk identitet denna morgon med staden full av poliser var inte tillrådligt.

- Märkligt, jag tyckte ni såg så lika ut, sa SAS-kvinnan iskallt. Frågan är om jag fått en finare komplimang, även om den inte var avsedd som någon sådan.

Kvar från mötet med Bob Hope har jag en golfkeps med hans namn på, framtagen av SAS. Bob hade provat den inför fotografierna, men skänkte den till mig efter den förvirrade pressträffen. Kepsen ligger i mitt bankfack i väntan på en värdestegring. Där ligger också en unik slips från Bingolotto. Den är så ful att den får mig att tänka på gamle finansministern Erik Åsbrink, mannen som bar slipsar från helvetet och glagögonen som gud glömt, men det är en annan historia.

Tro bara inte att alla mina "gatecrashes" har ägt rum i den harmlösa kändisvärlden. Jag har även försökt att wallraffa i den högre skola, men dessvärre blivit grundligt kuggad. Mitt tyngsta magplask utspelade sig i gamla Östtyskland. Jag hade planerat att hoppa av från väst i Östberlin och sedan skriva en bok om mina upplevelser som den enda avhopparen till kommunistblocket, förutom spionen Kim Philby och den disharmoniska rikemannadottern Christina Onassis. Min lilla etta på Gärdet i Stockholm var uthyrd i andra hand och mina uppdragsgivare var förvarnade om att jag kunde bli borta ett år. Dessutom hade jag gjort upp om publicering med den tidens förläggare i ropet: Kalle Hægglund.

Således väl förberedd åkte jag ner till Warsawa, för att ta ett tåg till Berlin. Avhoppet skulle som sagt ske i Östberlin. Där var det ordning och reda. Om jag försökt hoppa av i Polen, då hade det betraktats som ett dåligt skämt. Warsawa vimlade ju av akterseglade svenska män. Jag hade aldrig tagits på allvar och fått uppehållstillstånd. När jag stod på perrongen i Warsawa och väntade stannade ett plomberat expresståg på väg till Paris. Jag kom i samspråk med ett gäng professionella bridgespelare som hängde ut genom ett fönster. De var på väg till en tävling i Belgien.

- Vi reser runt och tävlar om penningvinster, berättade den blekaste av kortoxarna. Alla vinster delar vi fifty fifty med polska staten.
- Varför ska du vänta på expresståget till Berlin, du kan lika gärna åka med oss, sa hans kompis.
- Tågets dörrar är låsta, svarade jag.
- Inga problem, vi tar in dig genom fönstret.

I nästa ögonblick lyftes jag upp av ivriga armar och hamnade i bridgespelarnas kupé. När vi kommer till Friedrichstrasse, så får ni hjälpa mig ut samma väg som jag kom in, förklarade jag.

- Vad ska du där att göra, undrade kortspelarna.
- Jag tänker hoppa av, svarade jag.
- Jag antar att du ska dit och göra ett reportage och har visum, sa den bleka kortoxen.
- Nej, men säg ingenting till någon om mina planer.
- - Det är inte säkert att de släpper in dig, varnade kortoxen. Östtyskarna är otroligt misstänksamma och kommer att tro att du är spion.
- På kvällen gnisslade vi in på stationen Friedrichstrasse. Militärer i långa skinnrockar, ridbyxor, stövlar och skärmmössor, som vilade på näsroten, fattade posto vid varje dörr på tåget. Schäferhundar leddes ner på spåret och kröp vädrande in under tåget. Samtidigt gick civilklädda tullare från kupé till kupé och kollade resenärernas bagage. De såg ut ungefär som norrländska kommunalråd på en mysafon med motionsdans och lingondricka, men var av ett brutallare slag. De stack vassa strumpstickor i ventilationens små hål för att försäkra sig om att ingen gömde sig där bakom. Jag tog farväl av bridgespelarna och gick genom korridoren mot dörren med mitt bagage. Den var upplåst, men noga bevakad.
- Vad håller du på med, undrade polisen i skinnrocken när jag klev ner på perrongen. Här är avstigning absolut förbjuden.
- Kamrat, sa jag på min bästa skolryska, jag är svensk medborgare, men vill söka asyl hos er i demokratiska Östberlin.
- Stå still, röt polisen och blåste i en visselpipa. En äldre militärpolis med stålbågade glasögon kom ilande.
- En idiot vill lämna tåget och stanna här i DDR, suckade skinnrocken.
- Jag tror på ert system, sa jag. Jag är trött på kapitalism och rovdrift.
- Prata inte smörja, kliv genast på tåget, kommenderade den äldre polisen, samtidigt som han vänligt men bestämt föste mig in genom tågdörren igen.

- Ni anar inte vilket besvär ert påhitt skulle kosta mig, suckade han och höjde ett förmanande pekfinger, när han fått mig på plats igen i kortoxarnas kupé. Nu håller ni er i skinnet och försöker er inte på några fler manövrar.

Han skakade på huvudet och såg bekymrad ut.

- Hoppa av i DDR, ni måste vara helt förryckt.

Kortoxarna skrattade när tåget gnisslade igång mot väst. Efteråt har jag tänkt på vad som kunde ha hänt om jag tagits emot i DDR. Hade jag kunnat lämna landet efter några månader, eller hade jag tvingats stanna i fem år till återföreningen med Västtyskland. På 1980-talet fanns en blåögdhet bland journalister och inte minst hos mig. Jag trodde mig som svensk ha immunitet mot övergrepp och tvång från myndigheter.

Jag följde med bridgeproffsen till Brussel. Där spelade de hem motsvarande 100 000 kronor. I kongresscentret där tävlingarna ägde rum mötte gänget från Polen en gammal kollega. Jag uppfattade inte riktigt hans namn, när han presenterade sig, men tyckte att han såg märkligt bekant ut. Med sin lite stirriga blick och de svarta ringarna kring ögonen påminde han om gamle högerledaren Yngve Holmberg.

- Vem var det där, frågade jag den bleke kortoxen, när Holmberg-kopian försvunnit i vimlet.

- Det var Doktor Zjivago, såg du inte det.
- -Doktor Zjivago är en romangestalt, svarade jag.
- - Ja, men Omar Sharif är en högst levande person, svarade kortoxen, vi krockar med honom överallt på bridgetävlingar. Han är en av världens främsta och mest flitiga spelare.

20 år senare skulle jag krocka bokstavligen med Omar Sharifs brorsons hustru med min bil i Malmö.

Brorsonens hustru kom cyklande, när jag körde ut från min parkeringsplats. Hon klarade sig med skrubbsår på knäna och det hela ledde till att jag sålde min våning till henne och hennes make billigt. Det var i den euforiska lyckan som drabbade mig, när jag fått klart för mig att hon inte var svårt skadad.

- Din make är lik en filmstjärna, sa jag till henne när vi satt med överlåtelsehandlingarna vid mitt köksbord. Då utbytte de båda ett leende.
- Min farbror är Omar Sharif, förklarade den unge mannen. – Jaså han, en gammal bekant till mig, svarade jag. Journalister säger ibland så efter ett flyktigt möte med någon celebritet. Det är en tämligen harmlös yrkesskada, men onekligen lite fånig.
- - Vad gör gamle Omy idag, undrade jag.
- - Han spelar bridge, svarade brorsonen. Han är helt tokig i bridge. Men han röker inte längre, förr rökte han 5 paket om dagen.
- Jag kollade fakta och fann att mycket talade för att det stämde, det där med släktskapet. Brorsonen hette Shalhoub i efternamn precis som Omar Sharif gjort på den tiden han var kristen. Han konverterade i unga år till den muslimska läran. Att han spelade bridge hade jag själv kunnat se. Brorsonen och hans unga hustru var dessutom aktivt kristna.

-

Ett sätt att komma in i slutna miljöer är att "lifta" med någon celeber person. På Internationella Handelskammarens 200-års jubileum i Hamburg i Tyskland limmade jag på Fiatkungen Giovanni Agnelli. Det var inte svårt, eftersom han var en sällskaplig och spontan person. Vi slog följe inne i den stora hörsalen och jag lät honom bestämma vart vi skulle. Snart passerade vi en säkerhetskontroll. En stark

strålkastare lyste upp oss, när vi gick genom en metalldetektor. Jag såg att den gamle livsnjutaren och industrimannen var tunnhårig. Den välkammade frisyren svävade som tunn sockervadd över huvudsvålen. Hans hy var fläckig som en ödla, men pepparkornsögonen var livliga. Han bar en ljusbrun sidenkostym och pratade bilmodeller med mig. Efter en stund förstod jag att han förväxlat mig med någon representant för Mercedes.

- Det tidlösa hos Mercedes är en styrka, sa han, försiktigt leende.

- Umgås ni fortfarande med Anita Ekberg, frågade jag.

- Hon var fantastisk i La Dolce Vita, svarade han diplomatiskt. Hon är fortfarande fascinerande, en tidlös kaross, där också. Agnellis leende blev lite skevt.

Vi passerade ytterligare en säkerhetskontroll utan att jag stoppades. I ögonvrån såg jag att väktarna bar på små automatvapen. Vi gick genom en mörk korridor fram till en dörr. I rummet bakom dörren satt Helmut Kohl, Henry Kissinger, gamle västtyska kanslern Helmut Schmidt och Peter Wallenberg runt ett groggbord. Alla tittade forskande på mig, när vi kom in. Även Agnelli tittade undrande på mig. Troligen hade han plötsligt insett att han inte riktigt visste vem det egentligen var som han släpat med sig in i det allra heligaste.

- Vår unge vän här kommer från den tyska bilindustrin, sa Agnelli. Hans tonfall var lite frågande och han tittade uppmärksamt på mig.

Skulle jag helt fräckt svara ja, slå mig ner vid bordet och hoppas på att de glömde bort mig? På så sätt kunde jag kanske få mig till livs några roliga anekdoter från politikens och ekonomins elitserie. Tyvärr svek mig modet. Mjölksyran i benen kändes som efter ett maraton-lopp. Jag tror det i alla fall. Jag har aldrig sprungit något.

-Oj då, det här är inte toaletten, sa jag ursäktande och gick mot dörren. Jag måste ha tagit fel dörr.

- Försök inte herr Wallraff, ni var bättre som turkisk gästarbetare, brummade Henry Kissinger ironiskt. Han var (och är) en kortvuxen man, men hans djupa basröst tycktes stiga ur en inre avgrund. En sådan mullrande röststyrka i en begränsad kroppsvolym har jag bara upplevt en gång tidigare. Det var hos liten lejonunge som låg i en skokartong.

Den stora skillnaden mellan svenska och utländska affärsmän blev tydlig när Mercedes bjöd jubileumsgästerna på stor middag på ett packhus i Hamburgs hamn som byggts om till lyxkrog. Meningen var att nya kontakter skulle knytas mellan delegaterna, men svenskarna klämde ihop sig vid ett av borden och krokade sig fast i varandra som demonstranter vid kärnkraftsverket Cellafeld brukade göra på 1980-talet. Den enda som bökade runt i vimlet med sin på denna tid imponerande mage och de stora glasögonen på den lilla nästippen var Peter Wallenberg. Han var vid denna tid en mycket gemytlig person. Nu när man ser den till halva sitt forna format nedbantade Peter i TV-intervjuer idag, så tycks det som om detta gemyt suttit i den försvunna halvan. Han gör dock fortfarande intryck av en viss blygsamhet och hygglighet.

- Ska du inte vara lite värdig och tillbakadragen som de andra svenskarna, frågade jag honom skämtsamt. Man kunde säga så till Peter Wallenberg utan att ha tog illa upp.

- Hörrödu, jag har själv varit en liten putte och jag tänker inte bli för fin för att knyta nya kontakter, svarade han barskt.

- Man kunde säga att hans son, Jacob, följde i pappans fotspår. Han hade placerat sig på en läktare långt från affärlivets celebriteter vid ett bord med kvällens unga, blåklädda värdinnor. Där var stämningen otvungen och glad.
 - Samma kväll fick jag ett talande bevis för hur långt Sverige står från Europa. På hemväg från hamnen begav jag mig upp till horgatan Herbertstrasse i sällskap med ett av våra mest namnkunniga styrelseproffs. Klockan skulle just slå tolv på natten och kommersen var i full gång. I fönstren bakom gatans plåtavskärmningar satt de lättklädda flickorna på barstolar i rosa neonbelysning. Och på den slitna håliga trottoaren utanför trängdes sydeuropeiska gästarbetare med korrekta tyskar och lätt bortkomna manliga turister.
 - Till sistnämnda grupp fick vi nog räkna oss själva. Det gällde att kliva rätt bland förrådiska fallgropar och vickande gatstenar, eftersom flera av flickorna rastade sina pudlar direkt utanför fönstren och den kommunala renhållningens kvast-skotrar inte kom in genom plåtavskärmningarna och kunde utöva den urtyska nationaldygden, att hålla rent.
 - Går tjejerna hit för att dom vill träffa killar, frågade styrelseproffset.
 - Det kan man säga, svarade jag.
 - Nu vinkar en tjej hitåt tror du det är mig hon menar ?
 - Säkert, med din dyra kostym ser du mest solvent ut här ikväll.
- Styrelseproffset gick fram till fönstret, men kom mycket snabbt tillbaka med rodnande kinder.
- Det där var ingen trevlig tjej, sa han. Hon ville ha pengar och när jag berättade att plånboken låg kvar på hotellrummet, men att jag gärna gjorde det gratis, då blev hon förbannad och undrade vad jag gjorde här.

På vägen tillbaka till hotellet fick jag förklara hur världens äldsta affärsverksamhet fungerade, fast egentligen var det lite gåtfullt att en illusionsfri och luttrad man från näringslivets gräddhylla inte riktigt förstod hur det gick till i en hamnstads glädjekvarter.

BONUSRUTA:

Annat var det med gamle SAF-chefen Curt-Steffan Giesecke. Han förstod hur det fungerade i Europas hamnstäder och hur hala kantstenarna kan vara på rättfärdighetens smala trottoar, från vilket många halkat ner i diket. I väntan på efterrätten på en bankett i Haag vid ett statsbesök i Holland skrev han den här limericken om mig på servetten:

Den flitige reportern från Z
 Kom till Holland för att nyheter leta
 Men han glömde sin plikt i ett rödljusdistrikt
 fast om det får vi ingenting veta.

- Det där var verkligen mitt i prick, sa min illusionsfria hustru när jag kom hem.

PRATMAKAREN

Hela mitt liv har jag känt en obetvinglig drift att föra vidare de nyheter jag snappat upp och långt innan jag blev journalist, började jag ringa vänner och bekanta så snart jag fått nys om något sensationellt. Jag älskade också att med hög röst rapportera till omgivningen vad som hände mig och denna egenhet i min karaktär märktes redan vid

mitt dop. Jag tillhör den troligen helt obefintliga minoritet av barndöpta, som kommenterade sin egen dop-cermoni som om den varit ett kungligt bröllop i TV. Jag upptogs ju i den kristna gemenskapen vid 2 års ålder, då jag till omgivningens och min barnläkares stora förvåning redan börjat utveckla stora verbala virusiteter och pratade flytande.

- Nu tvättar vi håret, ropade jag över dopfunten och då jag med blöta lockar släpptes ned på golvet, så sprang jag fram till kyrkväggen och pekade på en rad ventilationshål.
- Här inne bor tomten, berättade jag medan prästen kom efter mig och fullföljde cermonin.

Min omgivning stärktes alltmer i övertygelsen att jag led av medfödd mun-diarre och när jag var 5 år, bestämde sig några äldre kamrater att slå mynt av min svada.

Man textade en skylt med uppmaningen: "kom och hör världens värsta pratmakare. Kostar bara 10 öre". Jag ställdes därefter med skylten bredvid mig på trappen till Gustaf Adolf-kyrkans sakristia. Märkligt nog stannade de förbipasserande till och åhörarna blev snabbt bara fler och fler.

Affärerna gick helt enkelt så strålande att mina managers beslutade sig för att utveckla vår rörelse. En disk skulle införskaffas, så att kassören kunde sitta bekvämt och räkna växelpengar. Jag kommenderades iväg till Gärdets Snabbköp, för att be att få en bananlåda.

Detta var dock inget bra sätt att behandla en nytänd stjärna på retorikens himmel. Istället för att gå till snabbköpet gick jag och min kompis Hans ut på Djurgården och återvände inte hem igen förrän sent på kvällen. Utanför vårt hyreshus möttes vi av Östermalms scoutkårs juniorsektion. Oron hade varit stor och man hade letat efter oss på Gärdet. Att jag stått och pratat på kyrktrappen innan försvinnandet var en förbryllande omständighet. En teori som framförts var att jag drabbats av hög feber och yrat. När man nu konstaterade att jag var vid god vigör och inte drabbats av någon mystisk sjukdom, så fick jag redogöra för vad vi gjort. Jag berättade om hur vi fått glass vid köksingången till restaurang Godthem och sedan gått vilse när det mörknade. Ju mer jag berättade, ju fler blev detaljerna och vargungarnas ögon växte.

Någon fortsatt karriär som pratproffs blev det dock inte. Annars fanns möjligheten att försörja sig på sin svada ungefär fram till 1980-talets mitt. Jag tänker inte på lekledarna eller sportkommentatorerna i TV. Utan på varudemonstratörerna, en yrkesgrupp som försvann från våra köpcenter och varuhusentréer, när det opersonliga TV-shop tog över. Vart tog de vägen, dessa pråligt klädda herrar kring 40? De som stod vid sina hopfällbara bord och demonstrerade nya ooumbärliga hjälpmedel, tvättsvampar med fördubblad sugverkan och hushållsmaskiner som rengjorde sig själva. De kallades skåpfillare, eftersom de fick folk att spontanköpa allsköns hyllvärmare. Själv inhandlade jag i Fältöversten en fiffig potatisskivare, idealisk till Janssons frestelse, en maträtt som jag aldrig tillagat vare sig före eller efter inköpet. Fast egentligen var det inte potatisskalaren jag inköpte. Det var försäljaren som gjorde mig helt såld. Han hade en noppriig kostym i beige-brun thai-siden kvalitet, matchad av en slips med en knut stor som en slaktarnäve under hakan. Dessutom talade han en ädelskånska som varken var lundensiskt torr eller malmöitiskt bråkande. Sådan ville jag bli.

Min tidigt upptäckta talang som storpratare gav mig en självsäkerhet som varade fram till puberteten. Jag älskade att ställa mig upp i olika sammanhang och be om ordet. I skolan ansågs jag som den bästa föredragshållaren i en visserligen inte alltför hård konkurrens och som många barnstjärnor blev jag snabbt utstuderad och garnerade mina anföranden med dramatiska, teatraliska gester.

Denna utveckling var oroväckande och det är svårt att säga, hur alltihop hade slutat, om inte min talarbana tvärt brutits, då jag var 13 år gammal. Borgholms oomtivistat småtråkiga kyrkobyggnad var platsen där katastrofen utspelade sig under min konfirmation på Öland. Det hela var lite extra märkvärdigt, eftersom dåvarande kronprinsen, Carl Gustav, också gick och läste i min årskull.

Vid kyrkkaffet efter själva konfirmations-cermonin skulle jag överrätta en tackgåva från oss konfirmander till prästen. Jag skulle också hålla ett litet tal och mitt under samlingsstunden kring kaffeborden reste jag mig och gjorde tecken till tystnad.

Sorlet i lokalen dog ut. Alla ansikten och blickar riktades mot mig. Effekten var så omtumlande, tystnaden så öronbedövande, att jag, mycket överraskande, blev helt tom inombords. Allt omkring mig blev suddigt i konturerna som i ett dimmigt töcken. (Jodå, den gamla klyschén stämde.) Jag öppnade munnen och sa: jag ska be att få tacka prosten Söderberg för den här tiden...

Jag hörde mig säga denna mening, men bara jag. Ingen annan hörde något. Min röst var så svag, att det måste ha tettet sig som om jag stod och mimade. Jag fick helt enkelt ingen kraft från magstödet. Den gamle prosten uppfattade min belägenhet och med fladder i prästkappan ilade han fram till mig. Återigen rabblade jag mitt tacktal. Han lyssnade vänligt leende. Hans hand var torr och varm när han ledde mig tillbaka till min plats. När han återvänt till sitt eget bord mitt i lokalen och sorlet åter stigit, då upptäckte jag att kuvertet med tackkortet låg kvar i min innerficka. Jag blev tvungen att lomma över till hans bord och överrätta kuvertet.

Det starkaste minnet från konfirmationen år 1962 var annars den gåtfulla drift att fjäska och göra sig till som drabbade oss alla i kronprinsens närvaro. På insparkskvällen i prästgården fick de närvarande turas om att berätta en rolig historia, eller spela upp en sketch. Jag noterade att alla, efter varje skämt och upptåg sneglade mot kronprinsens plats, för att kontrollera om han skrattade. Allt som sades var avsett för hans öron. Jag noterade också att vår blivande monark var lättroad. Han skrattade och slog sig på knäna vid minsta anledning därtill. Kronprinsen var sannolikt den enda någorlunda normala och av svassandet oanfäktade personen i lokalen. Jag själv var svårt drabbad av fjäskfebern, jag liksom alla andra konfirmander.

Bonusruta: KROGFYLLO VID TRE ÅRS ÅLDER

JAG VAR EN AV SVERIGES FÖRSTA TV-TITTARE.

Under mina första sju år bodde vi invid ett nedlagt och igenbommat militärområde på Gyllenstiernsgatan. Det var stadens sista utpost mot det stora exercisfältet, Gärdet. Ungefär 5 år senare skulle Sveriges Radios väldiga betong och glaskomplex växa upp på denna plats, men redan på den här tiden, i mitten av 1950-talet, hade jag blivit bekant med det nya mediet ; televisionen.

De flesta vuxna män i vårt hus var ingenjörer. De jobbade på Patentverket på Valhallavägen. Arbetsbördan på 1950-talet var inte alltför betungande. Det fick till följd att min kompis Berndts pappa hade energi över på kvällarna till att sitta och konstruera sin egen TV-mottagare. På den följde vi sedan försöks -sändningarna från Tekniska Högskolan. De pågick en timme varje onsdag. När de regelbundna sändningarna kom igång blev just onsdagen, ironiskt nog, en TV-fri dag.

Ett lekprogram med skådisen och radiounderhållaren Sigge Furst drog ner jubel i Berndts vardagsrum. Sigge ledde olika tävlingar för vuxna. Två personer stod till exempel med en apelsin fastkämnd mellan sina pannor. Det gällde att göra så många och så häftiga rörelser som möjligt utan att apelsinen föll i golvet. Byxbakarna rörde sig som vindrutetorkare och publiken framför TV-mottagaren tjöt av skratt. Nästa tävlingsmoment bestod i att förmå en gummisnodd att förflytta sin från pannan till hakan med hjälp av mycket groteska grimaser. Programledaren Sigge Furst försökte få gummisnodden att röra sig nedåt, men den satt ohjälpligt fast och grävde sig allt djupare in i hans köttiga anletsdrag.

Det märkliga är att inga nymodigheter förmått oss att sluta skratta åt denna typ av skämtsamma lekar i underhållnings-programmen. Själv skrattade jag så våldsamt att Berndts pappa tog mig i armen och ledde ut mig i trappuppgången. 1950-talet var inte de obehärskade känslotvingarnas decennium. I alla fall inte i svenska ingenjörs-kretsar på det nyktra Gärdet i Stockholm.

- Det får vara någon måtta på utlevelsen, muttrade han. Nu får du gå hem och lugna ner dig.

Bakom vårt grågröna 1950-talshus låg Gustaf Adolfsparken med sin kommunala lekavdelning och tålmodiga personal. Där kunde vi gå på styltor, kasta prick med tygpåsar mot en måltavla, gunga i gamla bildäck, och krypa genom en ihålig trädstam. Parkens lekavdelning var skapad efter den nya barnpsykologins riktlinjer, men barnen föredrog att leka på det övergivna militärområdet på andra sidan huset, tvärs över gatan. Det var klassat som en ytterst farlig och olämplig miljö att beträda på grund av alla blindgångare, outlösta projektiler och vassa stenflisor från sprängningar under militärmanövrarna. När jag var 4 år hade jag kommit hem med en stor projektil i handen.

-Titta mamma, ett läppstift med färgen avskalad, sa jag. Sedan fick jag stränga tillsägelser att gå in på mitt rum, medan projektilen ställdes ut på vår njurformade balkong i väntan på ankomsten av en desarmerings-expert.

Vid ett annat tillfälle hoppade en ekorre in på balkongen. Jag tog den i min hand och slogs av hur mjuk pälsen kändes. Ekorrens lilla nos vädrade oroligt. Ögonen blänkte vaksamt. Den var så söt, men i nästa nu rusade det lilla djuret upp på min nakna arm. Jag skrek högt av smärta. Klorna var sylvassa. Den lilla kroppen var ett stycke koncentrerad kraft. Från min axel hoppade ekorren till balkongräcket och försvann över kanten. Dunkelt förstod jag, att mina drömmar om att bli djurens konung kanske inte skulle bli en alltigenom behaglig upplevelse.

Mina föräldrar avvek i ett viktigt avseende från övriga boende i huset på Gyllenstiernsgatan. Inte ens tennisstjärnan Sven Davidsson, som var inneboende hos en familj i 7:an, röntade mer uppmärksamhet. Man kan säga att mina föräldrars ryktbarhet var jämförbar med dagens dokusåpakändisars och anledningen var att de hade en tandemcykel.

Åsynen av mor och far, framglidande med samordnade, rytmiska benrörelser på sin dubbelcykel, väckte samma uppmärksamhet som ett offentligt samlag under ett guppande täcke i Big Brother-huset i TV gör idag. Grannarna sprang till fönstren, när de kom insusande från en tur på Djurgården. Kvarterets ungar stod beredda och så snart cykeln låsts fast vid cykelstället, så klättrade tjugovis av dem upp på ramen och började gunga häftigt fram och tillbaka.

Vi for även till Gotland och Öland med cykeln och det idoga trampandet lade förmodligen grunden för en god hälsa. Min far blev 94 år gammal och vid sin fridfulla

och snabba död tittade han upp i rummet på sjukhemmet och sa något som kunde tolkas som att hela rummet var fullt av vita, bevingade tandemcyklar på väg upp mot himlen. Mina föräldrar var inga sällskapsmänniskor, men hos dem fanns en social klättringslust, iallafall vad det gällde bostäder. Gärdet i all ära, men livet bakom Östermalms fasader lockade mer och när jag var 7 år gammal, flyttade vi till en 8-rummare på Eriksbergsgatan vid Humlegården, efter att min mor arrangerat en flyttkedja med åtta olika bostäder inblandade.

Vi flyttade från 1950-talets ljusa funkisvärld vid Frihamnen och Gärdet i ena ändan av Karlavägen till 1880-talets överdekorerade och dystra riddarborgar i den andra ändan vid Engelbrektskyrkan.

Det ansågs finare att bo i de gamla, omoderna husen med sina vindlande serveringsgångar, fönsterlösa jungfrukammare och garderober ombyggda till wc. Vår sociala upphöjelse kröntes också av införskaffandet av en svart BMW av 1954 års stora, bulliga modell.

Här kommer bergåarna i sitt vrålåk, brukade min mor utropa i den trygga förvissningen att ljudet av hennes röst inte hördes genom karossens tjocka plåtskal, när vi körde in på vår gata efter en utflykt med bilen. Liksom raggarna tog vi gärna en tur till någon av de nyöppnade grillkiosker som vuxit upp kring infarterna till Stockholm, där personalen i cowboyhattar och rutiga skjortor hällde upp nymodigheten pommes frites i pappråg. Sen cruisade vi hemåt ätandes i bilen.

Min mors kavata utrop uteblev en gång då vi påkördes bakifrån av fyrans spårvagn på Birger Jarlsgatan, ungefär där Spy Bar ligger idag. Krocken kastade vår bil rakt in i den orientaliskt inspirerade entrén till Arvid Nordqvists matvarutempel. Det var en lördag eftermiddag, när Östermalms lokalbefolkning efter en halvdags arbete inhandlade sin oxfilet till middagen och tvingades klämma sig förbi vår bil för att komma in och ut ur affären. Stora jordkockor hade lossnat från karossens underrede och för att riktigt påkalla uppmärksamheten stod spårvagnen kvar ringande på gatan. Gudskelov blev ingen fotgängare skadad när vår bil slungades upp på trottoaren.

Bilolyckor tillhörde vardagen på 1950-talet på ett helt annat sätt än de gör idag. Det smällde ofta i gathörnen inne i städerna, när förarna förlorade kontrollen över de svårmanövrerade fordonen som ofta löpte amok. Personskadorna vid dessa stadskärnekrockar blev lindriga, men det psykiska lidandet var desto störrre. Jag minns en smäll i hörnan Tegnergatan- Döbelnsgatan, där familjen i ena bilen, en röd chevrolet, satt och storgrät. De hade just startat sin bilsemester i Europa. En länge emotsedd resa som nu fick ställas in. Bilförsäkringen var inte betald. En snäll polisman sökte trösta familjen genom att skänka dem biljetter till Polisbrödernas stora sommarkonsert på klostergården i Vadstena.

Ett annat fenomen som försvann med 1950-talet var bilisternas ständiga hälsande på varandra i trafiken. Man kände en gemenskap med andra bilister som körde ens eget bilmärke. Opel-förare blinkade med helljuset åt andra Opel-förare och vinkade genom sidorutan. Volvogubbar lyfte på hatten åt andra Volvogubbar och knutten eller spettan bakpå bönpallen på en BMW motorcykel sparkade till alla BMW-bilar på stänkskärmar, som de kom åt.

"Två kokta med bröd, tack" var ett vanligt förekommande utrop, när en engelsk Hillman Minx i mitten av 1950-talet kom puttrande nedför gatan. I folkmun kallades ju denna bilmodell för "Korvståndet".

Med flytten från Gärdet till Östermalm ökade vår hyra från beskedliga 160 kr till astronomiska 800 kr i månaden och för att parera denna plånboks-knock började mina föräldrar hyra ut rum till inneboende.

Vår första inhysing var en mustaschprydd italiensk polisman vid namn Stefano. Som jag minns honom var han ovanligt lik den amerikanske skådisen Burt Reynolds, även om jag av förklarliga skäl inte kunde göra den jämförelsen på den tiden. Stefano hade tvingats lämna hemstaden Brindisi på Italiens klack sedan han bötfällt sonen till en av stans kriminella bossar för fortkörning.

Istället hade han bosatt sig i Rom, där han lärde känna en kvinnlig amerikansk diplomat och följde med henne, när hon förflyttades till Sverige. Nu bodde han i vårt bibliotek och ett svagt men envist knarrande från sängen avslöjade om han var hemma. Det rytmiska gnället från sängbotten var dock ingen 100 procentig garanti för att den mogna amerikanska flickvännen också var på besök hos oss. Förutom sängen var vår ugn ofta uppvärmd av Stefano. Han lärde oss tillaga och äta pizza ungefär tio år innan den stora pizzavågen sköljde in över vårt krogliv.

I våningens gamla jungfrukammare bodde Jehab Kahn, en domare från Lahore i Pakistan. Den blide mannen med Ghandiskjortan och den cylinderformade mössan hade dömt fel i ett mål och tvingats fly från sitt land hals över huvud. Han hyste en mycket värnadsfull men glödande kärlek till min mor och skulle hålla kontakt med familjen och komma på besök många gånger under åren, långt efter att han flyttat ifrån oss och bosatt sig i London.

I vår stora matsal hade dr Joffe sitt varulager. Han importerade askkoppar, godisskålar och fruktfat i onyx och alabaster från Italien. Det var efterfrågade varor denna tid då folkhemmet möblerades om och miljoner låga njurformade bord i teak ställdes mellan soffan och den nyinköpta TV-apparaten i våra vardagsrum.

Dr Joffe såg ut som en grånad italiensk greve, men var i själva verket en judisk aktivist som deltagit i gatuslagsmål med antisemiter i England och var rädd för nynazisternas hämd. Man skulle kunna säga, att vi drev en liten flykting-förläggning på det aningslösa Östermalm.

Vardagen i barnrikehuset på Gärdet hade varit full av liv, men här i avskildheten på Östermalm var dagarna tysta, medan nätterna fylldes av olika ljud. Jag låg ofta sömlös i min säng och noterade uttrykningsfordonens sirener i fjärran. Ett dovt åskdån hördes, när Djursholmståget passerade vårt kvarter på sin väg till och från slutstationen vid Engelbrektsplan och ljuskvadrater vandrade över taket i mitt mörka rum, när bilar körde in på vår gata. Genom väggen från rummet intill hördes ett sprakande och fräsande ljud. Det kom från fröken Johansson som rattade in den religiösa stationen Ibra Radio på kvällarna.

Fröken Johansson hade tagit över dr Joffes rum sedan han handgripligt sökt förföra min mor och efter detta känt sig föranlåten att flytta i all hast. Fröken Johansson hade blivit lite konstig efter att ha sparkats av en häst i huvudet som liten. Samtidigt var hon en ytterst stillsam natur, även om hon hade anmält ärkebiskopen till justitiekanslern sedan han sagt något förklenande om frikyrko-ikonen Levi Petrus. Nu trodde hon sig vara förföljd av statskyrkans präster och kom hem på kvällarna från jobbet med hukande gång och oroligt spanande blick. Såg hon en präst i närheten av vårt hus, så tog hon en omväg runt kvarteret. Man kan säga att också hon var på flykt även om förföljelsen var inbillad.

En betydligt muntrare natur var den kvinnliga frälsningssoldat som tog hand om mig och min 5 år yngre syster Maria, sedan våra föräldrar drabbats av hjärnhinneinflammation och isolerats på Roslagstulls epidemisjukhus. Samhällets instanser hade, av förklarliga

skäl, en ytterst begränsad hjälp att erbjuda en familj i en paradvåning på Östermalm, men hos den självtänkande Frälsningsarmen fanns förståelse. Armen hade sitt högkvarter på Östermalm och ledning visste minsann vilken nöd som kunde dölja sig bakom de mest respektabla och välbärgade fasader i denna stadsdel. I vårt fall var behovet en barnvakt som flyttade in under de veckor mina föräldrar låg isolerade. När inte samhället hjälpte till var detta ett oöverstigligt problem för mina utmattade föräldrar. Om det nu inte varit för frälsis.

Syster Lisbeth flyttade skyndsamt in hos oss, iförd sin uniform och en stor skrällhatt med ett rött band med texten SLUM. Vad husets övriga hyresgäster tyckte om att få en slumsyster i sin närhet framkom inte. Det pratades aldrig grannar emellan i de tysta trapphusen på Östermalm. Skvallret sköttes av de hembiträden, ofta trotjänarinnor, som många höll sig med. Dessa snappade upp senaste nytt och vidarbefodrade sina egna nyheter i de små mjölkbutiker som långt in på 1960-talet låg i varje gathörn.

Trotjänarinnorna var ett speciellt släkte. De hade kommit från Småland som unga flickor och blivit kvar hos familjerna. När föräldrarna dog ärvdes de av barnen som bildat familj. Lisbeth blev dock inte kvar längre än vad som behövdes, men det var roligt så länge det varade. En dag stod hon i köket utan sin uniformsjacka, men med hatten på huvudet och lagade mat.

- Jag mötte Lennart Hyland i porten, berättade hon. Han var mycket trevlig och lovade att ha med Frälsningsarmén i sitt program i radion. Han berättade att han brukade stanna upp på torget i Tranås och lyssna när vi spelade.

Om mötet med Lisbeth påverkade Hyland-redaktionens beslut, att ha med Frälsis i den omtalade religiösa hörnan i TV ett par år senare må vara osagt.

GRANNE MED HYLAND

Det var ingen tillfällighet att vår slumsyster mötte Lennart Hyland i vår trappuppgång. Vi bodde grannar i huset. Från vårt köksfönster såg vi över till hans vädringsbalkong som också vette mot gården. Siv-Britt från Ljusdal, en 16-årig flicka som jobbade au pair hos oss, räknade varje dag kläderna på Hylands balkong och ringde hem till sin mamma och berättade hur många av makan Tuss klänningar och Lennarts kostymer hon observerat och vad de hade för färg och mönster. Hylands ställning som eternas idol var så stark, att en kult av hans person uppstått med Hyland-frälsta människor över hela landet.

På Eriksbergsgatan 14 befann vi oss i epicentrum, själva navet kring vilket allt snurrade. Det hände att turistbussar stannade utanför vårt hus och guiden berättade i högtalaren att de befann sig på det lilla Eriksbergs-massivet, även kallat "Hyland Hill". Även de sotiga arbetare som under ett öronbedövande rassel hällde ner stenkolen till värmepannan i källaren en gång i veckan under vintern var medvetna om saken. De talade om att värma Lennart.

Hylands ord var lag i detta av tegelhus bebyggda Morokulien. Inför den första Ingo-matchen förklarade den enarmade ändringsskräddaren (kallad Mr Jack Pot) för min far:

- Vad har väl en liten svensk att sätta upp mot amerikanen Floyd Paterson !
- Varför denna omsvängning, undrade min far häpet. I förra veckan trodde du obetingat på Ingo. Han skulle vinna på knock out i första rondan.
- Innan jag pratat med Hyland, ja. Nu har jag Hylands ord om saken. Han var inne med sin överrock härom dagen. Måste läggas ut.
- Mr Jack Pot ruskade på sitt pomaderade huvud och hötte lite med pekfingret på den kvarvarande armen.
- Nej, vi små svenskar är helt chanslösa mot boxningens breda boys från USA. Så är det bara och det måste vi acceptera.

- Skräddaren anlade en högtidlig min. Den satt sedan kvar som klistrad i hans runda ansikte till den 23 juni, då Ingo knockade Floyd i tredje rondan på Yankee Stadium i New York.
-
- Samma psalmsång hördes från hökarna i matvarubutiken Runebergsboden, där Hyland köpte sin småländska ostkaka och kalvsylta. Än hade Hyland sagt si, än hade Hyland sagt så. Så snart han dök upp i någon av de två dörrarna ställde sig bodbiträdena att bocka som oljepumpar i Texas. Det hände att blyertspennorna bakom öronen föll i golvet.
- Hyland skulle i slutet av sitt liv drabbas av delirium tremens, men han drack för mycket redan på den här tiden i slutet av 1950-talet. Vissa veckor stod hans bil parkerad på samma plats på den lilla branta stumpan Stenbocksgatan, utan att han fick parkeringsböter. Då visste alla att han var inlagd på torken för avgiftning och att Gaukontoret var varslat om saken.
- En person som inte visste att Hyland var intagen för avgiftning var en tiggare som regelbundet gick runt och ringde på dörrarna i kvarteret. På Runebergsgatan nedanför vårt hus låg ju ett systembolag och det medförde en intensivare trafik av avsigkomna individer i området än på annat håll. De gamla husen på Östermalm saknade fram till 1990-talet porttelefoner, kodlås var ännu inte påtänkta och även objudna besökare ägde fritt tillträde. Just denne tiggare hade uppfunnit ett, som han trodde, finurligt sätt att viggla pengar.
- - Jag är en gammal vänsterforward från Djurgårdens idrottsklubb, förklarade han och höll fram hatten samtidigt som han stack in skon i dörrspringan, när min mor öppnade. Lennart Hyland låter hälsa att alla i huset ska ge mig en slant. Det är en form av riksinsamling till en urspårad elitidrottare.
- - När sa han det, undrade min mor häpet.
- - För fem minuter sedan, svarade tiggaren.
- - Det var sjutton vad du var tillbaka från torken snabbt, svarade min mor som ibland var förvånansvärt rapp i repliken.
- Hennes slagfärdighet kom också fram, när jag vid ett tillfälle hotade att ta livet av mig genom att sprätta upp min mage med en manchete-kniv.
- - Vänta tills jag hunnit hämta kameran, sa hon. Det här blir unika bilder. Kanske kan vi sälja dom till världspresen.
- Min mor älskade att iscensätta ruggiga effekter. När min vidskeplige kusin Bo var på besök, så släckte hon ner belysningen i vår stora våning och tände fotogenlampan över köksbordet. Det fick till effekt, att skuggorna tycktes växa längs de höga väggarna när vi satt och åt vår kvällsmat. Rummet med sina gamla skåpluckor och prång ändrade utseende och blev mer hotfullt. Omärkligt hängde min mamma en gammal spatserkäpp i bambu på ryggstödet till Bos stol. Den tillhörde min farfar, men hade glömts kvar i vår lägenhet efter ett av hans besök. En stund senare spärrade hon upp ögonen och gav ifrån sig ett dämpat stön av ångest.
- - Spökkäppen, skrek hon, den har vandrat till Bos plats. Den har utvalt honom.

- Stel av skräck rusade lille Bo fram och klängde sig fast i min mammas famn. Vid denna tidpunkt var hon i 30 års åldern och hade förmodligen inte påverkats av den nya barnpsykologins budskap, trots att jag testats av avantgardistiska barnpsykologer, men om detta berättar jag längre fram.
- Här ska sägas att min mamma var en godhjärtad person som gärna hjälpte människor i nöd. På 1960-talet blev hon polissyster och sedan socialassistent utan någon formell utbildning och var mycket populär bland klienterna. Ja, min mors marxistiska kollegor på socialbyrån var tvungna att acceptera henne, även om de tyckte hon var ideologiskt hopplös och saknade grundläggande insikter i klassamhällets
- Den urspårade elitidrottaren som tiggde vid vår ytterdörr fick också en 50-öring i hatten och från fönstret kunde jag se honom en stund senare belåten gå in på systembolaget efter sin rond i vår trappuppgång.

Egentligen fanns bara en person som var oberörd av all uppståndelse och stjärnkult i kvarteren kring Eriksbergsgatan och det var Hyland själv. Han har fått ett eftermäle som självupptagen och självömkande, men det gällde nog framför allt slutet av hans liv. Jag minns hans leende första gången vi möttes vid hissen i trapphuset. Han hade skjutit sin ankdammshatt i nacken, knäppt upp den gråspräckliga vinterulstern och betraktade mig nyfiket och roat. Det var ovanligt bland den tidens vuxna att lägga märke till och uppmärksamma barn. I alla fall på ett positivt sätt.

I årsboken Herrarnas Kalender och tidningen SE utmålades Hyland som hurtigheten själv. Det var full fart från det han vaknade på morgonen till sena kvällen, men bilden av ett outtröttligt energifenomen stämde inte helt. En gång hittade jag honom sittande i den mörka trappen med en förtvivlad min.

- Har du blivit utelåst, frågade jag.

- Nej, men livet är inte alltid lätt, suckade han. Tänk om jag fick vara i dina skor en dag, sparka fotboll i Humlegården, strosa runt på stan, helt utan krav.

- Du får göra så mycket kul, du också, sa jag och tänkte på frufridagen, slipsbytarträffen i stans parker och den allmänna bakelse-utdelningen på Sveriges konditorier - alla hyländska initiativ.

- Ja, men du ska veta att det inte bara är en förmån att vara Lennart Hyland, suckade han allvarligt. Det är en tung plikt också. Livet har lika många måndagsmornar som lördagsskvällar.

Jag glömde inte hans ord i den mörka trappen, även om jag inte riktigt begrep betydelsen av dem. Två decennier senare intervjuade jag honom i Göteborg, där han gjorde Gomorron Sverige på lördagarna. Det var i slutet av 1970-talet. Hyland var fårad av åren som gått, mycket spänd och uppe i varv. Att vi varit grannar en gång i tiden verkade han helt ha glömt och det var kanske inte så konstigt med tanke på allt han hunnit med i mellantiden. Vi kom att prata om hans berömmelse.

- Att heta Lennart Hyland är helt visst ett privilegium, när man gjort något bra, suckade han.

- Men det är också ett tungt kors att bära, fyllde jag i. Ibland skulle man vilja byta tillvaro med nån liten grabb som spelar fotboll på Heden, eller hur ?

Då brast Hyland i gråt. Han staplade fram till fönstret i redaktionslokalen och tryckte pannan mot rutan. Det kala huvudet sjönk ner mellan de spända axlarna. Kroppen skakade.

- Hur kan du vara så insiktsfull, snörvlade han, du som är så ung. Folk förstår inte hur det förpliktigar, att alltid vara Lennart Hyland. Alla tror att mitt liv bara är lätt. Men så är det inte. Det är mycket smärta som måste dövas. Alla har förväntningar på mig, men de största förväntningarna på mig har jag själv.
- Artikeln jag skrev för Veckojournalen kom inte att handla om Hylands spända nerver och gråtattack, utan om hans professionalism. Det var också en del av sanningen, om än inte hela. Jag beskrev hur han under snabbrepetitionen i studion innan sändning påminde om ett stort jetplan som prövade motorerna före take off. Jag fick sedan höra genom hans sidekick i rutan, Expressen-journalisten Ulf Nilson, att han var nöjd med artikeln i den mån han kunde vara nöjd.
- Hyland blev delvis orsaken till att vi flyttade från Eriksbergsgatan redan efter tre år i början av 1960-talet. En kväll hörde jag min rebelliske far sucka i köket:
 - Det blir bara värre och värre med allt hylanderi här på gatan. Snart orkar jag inte höra vad han sagt i alla frågor. Tror man att karln är Oraklet i Delphi. Nej, vi måste härifrån och det snabbt.
 - Jag skulle ta Lennart Hylands tjänster i anspråk på 1980-talet, då jag gav ut en bok tillsammans med kungahuset. Den hette "Hej Ers Majestät" och innehöll brev skrivna av barn till kungen och drottningen. När det första exemplaret av boken kom från tryckeriet, så skulle vi överlämna det till kungaparet. Genom att överlåta denna uppgift till Lennart Hyland, räknade jag med att få good will och att boken uppmärksammades och blev mer omskriven i pressen, än om jag själv överräckte den till majestätet.
 - Vi samlades i ett litet förmak i Östra Valvet på kungliga slottet, förläggaren, en representant för Barncancerfonden (dit överskottet skulle gå), jag själv och Lennart Hyland. Han befann sig i ett uppskruvat tillstånd redan när han anlände till Slottet och efter en stund fick jag en bestämd känsla av att Hyland trodde, att boken var hans idé. Ett projekt som rotts i hamn av honom själv under stor möda. Hyland slog på referat-rösten och tog kommandot över hela tillställningen. Vi andra gäster, kungaparet och Elisabeth Tarras Wahlberg fann oss plötsligt reducerade till rollerna som enklare statister. Kungaparet verkade dock mer roade än irriterade. Hyland var ju en skicklig domptör.
-
- Från Eriksbergsgatan flyttade vi till ett hus i Stocksund, föga anande att vi skulle bli granne i det fasionabla villasamhället med Sigge Fürst. Genom sitt program Frukostklubben hade han blivit den andra stora eteridolen i Sverige. Från "Hyland Hill" kom vi till "Fürstendömet". Vi hoppade alltså ur askan i elden även om kulten kring Frukost-Sigge var mindre orakelbetnad. Hans ord var inte lag.
- Privat var den hejige Sigge en mycket lågmäld och vänlig person med eleganta tjockbågade glasögon och en cigarett ständigt pyrande mellan de kraftiga läpparna. Denna ovana skulle några årtionden senare leda till hans död i lungcancer. Men innan dess såg jag honom hyllas av publiken på Oscarsteatern på sin 75 årsdag.

- Med sina kraftfulla vader och starka nacke påminde han om en ardennerhäst, spjärnande uppför en backe, där han stod och mottog publikens ovationer under en halvtimme i rampljuset.
- Apropå Frukostklubben så kom jag i kontakt med en hustru till en svensk musiker i mitten av 2000-talet. Hon sysslade med healing i form av ackupunktur hemma i villans hobbyrum. Det hela hade börjat med en kurs, som hon anvisats till av arbetsförmedlingen på hemorten i södra Halland. Nu var hon en etablerad krämpbotare med patienter från hela Sydsverige.
- Det märkliga var att hon ansåg att de nålar som delats ut till deltagarna i Frukostklubben hade en magisk kraft. Hon samlade på dessa och efter att ha steriliserat dem med eld och sprit stacks de in i huden på patienten. Hennes make fick en i vaden för att öka sexlusten. Detta lyckade stick ledde till att de monterade upp en cremefärgad spegel i sovrumstaket. De båda levde i ett mycket lyckligt äktenskap.

TIDIGT MÖTE MED BRITT EKLAND

Under många år har jag brottats med en fråga: Var det den blivande skådespelerskan och frispråkiga blondinen Britt Ekland som sålde en guldnogat till mig i Cirkus Scotts tält på kungliga Djurgården i Stockholm i början av 1960-talet? Hon har ju i olika tidningsintervjuer berättat, att hon jobbade extra som chokladflicka på Cirkus Scott vid denna tid.

Att chokladflickan som sålde guldnogaten till mig var blond och anslående är i och för sig ingen garanti för att det var Britt Ekland. Alla chokladflickor som rörde sig i gångarna mellan bänkraderna, med sina brickor i läderband fästade kring axlarna, var pulshöjande. Men denna unga kvinna hade uppenbarligen en karisma utöver det vanliga. Varför har jag annars kommit ihåg henne i 50 års tid, medan jag glömt allt annat som förekom i cirkusföreställningen

. Dessutom var det något i hennes uttal av ordet choklad som stannat i mitt minne. Hon sa "shå – kla" med en nasal östermalmsk dialekt, som bara en tjej från Britts gamla skola, Nya Elementar för Flickor på Kommendörsgatan, kunnat åstadkomma.

Och så var det något med hennes näsborrar. När man satt ner på cirkustältets träbänk, så såg man rakt in i dem som om man tittat in i mynningen på en köttfärgad dubbelbössa. Britt var uppnäst, även om detta blivit mindre markant med tiden efter alla ingrepp mot åldrandet.

Från själva cirkus-föreställningen mindes jag bara en åsna som publiken inbjöds att försöka rida på. Hon kastade av alla män som satte sig på hennes rygg. Det var ju bara män som försökte.

Utan jämförelser i övrigt, så kastade Britt också av flera mäktiga män, som Peter Sellers, Rod Stewart, Lou Adler och lord Patrick Lichfield, som alla försökte sätta sig på henne. Efter avpolleteringarna for de som projektiler rakt in i pressens spalter på den tid det begav sig.

Jag mötte Britt Ekland med hennes nya man, rock-trummissen Slim Jim McDonnell på Arlanda Flygplats dagen efter Tjernobyli-katastrofen år 1986. Jag var utsänd för att försöka få till stånd en intervju med henne för Aftonbladet. Den skulle handla om dottern Victoria Sellers, som misstänktes för knarkinnehav.

En viss förvirring rådde i efterdyningarna av katastrofen, men Britt stannade ändå upp och pratade med mig. Hon var en hygglig person med ett aldrig sinande sinne för publicitet. Samtidigt var hon motsägelsefull. Både frispråkig och lite östermalmskt fin i

kanten. Slim Jim stod bredvid henne, blinkade yrvaket och kvävde gäspningar. Jag tror inte att han riktigt visste var han befann sig, inte brydde han sig heller. Britt brukade beskriva Slim Jim som den mest mogna man hon någonsin träffat. Det fick mig att undra, hur resten av gänget varit.

Britt var egentligen mest upprörd över att dottern låtit sig fotograferas naken för tidningen Playboy, utan att ha någon film eller något TV-program att göra reklam för.

Efter vårt samtal insåg jag att sanningens minut var inne. Jag kanske aldrig mer skulle få en sådan här chans. Därför bad henne:

- Snälla Britt, säg choklad !
- Britt tittade på mig med aningen särade läppar och undrande ögon.
- - Varför skulle jag säga shå- kla, svarade hon efter en stund och det stärker mig i min övertygelse, att det var hon som sålt guldnogaten till mig där i cirkustältet invid Gröna Lund.
- Apropå kändisar och godis, så gick det ett rykte för några år sedan om att stjärnskottet och allsångsdirigenten Måns Zelmerlöf råkat hålla ut ett enliters-stop med starköl i knäet på mig på Svenssons Restaurang i Torekov. Unge Måns hade sommarjobbat där som servitör och jag var gäst i ett större sällskap.
- Jag kan dementera denna skröna. Om inte annat så för att jag är nykterist och möjligen dricker en folköl till maten, men aldrig i jättestop. Det är visserligen sant att Måns spillde ut ett stop öl i knäet på en gäst under sin första dag som extraanställd servitör, men som sagt, den gästen var inte jag.
- Däremot sålde Måns tre storstrutar GB-glass till mig och mina söner, då han jobbade som ambulerande glassförsäljare nere vid småbåtshamnen i Båstad år 2005.
- - Varför gör du inte som den där trevlig svarthåriga killen, sa jag till min son Max, när vi satt oss på en bänk i skuggan och svalkade oss med våra glassar. Ta ett extrajobb i värmen. Ni verkar vara jämnåriga. En så flitig kille kan gå hur långt som helst.
-
- De unga sönerna och döttrarna i borgerliga familjer på Östermalm på 1960-talet betraktades ofta med fientliga och avundsjuka blickar från omvärlden. De ansåg ha det väl förspänt, både ekonomiskt och bildningsmässigt. Det fanns dock våndor som ingen utomstående var medveten om. Vad gjorde det till exempel att man hade en i alla avseenden korrekt och oklanderlig far, iförd Stetsonhatt och kostym, om han hotade med att ställa upp i 10 000 kronors frågan och på så sätt dra löje över sin känsliga tonårsson.

"10 000-kronors frågan" eller "Kvitt eller Dubbelt" , som tävlingen också kallades, var i TV:s barndom ett otroligt populärt program, som samkördes i radio och TV på veckans bästa sändningstid, lördagskvällar klockan 20.00.

Det var en frågesport där amatörer ställde upp och visade sina kunskaper i ämnen som de på egen hand suttit och studerat på sin kammare, förmodligen helt utan kommersiella avsikter eller baktankar. I 1900-talets gamla kunskapssamhälle var lärdom av detta slag något högst beundransvärt. Den föraktfulla benämningen nörd var inte uppfunnen.

Liksom större delen av det svenska folket satt jag närmast trollbunden framför vår flimriga, svartvita TV och såg de spränglärda tävlande - ofta med uttalade drag av bygdeoriginal - paradera förbi i rutan på lördagskvällarna. Jag njöt så som man bara kunde göra i TV:s barndom. Tills min far började prata om att själv delta i TV-tävlingen. De svindlande 10 000 kronorna lockade. De var en förmöghet i slutet av 1950-talet. Mest av allt lockade dock äran och berömmelsen. Kungörelsen från min far i TV-soffan må ha varit på skämt, men den bröt sinnesfriden för min del. En kylslagen rädsla växte i mitt inre och plånade ut all glädje.

- Fast min far satt bredvid mig framför TV-rutan, så kände jag skräck varje gång någon ny deltagare med ett nytt ämne skulle presenteras. Jag fruktade att få höra min fars namn ropas ut och se honom göra entré i öppningen mellan kulliserna. Jag visste ju inte med säkerhet om programmet verkligen var direktsänt. Kanske var alltsammans förinspelat.
 - Ämnet som min far tänkte ställa upp i var vin. Jag såg i andanom hur han smakade av olika sorter, blev fullare och fullare, mer pratsam, för att sedan kuggas av den enväldige domaren Mats Rehnberg, känd för sina skrynkliga byxor och raka kunskaper, redan på identifieringen av första slurken. Sedan fick jag veta att min far i själva verket tänkte tävla i kunskaper om staden Wien. Han hade bott där under andra världskriget, varit gift och haft barn. Det lugnade mig något.
 - Senare i livet berättade en god vän, att han upplevt samma kval som jag. Glädjen framför TV:n hade hastigt försvunnit, när hans kortvuxna far med håret i lugg, hotade med att ställa upp i ämnet Napoleon.
 - Samma undersätsige pappa gav liderligheten på Östermalm ett ansikte, när han överraskades av sin son krypandes på golvet och utstötande tjurvrål. Det var hemma i vardagsrummet. Mammans roll i leken var den av attackerad utflyktsdeltagare. Hon satt med en förfärad min i soffan och inväntade den fyrfota uppvaktaren. Den pastorala porrtablån punkterades, som sagt, då sonen oväntat tidigt dök upp efter en skoldans.
 - - Kommer du redan, brölade tjuren
 - Något år senare var rädslan för faderliga gästspel i rutan som bortblåst, trots att hotet inte helt eliminerats. Anledningen var att jag börjat gå ut på helgkvällarna. Jag tillhörde i och med detta en värld som inte tittade på TV. Jag behövde inte längre frukta ett felsteg från min far. Ingen av dem som betydde något i mitt nya liv skulle märka något.
- JAG VAR EN UR-BRAT PÅ 1960-TALET

På det tidiga 1960-talet hade föräldragenerationen börjat stanna hemma på kvällarna framför TV:n, medan ungdomen tog över städernas gator och torg. I Stockholm märktes detta allra tydligast på Stureplan. På 1940 och 50-talet hade medborgare i alla åldrar trängts under svampen före eller efter krog, kondis- och biobesöken. Man stod där och väntade på spårvagnen, bussen eller vännen att fortsätta kvällen med. Tio år senare fanns bara tonåringar från Östermalm och Lidingö på denna plats. Sådana som lite svepande buntades ihop under begreppet överklass-ungel och dessvärre i många fall inte förtjänade ett bättre epitet.

Själv var jag en av medlemmarna i vad som idag kan ses som stekarnas Jurassic Park. Vi "ur-brats" hade dock inte så stora likheter med dagens kotlettfrisyrer. Framför allt var vi mer snålt och strängt uppfostrade och hade mycket mindre pengar att röra oss med. Det fanns ynka tre krogar på Stureplan och dessa besöktes bara vid riktigt högtidliga tillfällen. Istället var det en flaska budget-vin för under femman i en skolportfölj som gällde. Den halsades i Humlegården eller i någon mörk trappuppgång.

Ur-bratsen gick sedan runt på Östermalm på allt vingligare fotsulor under helgkvällarna och sökte objudna ta sig in på fester. Det kallades att röja. Samvetslösa snyltgäster ägnade sig åt en obehaglig form av skadegörelse, om de lyckats ta sig in på en fest. Stolar, bord och golvlampor kastades ut genom fönstren. På Kaptensgatan ovanför Strandvägen åkte en hel heminredning ner på gatan från några fönster. En tragedi för de drabbade, men beskriven av röjargänget som en oförvägen, humoristisk bedrift.

TV-apparater slängdes däremot mer sällan ut, eftersom en allmän konservatism rådde i den tidens burgna hem och många inte ens skaffat mottagare vid decennieskiftet till 1960-talet.

Här ska inflikas att på Östermalm i Stockholm blev TV-apparaterna aldrig några husaltare som i hemmen runt om i landet. TV:n placerades inte sällan lite diskret i bokhyllan.

Lagom obekväma stolar drogs fram när det skulle tittas. TV:n sågs som en folkbildande trälåda och helst hade man suttit i skolbänkar runt den.

Det tilltagande röjandet gjorde festvärdarna alltmer obenägna att släppa in okända. Ofta pågick det inte bara en fest i lägenheten på partyadressen, utan också en nere i porten, där objudna samlades i växande antal. Någon kanske undrar hur de objudna fick nys om festerna under denna stenålder, långt innan mobiltelefoner och internet börjat sprida information med bredbandets hastighet. Svaret är att man fick det under svampen på Stureplan och bland Karlaplans popplar. Där samlades bratsen och utbytte information inför kvällens offensiv.

Av krogarna på Stureplan var Brända Tomten (med syskonkrogen Bäckhästen på Hamngatan) den mest originella.

Inredningen bestod av ihopsamlad ädelkitsch och fusk-antikviteter av det slag som brukade pryda murriga skådespelar-hem på 1930 och 1940-talet. Här fanns snirklade korkskruvs-pelare, järnsmidda galler, tunga renässans-kabinett, riddarrustningar, trebenta, arabiska stolar och belgiska gobelänger. Sprittillstånd saknades och därför serverades alkoholsvaga vindrinkar, som det tog ett evinnerligt pimplande vid de rustika barockborden i källaren, att bli berusad av.

Restaurang Regnbågen på andra sidan av Stureplan var tillhåll för spelare från Solvalla och den tidens småkriminella halv värld.

På en av Östermalms diskreta tvärgator låg det som jag länge trodde var en bordell. Det rörde sig om en uråldrig butik i ett 1880-tals hus, helt inklädd med laxrosa siden-draperier och en äldre kvinna med hopsnörpt mun och stor häx-haka bakom disken. Vilka varor som officiellt utminuterades i lokalen var svårt att avgöra, men på den laxrosa, vattrade sidenunderlaget i skyltfönstret stod några mycket gamla slipade sprutflaskor med eau de cologne. Denna antydning om gammaldags parisisk flärd var förstärkt helt rätt i sammanhanget och stärkte mig i min övertygelse om att detta var en lusternas lönnbutik.

Det var bara medelålders herrar, påfallande många med hypoteksfrisyrer (överkammade flintar), som gick in i butiken. De försvann bakom daperiet, för att inte komma ut igen, i alla fall inte samma väg som de gått in. Detta var förstärkt ett mysterium eftersom den sexuella synden brukade klaras av på en kvart på ställen som detta. En

höstkväll då jag passerade adressen och stannade till en stund utanför butiken i mörkret gick skådespelaren Stig Järrel in genom butiksdörren.

Nu blir det spännande, tänkte jag, men inget hände. Han liksom så många andra före honom bara försvann. Jag och min vän Bengt stod kvar en halvtimme och hade börjat ge upp, då upprörda röster hördes en bit bort. Det var från en port i samma hus. En av de upprörda rösterna tillhörde skådespelaren Stig Järrel

- Nä, nu jäklar får det vara nog, skrek han. Järrel var röd i ansiktet och lät som sitt revy-alter ego, Fibban Karlsson, på riktigt.

- Kortleken var märkt, det är helt tydligt.

- Tare lugnt, Stikkan, manade en en äldre man i lejongul överrock, ankdammshatt och en närmast parodisk ekensdialekt.

- Nä du, jag ska prata med Kaddis, skrek Stig Järrel. Kaddis har kompisar som kan kräva tillbaka spelskulder med blixstens hastighet. Kärringen ska inte komma undan det här. Tusen spänn väck på en halvtimme.

Kaddis var smeknamnet på Kar de Mumma. Han framstod lite som en godagspilt men hade kontakter överallt och i alla läger. Någon annan kan Stig Järrel inte ha syftat på. Om han fick rätt mot spelklubben med laxrosa sidendrapier fick jag aldrig veta. Nu är huset borta sedan många år, ersatt med ett av Östermalms många arkitektritade betongkomplex.

Det som idag kallas Sturekompagniet var på 1960-talet en sliten, solkig galleria uppbyggd kring det på den tiden skitiga och nedgångna Sturebadet. Jag tog simlektioner på Sturebadet och hamnade i en gråblek manlig värld, långt från det grekiska ideal som återgavs på statyer och nötta väggmålningar.

Runt mig fick äldre herrar fotbehandlingar i omklädnings-båsen bakom enkla tygskynken. Nagelflisor hoppade som löss ner i bassängen. Lustfyllda stönanden blandade sig med porlandet från den blekgröna venetianska fontänen på bassängens kortsida, när de kraftfulla badmadamerna gav det grånade stamklientelet en visserligen oskyldig, men ändå mycket efterlängtnad massage.

Småföretagsamheten frodades som tropisk grönska i monsunregn i Stockholms City vid den här tiden. Det inte bara klämdes på ländryggar och nöps i skinkor mot kontant betalning. I de låga husen som bildade kvarteret kring NK låg det finsnickerier, stenhuggerier, cykelverkstäder, glassliperier och målarfirmor på varenda bakgård. Förnäma östermalmare upptäckte ibland att deras kläder blivit nedsolkade på Hamngatan, då tinnerpåverkade målarlärningar i nedkladdade blåställ vinglat ut i folkströmmen. Min nya paletå fick sitt forder söndertrasat av en vass såg, som en berusad snickade bar på, uppstickande ur en sportbag. Livet har blivit mindre äventyrligt, sedan markpriserna anpassade sig till marknadsnivå och bara bankerna fick råd att ta över i kvarteren kring Hamngatan, men det är tveksamt om det blivit mer spännande.

Det fanns även en annan typ av lite mognare aktörer i nöjets virvlar kring Stureplan. De kallades smoking-raggarna och är idag ett utdött och bortglömt släkte. Smokingraggaren var av manligt kön och runt 30. Han körde gärna sportbil, höll till i Grand Hotels Vinterträdgård och Strand Hotells festvåning, det senare lekplatsen för det omsusade Racing Club. En medlemsklubb på den tiden, då Sveriges mest mytmättade minglare var ärrade racerförare med namn som Uffe Norinder, Picko Troberg och Jocke Bonnier.

En sista utpost för ur-bratsen och smokingraggarna var Djurgårdsbrunns Vårdshus, kallat Brunnen och beläget ute på Djurgården.

Man demonstrerade rikedom och världsvana i skänkstugans cocktailbar, genom att betala sin Dry Martini med en 100-lapp. Ett astronomiskt belopp i början av 1960-talet.

Sedeln skulle dessutom vara ihopvikt på längden och räckas fram till bartendern, fastklämd mellan de klackringsprydda pek- och långfingren.

I en uppmärksamrad radiointervju kallades smoking-raggarens säng för ett nöjesfält. Denna skamlösa liknelse sände chockvågor av indignation och moralpanik genom 1960-talets folkhem. Frikyrkliga gruppen chartrade bussar från Jönköping till Stockholm och gick i fackeltåg i protest mot smokingraggarnas osedliga liv och missbruk av nattsömnens helgade viloplats. Deras nattliga aktiviteter i lustens lågvatten, ansågs undergräva hela vårt samhälles fundament och påskynda jordens undergång.

Frågan är dock om alla smokingraggare var så pilska och pigga i sänghalmen som det gjordes gällande. Den kände Stureplans- profilen Tage Svensson, allmänt kallad Playboy-Svensson (eftersom han prytt sina visitkort med en playboy-kanin) var ett bevis på motsatsen. Han utmärkte sig också genom att bära solglasögon kvällstid vid besöken på Cecils Bar på Biblioteksgatan. Playboy-Svensson påstod sig ha fått brillorna av Jarl Kulle. Denne i sin tur sades ha burit dem i pjäsen Teenagerlove på Oscarsteatern. Playboy-Svensson skröt över att ha sexuella förhållande med alla flickorna i Oscars-baletten.

- Dom ringer mig på kvällarna efter jobbet, sa han, jag kan höra hur dom ligger i sängen och gnyr och bara väntar på att jag ska komma över med min "cocktailshaker" och skaka loss.
- - Men om du är så populär, hur kommer det sig att du sitter här i baren till långt in på småtimmarna varje kväll, undrade någon.
- Affärer, svarade Playboy-Svensson allvarligt. Jag måste vara tillgänglig om jag får ett telex från Iran. Jag gör miljardaffärer i det svarta guldet. Grovkornig kaviar. Då kan man inte hålla på och sprida sin egen rom till allsköns kvinnor.
- Jag besökte Playboy-Svensson tio år efter hans storhetstid som barlejon vid den knastrande brasan på Cecils Bar. 1960-talet var slut. Champagnelådorna med Gula Änkan öppnades inte längre med kofot ute i spritkassan. Vi befann oss i en helt annan era, det var i mitten av 1970-talet. Playboy-Svensson bodde vid denna tid i en etta på Kapellgränd på Söder. Stadsdelen hade ännu inte blivit hemadress för det trendiga lattefolket. Playboy-Svensson kallade sin lilla lägenhet för San Michele efter Axel Munthes villa på Capri och bjöd på kaffe ur blommiga koppar med bullar. Efter en stund gick han fram till sitt enda fönster som vette mot en bakgård, tittade på fasaden mitt emot och sa:
 - - Bukten är full av segelbåtar idag.
 - Han var helt allvarlig och jag förstod att det var klokast att tillämpa den gamla regeln, att bara hålla med folk som uppenbarligen lider av vanföreställningar.
 - - Det pågår förmodligen en regatta, sa jag.

Det är med en gnutta vemod jag idag konstaterar att tiderna så totalt förändrats. På 1960-talet räckte det med att låta trycka en liten playboykanin på visitkortet för att få ett smickrande smeknamn och uppnå odödlighet och ryktbarhet i Stockholms nöjesliv.

Smokingraggarna förekom också ymnigt på medlemsklubben Corps Elite på Grants Taverna på Strandvägen. Med sina 44 år var Henning Sjöström en av de äldsta stamgästerna på detta ställe år 1966. Jag tillhörde de yngre och minns hur den blivande amatörsopranen från Burträsk en kväll reste sig från sin plats på kortsidan vid ett av honnörsborden, slog ut med armarna och hojtade till serveringspersonalen:

- Champagne till mina vänner !

En flaska Gula Änkan i en ishink ställdes rasslande fram. Vid stängningsdags hördes upprört sorl från sällskapet. Det visade sig att stjärnadvokaten med sitt fulltecknade arbetschema och sina många hobbies förmodligen i ren distraktion glömt att betala för sin bjudbutelj. Han hade dessvärre avlägsnat sig och i dessa tider, långt innan mobiltelefonens intåg, kunde han inte påminnas om sina plikter.

På en maskeradkväll på klubben dök en miljonärsson från Djursholm upp, utklädd till grovarbetare i en overall med texten LO på. Han hade svärtat sot på kinderna, viftade med en stor skifnyckel och ropade:

- Kollektivavtalet kräver, alla tjejer med stora bröst ska ha sex med mig!
- Var får Jean-Christian allt ifrån, tjöt någon, flera andra kiknade av gapflabb och en ung och lovande direktörsassistent ramlade av sin stol i skrattkramp, trots att han varit måttlig med spriten under kvällen. Vad var väl tomtedrakter, zorro-mantlar och madame Pompadour-peruker mot detta?

Samma påhittige yngling blev en tid senare stämplad som en pajas bland sina många bekanta, sedan en ung kvinna lurat honom att klä av sig på ett stort party i en paradvåning på Karlavägen. I tamburen lossade hon på hans livrem och eggade honom med smekningar att kliva ur sina byxor. Han följde henne i boxershortsen med "tältpinne" genom rummen där några dussin ytterst städade gäster stod eller satt med sina drinkglas. Han var alldeles omtöcknad av åtrå och trodde säkerligen att de var på väg till ett sovrum. På dansgolvet övergav hon honom för en annan, kärlekskrank kavaljer, dock iförd byxor.

Det var på något sätt symptomatiskt att hon fördömdes av de kvinnliga gästerna, medan dessa översåg med Jean-Christians beteende. Han var ju så naiv och lättledd, men i grunden en fin människa.

1960-talets mest omsusade Stureplans-brat hette Mogens Friis-Andresen. Han utvecklade den speciella snobbdialekten bland Östermalmarna, med sylvassa så kallade "Mölle i:n", till ett alldeles eget språk. När han öppnade munnen och pratade, så tycktes det som om man kommit i närheten av en bikupa med surrande läten. Det var stört omöjligt att förstå vad han sa. Detta sätt att prata drevs till sin spets på ett litet konditori kallat "Teve" på Tegnergatan i Stockholm, nära Sveavägen. Medan danskrogarna i stan hade slipstväng, rådde här ett "i-tväng", ett krav att man skulle uttrycka sig med svårbegripliga ljud. Normalt pratande personer hindrades visserligen inte från att komma in, men frystes ute.

Märkligt nog blev Mogens Andresen, detta cendrefärgade modemysterium chefredaktör för den folkliga flicktidningen "Min Värld" fylld av virkrecept på varma vinterlavor, baktip till kaffefesten och råd om nya acne-behandlingar. Då på 60-talet var Mogens omöjlig att se bakifrån, eftersom han bar skjortor med så höga stjärkragar att bara en tygklädd skorsten tycktes sticka upp ur kavajen, när han vände ryggen till.

Höga kragar var under flera år bratmodets alldeles speciella kännetecken. Skjortor, inköpta i någon av stans herrbutiker, lämnades omedelbart in till ändringsskräddaren Skjortdoktor på Grev Turegatan och fick en ny krage, minst 7 cm hög till en kostnad av 14 kronor.

Skjortdoktor hade, liksom Sveriges kungar, ett alldeles eget valspråk: "Det är inget fel att vara orginell", löd det. Detta valspråk användes med förkärlek, då någon ung, osäker man undrade, om han kunde bära en 14 cm hög krage med uttag för öronen, utan att bli utskrattad.

När unge Mogens hoppade av sina skolstudier en vårtermin, så fick han ett mycket orginellt jobb. Han blev Taxi-raggare utanför varuhuset NK. Han stod framför den stora

entrén på Hamngatan och vinkade in taxibilar åt välbärgade men under bördan vingliga stamkunder som handlat så mycket, att de inte kunde åka hem kollektivt.

15 år senare mötte jag honom ofta i hissen på Åhlen & Åkerlund, när han var chefredaktör och jag reporter. Han rörde dock inte med en min något igenkännande, trots att vi tillbringat många lördagskvällar både i trappuppgångar och på fester och dessutom gått i samma skola. Det var ett uppförande helt i enlighet med den gamla bratkoden, att vara lite upphöjd och aristokratiskt avskärmad. I dagens Facebook-kultur är villkoren omvända, nu gäller det att känna så många som möjligt.

I början av 1960-talet kallades unga som inte passade in bland bratsen lite föraktfullt för Sunar. En Sune var en ung man med tuppkam, nylonskjorta (dessa kallades låginkomsttagarens andra skinn), gärna också en liten tatuering på handen i form av tre punkter, så kallade "luffarprickar". Sunens tjej var en "Tina" eller en Doris.

Schablonbilden föreskrev att hon skulle valka ett tuggummi mellan sina käkar, ha volmat hår och en hårdspacklad Kleopatra -make up.

Östermalms unga män hette aldrig Sune, eller så värst mycket annat heller för den delen. Jag räknade ut att sju av tio brats, som var tonåringar i början av 1960-talet, döpts till Johan. Varför detta namn blivit så populärt var en gåta. Det fanns igen hjältekonung eller omsusad fältherre med namnet i historieböckerna. Det var snarare en ängslig fantasilöshet som dikterat valet av namn. På Östermalm fanns en "följa John"-mentalitet, eller kanske ska vi kalla den "följa Johan". Den märkliga omständigheten, att nästan alla hade samma förnamn gjorde att Östermalms unga garde började tilltala varandra med efternamnet istället. Detta gjorde naturligtvis inte omgivningen mer positivt inställd till goddagspiltarna, då det felatigt uppfattades som ett tecken på en högfärd över alla gränser.

Östermalm och dess förort Gärdet var på 1960-talet ett från en torftig omvärld avskilt, litet rike. Man hade kolonierna Saltsjöbaden och Djursholm, men många av dess innevånare var ändå medvetna om att stadsdelen inte var jordens absoluta mittpunkt. Centrum i världsalltet var istället köptemplet NK med entré från Hamngatan. Sidenhuset, som låg mitt emot, räknades också hit, även om det hade sin entré lite mer diskret beläget vid Västra Trädgårdsgatan.

Denna "splendid isolation" betydde att bratsen bara träffade andra brats från grannskapet, men ibland dök utsocknes oväntat upp. En kväll befann jag mig på Hotell Edens skybar invid Stureplan. Sista beställningen hade tagits upp, baren var nedsläckt och personalen försvunnen. Några i mitt sällskap tassade runt innanför bardisken och sökte efter spritflaskor, men allt var noggrant inlåst, allt utom en drinkmixer med en, av doften att döma, färdigblandad Tom Collins. Den grågröna drycken delades broderligt. I tystnaden som uppstod då vi höjde glasen till en skål hörde vi diskreta, nästan ljudlösa snörvlingar. De kom från ett bord halvt dolt av en grön spalje. Där bakom halvlåg i en stol en småvuxen, äldre man i elegant kostym med pullover. Hans ögonlock var slutna, munnen öppen. Han hade kanske inte stigit iland på skybaren från en rymdfarkost, men något sa oss att han ändå var från en annan landsända och bara här på tillfälligt besök.

Vi kittlade honom med ett blomblad under näsan. Han ryckte till och öppnade det ena blodsprängda, lite utstående ögat. Mycket snabbt skakade sedan den gamle mannen sömnen ur kroppen och ville ta i hand med oss alla, som om han genom kroppskontakt önskade förvissa sig om att vi fanns på riktigt och inte tillhörde drömmarnas värld.

- Varför i helvete är ni här och inte ute och uppvaktar fruntimmer i er egen ålder, undrade han barskt. Cocktailbarer som den här är ju rena ålderdomshemmet.

- Pengar, svarade min kompis Knut Vilhelm, kallad Kåve. Det kostar för mycket.

- Var det därför ni väckte mig, sa gubben syrligt. För att få kontant förstärkning.
- Hade vi velat ha dina pengar, så hade vi väl inte väckt dig, svarade Knut Vilhelm, kallad Kåve. Vi klarar oss ganska bra ändå.
- Bra, fastslog gubben, för någon hjälp med kontanter för att jaga dofruskor, det får ni inte ikväll. Men kommer ni ner till Skåne, så ska vi åka över till Köpenhamn och gå på en nattklubb full av vackra och fylliga kvinnor nära huvudbangården. Då måste ni vara stadda vid kassa. Där är det inte gratis. Men jag bjuder på champagnen. Den är lika dålig som den är dyr på sådana ställen.
Förslaget orsakade ännu en rond av handskakning mellan alla närvarande, nästan alla vill säga:
- Jag tar gärna i hand med alla här, sa gamlingen, alla utom med den rödhårige (han syftade på mig).
- Han har så svettiga händer. Det är som att ta i en våt, iskall vante.
Den slagfärdige senioren berättade att han varit advokat och lite annat under sitt yrkesliv. Det där som gick under rubriken "lite annat" var han förtegen med. Vi gissade på att han var smugglare eller något annat i den stilen.
Några veckor senare återsåg jag honom. Det var i vår gamla svartvita TV, men det var ingen tvekan om saken. Den man vi träffat i den nedsläckta baren var Fritiof Nilsson Piraten. Nu satt han i rutan och berättade om hur hans största romanhjärte Bombi Bitt kommit till, en slyngel med illande rött hår under slokhatten, dock med torra händer.

I 1960-talets stockholmska överklass styrde inte pengarna som de gör idag. Tvärtom ansågs exponerad rikedom som något vulgärt. Man markerade inte sin tillhörighet i det övre skiktet genom dyra vanor eller med vräkiga tillhörigheter. Den outslitliga, grå gengaspaletån, rocken med en lätt militärisk touch som tillverkats under andra världskriget och odödliggjorts av Helmer Bryds Eminenet Five Quartet i TV-spexet Mosebacke Monarki, den levde kvar i gatubilden på Östermalm en bit in på 1960-talet, trots att den ofta var missfärgad efter för många tvättar.

Det var mest äldre realskolelektorer som bar plagget. Denna yrkesgrupp var mer respekterad på 1960-talet och dessutom mer omsusade av rykten och mytologi. Tysklärare sades ofta ha varit ubåtskaptener i Hitlers flotta.

Kontinentala vanor sågs som utländskt oskick och att fimpa sin cigarett i en nyss framburen oxfilet, som playboyn Porfirio Rubirosa gjorde på en fransk guldkrog, det var fullständigt otänkbart på det måttfulla Östermalm i Stockholm. Där gav man istället akt på detaljer hos varandra. Vid ett möte med en ny, obekant person slog man gärna ner blicken, dock inte av ödmjukhet. Nej, man kollade hans skor. En manlig medlem av de övre samhällsskikten hade så breda tåhättor på sina skor, att man kunde tro att han hade sex tår på varje fot. Obligatorisk i varje garderob var de så kallade Playboy-pajarna. En engelsk "Musse Pigg-sko" oftast i brun mocka med en tre cm tjock rågummisula. Att inneha mer än ett par av dessa skodon ansågs så statusladdat att ägaren automatiskt fick rangen av rikemannabarn. Så kostade de också 110 kronor, ett astronomiskt belopp i början av 1960-talet.

Skor med spetsiga tåhättor, så kallade myggjägare, bars kanske inte av proletärer på marsch under fanborgen, men väl av arbetarungdom på väg till Folkets Park eller danspalatset Lorry i Sundbyberg. Detta gjorde myggjägaren otänkbar på ädlare fötter. Allra längst drevs det asketiska överklass-idealet i lärdomens Lund. Där var det inte tillrådligt för en person med sociala ambitioner att åka runt i en ny eller lyxutrustad bil.

Ju sämre bil du körde, ju högre var förmodligen din status. Det gällde ju att vara världsfrånvärd och inriktad på lärdom och vittra resonemang.

Slarv med hygien i hemmet tillhörde märkligt nog lundasocietetens kardinaldygder. Vid en bjudning i ett gatuhus utmed karnevalsvägen (högstatus) åt jag mig ner i en skål popcorn och upptäckte till min avsmak att botten på skålen var full av beläggningar i olika nyanser. Tydligt hade skålen även använts till såser som dröjde sig kvar likt årsringar efter tidigare fester med slarvig rengöring. Jag berättade om min upptäckt för min soffgranne, en i mediasammanhang mycket berömd lundatjej. Hon gav mig en blick som om jag varit en hottentott som just anländ till "Lilla Athen".

- Alla människor förstår väl att Åkerlundarna har viktigare saker att syssla med än att stå och diska skålar, suckade hon. Rena chipsskålar finns det hur mycket som helst av - hos passiva tv-tittare utan akademiska meriter och egen tankeförmåga.

I början av 1960-talet myntades en fras för nyrika affärsmän som rörde sig ute i svängen på kvällarna. De kallades för "deltavingar". Anledningen var att flera av dem hade anammat det nya modet, att bära en så kallad TV-fluga till smokingen. Det var en liten trekant av svart sammet prydd med en konstgjord pärla. Den var avsedd att bäras mellan kragknibbarna på skjortan till smokingen och matchades fram i underhållningsprogrammet "Söndagsbilagan" av trivsel-triumviratet Jan Gabrielsson, Gösta Knutsson och Olle Björklund. TV-flugan var det, vid sidan av bena i nacken, mest deklasserande en person kunde pryda sig med i de dresscod-bevandrade östermalmarnas ögon. De diskret gammelmåttade Marcus Wallenberg och Axel Ax-son Johnson i spetsen kallades propellerdrivna, eftersom de hade en vanlig fluga till smokingen. Bruket av frackskjortor till smoking hade på 1960-talet inte anammats. Man bar vanlig, amerikansk krage och plisserat skjortbröst.

Kråsskjortor i olika pastellkulörter ansågs ytterst vulgära, de tillhandahölls inte i bättre klädbutiker, fick konventionella östermalmare att himla med ögonen och avfärdades som raggarskjortor.

Alla huvudbonader som avvek från den gängse antricitgrå ankdammshatten betraktades under hela 1960-talet som abnormiteter. Stickad luva bars bara av skidåkare och färgade jazzmusiker vid moderna jazzsessioner. Den jazzmusicerande bankmannen Thore Browaldh bar helt stilenligt hellre luva än hatt, men han gjorde det i smyg. Omvittnat var hans möte på en gata i Washington DC med Olof Palme. En torr och ihållande isvind hade fått dem båda att trä varsin luva över huvudet, men när de fick syn på varandra på avstånd, så slet de, diskret och blixtnabbt, av sig luvorna och hälsade.

Om vådan av att bära fel hatt handlar historien om de två eleganterna Ove Lannerstig och Lars-Åke Täljelund. Dessa båda modelejon med ursprung i Norrköpings upper crust gjorde stor succé i huvudstaden i mitten av 1960-talet och blev bjudna på så många fester och balunser, att de såg sig föranlåtna att själva ställa till med kalas en gång i månaden i ungarlslyan på Cardellsgatan vid Humlegården. Gästerna välkomnades redan i trapphuset av ett långt drinkbord med amerikanska highballs i olika färger, serverade av en inhyrd hjälpreda i bygelskjorta och snusnäsduk på äkta vilt westernmaner. Musiken som trängde ut från våningen var banjo-picking och de inbjudna gästerna ombads lägga sina ytterkläder på sängen i Lars-Åkes sovrum, också det på amerikanskt maner.

- Tamburer förekommer ju inte över there, sa Lars-Åke förklarande.
- När Dino bjuder in sina bekanta i Vegas, så bildas stans största textilberg i sängkammaren, tillade Ove. Med denna upplysning ville han antyda, att

han varit hembjuden till croonern Dean Martin, den mest avspände medlemmen av the Rat Pack, elitligan som utgjorde själva konen högst upp på USA:s väldiga artistpyramid.

Den ständiga egosmekningen av beundrande kvinnoblickar gav dessvärre Östgötaduon en släng av hybris. Någon annan förklaring till tilltaget av de två, att ställa upp i hattparaden på Strandvägen, iförda cowboyhattar finns inte.

Tydligen hade de inte förstått, att de därmed undertecknade sin egen sociala dödsdom i 08-regionens toppskickt. Ankdammshatt var som sagt acceptabelt, ja rent av påbjudet, på 1960-talet, men cowboyhattar, sombreros och tropikhjälmor var lika deklasserande som tatueringar, tickande klackjärn och hawaii-skjortor.

Om de åkt fast för sex med minderåriga eller sålt undermålig penecillin till ett sjukhus, så hade straffet förmodligen blivit mildare. Nu blev den omedelbara effekten att det blev glest bland gästerna på deras 4:e juli-party med våningen insvept i USA-flaggor och de själva iförda sina bredbrättade styggelser från Stetson. Inte ens det faktum att de lockade med T-bone steaks, fraktade med flyg direkt från Kansas City, kunde ändra på den saken. Hattparaden blev värdfolkets OK Corral och fjärde julifesten ett gravöl.

Hur stor inbillningens makt är i våra liv illustreras av rabaldret kring de pepitarutiga byxorna. 1963 tog dessa klivet ut ur krogköken. Det som tidigare varit en byxa för kockar blev högsta mode även på andra sidan sparkdörren, i finkrogarnas matsalar, mycket tack vare den djärva Östermalmsprofilen och affärsmannen Sten Holmquist. Den kända krogmannen hade tröttnat på att bära beiga cavalry twills-byxor till sina clubjackor och sneplat alltmer avundsjukt på sina kockars benbeklädnad, den pepitarutiga pantalongen. Den första tiden i smårutigt blev dock besvärlig för Sten. Många klagade på att de kände lukten av matos när han kom in i rummet med sina byxor. Vad hjälpte det sedan att han aldrig utsatte dem för os-risk genom att vistas i något krogkök. Lukten av stekt lök satt i näsborrarna likväl.

Det före detta köksplagget fick inte ordentligt fäste i några modesammanhang på kräsna Östermalm. Efter en tid bars brallorna mest av bratsens främsta hatobjekt, förortens män i trubadurskägg, skinnhatt och brygggarfrack. Ofta kompletterat med en viss rondör runt magen. Mysbyxan hade förvandlats till en fnysbyxa.

Det är med ett visst vemod jag konstaterar att ingenting idag är så stendött och bortglömt som den en gång så trendriktiga skid-charter-looken. Det var i början på 1960-talet som modemedvetna unga män började klä sig i smoking och pjäxor, när de skulle flyga till Österrike eller Schweiz på skidvecka med resebyråerna i ropet, Club 33 och Nyman & Schultz. Anledningen till den märkliga klädseln var att pjäxorna var för stora för att packas ner och smokingen, obligatorisk vid varje seriöst nattklubbsbesök, hotades att förvandlas till ett dragspel i resväskan.

Att resa bort på sportlovet var högsta status men ganska dyrt och ganska snart började en typ av fejkade resenärer dyka upp under svampen på Stureplan. Dessa "make believe" var iförda smoking och pjäxor. Gärna också en diminutiv axelväska i galon från SAS.

En av de flitigaste fejkarna var håll igång-profilen Thomas Nysaren Broberg. Han nöjde sig inte med att säga att han var på väg ner till Salzburg för att åka slalom. Nej, han skulle även ställa upp i störtloppstävlingar.

- Planet går vid midnatt, förklarade han. Det är skidförbundet som hyrt in kärnan.

Nästa dag mötte jag honom på Skomans café på Hamngatan. Han sökte först undvika min blick och dök ner bakom meny-kortet.

- Vad hände med resan, undrade jag. Du skulle ju åka vid midnatt igår.

- Vi sitter fast på Bromma, suckade Nysaren. Planet vi skulle åka med har fått flygförbud. Resebyrån har dukat långbord i avgångshallen och bjuder på smörgåsar och öl. Flera resenärer är så nöjda att dom inte vill åka vidare.

Jag kände på mig att han ljög. Skidresenärer var sällan nöjda med att sitta och sjunga allsång på Bromma till skillnad från Mallorcabesökare. De hade lagt ner stora summor på sin utrustning och bar ofta en ny Bogner-jacka till sina töjbara skidbyxor med elastisk hållare runt foten. Då ville man komma ut i alpluften och känna skidföre under fötterna, inte sitta på trädgårdsmöbler i en alkov på Bromma Flygplats.

Bonusinformation: 1960-talet var cocktail-kulturens speciella årtionde i Sverige. Om någon talade om en whiskey på rocken, så betydde inte detta att han eller hon spilt starksprit på sina ytterkläder. Istället rörde det sig om en beställning av en whiskey med is. Whiskey on the rocks. En whiskey utan is kallades smokey.

JAG BLIR MEDLEM I EN STORFAMILJ

Det var ingen revolt mot min borgerliga bakgrund som fick mig att vid 17 års ålder flytta in i det kommunistiska kollektivet "oktober-offensiven". Denna storfamilj bodde med rivningskontrakt i en sekelskiftsvåning på Grev Turegatan ovanför Stureplan. Den mest kände medlemmen i vår familj var den blivande barnboksförfattaren Thomas Wieslander. Med sitt röda helskägg och sin rondör var han det som kallades storpappa i familjen. Denna auktoritära art av ideologiskt bevandrade fadersgestalter, med stor förkärlek för hantverkar-tunikor och vegamössor, förekom ymnigt i slutet av 1960-talet, men försvann, märkligt nog, när vänstervågen ebbade ut. Thomas var dock mer skådespelare än ideolog och rättfärdigade inte sina beslut med politiska motiv, som så många andra ideologiska farsor. Han nöjde sig med vänliga, men mycket bestämda tonfall och fick alltid gehör och blev åttlydd.

Thomas och en kvinna i vår storfamilj hade tillsammans skrivit en berättelse som borde hamna i Guinness rekordbok som det sena 1960-talets mest tidstypiska verk. Det handlade om granar i en granskog, eller om barren på granarna närmare bestämt. De som satt högst på på de korta grenarna hade det mycket bra, ingen trängsel råde och alla hade en god utsikt över skogens siluett. Men för barren på grenarna längre ner var tillvaron ett inferno. Där råde trängsel, kaos och mörker. Till slut gjorde barren i den undre delen av skogen revolt och lyckades få till stånd en ändring av granens genetiska kod, med resultat att alla granar blev helt raka, lika breda nertill som upptill. Nu var alla barr nöjda och åtnjöt samma möjlighet till ljus och utsikt.

- Men blev inte skogen helt förändrad till det monotona, undrade jag.

- Nej, svarade den kvinnliga medförfattaren. Istället för snår och oordning råde nu disciplin och välordnade kolonner. En ren fröjd för ögat med andra ord. Som ett 1:a maj-firande på Röda Torget.

Det gick inte att ändra på hennes uppfattning med några logiska argument. Disciplinen var av godo, även om novellen i snäll svensk kompromissanda döptes till "Så fick skogens innevånare gran-sämja"

Betydligt mer anarkistiska ideal hyllades i den omtalade happening för barn, som Thomas skrivit och satte upp på Pistolteatern i Gamla Stan i Stockholm. Pjäsen kallades "Skotmånen" och beskrevs av DN-recensenten Eva Moberg som en blandning av dramatik och julgransplundring.

- Jag fattar ingenting, suckade hon vid ett besök på teatern. Är det ett skådespel du håller på med Thomas, eller är det barnkalas.

- Jag vet inte heller riktigt vad som är vad, svarade Thomas. Vi lever i en gränsöverskridande tid.

Dekoren till pjäsen bestod av jättelika sjok av skumplast som utformades till mumintroll-liknande figurer. Skulpturjobbet utfördes under några intensiva nattmanglingar hemma i vårt allrum.

Vårt engagemang i teatervärlden gjorde oss lite omsusade och ryktbara bland andra storfamiljer. Det var ju så oändligt mycket lättare att uppnå stjärnstatus på den här tiden. Jag träffade till exempel ofta på en avlägsen släkting till en medlem i sång-gruppen Gals and Pals. Han satt och पोste i soffhörnen på olika knytkalas under senare delen av 1960-talet. Släktskapet med en av sångarna i den serieledande sextetten gjorde honom så kringfjäskad, att han slapp sitta på golvet i skraddarställning på progg-festerna och dessutom bjöds på mat och dryck, medförd av de andra gästerna. När han då och då tog till orda och undslapp sig något om Gals and Pals framtida planer, så tystnade alla samtal och öronen spetsades.

Det var dock aldrig några glamorösa gaffelbitar från gruppens privata sfär som delgavs oss andra gäster och jag tvivlar på att det fanns några dyliska att rapportera om. Jag tvivlar också på att den avlägsna släktingen någonsin träffade sin kände anförvant. Turnéplaner kunde ju lätt hämtas från tidningen Orkester-Journalen. Mer behövdes, som sagt, inte för din enkelbiljett till odödligheten på det skvaller-svultna 1960-talet.

- Gals and Pals framträder i Sundsvall i helgen, kunde släktingen undslippa sig till kaffet och tårtbiten efter den vegetariska grytan. Sundsvall är en fin stad. Där skulle man kunna bo.

Att jag hamnade i den ideologiska elitkadern oktober-offensiven berodde på kärleken. Jag hade förälskat mig i storfamiljens mest omsusade och färgstarka kvinnliga medlem, Lola Nilzon och mina känslor var besvarade.

Lola var en stor läs-begåvning som fått ekonomisk hjälp av sin norrländska hemkommun, för att bedriva högre studier i Stockholm. Hon ägde också en lokal berömmelse på olika visklubbar som trubadur i Ruben Nilssons anda på den här tiden, men blev med åren psykolog och psykoanalytiker med mottagning vid Norrmalmstorg. Dessutom var hon så lik skådespelerskan i ropet, Lena Granhagen, att det en gång hände, att en äldre dam kom fram och bad henne om en autograf på busshållplatsen.

Ingen förstod vad Lola såg hos mig. En sex år yngre goddagspilt, utan intresse för marxistisk dialektik eller proletär klasskamp. Jag var själv förvånad över min besvarade kärlek och är det än idag, men förklaringen var förmodligen att hon funnit ett surrogat för sin mycket älskade lillebror Jonny i mig. Han bodde kvar hemma i Enånger i Helsingland, medan jag ständigt fanns till hands och hade ett behov av omplåstring, då jag var mycket tankspridd och ofta snubblade på trösklar och skar mig i fingrarna på konservöppnare.

Ett annat tungt vägande skäl för Lolas sympatier för mig var hennes närmast totala ointresse i politiska frågor. Hon hade visserligen sitt hjärta hos kommunisterna, eftersom hemortens vpk:are hjälpt henne med stipendium för studier på en folkhögskola, men hennes engagemang och funderingar gällde helt andra fenomen än de politiska. I 1960-talets intellektuella anda vurmade hon för själen. Som kutymen påbjöd bar hon sjalett, gärna kompletterad med en svårmodig min. Det var CG Ljung, Freud och Adler som gällde. Jag var den enda i progg-familjen som hellre pratade om det undermedvetna än om politik.

Lolas pappa var musiker och musikaliteten gick som sagt i arv till Lola och hennes bror Jonny. Denne fick en son som, mycket otippat, hamnade i show business, trots ett handikapp i form av en utvecklingsstörning. Toralf Nilson blev berömd för sin roll som Elvis Presley i Glada Hudik-teatern och gjorde gästspel på Broadway i New York. Men detta hände på 2000-talet. Nu var det som sagt sent 1960-tal.

Vi besöktes ofta av medlemmar i storfamiljer från andra svenska städer och Lola stod alltid i centrum för umgänget vid dessa visiter, medan jag helt ignorerades. Allra mest intresserad av Lola var Dag "Mörten" Björck från Haga-kollektivet "Sputnik" i Göteborg. Hans djupt liggande ögon var fyllda av vemod och han pratade initierat och allvarligt om relationer och psykologiska komplikationer. Lola lyssnade på honom med en intresserad min, vilket han dessvärre drog lite för höga växlar på. Lola hade nämligen ett sätt att se helt fascinerad ut, alldeles oavsett hur trist hon tyckte att ämnet var. Man kan rentav säga, att hon tycktes riktigt engagerad när hon tvingades kämpa med lusten att gäspa under en ändlös utläggning. Det förekom många sådana under storfamiljernas samkväm på 1960-talet.

Hemma i Göteborg var Mörten en kvinnornas favorit, van att stå i centrum och få sin vilja fram. Då och då under sina små brandtal för relationer gjorde han en paus i sitt framförande och började istället att sjunga på något vemodigt stycke av Dan Andersson, förmodligen som ett slags reklampaus. De lyssnande kvinnorna behövde ju ta en klunk vin och låta det tänkvärda i hans resonemang riktigt sjunka in.

Dag var som sagt de finstämda relationsresonemangens mästare, men han hade en drastisk, lite plump sida också. Hans far hade byggt upp ett bilföretag och ansågs som en tilltagsen, fräck företagare, en sådan som man kallade, "rakt påare".

Kanske var det därifrån sonen fått sin ofina sida. Under sitt besök hos oss förklarade Dag plötsligt att hans gäng skulle gå på Tekniska Högskolans danskväll. Aftonens kollektivistiska allsittning var därigenom inställd. Den asiatiska currygrytan skulle sparas till nästa dag, linspurén likaså.

- Inga gasbildande linser tack, fastslog han. Ikväll ska vi ut och knulla.

Han sa inget mer, bara konstaterade faktum. Ungefär som om han kungjort, att han tänkte gå ner till kiosken och äta en tunnbrödsrulle med mycket bostongurka. Vi andra tittade lite förstulet på hans nyss så hinsides seende folkviseögon, men de tycktes plötsligt ha immat igen. Han gick in i badrummet och bytte till en ren, nypressad murarskjorta innan han i spetsen för sin delegation från Västkusten avtågade mot Östra Station.

Tre timmar senare dök han upp igen fortfarande i spetsen för sitt gäng.

- Var det kul på Teknis, undrade någon.

- Nej, man slås av kontaktlösheten och kylan på sådana ställen, allt är bara beräkning och ett primitivt spel mellan könen, suckade Dag tankfullt. Folkviseblicken med sitt bottenlösa vemod var tillbaka igen.

Av detta drog jag slutsatsen, att han inte fått knulla.

En månad efter sitt första besök hos oss dök han oväntat upp igen, denna gång utan sina delegationskamrater. Jag var ensam hemma, när han trängde sig förbi mig in genom dörren utan att hälsa och tog plats i vår fläckiga manchestersoffa. Blicken var inte längre vemodig och besjälad, utan framfusig och lite håfull.

- Du får ursäkta mig, men jag har något väsentligt att tala med Lola om, sa han. Vi fann verkligen varandra sist jag var här. Jag tänker bjuda ut henne ikväll. Jag vill att hon får möjlighet att utveckla sin dialektik.

Vi blev sittande tysta. Jag visste inte riktigt vad jag skulle säga till honom, denna mycket seriösa relationsexpert. Vid 18 års ålder kände jag en stor osäkerhet inför några år äldre

killar och jag fruktade att jag skulle förlora Lola till denna emotionella slottermaskin från Västkusten.

Efter en stund smällde det i ytterdörren. Lola kom in med en matkasse från snabbköpet T-jarlen. Hennes min var nollställd och den förändrades inte, när hon såg besökaren.

- Hej, jag heter Lola, sa hon och räckte fram handen.

Dag öppnade munnen men fick inte fram något ljud. Det ryckte i hans ena kind.

- Me, me, me, men, stammade han, det är ju jag. JAG.

- - Nämen förlåt så mycket att jag inte kände igen dig, sa Lola efter att ha betraktat honom forskande en stund. Det är ju du, Dan hette du visst? Från Helsingborg, eller hur var det nu igen?
- Det blev inget kvällsmys med rödvin och marxistisk dialektik. Efter en kopp kaffe och lite kallprat vid köksbordet tog Dag ett hastigt farväl. Han hade plötsligt kommit ihåg att han lovat att besöka Söder-kollektivet Iskra innan Göteborgståget avgick.
- - Där är dom mycket intresserade av att diskutera relationer, sa Dag och fick åter något fjärrskådande i blicken.
- Det var uppenbart att vi på "oktober-offensiven" försuttit vår chans till förkovran.
- Trots våra blundrar mot den marxistiska konvenansen uppnådde oktober-offensiven en viss ryktbarhet i de progressiva kollektivens värld. Det stod klart om inte förr så i alla fall när det ringde på vår dörr en sen höstkväll. I trappen stod en mörkhårig främling med svart skjorta, vit slips och en ankdammshatt djupt nertryckt i pannan. Han presenterade sig som Moe, amerikansk jazzmusiker. Han var i Stockholm för att spela in en skiva.
- - Egentligen skulle jag bo hos Beppe Wolgers, sa Moe, men jag fick "the creeps" när jag såg hans stora hus på Lidingö. Jag kunde inte stanna därute bland alla svenska kulturkändisar.
- - Och då kom du hit istället, sa Lola.
- -Ja, nån sa att detta var motsatsen till Bepptes slott. Enkelt och primitivt.

- Moe sjönk ner på en pinnstol i vårt kök, sköt hatten i nacken, rullade en marijuanacigarett och tackade ja till en kopp örtthe.
- Äntligen en avspänd miljö, muttrade han mysande. De där artisterna hos Beppe verkade överskatta min betydelse. De tycktes tävla om att verka intressanta. Det blev jobbigt.
- Moe berättade om sina jobb som studiomusiker i New York. Han hade spelat på Billy Hollidays sista LP och var upprörd över hur hon utnyttjats i det längsta. När hon kom ut ur studion såg hon omslaget till skivan ligga i kontrollrummet. Det var svart med texten "Please don't talk about me when I'm Gone".
- Moe hade också turnerat med den blinde jazzikonen Ray Charles. Denne hade suttit på en stol i logen före ett uppträdande, alldeles omtöcknad bakom solglasögonen. Handen med en cigarett hade fallit ner mot benet och bränt igenom byxorna.
- -Hur känns det att vara i Paris, frågade en av arrangörerna.
- -Paris, svarade Ray Charles, är jag i Paris ?
-
- Storfamiljerna började dö ut i slutet av 1970-talet, men vår konstellation hade av praktiska orsaker en kortare livslängd. Vi hade rivningskontrakt

på våningen på Grev Turegatan. Idag ligger ett anonymt, vällinggrått kontorshus där vi en gång dvaldes. Från fönstret såg vi Hedwig Elenoras kyrktorn med sin klocka som en diskret påminnelse om tidens oåterkalleliga gång. Redan innan 1960-talet var slut tvingades vi till uppbrott. Jag flyttade tillbaka till mitt pojkrum på Linnegatan med Lola. Det passade bra eftersom vi sparade pengar inför den jorden runt-resa som vi gav oss ut på i oktober 1968.

- Vid återkomsten från denna odysse i början av 1970 tycktes världen förändrad. Det skummade inte längre i det ideologiska vattenbrynet. Strömningarna var istället kalla och klara och inom några år skulle Jan Myrdahl beklaga sig över att vänstern gått i psykoterapi. Helt klart var att det vildvuxna och lite naiva försvunnit. Från Göteborg rapporterades att Dag Mörten Björck flyttat till Stockholm och börjat på Handeshögskolan. Sista gången han påkallat sina kollektiv-kamraters uppmärksamhet var för att kräva att storfamiljen Sputnik skulle döpas om till Apollo efter amerikanernas månlandning.
- En fråga som ofta kommit upp när man pratar om storfamiljer handlar om de sexuella aktiviteterna i kollektivet. Tyvärr har jag under åren gjort många nyfikna besvikna. Oktoberoffensiven var mycket kysk i detta avseende, även om läkarstudenten Nisse som uppvaktade oss och i en fjäskig ton sökte medlemskap i familjen trodde annorlunda. Han hade en rik pappa och pratade om att bekosta ett madrassrum, där vi alla kunde tumla av oss stress och bekymmer. Något kollektivt gosande i en gemensam sängkammare blev dock aldrig verklighet och Nisses besök blev allt färre. Alla sov i olika rum, tillsammans med sin partner eller ensam. Gruppsex förekom mer i slutet av 1970-talet, långt efter att vår familj splittrats och om jag inte är alldeles missledd, så var det inte någon enkelbiljett till det erotiska lyckoriket.
- De gruppsexövningar jag deltog i må ha utövats på stadiga madrasser, men det känslomässiga underlaget var desto rangligare. Det var ständigt någon av deltagarna som kände sig förbisedd och utanför gemenskapen. Det gräts och ångestattacker utlöstes. De starkaste psykologiska reaktionerna kom från oväntat håll och var alltid överraskande. Ofta var det de personer som mest aktivt hetsat fram sexlekarna som sedan krisade. Alla lagspel kräver kompromisslösa regler, men i sex-shack trodde man sig kunna spela fritt. Det var naturligtvis en naiv missuppfattning som gav upphov till mycket psykiskt lidande.
- Gruppsex-sammankomsterna kallades "ormgropar", ett alldeles förfärligt uttryck, som numera helt kommit ur bruk. Men egentligen var det nog ett träffande namn på den slingrande högen av ofta fett-insmorda människokroppar som sakta rörde sig på en pressenning av plast.
- En känd skådespelerska var med och fastnade på foto från en senromersk "togafest" bakom muren till en mångmiljonärsvilla i Saltsjöbaden. Eller kanske man ska säga "icke togaklädd fest", deltagarna hade ju klätt av sig allt utom sandalerna.
- I 30 år har jag nu hållit tyst om hennes identitet och anledningen är att jag känner värden för festen alltför väl. Jag vet att han inte förstått vem den unga kvinnan på bilderna är. Jag vet också att han än idag skulle utnyttja situationen och bedriva uptpressning, om han fick nys om hennes

identitet. Inte för att någon tidning skulle trycka de grova bilderna, men de skulle kunna läggas ut på internet om han inte fick del av hennes gager som ännu idag är furstliga.

- Att värden kunde ha ett påsmackande doggystyle-samlag med skådespelerskan på det rustika trädgårdsbordet utan att få reda på hennes namn, det visade vilken anonymitet och kyla som präglade sexövningarna. Vi kom inte närmare varandra trots kroppslig intimitet och förmodligen var jag inte ensam om att beklaga att köttets lust i dessa sammanhang bara resulterade i ormgropens obotliga ensamhet.

OBS icke färdigt avsnitt

DEN APRKRYFISKA KARUSELLEN

Jag har åkt concoden, sett beatles, iq-testats av lisbeth palme, men det märkligaste jag gjorde var att se en Hylands helkväll under profgrameets storhetstid som bara 200 andra såg. Jag har sett en karusellen som aldrig sändes, spelades in men aldrig sändes. Den är borttraderad ur arkiven. Det var kvällen då nyheten om mordet på Kennedy i Dallas lamslog världen som vi 200 i publiken såg hörnan. Artisterna visste vad som hänt, men vi i publiken fick inget veta. Det är ett exempel på en överhetsattityd utan jämförelse. Vi satt och log in i kamerorna, log och applåderade, hetsade av studiomannen Åke Starck, medan övriga världen chockade vid sina radioapparater, en kväll av sorg och förvirring.

1970-TALET - CARL BILDT I TROPISK TETE TETE

1970-talet var en tid då moralens och samlivets gränser testades. Jag började detta brunbeiga, men dynamiska årtionde med att studera statskunskap på Stockholms Universitet och så skaffade jag mig en mycket trendig pagefrisyr. Pagefrisyrer var en viktig del i den stora mode-revolution, som genomdrevs i början av årtiondet. Man kan tala om en total u-sväng för det manliga utseendet.

Det tydligaste exemplet på 1970-talets maskulina mode-metamorfos kunde jag iaktta hos förmannen Affe på Postgirot, där jag jobbade extra. Från en dag till en annan förvandlades den stilige, men ack så trista sportklubbs-gubben med kvadratisk ingenjörskavaj, nylonskjorta, teryleneslips och diagonalbyxor från helvetet till ett 43-årigt popsnöre med utsvängda byxben, ribbstickad polotröja med löst hängande skärp i midjan och för att fullända de figurnära förpackningen: en tajt kavaj i rosa sammet med rundade slag.

Det hela toppades av en hårdpermanentad "heltäcknings-matta" på huvudet med pannlugg och övertäckta öron. I ett enda sjumila-kliv hade han gått från Rydbergs Herrhörna till Carnaby Street. Affe var så generad när han gick runt bland oss lite yngre killar på kvällspasset följande dag att han rodnade och knappt kunde prata sammanhängande.

Men så hade han också gjort det som var mest förbjudet för en grabb från den mellansvenska landsbygden. Han hade förändrat sig till det bättre. Han hade blivit stiligare och mer välklädd. Han var inte ensam om denna förvandling, men det fanns också de som blev mycket misslyckade i pagefrisyrer. Överviktiga medelålders män med dubbelhakor och potatisnäsor såg ut som en korsning mellan en bilhandlare från Roslagstull och Nicke Lilltroll. Såg ut som en bilhandlare, förresten. Det var ofta just vad de var.

Jag tillhörde den första kullen studenter ute i Frescatis ljusblå husorgel. Vi gick på plankor över gyttjiga lerpölar till och från våra föreläsningar. I entrén till det ännu inte färdigbyggda första huset fanns Akademibokhandelns embryo. En lucka i väggen där man förutom kurslitteraturen kunde köpa Soljsjenitsyns verk i svensk pocket. Han var 1970 års nobelpristagare och mycket läst, även om vänstern stämplade honom som reaktionär och kultureliten var kluven i sitt förhållande till honom. Författarinnan Sara Lidman slog ett personligt rekord i revolutionär beskäftighet, när hon accepterade Soljsjenitsyn som litteraturpristagare med förbehållet att den Svarta Pantern-ideologen Eldrige Cleaver skulle utses till nobelpristagare följande år. Han hade ju också suttit i fängelse, för sitt politiska motstånd mot det vita USA:s övermakt och skrivit en essaybok, i vilken han bland annat beskrev hur han våldtog en vit kvinna som ett utslag av upproriskhet och hur han njöt av att trampa på den vita mannens lag.

Med eller utan våldsamt sex var nätterna längre på 1970-talet, kvällarna också. Till studielivet hörde studentaftnarna med mellanöl i stora stop och diskussioner. En kväll satt vi på Kårhuset på Holländargatan, då två unga allvarsmän kom in i lokalen och bad om största möjliga tystnad.

- Vi hade tänkt be om er hjälp att genomföra ett sociologiskt experiment, förkunnade den ena av de båda med högtidligt darr på stämman.
- - Det är ett praktiskt försök att testa hur enskilda personer fungerar vid en konkret, kollektiv interaktion, fyllde den andre i.
- - Det hela är tänkt att ingå i en doktorsavhandling om individens verbala korrelation till gruppen.
- Efter dessa upplysande ord delade de två ut en bunt flygblad. De innehöll texten till Calle Schewens Vals.

Sakta gick det upp för oss alla i lokalen att vi helt enkelt skulle sjunga allsång.

Allsången på 1970-talet var annars hänvisad till politiska möten. Kollektiv lyckoförnimmelse var visserligen något eftersträvansvärt, då som nu, men många drömde om att uppnå den genom gruppsex. Sexvanorna för 35 år sedan var kanske inte så värst mycket friare än de är idag, men de var mindre förknippade med skuldkänslor och problem. De städade parmiddagarna i radhusvillorna avslutades understundom med strip tease och partner-växling. Svensken kunde känna en skyldighet, att leva upp till vårt lands rykte som syndens hemort i världen. Det var ju den sexiga sidan av demokratins medalj.

Det är egentligen märkligt att en handfull ganska små och oansenliga sexklubbar gjorde Stockholm till en av världens mest liberala städer i början av 1970-talet. Världsstjärnor som Brigitte Bardot kom på besök och stod i sin solkiga fåtölj och applåderade liveshopen på scenen. De ymnigt förekommande japanerna i publiken satte sig heller aldrig ner, eftersom de var korta, men ville ha ordentlig överblick.

Även den tidens äldre, svenska kändisar vallfärdades till de amorösa adresserna. Taxichaufförerna i vår stad tycktes tävla med varandra, om vem som kört flest bekanta profiler till de olika porrklubbarna. De berättade helt öppet för sina passagerare, vilka som åkt från Radiohuset till Tegnergatan, där två lokaler för lättklädda lekar låg.

- Nej, inte han också, minns jag mig ha hojtat, när kåsören Kar de Mumma påstods ha åkt till en porrklubb på Hornsgatan och glömt sin hundtandsmönstrade keps i taxin. Chauffören tog fram den som bevis på sanningshalten i sin berättelse och nog var det fullt möjligt att det stämde. Kepsen var av rutig engelsk näbbgädds-

modell, precis en sådan som kåsören brukade bära på bilder i pressen. Å andra sidan gick tusentals andra östermalmare också omkring med skulten under ett exakt likadant tweedtak.

Det fanns också en guidad tur i de beryktade sexkvarteren kring Brunkebergsåsen. En proper, glasögonprydd man lotsade mindre grupper till aktiviteterna på några utvalda porrklubbar för en avgift på facila 25 kronor. Han lämnade sedan de lätt omtumlade besökarna i foayen till en populär dansrestaurang med förmaningen att vara försiktiga. Det var ju inte helt ofarliga kvarter de befann sig i.

Nähä!

Detta var ju just vad de var. I alla fall vid en internationell jämförelse. Snäll-Sverige var ännu allena rådande inom våra riksgränser. Natliga promenader ledde alltid flanören fram till slutadressen, utan några obehagliga incidenter.

Prostitution bedrevs under dessa yra år öppet. Bland annat på Casa l'Amour. Det var en mycket omtalad kooperativ bordell på Styrmansgatan mellan Strandvägen och Karlaplan i hjärtat av Östermalm. Flickorna ägde sina egna rum i fastigheten och knöt kontakt med sina kunder i en bar på vindsvåningen. Den såg ytterst exklusivt ut med väggpaneler och bardisk i ådrad mörk ek, men allt var bluff och illusioner på skamlöst 1970-tals maner. Träet var en plasttapet som klistrats upp på väggar och möbler. En skulptural, asiatisk dekoration blänkte som guld, men var gjord av tunn plast.

Jag besökte stället en gång i samband med min kompis Olles svensxa. Vi hade samlat in pengar till en kärleksstund för Olle och väntade under akten på honom i baren. Idag kan detta sätt att fira ett stundande äktenskap te sig som obegripligt och klandervärt, men då var det ett helt naturligt uttryck för den hyllade frigjordheten.

Blivande brudpar fick ta del av en mångfald av avancerade sexlekar på tröskeln till det inrutade familjelivet. Det hände att de upplevde överraskande och oväntade fröjder och insåg att de förhastat sig och ville skjuta upp det stundande bröllopet efter möhippan eller svensxan.

Flera av flickorna i huset samlades kring oss, men till min förvåning var det inte för att försöka fresta oss andra att också köpa sextjänster.

- Vi är färdiga för kvällen, sa en av tjejerna.
- De ville helt enkelt koppla av en stund efter jobbet med något att dricka, smickrande nog i vårt sällskap. Vid bordet intill satt en medelålders radio och TV-handlare som fyllde jämt år och bjudits hit av några av sina unga anställda. Radiohandlare tillhörde på 1970-talet den manliga könsordningens toppskickt och borde enligt feminismens doktriner ha fått sin vilja fram utan krus på bordellen, men icke då. Istället satt han med ett ansträngt leende, irrande ögon och en flint som blänkte av kallsvett. Hans anställda pratade med flickorna, men de skakade bara på huvudet. Kommersen för dagen var slut, inga erbjudna pengasummor kunde ändra på detta faktum.
- Ni får komma igen i morgon, sa en kraftig och bestämd kvinna som verkade vara ordningsvakt i klassen och kallade sig Eva-Lotta.
- Olle var försvunnen ovanligt länge. Efteråt fick vi höra att han legat och pratat, utan att genomföra någon parningsakt och under tiden blev vår gemensamme vän Kurt uppvaktad av en av flickorna. Han förstod först inte att hon blivit förtjust i honom. Prostituerade brukade inte släppa fram sådana känslor gentemot män de mötte på jobbet. En månad senare

- förlovade sig Kurt med henne och kunde konstatera att hon, trots sitt yrke, varken var mer eller mindre disharmonisk än andra tjejer han lärt känna. Hennes utsatthet, om man ska tala om en sådan, berodde på en ekonomisk oklokskap. Hon tjänade stora pengar på sin verksamhet, men gjorde också av med onödiga tilltagna summor på leasingbilar, matkassar från Östermalmshallen och kläder från Östermalms många små boutiques.
- Under vårt besök på Casa l'amour hördes plötsligt en välbekant dånande stämma ute i trapphuset. Det var den store filmcharmören som gjorde entré. Han hade haft sin storhetstid redan på 1940-talet och var nu en grånad leberman. Lystnaden glödde till i den beslöjade babianblicken mellan de köttiga kinderna och den låga pannan. Kåtheten tycktes äkta, men det hela var, enligt en av flickorna, ett spel som med tiden blivit tjatigt och tröttsamt.
 - - Han låtsas intresserad av tjejerna här, suckade Eva-Lotta, men i själva verket vill han bara stå i centrum en stund och försvinner sedan igen. Han har aldrig tagit fram plånboken.
 - - Bubbelvin till mitt harem, ropade filmcharmören med en hes nasal stämma.
 - - Understå dig inte att komma med en flaska sekt nu igen, röt Eva-Lotta. Sist du viftade med en flaska här, så höll vi på att få stänga hela anläggningen. Du vet att vi inte får servera eller dricka alkoholhaltigt.
 - - Jag ska hålla mig i skinnet, gnydde han undergivet. Låt mig bara få sitta hos flickorna en liten stund. Snälla Eva-Lotta.
 - - Tio minuter, sen stänger vi kåken för kvällen, sa Eva-Lotta.
 - Jag tror amperheten passade den gamle cellulid-cassanovans syften precis. Efter att ha putsat på imagen ville han snabbt i säng, i sin egen säng en bit bort på Östermalm, utan besvärande damsällskap.

1970-talet var också det geografiska gränsöverskridandets årtionde. Världen öppnade sig för oss och jag minns hur en ung Carl Bildt på en ölafton på universitetet ansträngde sig alldeles hejdlöst, för att knyta en tropisk kontakt. Han satt med en mycket rikt utrustad afrikanska och trots att han hårdnackat vägrat att anlägga en pagefrisyr och hamnat rätt i tiden, så verkade han gå hem hos henne. Hon rufsade runt med handen i hans realskole-lugg och log lite skälmskt. Man kan säga att hon fysiskt och färgmässigt var den diametrala motsatsen till hans nuvarande fru, Maria Corazza Bildt.

Jag förstod redan då, att denna med mig jämnåriga yngling hade ett engagemang som skulle föra honom ut i stora världen. Jag kunde sedan följa hans utveckling under åren, när han stod och väntade på bussen i tidiga morgonen på Sibyllegatan på väg till jobbet på partihögkvarteret i Gamla Stan och därefter som sakkunnig på Rosenbad. Vintertid skakade hans lekamen i kylan. Ur hans lite urvuxna lodenrock stack oskyddade kroppsdelar fram och han riskerade att förfrysa sig. Olof Palme hade Lisbeth som satte på honom ryssmössor, halsdukar och rejåla tumvantar, men vem hade Carl? Malicen berättade att hustrun Mia vägrade att pyssla om sin make som ett barn. Han fick alltid bära ut sin tallrik själv under middags-bjudningar i hemmet på Karlavägen och gick han i distraktion ifrån mössan så fick han stå sitt kast. När 62:an var sen bet kylan i de bildtska örnsnibbarna.

Två årtionden senare skulle jag söka efter den adliga släkten Bildts ursprungliga säte, ett slott på halvön Jylland i Danmark.

Jag hade med mig ett tiotal stålbågade glasögon som jag fått låna av en optiker. Dem skulle jag sätta på innevånarna i släkten Bildts hemby. Tanken var att få alla att likna Carl. Det gjorde de dock även utan glasögon. Jag har aldrig mött så många blonda, långa personer med bred näsrot och droppformade öron förr. När de fick på sig glasögonen blev effekten riktigt kuslig, men var fanns det omtalade slottet?

- Det är nedrivet för 100 år sedan berättade en lärarinna på orten. Hon bodde i ett vitrappat litet stenhus vid Limfjorden. Delar av hennes låga byggnad kom från det rivna slottet.
 - - Ett finare exempel på praktisk socialism har aldrig förekommit, berättade lärarinnan. Alla hus i byn är byggda, delvis av stenar från Bildts slott.
 - Folk i byn var medvetna om att en av Sveriges mest kända politiker kom från deras hemtrakt. I baren på värdshuset serverades en långdrink kallad "partiledaren". Den innehöll lika delar torrt vitt vin och absolut vodka. Några år senare serverades samma mixture under namnet "Fredsmäklaren". Då hade den spetsats med ett stänk slivovitch.
 - Jag berättade aldrig om mitt besök på den bildtska stamorten för Carl. Han hade troligen inte engagerat sig i mina mödor. Han är den ende jag intervjuat som bara vänt mig ryggen och gått iväg just när jag höll på att ställa en fråga som han tydligen uppfattade som ointressant. Däremot var jag i kontakt med hans pappa Daniel i Halmstad. Jag nämnde att alla där i byn varit så lika Calle.
 - Säg inte Calle, sa pappa Daniel vänligt men bestämt. Han heter Carl.
- Efter det försvann lite av den nyss så otvungna tonen från vårt samtal.

År 1974 inträffade det som bara kan beskrivas som den progressiva svensk musikrörelsens eget Pearl Harbour. ABBA:s blixtseger i schlagerfestivalen i Brighton i England, ett kommersiellt övergrepp som spred en förlamande chockvåg genom det politiskt sjungande Sverige.

Efter segernattens förvirring tog det nästan ett år innan musikrörelsen förmått samla sig till motstånd och rulla fram sitt tunga artilleri.

För att börja bekämpa den kapitalistiska musikockupation som hotade hela landet, anordnades en alternativ melodifestival på Gärdet i Stockholm.

Det var där jag kom in i bilden. Som boende på just Gärdet. Tillströmningen av 100-tals okonventionellt klädda unga kvinnor väckte en sällskaplig instinkt i mig och gjorde mig kontaktsugen.

Jag tröskade igenom festivalområdet på en optimistisk jakt efter nya kvinnliga bekantskaper, men deltagarna var på sin vakt och tänkte inte låta sig dras med i några lättsinnigheter med en man som saknade polkafrisyr och palestinasjal. Jag insåg snabbt, att jag befann mig på ett av misstro minerat fält och hade börjat ge upp mina kontaktförsök, då en kvinna kom fram och undrade om jag ville ligga med henne.

- Ja, tack! svarade jag.
- Hon tog mig i armen och ledde mig en bit bort över Gärdet till en plats, nära Borgen, som var skymd av en liten kulle

. Där låg redan ett tiotal manliga festivaldeltagare. En del bar gasbinda runt huvudet, andra hade blodflöde från munnen. Alla var svårt skadade och kved, även om jag förstod att det hela bara var skådespeleri.

- - Vi återskapar slagfältet vid Waterloo, sa kvinnan som fört mig dit. För ABBA är alltsammans bara en nostalgisk pastisch. Att tusentals unga arbetargrabbar stupade berör dom inte.

Så här i efterhand kan man konstatera att demoniseringen av abborna inte gav någon rättvis bild av dem. De drabbades inte av hybris och stod stadigt, kanske lite väl stadigt, på jorden. På dagarna höll de nytända världsstjärnorna till hos Stikkan Andersson på hans kontor på St Eriksgatan och hjälpte till med enklare göromål. Sådant som många pretensiösa proggare var för fina för att göra.

- - PR MAN MED LÅDA PÅ MAGEN

På 1970-talet dansade ännu de stora elefanterna inom PR-branschen. Där fanns Bengt "väckarklockan" Jansson, som arbetade för socialstyrelsens Bror Rexed, generaldirektören som gav Sverige du-reformen. En annan mycket färgstark person var Torsten Adenby, som inte bara lancerat Snoddas och den småländska näktergalen Ingeborg Nyberg, utan också den bubbelfria läskedrycken Mer med hjälp av högtalarutrop på Arlanda. Den snygga Chris Platin hade gjort en ung konstnär känd via affisch-kampanjer på Strandvägen i Stockholm och Walter Vasan Fuchs orsakade totalt kaos i bil och busstrafiken i hela Mälardalen i samband med premiären på mastodontfilmen Krig och Fred med bland andra Anita Ekberg på plats bakom repavspärningarna på Kungsgatan.

Jag fick privilegiet att träffa dem alla, de tunga PR-makarna, men jag hade inte svårt att hålla huvudet kallt. Jag hade ju lärt känna det största PR-geniet i Stockholm redan som 8-åring. Han stod med en låda på magen i hörnet Sveavägen - Kungsgatan. Han var vad som kallades en varm korv-gubbe. Varje gång en mass community-situation uppstod – det vill säga fler än tre personer passerade hans korvlåda, lyfte han på locket och sände ut en kampanjpelare av frestade arom, varpå en kö omedelbart bildades framför honom. Jag brukade ställa mig lite vid sidan om, lutad mot räcket som skilde av trottoaren från körbanan och det slog aldrig fel. När det blev tomt i gathörnan tog han upp en ångande kokt med bröd och räckte den till mig. Då gjorde jag stora ögon och frågade om den verkligen var jag som skulle ha den.

- Jodå, svarade han, du ser hungrig ut idag!

Replikerna var alltid desamma som om vi spelar med i en teaterpjäs. Som gentjänst fick jag ibland vakta hans låda medan han gick in på Ringbaren på andra sidan gatan och åt lunch. Jag skulle bevaka lådan och samtidigt hålla koll på hans flakmoped med två stora läderväskor vid hjulen. Där förvarade han sitt kulinariska förråd.

- Om du ser någon vid moppen, så stick dit som ett skott, sa han.
- Några gånger, då jag kom till hörnet vid lunchtid, stod hans fästmö Biggan och höll vakt. Hon tillhörde stans på den här tidens mest självmedvetna och bördsstolta släkte, de gamla söderböarna. Biggan berättade på sitt ekens-idiom, att Lasse stått vid Skanstull innan han fick platsen i Sveriges mest folktäta gathörn. Då hade han bjudit skådespelarna på Nöjeskatten, Arne Källerud och Carl Gustav Lindstedt på gratis korv, med den tysta överenskommelsen, att de stannade kvar och åt korvarna vid hans låda. Reklamvärdet av detta var omöjligt att överskatta.
- Vid Kungsgatan befann sig Lasse med Lådan inte långt från Casinoteatern i Klarakvarteren. Under spelsäsongen klistrade han fast en dekal med texten "Crazy-korv" på lådan. Vid ett tillfälle hade han också placerat ett rabarberblad på sin vita båtmössa, syftande på den kända snabbsketchen, "vem har lagt rabarber på min hatt".

- Det här måste locka många kunder att köpa korv, sa jag beundrande.
- - Jag behöver ingen reklam, svarade Lasse. Det är teatern som får reklam genom mig. Jag får teaterbiljetter till släkt och vänner. Hemligheten med varm korv är att den säljer sig själv.
- Runt hörnet på Tunnelgatan, 100 meter från Lasses lockande låda, fanns tidningen Idrottsbladets byggnad. Jättelika pappersrullar baxades dagligen ner till tryckeriet i källaren och typograferna sprang iväg till Lasse på sina raster för en släng-wurst. Journalisterna å sin sida åt på krogen "Tre Skilling Banco" invid Brunkebergstunnelns mynning.
- Chefredaktören Torsten Tegner köpte heller aldrig någon korv av Lasse med lådan. Han var renlevnads-människa och ansåg korv som ohälsosam och korvgubbar som ohygieniska. Korvgubbarna spelade i slutet av 50-talet nästan samma roll som judarna gjort under medeltiden i folktron. Man skyllde utbrott av sjukdomar på dem. I folkmun hette det, att de sov med lådan under sängen på nätterna.
- - Det visar bara att folk helt missuppfattat det där med nattkorv, sa Biggan.
- Biggan hade en bror kallad Majgreven. Varför han kallades så fick jag aldrig riktigt kläm på. Det var inget särskilt vårlikt över hans person. Under några ljumma höstveckor i slutet av 1950-talet stod han på Norrmalmstorg med en bricka som hölls upp av en axelrem och demonstrerade kortkonster. Jag tröttnade aldrig på att iaktta honom, trots att hans retoriska repertoar var ganska begränsad. Han hade ett antal miner och fraser som han levererade med stor skicklighet, men som ständigt återkom. För 3.50 kunde folk köpa ett paket med preparerade spelkort och ett stencilblad i A4-format med en förklaring till hur konsterna gick till.
- - Nu kan ni bli damernas favorit på festen i helgen, meddelade Majgreven och höll fram ett hjärter-ess som han fiskat upp ur leken.
- När han sköt sin hatt i nacken blev han ovanligt lik den amerikanske skådespelaren Sterling Hayden. Detta bidrog säkert till att många åskådare samlades runt honom. Utbudet av gratis underhållning var mycket påvert under denna tid, då TV ännu inte vuxit ur kortbyxorna och radion bestod av en kanal. Majgreven bar en trenchcoat med ett skärp åtdraget i midjan. Ovanför detta buktade magen ut, men det berodde på att han förvarade sitt varulager där i en plastkasse. Under eftermiddagen blev han allt smalare, eftersom förvånansvärt många köpte trick-set av honom. Kontorsflickorna på flygbolaget Pan Americans kontor i hotell Stockholms hus stod vid glasväggen en trappa upp och följde trollerishowen på trottoaren. Majgreven gjorde en bönande gest och pekade på sin mun, varpå en av flickorna kastade ner ett äpple som han skickligt fångade upp. Han hade ett sätt att kommunicera med kvinnorna utan ord. I jobbet däremot skruvade han på den verbala vattenkranen som han hade under näsan.
- Två dagar i veckan står jag här, resten av veckan är jag på kontinenten, förklarade Majgreven självsäkert varje gång publiken bytts ut och nya åskådare runnit till.
- Då måste det vara din tvillingbror som står på Odenplan och trollar, sa någon.
 - Trillingbror, svarade Majgreven blixtnabbt, jag har en som står på Järntorget i Göteborg också.

- Vid decennieskiftet 1960 gjorde Majgreven en crossover från kort till korv. Han började utminutera kokta med bröd från lådan på magen. Även nu antydde han att hans karriär var internationell.
- I Köpenhamn har jag min egen korvvagn, förklarade han. I den står jag när temperaturen sjunker till vinterkyla. Ni hittar mig på Rådhusplatsen, ni är alla välkomna ner.
- Ljög Majgreven? Säkert, men det var värmande smålögn. Ett slags andliga åkarbrasor som höll humöret uppe på honom. I början av 1960-talet fanns det många talanger som aldrig fick chansen att ta plats i rampljuset. TV:s underhållningsavdelning var en lekstuga för spexugna akademiker. För en nasare med karismatisk utstrålning, men låg utbildning, fanns ingen plattform, annat än på gatan. Han var helt enkelt född 30 år för tidigt.
- Senare i livet skulle jag testa Stockholms korvkiosker åt Expressen och betygssätta dem med getingar. Min testserie väckte stort gensvar hos läsarna. Jag hamnade på första sidan i tidningen, iförd luva och ätandes en grillad med bröd. Jag levererade rykande rapporter om det kalla korvkriget som pågick på Odenplan. Där låg två kiosker på en os-längds avstånd från varandra och stred om marknadsandelarna med blanka bröd och gratis bostongurka.
- Jag gjorde också den märkliga upptäckten att manliga kioskinnehavare som regel kom från Medelhavets länder och var mycket affärsinriktade, medan kvinnliga kioskinnehavare ofta var svenska kvinnor och dessutom mycket passionerade.
- En kioskvinna på Södermalm berättade för mig att hon raggade gruppsexpartners genom att fråga manliga kunder om de inte kunde tänka sig två korvar i samma bröd. Efter frågan himlade hon med ögonen och flämtade till som en nytänd gasolspis.
- Fyrkantiga svenskar fattar dessvärre sällan galoppen, suckade hon.
- Fransmän och italienare däremot nappade direkt. Om de inte förstod vad hon falkade efter, så berodde det på språksvårigheter. Så här i efterhand kan det tyckas konstigt att hon pratade så öppen hjärtigt med en journalist, men 1970-talet var både en mer oskuldsfull och en mer frispråkig tid.
- En liten, ganska omodern korvkiosk i allégrönskan nedanför Strindbergshuset vid Karlaplan hade varit stängd i över ett år på grund av sjukdom. När nyheten spred sig i stadens varma korvkretsar att test pågick, då öppnade ägarinnan sin kiosk. Hon upptäckte att den ryggvärk, som tvingat henne att hålla stängt försvunnit, men hon nöjde sig inte med att börja arbeta igen. Hon satte också igång med sin passionerade hobby, att gå ut och dansa på lediga kvällar. Kom sedan inte och påstå att jag inte gjort mitt för korvkulturen och dansen.
- Den gamla stammens korvgubbar och dito kvinnor dog ut, när de stora, rostfria gatuköken blev obligatoriska för serveringstillstånden. För ett decennium sedan dök en och annan kvinnlig korvförsäljare med lådan på magen upp på fotbollsmatcher och andra publiktäta evenemang. De uppskattades av ståplatspubliken och blev uppmärksammade i media.

Jag kände mig mycket smickrad när en kvinnlig korvmåglare vid namn Malin erbjöd mig, att bli ambulerande korvgubbe och kollega vid hennes sida. Jag var nyskild och öppen för nya kvinnliga bekantskaper. Malin var visserligen

väderbiten i ansiktet och rökte på en sur snugga, men hennes raka sätt och mer kringelkrokiga kroppsformer tilltalade mig. Hon bjöd upp mig på en mogendans på restaurang Flemming på Kungsholmen och vi träffades sedan under några vårveckor.

Hon ville ha med mig i sin husbil under sommarens stora kulinariska korståg till marknader och bygdefester runt om i landet.

- Jag behöver dig främst, för att lyfta lådan ur bilen och kånka på den genom trängseln till och från de ställen där vi ska stå och sälja, sa hon. Men det är klart, du måste hela tiden finnas i närheten och hoppa in så att jag får vila benen mellan varven.

- Det låter som ett ärligt erbjudande, svarade jag.

Det fria livet som marknads-knalle i kvinnligt sällskap kändes lockande. Varför inte pröva på det under en sommar? Vår levnad är kort och vi ångrar som bekant oftast det vi inte gjort.

Dessvärre (eller kanske dessbättre) kom vi aldrig att genomföra våra planer. En body builder, hälften så gammal som jag, kom emellan. Malin träffades honom på kvarterspuben en kväll när jag var på reportageresa och ljuv musik uppstod.

- - Frank, jag gillar dig verkligen, sa hon när jag kommit hem igen, men vid närmare eftertanke så tror jag inte din kropp klarar av jobbet att släpa på min låda. Benny ((bodybuildern hette så) däremot har bättre fysiska förutsättningar. Dessutom passar våra scheman ihop. Han ska sälja ett protein-pulver på marknader i sommar.

Jag förstod att det var läge att dra sig undan. Jag hade i alla fall inget att vinna på att försöka hålla kvar henne. En månad senare ringde Malin.

- - Body builders är som engelska bilar, suckade hon. De gör intryck av att vara så stabila, men är känsliga och går lätt sönder.
- Vad är det egentligen som har hänt?
- Jag anade svaret och hade svårt att dölja en viss skade-glädje, även om jag sökte låta medkännande.
- Benny har sträckt en hälsena och gipsat foten, suckade Malin. Dessutom var han inte så stark som jag trodde, trots sina svällande muskler.
- Varför tror du flyttgubbar ofta är små och seniga med butelj-axlar, undrade jag. Dom har inte fått sin form på axlarna för att dom druckit mycket pilsner.
- Malin ville att jag skulle ta över, men det var försent. Trubaduren och snustillverkaren Bengt Sändh hade tröstat mig med att berätta, att marknads-livet för det mesta var plågsamt och långt ifrån så romantiskt som det framställdes av Fritiof Nilsson Piraten. Man hamnade ofta bredvid utropare som upprepade samma budskap var tredje minut i en knastrig högtalare. Jag var glad att ha kommit undan.

- MELLANSPEL HOS H SON

På 1970-talet var porren mycket grövre och råare än den är idag, men ändå var den fast förankrad och accepterad i det snälla svenska folkhemmet. Hårdporr-kungen Bert Milton senior gav ut tidningen Private, den klassades i en utredning, beställd av USA:s kongress, som världens mest avancerade sexpublikation. Milton sr demonstrerade sin framgång genom att åka runt i en Rolls Royce kallad "Lady Fuck" men han bodde, trots den

däckburna extravagansen, i ett nybyggt, barnvänligt bostadsområde i betong på Södermalm i Stockholm. Han hade visserligen lyxat till sin lägenhet med fuskvalv och bardisk, men standarden var ändå konformistiskt 1970-tal med ett vardagsrum av den typ som kallades "skokartong med balkong".

En vänlig gammal man gav ut mycket enkla stenciltidningar utan bilder, men med noveller om fasansfulla sadistiska lemlästningar. En känd kulturskribent fanns bland hans medarbetare. Jag hade ett möte med den stillsamme senioren på ett café och han erbjöd mig att skriva åt honom för 500 kronor per novell. De skulle skrivas med skrivmaskin i två spalter på tvären på ett A4-papper. Manuset stencilarades sedan och häftades mellan röda papp-omslag. Efter att med skräckblandad häpnad ha läst några exemplar av hans utgåvor insåg jag att detta inte var något för mig. Jag var i och för sig inte avogt intälld till lite annorlunda grepp i porr-sammanhang, men grovt våld var mig främmande. Istället vände jag mig till H-sons Förlag.

Curt H-sons tidningsförlag var på 1970-talet näst störst i Sverige, bara slaget av Bonnierkoncernen. Här utgavs titlar som: Piff, Paff, Raff, Piff Special, Veckans Brott och Det Bästa från H-son. På sistnämnda tidnings omslag såg man Curt H-son sitta med en lejonunge i famnen. Det skulle kanske antyda att tidningen hade klös.

Trots sin storlek förblev förlaget ytterst anonymt. Anledningen till detta var förmodligen att så många journalister extraknäckte som novellförfattare åt H-son. Att skriva något negativt om verksamheten skulle inneburet ett ekonomiskt avbräck. Därför teg man.

Akademiledamoten Lars Forssell berättade för mig, att han och hans litterära vapendragare, Pär Rådström, delvis finansierade sitt krogliv genom pornoveller för H-son i början av 1960-talet. De båda hade målsättningen att tota ihop mycket välskrivna små noveller, även om ämnet ofta gjorde att de körde i diket och resultatet lätt blev banalt. Han mötte också några av den tidens kända journalister vid besöken på redaktionen.

Själv började jag skriva för H-son, när jag gick på universitetet. Det var dock inte enbart för att dryga ut studiebidraget. Det fanns mer lönande extraknäck. Jag såg snarare novellerna som en chans att uttrycka mig i ett ämne som låg mig varmt om hjärtat. Jag skrev om unga män som träffade mogna kvinnor, när de väntade på T-banan och jag trodde på det jag skrev om. På kvällarna gav jag mig ut på Stockholms danskrogar i jakt på de "fräcka kärringar" jag beskrivit i mina noveller. Det hände emellanåt att jag stötte på dem.

Curt H-son var en mycket karismatisk person, något som han inte minst själv var medveten om. Han älskade att spela den gemytliga porrförläggaren inför besökare på redaktionen och riktigt ta ut svängarna på gränsen till buskis.

Med sina tjockbågade, lätt sotade glasögon, sin köttkorvslika kropp, alltid skrudad i pistolblå kostymer och sensuella lilla körsbärsmun var han en korsning mellan en amerikansk pingstpastor och en svensk, börsnoterad direktör.

H-son blev med tiden alltmer populär som enkät-kändis i kvällspressen. Han tillfrågades ofta om aktuella frågor och han hade alltid roliga, inte politiskt korrekta svar.

Melodifestivalen ansåg han som rena lyteskomiken. Barnporr gjorde honom betydligt mindre förblindad av upprördhet och ilska än den allmänna opinionen.

- Det är väl lika illa om man utnyttjar sin gamla mormor sexuellt, förklarade han. På 1970-talet kunde man säga så utan att automatiskt bli idiotförklarad. Det var som sagt, en oskuldsfullare tid.

- Du har en frisk ton i dina skrivelser, sa han till mig. Men du måste tänka på att sex är blodigt allvar för våra läsare. De sitter ofta på kåken och vill inte matas med en massa skämt.

H-sons assistent och allt i allo var en äldre herre med grå mustasch och ett förflutet som ingenjör i byggbranschen. Han kallades Lundin, kort och gott. Som porr-redaktör hade Lundin sett allt och var trött på det mesta. Allra mest uttråkad var han av det förutsägbara hos vissa avsigkomna, äldre skribenter.

- Problemet är att flera av våra medarbetare kör i sina gamla hjulspår hela tiden, suckade Lundin. En av våra äldre stringers skriver alltid om en 60-årig handelsresande som tar in på ett stadshotell och går ner och sätter sig i baren. Där träffar han två tonårstjejer som hänger med upp på rummet och strippar för honom. Sedan blir det påsättning bakifrån och framifrån och så duschar han och går ner i baren igen.

Curt H-son drev sitt förlag med en minimal arbetsstyrka. Det betydde att han själv nästan jämt satt bakom en avskärmning i den stora redaktionslokalen på Kungsgatan och redigerade, även om hans sekreterare Ginger, sa till besökarna att han inte fanns på plats. Hans Rolls Royce, om inte annat, avslöjade honom. Den stod parkerad med specialtillstånd framför biografen Royal.

I framsätet låg en dyr överrock på miljonärsmaner slarvigt hopknycklad. Han lär också ha haft två vita pudlar som kostat 5000 kr styck i inköp, en astronomisk summa i början av 1970-talet. Hundarna hade flugits till Sverige från USA för att ytterligare fördyra det hela.

Trots sin journalistiska begåvning identifierade sig Curt H-son mer med affärsvärldens aktörer än med sin tids ärrade redaktörer. En direktör för en amerikansk bildbyrå ansåg att H-sons redaktion på Kungsgatan var lika lyxigt som de stora filmbolagens kontor i Hollywood. Han häpnade också över den öppenhet som rådde i Sverige. H-son höll ju till i Stockholms absoluta mittpunkt, vid hörnan Kungsgatan Sveavägen.

Första gången förlaget köpte en bunt noveller av mig skulle affären avslutas med ett krogbesök. Vi begav oss till restaurang Oxen som låg på Oxtorget bakom redaktionen och var så trygg i sin fantasilösa fyrkantighet att ingen med vana vid den tidens SARA-krogar behövde känna sig bortkommen.

Ett bord långt inne i lokalen var dukat och vi tog plats i en tvåmanssoffa. Detta var fem år innan nya franska köket slagit igenom och menyn var traditionell, liksom allt annat på denna stela finkrog. Förrätten bestod av laxrosor med pepparrots-grädde, därefter oxfilé med potatisgratäng och som avslutning glass med jordgubbar.

- En perfekt lunch, sa H-son, gnuggade handflatorna och smackade belåtet. Inget trams med magra sallader och flygvärdinnebantningar för min del tack.

I slutet av 1960-talet hade Curt H-son hyst storstilade planer på att göra sin del av sexbranchen mer raffinerad. Han ville spegla svenska folkets hemliga sexdrömmar i bilder och texter. I artikelserien "svenska sexöden" fick vi ta del av hur en kvinna tafsade på sina medpassagerare på bussen och kom i kontakt med ständigt nya älskare. En annan löpsedelsannons i dagspressen för H-sons tidningar lockade med incest: "Mia 19 år: jag älskade lesbiskt med mamma inatt". Inte ens tidelag orsakade folkstorm. I ett porr-paket som annonserades i Dagens Nyheter frestades det med bildtidningen "Stora Ladugårdsvrålet".

Den vildvuxna sexfloran dränktes dock ganska snart i en mainstream-våg, när Tyskland började producera sin naturgrå betongporr. Variationen handlade i fortsättningen om huruvida de manliga porraktörerna skulle ha samlag med eller utan sina tubsockor. För

att överleva tvingades H-son publicera mer monotona samlagsbilder efter löpande band-principen.

Samtidigt började videofilmer i snabb takt att ersätta tidningarna. H-sons stora butik vid Oxtorget bakom Kungsgatan blev alltmer en renodlad videoshop. Tigande medelålders män kom in för att titta på omslagen till filmerna, men köpte ofta ingenting. H-son ansökte om att få ställa en rad med enarmade banditer i entrén, för att locka de många besökarna att i alla fall göra av med några kronor på dobbel och spel. Tillståndsmyndigheten nobbade dessvärre hans begäran.

Samtidigt som porrtidningarnas upplagor föll, så steg dock huspriserna i Stockholms innerstad till ständigt nya rekordnivåer. H-son ägde den stora kommersiella fastigheten vid Kungsgatan med damfriseringar, tandläkare, revisorer och advokater som hyresgäster. Det betydde att han kunde unna sig livets goda, glädjas åt sitt jobb vid redigeringsdesken och sina krogbesök.

-Jag har en tumregel för min verksamhet, förklarade H-son belåtet, när vi fått in vårt kaffe efter maten. Jag ska banne mig bli lite upphetsad själv, när jag bläddrar i någon av mina tidningar. Blir jag inte det så är den inte bra och jag tänder på allt vi producerar. Hans ord fick mig att tänka på, att det fanns en avdelning i Piff som kallades "Veckans Veke". Det var fotos av unga män med halvt eregerade penisar. Tänder han på sådant också, tänkte jag.

Innan jag hann fråga började den store direktören kränga sig närmare mig med ett gåtfullt flin. Han gned sin köttiga höft mot min som på den tiden var betydligt benigare. Jag klämde ihop mig mot kanten på den lilla plyschsoffan och undgick fortsatt närkontakt. Förmodligen handlade det bara om ett behov av gymnastiska övningar. Vi hade ätit ivrigt under ett par timmars tid och var båda två alldeles vimmelkantiga och dästa.

Som liten hade jag älskat att lyssna på en saga - inspelad på en 78 varvs grammofonskiva. Den kallades "Pojken som åt ikapp med jätten". Nu tyckte jag mig ha upplevt denna saga på riktigt.

När vi kom upp igen på redaktionen tittade Lundin frågande på sin chef. Denne nickade och jag tolkade det som att Curt diskret signalerade, att jag nu var mör. Förhandlingen om honoraret kunde börja. Tydligt hade de båda glömt, att vi redan gjort upp om betalningen. Den var snålt tilltaget, men jag hade redan accepterade utan att protestera. - Vi kan inte betala några astronomiska summor, sa Lundin med sina knarriga stämband och fick medhåll från sin chef. Dennes fromma min gjorde honom ännu mer lik en pingstpastor.

- Pengar måste jag dessvärre vara sparsam med, sa H-son, men moraliska råd och uppmuntrande tillrop är jag desto mer generös med.

- 150 kronor per novell är väl inte för mycket för pastor H-son, sa jag.

Båda två såg förvånade och lättade ut. 150 bagis, det var ju precis vad de hade tänkt föreslå. Sedan bad H-son mig följa med in i det allra heligaste, hans lilla mörka kontorsrum med boaserade väggar och fönster mot Kungsgatan. Miljön var välbekant eftersom den figurerat i ett bildreportage kallat "den mogna kvinnans onaniredskap". Modellen hade stått på alla fyra på högste chefens skrivbord i tropisk ädelträ med samma reservoarpenna, som nu stod i ett pennställ, instucken mellan blygdläpparna och en liten blyertspenna i anus. Ett finare exempel på utnyttjande av befintliga ekonomiska resurser gick bara inte att tänka sig. Jag hade sett reportaget i det "studiepaket" jag burit hem från ett tidigare besök på redaktionen. Nya medarbetare fick alltid en bunt tidningar, för att läsa in sig på den typiska H-son stilen. Det gällde dock att ransonera konsumtionen, för att undvika övermättnad. Själv slukade jag stapeln av porrmagasin

med en sådan intensitet att jag fick kväljningar och ännu idag inte kan öppna en porrtidning, utan att bli lite illamående.

- Som du vet satsar jag stort på tidningen Veckans Brott, sa Curt.
- Detta var hans svar på affärstidningen Veckans Affärer som just börjat komma ut hos Bonniers. Det hade fått etablissemanget att rynka på näsan och tala om renommé-snyltning.
- Många av läsarna av Veckans Brott är våldsbenägna unga män, förklarade förläggaren med torr saklighet. Därför måste vi låta förövarna framstå som hjältar, samtidigt som vi naturligtvis uttrycker vår avsky för brotten.
- - Det är ingen lätt balansgång, sa jag.
- Nej, sa H-son och nu vill jag att du gör en artikelserie om brott som läsarna tycker sig känna igen. Skriv om kända fall, som det stått om i tidningen, men bygg på med egna uppgifter. Läsarna ska få intrycket av att de får veta mer än de läst i Dagens Nyheter.
- - Låt oss kalla vår serie för "våldets vardag", föreslog jag.
- - Utmärkt, sa H-son, skriv ner det genast, så har vi något att stryka, ha ha ha...
- H-son lät blicken förstrött svepa över Kungsgatan medan han talade. Plötsligt tog han tag i min axel.
- - Ser du negern där nere, sa han och pekade på en färgad man i afrofrisyr som gick med det som förmodligen var hans svenska fru och en barnvagn på andra sidan gatan. De var på väg mot Stureplan.
- H-sons röst hade fått en hård klang.
- - Sådana ska vi ha i vår serie och dom ska inte spela någon sympatisk roll.

Det lät fördomsfullt, men jag tror inte att H-son var rasist på riktigt. Det fanns inte många renodlade sådana i Sverige på 1970-talet. Han ville förmodligen bara stryka inskränkta läsare medhårs. H-son var alltid rädd att förlora sina läsare. De var ju mycket tystlåtna och svåra att få kontakt med. Därför visste han inte hur de skulle blidkas, eller huruvida de var nöjda eller missnöjda. Läsarfrågor och insändare, som förekom i tidningen, skrevs som regel på redaktionen. Många tidningar delades ut gratis i fångvården. Det hade givit Curt H-son många diplom som hedersfånge, men det betydde också att upplagornas siffror var lite missvisande.

H-son hade en annan idé som han ville testa på mig. Han tänkte göra ett återkommande mittuppslag i en av sina tidningar med ett känt namn, skådespelare eller artist, som var rikt utrustad mellan benen.

- Jag vill börja serien med en riktigt pang-penis, sa H-son. Jag har hört att skådespelaren och sångaren Per Myrberg aldrig gjort någon kvinna besviken, inte ens om hon själv haft en garageinfart mellan låren.
- Ställer han upp, undrade jag.
- Om han inte gör det, så får vi skriva om honom ändå, svarade H-son. Vi kan beskriva honom så att alla förstår vem han är, utan att vi nämner hans namn.
- "Han sjunger så stämmningsfullt om Trettiofyran, men själv kallas han "Trettiofemman" bland huvudstadens damer, spånade H-son.
- Myrberg i all ära, men håller det här verkligen för en hel serie, undrade jag skeptiskt. Vem presenterar vi i nästa nummer ?
- - Vem som helst, svarade H-son. Det är det fina i kråksången. Ingen kommer någonsin att dementera våra uppgifter.

Lyckligtvis behövde jag aldrig testa mina etiska gränser och skriva om skurkaktiga färgade. Inte heller behövde jag beskriva Dramatenskådisen Per Myrbergs omskvallrade genitala klockspel.

Kort efter vårt samtal i chefsrummet bröt jag kontakten med H-sons förlag. Anledningen var att den annars så beskedlige Lundin började visa översittarfasoner. En utbetalning på 120 kronor uteblev och då jag påpekade det, så blev Lundin sarkastisk och hånfull.

- Vi har medarbetare som tjänar 4000 i månaden och så kommer du och gnäller om en sketen 100-lapp. Det är futtigt, fattar du det, futtigt.

Hans ord var avsedda att sätta en ny medarbetare på plats. Han hade vid ett annat tillfälle läst högt ur en tjock anteckningsbok med svarta, vaxade pärmar. I den hade han skrivit upp särskilt grova och komiska stilrodor av novellförfattare. Någon hade beskrivit kvinnobröst som alptoppar. Lite längre ner i texten stoppade författar-jaget en av dessa alptoppar i munnen.

- Fattar du, han måste ha en väldigt stor mun, sa Lundin och skrattade ett av sina sällsynta, lite kraxiga skratt.

Jag skrattade också, men egentligen tyckte jag inte att det var roligt. Jag ville inte hamna i anteckningsboken med de svarta vaxpärmarna och flabbas åt.

På 1980-talet monterades H-sons förlag ner alltmer. Idag har porr blivit en gratisvara på internet och det är svårt att förstå den upphetsning som tidningar med trähaltigt papper och gryniga, svartvita bilder kunde orsaka.

Det sista jag läste om Curt H-son Nilsson handlade om hans skilsmässa på gamla dagar. Hans skämtsamma, raljanta ton var plötsligt som bortblåst.

- Äldre människor ska inte skiljas, klagade han. Inte långt därefter dog han och idag tycks han helt glömd. Han hade under inga omständigheter passat in i vårt nymoralistiska samhälle. Häromdagen hörde jag en äldre kvinnlig TV-

reporter kalla Curt H-son en snuskgubbe. Själv påstod han sig inte vara annorlunda än andra svenska direktörer.

Mina kontakter med porrbranschen tvärdog när jag lämnade H-sons förlag efter min korta sejour som stringer i mitten av 1970-talet. Men i slutet av 1990-talet blev jag otippat uppringd av en medarbetare till en omtalad porrkung.

- Om du söker jobbet som chefredaktör för vårt månadsmagasin, så får du det, sa han. Du får en stadsjeep som tjänstebil, 50 000 i månaden och så är det alla modeller, hö hö. Det blir ju en del kvällsjobb med tjejerna.

- Jag tackade nej utan betänketid, men kunde inte låta bli att skryta med erbjudande inför mina söner. De ansåg sin farsa som hopplös.

- Fattar du inte vad du går miste om, sa Max, jeep, pengar och tjejer i massor.

- Det finns ett social ostkupa som man inte ska hamna i, suckade jag. Oavsett vad du gör efteråt, eller gjort före så kommer ingen att minnas något annat än att du varit i porrbranschen.

- Och, sa Max. Och ?

Det betyder: än sen då. För generationen som kan vinna en halv miljon på att ligga och guppa under ett påslakan i TV: s dokusåpor är naturligtvis jobbet som porr-redaktör ingen skam.

JERRY WILLIAMS bonusruta: mina favoriter

Jag träffade Sveriges blivande rockfarfar, Jerry Williams, första gången år 1962. Han hade vid det laget legat högt placerad på Tio i Topp-listan med sin första stora hit, Darling

Nelly Grey, i flera veckor. Ingen visste dock vem han egentligen var, eller hur han såg ut. Nöjesvärldens journalistik var inte lika aggressiv och heltäckande för 50 år sedan som den är idag.

Vi möttes, ironiskt nog, i den svenska kapitalismens högborg: Industrihuset på Östermalm i Stockholm. Radioprogrammet Tio i topp sändes därifrån och jag tillhörde juryns 200 oberäknerliga tonåringar, de som röstade fram topplistan med enkla knapptryckningar.

Just det faktum att 200, ofta arroganta och ofördragsamma Stockholms-barn bestämde vad som skulle hamna överst på försäljningslistan i hela landet, det var en mardröm för skivindustrin som dessvärre stod maktlös inför Sveriges Radios hugskott.

Jerry strök ängsligt runt i foajen. Han var klädd i en enkel kavaj med skjorta utan slips och såg ut som någon av målaren Albin Amelins proletärer. Jag tror ingen någonsin har sett så malplacerad ut som Jerry gjorde mot den mörka marmor-fonden under de stora kristallbollarna.

- - Vill du ha biljett till omröstningen så ska du snacka med Carl-Eiwar Karlsson, sa jag till honom.
- - Nä, svarade han, de behövs inte. Jag ska medverka i programmet. Men tack för tipset.
- - Vad heter du? undrade jag.
- - Jerka, svarade Jerry, men jag säger inte mer. Det ska bli en överraskning.
- En stund senare dök han upp på estraden där rockmusikens mest envetne emissarie, radiomannen Claes Burling, satt och intervjuade gäster med sitt stora allvar.
- - Veckans gäst är Jerry Williams, sa Claes och i samma ögonblick hoppade Jerry fram ur ett draperi med armarna lyfta till hälsning. Jerry var en mästare på scenisk dramatik redan vid den här tiden, men hans entré väckte ingen entusiasm hos publiken. Stockholmsjuryn för topplistan var, som sagt, trögflörtad och lite dryg. Man hade vid flera tillfällen dömt ut originalversionen av Elvis och denne Presley-light från Solna ändrade inte tingens ordning.

Här ska sägas att Jerry hade det lite motigt i början av karriären även utanför storstaden. Hans fartfyllda scenshower uppskattades inte alltid efter förtjänst. I samband med ett framträdande på bruksorten Lingbo i Gästrikland ansågs det, att Jerry passade bättre på Ulleråkers mentalsjukhus än på Folkets Parks scen. Man gillade Snoddas bättre, trots att denne stod alldeles fruset stel och bara knixade lite med knäna i takt till dragspelet på scenen.

Jerry berättade att han hette Erik i förnamn, men han ville inte avslöja sitt civila efternamn, eftersom han tyckte att Fernström lät lite töntigt.

I mitten av 60-talet tvingades Jerry dessvärre bli en riktig tönt, för att överleva som artist. Han framträdde i Beatles- kostymer med överklädda knappar och lugg, sjungandes mjuka ballader. I hjärtat behöll dock Jerry Williams sin gamla rebelliska övertygelse, trots sin nya stil och när rockmusiken fick en revival, så kunde han snabbt komma igen.

Jerry hade, som väl alla vet, också en annan egenhet. Han var och förblev betong-kommunist av den gamla stammen och lät sig inte påverkas av växlande vindriktningar och ideologiska töväder.

När Berlinmuren föll och Östtyskland upplöstes lurade jag Jerry på en stor presskonferens, att Aftonbladets ledar-redaktion fått en förfrågan från Tyskland. Man

sökte någon som kunde ta emot den kommunistiske partibossen Eric Hoeneker. Kunde Jerry tänka sig att ge en fristad åt sin namne, DDR:s avsatte ledare?

- Visst, svarade Jerry och såg fundersam ut. Självklart.
- - Du tvekar, sa jag.

- Nej, jag tänker bara på var han ska bo, muttrade Jerry eftertänksamt. Jag får rymma ut ett rum i huset. Jag hoppas att han inte är rädd för schäferhundar.

Sådan var Jerry, generös och så trodde han alla om gott. Inte konstigt att han med sin tillit till människorna förlorade sina besparingar i en svindelhärva.

Ett år efter mitt lite hjärtlösa skämt träffades vi igen på bokmässan i Göteborg. Jag var orolig att Jerry skulle vara sur på mig, men han hälsade glatt och skrattade. Jerry skrattar mycket privat. Eric Hoenecker hade då flyttat till Chile. Kanske var Jerry glad att bostadsfrågan löst sig för en partikamrat i exilen.

1960-talet var en hård tid även för andra etablerade artister. Sångduon Göingeflickorna fick byta sina gröna folkdräkter mot charlston-kjolar med långa pärlhalsband. När inte det gick hem, så blev det hot pants, vita knäströmpor och urringade jumpror som gällde på estraden.

I denna stass blev de annars så sedesamma systrarna från snapphanarnas skogar så erotiskt lockande att delar av Östtysklands folk-arme försökte spränga sig in i deras hotellrum vid ett gästspel i Östberlin. Lyckligtvis var konstruktionen på hotellets inredning gjord för att snabbt kunna konverteras till fängelse. Dörrarna höll för trycket och flickorna klarade sig med den fläckfria hedern och sina blanka hotpants i behåll. Apropå Göingeflickorna så kan jag med visst fog säga att jag var deras artistiska kuvös under min tid på Aftonbladet. Jag höll liv i deras rykte som sångduo, även om de hade sin publik på sjukhem och smärre festplatser runt om i landet och aldrig behövde gå utan sceniskt jobb. TV-mannen Jacob Dahlin fattade, mycket tack vare mina skrivelser, tycke för de två och tog med dem i några av sina shower.

Sonja Martinsson och Agnetha Gardelid är de enda artister jag känner till som honorerats med hörnskaåp för sina grönklädda gästspel. Det beror på att de ofta uppträder i Småland och har en idog beundrare som snickrar små skåpmöbler i furu och skänker till sina idoler efter framträdandena.

Okänt är också, att Göingeflickorna på 1980-talet gjorde en kometkarriär i Gambia i Västafrika. Deras megahit "Kära Mor" ekade i kåkstäder och på kolonialverandor i huvudstaden Banjul. Orsaken var att gamla piratstationen Radio Syd lagt till med sin båt utanför kusten och spelade sitt åldrande skivförråd från tiden i Öresund. Stikkan Anderssons hit från 1960 blev snabbt den mest önskade melodin i den subekvatoriella etern.

I början av 2000-talet arrangerade jag ett uppträdande med Göingeflickorna i vår bostadsrättsförening i stadsdelen Fosie i Malmö. Det blev mitt livs största succé, även om det kanske inte var exakt vad jag drömt om att lyckas med här i livet när jag var yngre. Närmar tusen personer trängdes i och utanför våra källarlokalerna, avsedda för 270 personer. All aktivitet låg nere på flera kilometers avstånd från våra röda tegelhus. Ja det var fler nyfikna som samlats denna dag än när den ryske kosmonaten Juri Gagarin gästade det närliggande Nydala Torg på 1960-talet.

En av kommunen betald, ung sommarpraktikant hade klivit av en motorgräsklippare, men glömt att ta av sig hörselskyddet. Ändå stirrade han fascinerat på den ärtfärgade duon med nyckelharpa och gitarr.

- Hörde du något, frågade jag honom efteråt.

- Nä, men jag trodde dom tillhörde stumfilms-epoken, sa den unge mannen allvarligt Göingeflickorna tillhör en speciellt älskad artistgrupp, vars folklighet inte mäts i antalet svensktoppsettor eller tillskickade grytlappar från beundrare, Istället är det antalet svalda flugor under framträdanden som gäller. De uppträder ju så ofta på friluftsestrader nära jäsande gödselstackar. Jag såg dem få in i munnarna minst tre, också de grönskimrande, spyflugor under ett gästspel mellan en kyrkoruin och en ladugård i norra Skåne. De spottade ut dem igen med stor proffsighet. Det gör inte min beundran för Osbyduon mindre het.

Under sin tonårstid brukade mina söner suckande beklaga, att de hade fått en riktig grönsak till farsa.

- Ditt enda intresse är att sitta och dricka kaffe, sa Victor ofta till mig i anklagande ton.
- - Stämmer, brukade jag svara och ta en extra sörplande klunk av min eftermiddagsfika. Få saker överträffar ju en kopp bryggmalet efter lunchen.
- Men det var annat förr i tiden, fortsatte jag. Då var jag minsann inte så harmlös. På 1970-talet lärde jag upp hela den assyriska heroinmaffian i vett och etikett.
- - Nu har det brutit ut, nu har farsan definitivt gått över gränsen, suckade pojkarna och tittade på varandra medan de skakad på sina huvuden.
- - Farsan, lärare åt maffian!
- - Jo, det är sant, invände jag. Vem tror ni lärde upp Mike Araben och dom andra killarna. Drillade dem till att bli smidiga och snacksalig trivselkillar istället för fåordiga och sura tristputtar. Jag var helt enkelt deras invandrar-lärare.
- Invandrarlärare var bland det mest lönsamma man kunde vara på 1970-talet. Denna yrkesgrupp hade trissat upp sina löner till höga nivåer. Vi hade 38 kronor i timmen och det var betydligt mer än vad andra lärargrupper tjänade.
- Jag undervisade på Malmvägen i Sollentuna. Idag är området kring raden av överdimensionerade betongbunkrar framför Sollentuna Pendeltågstation ett slitet getto, härjat av gängkriminalitet. Men på 1970-talet underskattade vi ännu intergrationens svårigheter, trodde på människans inre godhet och folkbildningens välsignelse.

Mina elever var entusiastiska och blev mina personliga vänner, eftersom jag inte höll någon distans till dem. Vi umgicks på min lediga tid och jag ställde upp som frisyromodell åt en liten mustaschpydd frisör från Beirut vid namn Mike när han provklippte, för att få jobb på något av Stockholms otaliga klippotek.

Det kunde jag göra gång på gång eftersom Mike inte klippte av mitt hår på riktigt, utan fixade till det så det såg kortare ut, men sedan kunde kammats ut igen. Det kallades "asiatiska hårtricket" och tillämpades på flera frisersalonger i Orienten.

- Mike jobbade en tid hos självaste Björn Axen, men så upptäckte han till sin stora chock, att det fanns homosexuella kollegor på jobbet hos drottning Silvias högaktade hovfrisör. En kollegas hand hamnade fel, när Mike böjde sig ner för att plocka upp munstycket till hårtorken som lossnat. Något sådant hade han aldrig upplevt förr.

- Han slutade omedelbart och utkrävde ett löfte av mig, att inte säga något om detta till hans fru eller vänner. Tydligt ansågs det skamligt att arbeta tillsammans med homosexuella.
- Istället hyrde han en stol på ett klippotek vid Stureplan och blev snabbt ett namn bland stans yngre kunder. Vi förblev vänner om än på en växande distans. Ett par år senare kom chocken. Expressen avslöjade en brottslig kartell som styrte en stor del av knarkimporten till Sve-rige.
- De 14 medlemmarna i ligan fanns alla på passfoton i tidningen. Man hade visserligen anonymiserat dem genom att täcka för ögonen, men för mig rädde det ändå inget tvivel. Det kunde ha varit ett klassfoto från min kurs. Mikes foto var större än de andras. Han var bossen för ligan. Den lilla frusna killen som jag brukade möta på perrongen till pendeltåget, där han stod och huttrade i en alltför tunn jacka, beskrevs som en spindel i ett inflytelserikt nätverk.

Mike hade inte kört omkring i vräkiga bilar som han borde ha gjort för att stämma med schablonbilden av en knarkkung. Kanske ville han inte dra polisens uppmärksamhet till sin person. Däremot hade han och hans vänner haft tillgång till en dyrt möblerad våning med guldfärgad och rosa orientalisk monster-rokoko som tematiskt inslag.

Den låg på Drottninggatan i Stockholm. All inredning var importerad direkt från Asien, eftersom denna typ av möbler ännu inte salufördes i Sverige. Min syster hade bjudits dit, men fått lova att inte säga något om lägenheten till mig.

Naturligtvis gjorde hon ändå det, men mina misstankar vaknade inte. I min oskuld trodde jag att våningen bekostades av hans landsmäns populära invandrarförening.

Jag stötte ihop med Mike några år senare. Det var en solig sommarförmiddag och han satt inte länge på Kumlabunkern, utan på en stol framför sin lilla butik på Kungsholmen, där han saluförde hårvårdsprodukter, glittriga örhängen, syntetiska tupeer för orientaliska kvinnor, rastaflätor och hårband. Han var betydligt kraftigare än förr, mustaschen var förvandlad från tangorabatt till Stalinborste, ögonen hade svullnat igen till två glittrande springor. Det var helt enkelt inte samma person som jag mindes från lektionssalen i Sollentuna och hade han inte hejat på mig, så hade jag gått förbi ovetandes om vem jag passerade.

Vi bodde i ett radhus i Rotebro vid denna tidpunkt och när jag kom hem samma dag som jag mött Mike, så ropade jag till min hustru Ursula:

- Älskling, köp hem kolbriketter till utomhusgrillen. Vi får gäster imorgon. Vi ska bjuda på shami kebab.
- Egentligen hade jag inte inviterat Mike till någon grillmiddag i radhustäppan, men min hustru klagade ofta på att jag var osocial och inte bjöd hem folk. Nu skulle hon få tillbaka för alla tråkningar.
- Vilket trevligt initiativ, svarade Ursula, vilka är det som kommer ?
- - Åh, en drygt 40-årig man och hans hustru, svarade jag. Jag lärde känna honom under min tid som invandrar-lärare. Jag undervisade honom hos Kursverksamheten på Malmvägen i Sollentuna Centrum. Det var några år innan vi mötts, du och jag.
- - Då är de inte födda i Sverige, sa Ursula.
- - Nej, libaneser, sa jag, han heter Mike och var boss för ett jättelikt knarksyndikat. De smugglade in tonvis med heroin på 1980-talet. Nu

säljer han eteriska håroljor till afrikanska kvinnor och knyter rastaflåtor. Han har en hårvårdsshop för invandrarkvinnor.

- Ursulas leende slocknade. Ingen politisk korrekthet föreskrev att hon skulle umgås med knarklangare, även om de avtjänat sitt straff.
- Kommer han hit så lämnar jag huset, sa hon iskallt. Vill du prompt bjuda gamla knarkhandlare på middag så får ni gå på restaurang.
- Synd, sa jag till min hustru, Mike hade säkert skänkt dig ett par rastaflåtor från sin salong. Du hade sett bra ut i sådana. Libaneser är mycket generösa, före detta knarklangare eller inte.

MITT LIV SOM GALAPETTER

När jag började på Vecko-Journalen i slutet av 1970-talet stod kändisreportage inte högt i kurs bland yngre svenska journalister och allra lägst ner på status-stegen återfanns fältrapporter från premiärer och fester, så kallade kändis-vimmel. En "galapetter" skulle i princip bara hålla reda på vilka okända personer som kom i sällskap med kändisarna och stava rätt till namnen. Ofta utfördes detta jobb av fotografernas flickvänner. Här ska sägas att det inte var ett helt lätt arbete. Casinogängets komiker var fortfarande i farten på 1970-talet och de brukade lura de väntande fotograferna genom att byta fruar med varandra utanför entrén till teatern eller festlokalen, gissningsvis dock bara där. Det fanns också gott om skådespelare och artister som inte begripit varför de blivit inbjudna till premiärerna. Att de med sin närvaro skulle göra reklam för en nyöppnad krog eller film. De anlände till olika jippon som brottslingar till domstolen. Med jackan eller kavajen uppdragen så att huvudet doldes.

Är det förresten någon som minns progg-ikonen Andy "Lill-Lenin" Lindberg? Han blev så gramse på fotografen Per Hessman, att han hotade att polisanmäla honom för ofredande, efter att ha blivit ombedd att stanna till och låta sig fotograferas i sällskap med sin flickvän på en biopremiär. Andy var en känslig natur. Under kårhusockupationen 1968 hade han krävt att polisen skulle genomföra en batongchock mot en samling äldre fosterlandsvänliga motdemonstranter som mycket fredligt stått och sjungit Du Gamla Du Fria i parken nedanför byggnaden. Han ansåg sig ha blivit psykiskt misshandlad genom sången.

Den bästa reportern på området regattor, galoppderbyn och Oscarspremiärer var Kid Severin. Hon skrev både för Expressen och Vecko-Journalen och var en av Sveriges största stilister, helt i klass med Jolo eller Rune Moberg. Kid påstods ha myntat begreppet kändis på tidigt 1960-tal och hon kände en stor glädje över att jag, som var 40 år yngre än henne, intresserade mig för denna lättviktiga genre. Under åren som gått hade Kid inte direkt drunknat i uppskattningen från de allvarsamma kollegorna på redaktionerna.

- Jag går gärna på mottagningar, förklarade jag för henne. Då slipper jag sitta i min lilla etta på Gärdet på kvällarna. Jag får äta välsmakande plockmat gratis och blir kanske gift. Det börjar bli på tiden.

Det sistnämnda var en lite väl optimistisk förhoppning. Kändisvärlden för 30 år sedan skilde sig visserligen från den vi ser idag, men i ett avseende var allt sig likt. Sämre ställen, för att knyta djupare kontakter, än en teaterfoajé eller i trängseln kring ett buffebord, det gick bara inte att hitta. Den nordiska stelheten mångfaldigades i dessa offentliga sammanhang. Kindpussandet kanske verkade intimt och spontant, men det var mest av allt ett sätt att slippa trycka kallsvettiga handflator.

Mitt elddop som galapetter ägde rum på den tidens stora begivenhet, en After Dark-premiär på restaurang Dambergs på David Bagares Gata. Det här med dragshow var fortfarande lite barnförbudet och farligt och alla som gällde för något i glittersvängen hade infunnit sig i januarikvällen, trots rykande snöstorm och isande kyla.

Dessvärre var både jag och min fotograf lika orutinerade. Jag hade tillbringat mina kvällar med att skriva lyrik och min fotograf plåtade mest gamla träslevar och matt glänsande tennkannor för antik-tidningar. I ett utslag av kvardröjande ungdomlig självöverskattning ansåg vi dock, att vi genom vår blotta närvaro höjde standarden på pressbevakningen.

Vårt första och mest fatala misstag var att fatta posto långt från de övriga fotografierna i entrén. Vi kunde varken höra vad de sa eller fråga dem något. Vi noterade att det började blixtra kring ett par eleganta tjejer som just anlänt, därför plåtade vi dem också. Sen frågade jag vad de hette, men då dunstade leendena.

- Skriv Greta Gustavsson, sa Grethe Philipsson, snörpte på munnen och skyndade iväg mellan borden.

Modepappan Sighsten Herrgård var på sitt mest skälmska humör när han kom springande mot oss.

- Inte ska ni väl plåta mig, utropade han spjuveraktigt.
- Nej då, svarade jag, som trodde att han menade allvar, du har väl varit med så det räcker och blir över.

Sighsten hade en liten, ofta skäggtubbs-prydd haka. Den tappade han där i entrén. Kvällen kunde ha börjat bättre för honom (men allra mest för oss).

Ett ungt regilöfte från Dramaten dök nu upp i sällskap med en liten kvinna i rustika stövlar och jeans. Det hennaröda hårburret dolde hennes ansikte medan hon skakade av sig snön.

- - Vem är du, frågade jag. Hon tittade upp och då kände jag igen skådespelerskan Harriet Andersson, men varför blev hon så rasande arg. Hon borde ha blivit smickrad, jag trodde ju att hon var en tonårstjej. Det försökte jag också förklara för henne.

Hennes fientlighet skulle sitta i flera månader. När vi möttes på ett evenemang i Sverigehuset väste hon.

- Hörrödu, jag känner din chef, passa dig så jag inte talar med honom.

Våra vedermödor fortsatte och efter en stund märkte jag att några personer hade samlats en bit ifrån oss och tisslade upprört med varandra. Deras ansikten var på något sätt välbekanta för mig och min mor, flitig veckotidningsläsare, hade förmodligen känt igen varje person där i klungan, men som nyanställd reporter hade jag inte en tanke på att ta med mig min mamma på jobbet. Efter en stund kom en av dem fram till mig.

- Vi har pratat med en av fotografierna här, sa han vänligt. Ni får bilder av fotografen imorgon. Det kostar er inget extra. Det vore ju hemskt tråkigt om VeckoJournalen blev utan ett premiär-reportage.

I samma ögonblick hördes en välbekant, mycket lugn röst. Den tillhörde Arne Weise.

- Ta det lugnt, sa Arne. Man behöver inte plåta alla gäster i farstun. Låt oss gå runt och ta bilderna vid borden. Jag ska lite diskret peka ut dom som bör vara med.

Dittills hade jag tyckt att Arne var en riktig fjant. Jag mindes hur han drabbats av panik när ett medium hade fångat röster från andevärlden på en bandspelare. Nu förstod jag att Arne var en hygglig, ganska prestigelös prick. Det fanns inte så mycket

som ett uns av överlägsenhet i hans attityd. Vi skulle mötas flera gånger under åren och han gjorde mig aldrig besviken.

Trots fiaskot på After Dark-premiären fortsatte jag som galapetter. I vanliga fall avverkade en galapetter en premiär per kväll, men jag rationaliserade jobbet och bevakade upp till fyra jippon på en afton. Man behövde inte nödvändigtvis ta bilder på det vackra folket när de anlände. Det gick lika bra att fotografera gästerna när de gick hem. Jag bad vid ett par tillfällen folk att gå baklänges ut genom dörrarna, så att det såg ut som om de anlände. De efterkom mitt önskemål utan att protestera eller visa ilska. Nackdelen med att plåta kändisarna, när de lämnade en fest var att leendena lyste skeva och de var mer rödflammiga i ansiktena. Med den tidens tryck-teknik slog de röda färgnyanserna ibland över i lila. Ett vimmelreportage genomfört vid midnatt kunde därför se ut som rödbets salladen på ett julbord.

Den enda som alltid såg lika korrekt ut var kulturministern Jan-Erik Wikström. Han var kristen nykterist, men samtidigt alltid lika beredvillig att ställa upp i världsliga sammanhang. Han kallades också Sveriges premiärminister. När jag ser tillbaka, så saknar jag honom. Varför slutade borgerligheten tillverka sådana som Wikström?

En av de stora favoriterna för många galareportrar under åren var Alice Timander. Hon var en mycket intelligent person och kunde ha varit stamcellsforskare om inte glittret och flärden från nöjeslivet förhäxat henne. Dessutom ägde hon en genialisk förmåga att se de journalistiskt intressanta vinklarna i den gråa vardagen. Varje gång jag kontaktade henne hade hon just upplevt något märkligt, eller lagt märke till något ovanligt.

- Det var så konstigt, Frank, sa hon en gång. Sighsten Herrgård betalade in avgiften till en subventionerad födelsedagsfest två gånger. Han som är så försiktig med pengar. Sedan kom han inte alls. Jag tror han är sjuk, mycket sjuk.

En vecka senare framträdde Sighsten i rapport och berättade att han drabbats av Hiv.

- Alice hade också en förmåga att marknadsföra sig själv. Vid 70 års ålder förklarade hon för mig.
- - Jag duger ännu i sänghalmen, i alla fall i stearinljus-belysning.

Jag trodde på henne, men nöjde mig med att notera denna trevliga upplysning, försökte inte testa om den stämde. Det ville däremot en ung restaurangchef göra. Han tappade helt huvudet under ett evenemang som jag anordnade på en nyöppnad bensinmack i Småland med Alice som paljettprytt dragplåster. Den stilige unge restaurang-mannen hamnade i en erotisk koma och strök sig som en löpsk katt mot Alice. Helt uppenbart tillhörde han den högst respektabla, men ofta utskrattade minoritet, som brukar kallas "oldies-älskare".

- Du måste följa med mig hem, jag har något jag vill visa dig, flämtade han.

När Alice vänligt men bestämt avböjde hans invit, så bad han henne följa med in på vägkrogens fikarum bakom köket. Där stod några prispokaler som han vunnit som löpare.

- Jag är lika uthållig i sängen som på Kinnarps Arena, sa han utan att skämmas, trots att både jag och fotografen Per Hessman var närvarande. Alice försäkrade honom om att han var helt oemotståndlig, men att hon tyvärr måste göra det hon kommit till macken för. Att mingla med det tränings-overall-klädda husvagnsfolket iförd sin galastass.

- Jag tror inte vi har tid att testa din kondition i sängen, sa Alice skämtsamt, men jag bryter gärna arm med dig.

Vid samma evenemang dök ortens pensionerade präst upp, för att hälsa på Alice. Den gamle kyrkoherden hade sin mycket paranta hustru med sig. Hon hängde dessvärre inte med i samtalet när Alice och maken började diskutera arvssynden.

- Det var väldigt vad ni har mycket gemensamt, skrek prästfrun efter en stund och sökte fösa iväg Alice. När Alice vägrade att maka på sig, spände hon sina händer som klor och hotade att klösa ögonen ur premiärernas drottning. Det slutade med att prästen tvingades åka iväg med sin fru. Vi kunde se hur de skällde på varandra i bilen när de guppade iväg från rastplatsen.
- - Det har funnits många orsaker till kyrkliga strider genom tiderna, konstaterade Alice. Det här var nog en av de märkligaste.

Ibland har jag undrat om det var Alice träffsäkra intuition som fick henne att vänligt men bestämt avvisa den stilige unge mannen med chefsjobbet på vägkrogen. Ett halvår efter vårt kändisjippo fick han problem med hjärtat och sjukpensionerades blott 35 år gammal. Anade manne Alice vad som hade kunna hända om de hamnat i en lek för två mellan lakanen? Med detta inte sagt att det hade kunnat inträffa. Den blonda vimmel-ikonen från Kungsholmen var en mycket städad och anständig person.

Alice var under alla år tandläkare och hade kvar sin mottagning på Södermalm. Hon tog gärna emot mindre bemedlade tandpatienter och lagade deras tänder gratis. Alice ombads en gång av rederiet till en Finlandsbåt, att bjuda ett dussin av sina vänner på middag. Till rederiets häpnad kom hon inte, som man hoppats på, med gräddan av Stockholms societet. Istället hade hon bjudit in ett gäng uteliggare, som fick äta sig mätta.

Hennes yrkesval gjorde det lätt för journalister att skriva måleriskt om henne. Utsikten över Stockholm från hennes fönster på Kungsklippan beskrevs en mulen vinterdag som en käke full av trasigt amalgam. Hon borrade sig genom premiärträngseln, rotfylld sin fåtölj på parkett och var den gyllene jacketkronan i kändisarnas blanka tandrad. Hon var också en modern version av de medeltida karnevalernas narrdrottningar.

Detta retade vissa humorfria personer. En av 1960-talets pälsklädda lyx-proggare, journalisten Marianne Höök, kastade en sockerbit på henne i protest mot den kapitalism som hon ansåg att Alice avlångade lekamen förkroppsligade.

Den annars så öppensinnade och humoristiska Kid Severin tog Alice på ett gåtfullt allvar och var väldigt irriterad på henne. Alice överlevde dock sina belackare och blev på gamla dagar feminist-ikon med kultstatus.

- Länge var jag den svenska tantens Pippi Långstrump, sa hon till mig i slutet av sitt liv, men att jag skulle bli palestinasjalarnas favorit, det hade jag aldrig kunnat drömma om. Fanns det då inga dubbla bottnar i det avlångade paket som var Alice? Jodå, vid ett tillfälle framstod hon som lite bakslug. Klagade i en tidning över att gästerna på en fest verkade ha köpt sina maseraddräcker på Butterick's skämtbutik. Problemet var bara att Alice själv kommit till festen i en starkt lysande guldklännig – införskaffad dagen innan på just Butterick's. Hon hade varit så vänlig och rejäl när hon köpte den.

Näst Alice är Arne Weise den mest pålitlige spaltfyllaren i kändisvärlden. Arne Weises styrka var (och är) hans stora distans till sig själv. Som bekant satt han som julvärd i över 30 år i Sveriges Television och efter varje julhelg brukade jag avslöja exakt vad han tänkte göra under resten av juledigheten. Inte för att folk lättare skulle kunna träffa honom. Nej, snarare tvärtom. Genom att veta var Arne fanns, så kunde man undvika dessa ställen. Arne visste att detta var motivet för mina skrivelser, men han ställde ändå upp och det tycktes bara roa honom.

Direkt efter en juljour i rutan hade Arne hoppat in som pianist på den då för tiden så populära innekrogen St George på Engelbrektsgränd, utan att det varit känt i förväg. Arne var en fantastisk pianist, men han spelade bara svart, det vill säga på de svarta tangenterna.

En flygöverste från Östermalm hade fått en allergisk reaktion när han upptäckte att linslusen från dumburken satt och plinkade piano i cocktaillkällaren på lyxkrogen. Här hade han gått ut med sin fruga och satsat många hundralappar, för att få lite omväxling efter allt TV-tittande under helgerna. Och så blev resultatet bara mer av den licensfinansierade helgkuratorn.

Här ska sägas att alla inte var lika trötta på Arne Weise som den stingslige stridsmannen från Östermalm. I slutet av 1980-talet utbröt en imitations-epidemi på dagiset Trollsländan i Vasastan. Efter julleidigheten kom barnen tillbaka och började leka Arne Weise. Man klippte ut glasögon i papper som liknade TV-profilens enorma Diorbågar. Sedan sa man med mörka, lite släpiga röster: "Och nu alla barn, kommer det ni så länge väntat på - dags för Kalle Anka".

En glad förskollärare ringde upp mig på Aftonbladet och föreslog att vi skulle göra ett reportage. Trodde jag att Arne Weise själv ville komma och hälsa på barnen ?

- Jag behöver inte ens fråga honom, svarade jag, säg bara när det passar att komma.

- Tror du han vill stanna på kaffe också, undrade förskoleläraren.

- Förmodligen blir han kvar hos er för alltid, svarade jag. Han kommer att lära barnen världens mest tålmodigs-danande TV-lek: att agera levande testbild.

Arnes Diorglasögon, som fick hans nästipp att nästan helt försvinna, var inte bara till glädje. De orsakade kameramän och ljus tekniker i TV-huset mycket besvär eftersom hans ögon också försvann och förvandlades till två mörka källargluggar, om inte studiolamporna vreds i exakt rätt vinkel. Under en tid i början av 80-talet kallades Arne för "Fantomen" i TV:s kontrollrum. Seriefiguren hade ju också två gluggar utan pupiller. Jag var övertygad om att reportaget om Arne Weise, som idol på ett dagis skulle ge mig Stora Journalistpriset, allra minst. Därför blev jag fruktansvärt besviken då nyhetschefen gjorde tummen ner åt hela reportageidén.

- Ser du inte vilket mittuppslag det kan bli, invände jag.

- Jovisst, svarade chefen, Arne själv skulle älska det. Sälj in idén till någon gratistidning med stadsdelsprofil.

Mina kontakter med Arne intensifierades något när jag själv

fick en del uppdrag som konferencier på företagsshower på 1980-talet. Arne hade goda råd att ge mig och de underlättade för mig i den nya, ovana rollen bakom mikrofonen. Vi blev också pappor samtidigt i slutet av 1980-talet. Arne var då 56 år och inne på sin tredje kull, jag själv var 37 år och pappa för första gången.

Arne var luttrad och gav mig lugnande råd om hur jag skulle hantera känsliga situationer. En gång var han dock själv mycket upprörd. Den då tvåårige sonen Andreas hade suttit på toalettgolvet när pappa kom hem och tuggat på wc-borstens strån.

- Kan du tänka dig något hemskare föremål i en barnamun, stönade Arne helt bragd ur fattningen.

- Nej, svarade jag sanningsenligt. Att försöka släta över tilltaget hade bara verkat krystat. Man tuggar inte på använda toalettborstar i någon ålder i livet.

- När jag idag ser den blonde Andreas Weise, känd för sin medverkan i Let's Dance och sin så ofta vidöppna mun, så slår det mig att han kanske aldrig

stängde den efter att ha snaskat på wc-borsten. Kanhända vädrar han ännu idag gommen trots att över 20 år har passerat.

BONUSRUTA. PRÄSTERNAS INNEDROG

Dragspelare är nästan alltid helt beroende av en viss typ av vita rutor. Korsord. Kryss-abstinensen kan driva dem till rent brottslig verksamhet. Jag vet dragspelsvirutoser som mötts på rastplatser under sina turnéer, fikar i varandras husvagnar, för att upptäcka att korsordstidningen frsvann med den gästande kollegan.

Kaffebröd däremot var och är den verkliga inndrogen bland våra präster. Under min tid som skvallerredaktör på Aftonbladet hade jag en informatör inplanterad på Ersta Diakonis lunchservering med utsikt över Stockholms inlopp. Det var dock inte båttrafiken hon höll koll på. Istället berättade hon för mig om den åderlåtning av kakfat och bullbrickorna som ägde rum när biskoparna konfererade uppe på Fjällgatan. Hon beskrev också den märkliga attraktionskraften hos biskop Bertil Werkström. Det var groppen i hakan som gjorde honom så viril och eftertraktad bland kvinnorna. Hans enda svaghet tycktes dock vara mazariner och kanelbullar. Även ärkebiskop Olof Sundby fick den kvinnliga personalen att sucka. Han var visserligen ingen Marlon Brando, men en riktig liten mystomte. Om hans stora passion, kokosbullar, återkommer jag.

FRÅN JOURNALISTHÖGSKOLAN TILL VECKOJOURNALEN.

Skådespelaren Ulf Brunnberg berättade en gång för mig om en arbetskamrat på Stockholms Stadsteater som satt i personalmatsalen och åt sina kalvjärpar med händerna. Det skedde i solidaritet med tredje världens förtryckta människor som, enligt kollegan, inte ägde några matbestick.

Jag kunde berätta för Ulf om min kurskamrat på Journalisthögskolan, en adelsman som låg på golvet i lunchrummet, drack mjölk ur en tetrapack och rapade ljudligt. Jag tror dock inte att han uppförde sig på detta vis på grund av solidaritet med tredje världen, utan snarare på grund av en försenad trotsålder.

Nu var det ingen garanti för brist på knasighet, att man satt vid ett bord och åt. Jag bjöd en kvinnlig kollega på en hamburgare från McDonalds, men reaktionen blev inte glädje eller ens ett tack. Med en allvarlig min lyfte hon den röda pappklämman med köttfärsbiffen mot ljuset från lampan och frågade:

- Innehåller den napalm ?
- Hon hade aldrig ätit en hamburgare från imperialist-företagen innan, men jag tror inte att det blev hennes sista.

Min tid på journalisthögskolan blev kort och rätt så stormig. Den ledde dock fram till min praktikplats på Veckojournalen som i sin tur gav mig en fast anställning som journalist på Åhlen&Åkerlunds Förlag, så helt förfelad var den inte.

Journalisthögskolan i slutet av 1970-talet hade rykte om sig att vara en riktigt tankesmedja för vänsterradikala i den mån dessa redan insiktsfulla hade tid att ägna sig åt mer omfattande tanke-verksamhet.

Jag kunde snabbt konstatera att inslaget av marxister bland lärare och elever egentligen inte var större än i andra delar av högskolevärlden vid denna tidpunkt. Här luftade man dock sina åsikter mer öppet, teatraliskt och högljutt. Medan övriga elever höll sig neutrala och inte vågade ta strid av rädsla för att stämpas som bakåtsträvare.

Av någon anledning ansågs det ju alldeles extra klandervärt att vara politiskt konservativ under 1900-talets senare hälft. Däremot fick man gärna värna om gamla, uttjänta miljöer, tacka nej till avancerad medicin som kunde bota ens krämpor och tillämpa direkt vådliga huskurer från det gamla bondesamhället.

Även om många lärare trodde på jultomten i politiska sammanhang, så fanns det en viss cynism och illusionsfrihet i synen på eleverna.

- Journalister är opportunisterna och kameleonterna, suckade magister Otto von Frisen. Han var den mest Marx-chicka person jag någonsin stött på i sitt välansade helskägg och nystrukna rutiga arbetarskjortor.
- Uttalandet var typiskt för de lärare som gått nästan direkt från elevpulpeten till katedern, utan någon egentlig mellanlandning i arbetslivet.
- Självt har jag alltid haft svårt att hålla mig neutral gentemot personer jag intervjuat. Det är ju ofta lättare att känna sympati när man står öga mot öga. Men visst kan det uppfattas som opportunistiskt.
- Senare profilerade sig den stilige Otto von Frisen som poet och pionjär inom matjournalistiken i vänstern. Han skrev recept i Fib Kulturfront på 1990-talet. I de första numren av tidningen i början av 1970-talet förekom visserligen också mat, men bara i form av bak-recept på insändarsidan. Norrköpingskollektivet "Röda Traktorn" lärde läsarna att baka sin populära limpa. Marxistiska kollektiv och storfamiljer svarade med att skicka in sina brödrecept till den nystartade tidningen. En viktig beståndsdel vid all ideologisk brödbakning var sirapen. Det blandades minst en kaffekopp med sirap i all deg.
- Otto von Frisen hade förmodligen en aningen mer avancerad smak i sin egen bakning. Oförglömlig var hans duschkaka. Ett kaffebröd som gräddades klart medan hans hustru tog en dusch, därav namnet. Han bjöd också på spenatpaj och annan picknick-mat för politiska utomhusmöten och bufféfesten i trädgården. Jag önskar att han kunde ha bjudit mig på lite mer hygglighet under min tid på Journalisthögskolan. Jag har svårt att tro att hans lite nedlåtande otålighet gentemot min person bottnade i ett mer allmänt människoförakt.
- En person, som till min stora överraskning, visade sig vara allt annat än överlägsen och dryg var Jan Myrdal. Jag träffade honom på Fib Kulturfronts redaktion och häpnade över att han var så annorlunda mot i TV. Den lite undervisande folkskolläraren var utbytt mot en informell och förtrolig jämnårig, trots att han var 20 år äldre än jag. Jag framförde en önskan om att hårdgranska pastor Ludvig Jönsson. Hans främsta synd i mina ögon var att han tycktes använda sig av för mycket psyko-analytiska snömosterter i sina andliga samtal i TV och kallade sig samlevnadspräst. Dessutom talades det om att han hade en flott Mercedes parkerad i ett garage i anslutning till Storkyrkan.
- Idel dödssynder alltså, långt in på 80-talet. Min bild av pastor Jönsson reviderades dramatiskt på hans begravning några år senare. Jag var där som reporter från Aftonbladet och förvånades över att så många stod i kö utanför Storkyrkan. Däribland flera bögar. Detta var innan Pride blivit folkfest och deras situation var betydligt svårare än idag.

- - Ludvig gjorde mycket för oss, berättade en bög som deltagit i flera AID:s debatter i TV. Han såg så ledsen och övergiven ut att jag skämdes över mitt raljerande om "Luddige Ludde."

I min grupp på Journalisthögskolan gick Anders Fänge. Sedermera känd som Svenska Afganistan-kommittens platschef i Kabul. Han var en ganska barsk och allvarsam vänsterman, men man anade ändå en viss storsinhet och försonlighet bakom den mustaschprydda köttfasaden. Under en klassfest skulle det visa sig att Anders, till allas stora förvåning, var mycket kunnig och engagerad i den typ av värdelöst vetande som handlade om schlagertexter och svensktoppsartister.

Bader-Meinhof-ligan stod vid denna tid på sin topp och frågan om vilka våldsmetoder som kunde accepteras i klasskampen var ofta på tapeten. Vid ett tillfälle satt Anders i klassrummet innan en lektion och diskuterade revolutionära kampmetoder med två amasoner, radikal-konservativt klädda i parkas och palestinaschalar.

- Jag lutar alltmer åt att förespråka sprängning av flygplan i klasskampen, sa den ena amasonen och plirade allvarligt genom sina runda, små "jylfknapps"-glasögon.
- Väninnan nickade ivrigt medhåll.
- - Där kan jag inte hålla med er, invände Ander med sitt mest vänliga, men knastertorra pedagogiska tonfall. Det är inte bara kapitalister som flyger. Tänk på att det kan sitta arbetare bakom skynket till turistklass-kabinen ombord på flygplanen.
- Tanken fick de båda tjejerna att tystna under en lång stund av begrundan och självrannsakan.
-
-
- Under min studietid på Journalisthögskolan skrev jag några av de mest udda reportagen jag gjort under mitt yrkesliv. De var ursprungligen övningsartiklar för skolarbetet, som jag sålde vidare till olika tidningar, i första hand Expressen. Detta betydde att jag kunde lägga ner mer tid på research, utan att behöva tänka på lönsamheten. Kvällspressen på den här tiden hade också en större öppenhet för det som var ovanligt och förbryllande.
- En mycket rolig artikel skrev jag om skådespelaren Göthe Grefbo. Han var mannen med de mandelformade pepparkaksögonen, som alla kände igen från otaliga karaktärsroller i TV-pjäser, men ingen visste namnet på och kunde placera vid ett möte på stan. Jag lät Göthe gå in i olika små butiker och fråga efter innehavaren.
- - Hej, sa Göthe, du minns mig säkert. Vi sågs förra månaden. Jag kommer från Kronofogden. Det gäller din obetalda skuld.
- Reaktionen blev ofta närmast panikartad, men då vi berättade att det hela var en test inför en artikel om vårt dåliga samvete, då blev lättnaden och tacksamheten så stor, att de som utsatts för vårt experiment inte ilsknade till.
- Slutet av 1970-talet var en brytningstid inom popkulturen och modet. En stor förändring ägde till exempel rum inom byxmodet. Jag stod på pass med en frilansfotograf på Gamla Brogatan och dokumenterade Gällivarehängets återkomst. Jeansen hade dittills suttit som målade på rumporna. Många hade tvingats ta på sig sina denimbyxor liggande. Nu

rådde andra villkor. Inför varje foto ryckte jag till i byxbakarna på objektet, så att de kom att hänga nere vid knäna.

- Tyvärr fanns det en baksida också på min verksamhet. Mina skrivelser föll inte i god jord bland kamraterna. Av någon anledning ansågs det rentav illojalt av mig att sälja artiklarna vidare. Inte ens när jag rapporterade från den pågående ockupationen av Kvarteret Mullvarden på Krukmakargatan gillades det av mina kurskamrater. Jag kunde avslöja att det var den blivande skådespelerskan Marika Lagercrantz, dotter till Olof, som satt på taket till ett av husen och sjöng folkvisor till långt in på småtimmarna.

Mindre än ett år senare skulle jag intervjua Marika för Veckojournalen. Hon hade fått rollen som Indras dotter i Strindbergs ett drömspel. Intervjuen flöt på bra tills det visade sig, att hon trodde att jag var chefredaktör på VeckoJournalen. Inför dessa höga förväntningar på min person tog rutinen ut sin rätt. Jag blev osedvanligt tråkig och lätt docerande som om jag ville uppfylla en tre nummer för stor verbal kavaj. Visa henne att jag bar en redaktionell marskalkstav i min ränsel. Fast egentligen var det inte så konstigt att Marika tog mig för högsta hönset på Bonniers prestigetidning. Hennes pappa Olof gjorde själv intervjuer, trots att han var chefredaktör på Dagens Nyheter och hon hade ofta stött på spalternas prominenser i fåtöljerna hemma i vardagsrummet i Solna Kyrkby.

- Alla uppdrag på Journalisthögskolan resulterade dessvärre inte i artiklar. Vid en praktisk övning skickades eleverna ut på stan med varsin presskamera, för att ta folklivsbilder. Jag tänkte göra en jämförande studie mellan saluhallarna Hötorgshallen och Östermalmshallen. I det sistnämnda mattemplet klättrade jag, med tillåtelse av innehavaren, upp på taket till ett fiskstånd invid Gerda Johanssons exklusiva servering. Det var lunchtid och flera av den tidens mer vildvuxna finansmän hade samlats runt borden. Jag använde inte blix, men klickandet från min kamera hördes tydligt och plötsligt spred sig oro bland gästerna. Vaksamma ögon spanade upp mot mig under lugg. Ansikten gömdes bakom matsedlar. Sen började serveringen tömmas på gäster. Halvätna sjötungor, skaldjursplåtår och soppterriner övergavs som vid Pompejis ödeläggelse under antiken.
- Till slut satt bara kändisadvokaterna Henning Sjöström och Björn Rosengren med sina hockeyfrillor och knytnävsstora slipsknutar kvar. De vände sina av fotoblixtar bruna ansikten uppåt, för att fastna bättre på bild. En fiskförsäljare berättade att det bland övriga gäster tusslats om att jag, mannen på taket, var en frilansande detektiv som sålde information om skattesmitare till myndigheterna. En liknande hejduk fanns i Marbella i Spanien. Han var från Finland och åkte runt och fotograferade svenskarnas båtar bilar och hus.
- - Ditt beteende orsakade ett panikartat flockbeteende, förklarade fiskmånglaren. Det började med att ett par killar som var skrivna i Monaco lämnade serveringen. De ville av förklarliga skäl inte fotograferas på en vardagsbetonad arbetslunch i Stockholm. Sedan drabbades flera andra av oro. De la pengarna för maten på bordet innan de stack, men han inte invänta växel, tack fotografen!
- Inte heller fotograferingen på Hötorget gick riktigt efter ritningarna. Knappt hade jag höjt kameran innan en hand lades över objektivet.

- - Låt bli att fotografera, Frank, sa Jacob, en falangistisk flykting från Beirut. Jag hade undervisat honom och hans bröder i svenska språket i Sollentuna under min tid som invandrarlärare hos Kursverksamheten.
- - Flera personer här får betalt för att studera svenska, inte jobba, förklarade Jacob. Gör dom inte oroliga med din kamera.
-
- Ett reportage som publicerades i Expressen handlade om Konsums slöseri. Jag hade fått ett tips om en container som stod vid kajen på Slussen nedanför Coops högkvarter. Den var alltid full av ärtpaket, risförpackningar, lätt buckliga konservburkar och påsar med potatis. Gemensamt för all bortkastad mat var att förpackningarna på något sätt skadats, dock inte värre än att maten var fullt ätbar. Lagerarbetare på konsum kasserade spillet mitt i stan och uteliggare och mindre bemedlade hade fått nys om saken och låtit budkavlen gå. Varje natt vittjades containern.
- - Jag är gammal konsum-medlem och ser den här maten som en form av återbäring, sa en fattigpensionär från Bandhagen, som regelbundet försåg sig.
- En höjdare på Coop ringde upp mig samma dag artikeln var i tidningen. Han var rasande över publiceringen.
- - Jag kommer att gå igenom betongväggar för att sätta åt dig, väste han.
- Det var första, men tyvärr inte sista, gången jag stötte på en så brutal och primitiv mentalitet hos en maktbävare i rörelsen. Riktigt varför han reagerat med denna ilska framgick inte. Det enda som stod helt klart var hans totala avsaknad av humor.
-
- Praktiktiden var för mig det mest värdefulla inslaget i undervisningen på Journalisthögskolan. Det gav mig och mina kurskamrater en möjlighet att knyta kontakter på olika redaktioner. Dessutom gav det en vink om vem som verkligen var lämpad för att arbeta som journalist. En till synes begåvad kurskamrat från Djursholm, kallad "Doy-Doy" fick en praktikplats på en av Åhlén & Åkerlunds ungdomstidningar. Den första tiden skrev han notiser, men fick efterhand allt större uppgifter. Jag följde hans arbete på nära håll, eftersom vi båda jobbade i Bonnierskrapan vid Torsgatan. Allt såg lovande ut till dess Doy-Doy fick den för en JHS-elev stora chansen, att åka till Köpenhamn och intervjuva sångaren Cliff Richard. Då tackade han mycket överraskande nej.
- - Kan du tänka dig, de begär att jag ska vara borta från stan ett dygn och bo på ett taskigt danskt hotell, suckade han.
- - Men du får ju faktiskt träffa en världsstjärna, invände jag häpet. Dessutom brukar inte medarbetarna på Åhlen & Åkerlund bo på taskiga hotell. Ingenting enklare än d'Angleterre eller Kong Frederik gäller i Köpenhamn. Med stadig frukostbuffé, dyrast i Europa.
- - Och vad får jag för det, kved Doy-Doy, samma betalning som om jag stannar hemma. Dessutom missar jag mina tennislektioner och ett stort trädgårdsparty i Stocksund.
- Det blev hans sista tidningsjobb. Några år senare stötte jag på honom, när jag kom in i en golfshop ute på en anläggning norr om Stockholm. Jag var

där för att bevaka en kändisturnering. Han stod bakom disken och sålde kepsar, skor och rutiga byxor.

- - Var försiktig när du köper mönstrade golfbyxor, varnade han mig leende. Har du minsta antydning till korpulens, så kan de förvandla din rumpa från en kroppsdel till en världsdel.
- - Varför blev du inte modeskribent istället för keps-krängare, undrade jag.
- - Det är väl inte försent än, svarade han, men det var just vad det var. Doy Doy var homosexuell och flyttade ganska snart ihop med en äldre man från näringslivet. Denne var dessvärre både svartsjuk och missunnsam och dessa egenskaper accentuerades ju äldre han blev. Den veke Doy Doy tvingades lämna sin golfshop. Istället anställdes en expedit. Doy Doy's liv blev alltmer kringskuret. Hans rädsla för att uppväcka sin åldrande livskamrats misshag växte och jag minns vårt sista möte. Vi råkade hamna bredvid varandra på restaurang Sturehof i centrala Stockholm. Doy Doy hade kvällen fri från sin övervakande sambo som befann sig i affärer i Helsingfors och han hade kolkat i sig flera glas vin. Vi summerade vad som hänt våra studiekamrater från Journalisthögskolan. Några hade satt sig i skuld för ett icke kommersiellt veckotidningsprojekt, i vilket alla utomhusbilder var tagna i duggregn och inomhusbilderna i kontorsmiljö.
- - Jag ska inte skratta överlägset, suckade Doy Doy, själv blev jag ju uppäten. Nu är allt försent. 20 år av mitt liv har jag smugit och tassat.
-
- Ibland dömer man människor för hårt. I efterhand erkänner jag att jag var orättvis mot min kurskamrat Bengt-Ola som fick en praktikplats på Aftonbladets herostatiskt ryktbara kvinnoredaktion. Jag tyckte att han gjorde sig till, då han började gråta av lycka när han nåddes av beskedet.
- - Jag tycker så synd om kvinnor, suckade han gång på gång. Jag lider verkligen med dom.
- Under flera dagar satt han sedan och upprepade dessa två meningar som ett mantra, medan han tårfullt tittade ut i fjärran. För varje gång han snörvlade sin litania över det plågade kvinnosläktets lidande blev jag alltmer less på honom.

När jag själv fick arbete på Aftonbladet några år senare frågade jag en medarbetare på kvinnoredaktionen hur det gått för Bengt-Ola under hans tid som praktikant. Jag fick mig till livs en vemodig historia.

- Efter några dagar började han ringa sig sjuk, berättade Inger Ramqist. Han var ständigt oförmögen att komma till tidningen av olika anledningar.
- Det var dock inte virus eller magåkommor som drabbat honom utan ren och skär melankoli. Bengt-Ola försvann från det redaktionella arbetet och en morgon rapporterade en av tjejerna att hon sett honom, då hon var på väg till jobbet. Bengt-Ola hade suttit på Klara Kyrkogård intill Anna Mari Lenngrens grav och gråtit. Ett par veckor senare beslutade han sig för, att ta sig av daga genom att hugga en förskärare i hjärtat. I sitt förvirrade tillstånd tog han dock fel redskap ur kökslådan. Han högg sig med en stekspade och överlevde praktiskt taget helt oskadd, men innan han upptäckte sitt misstag hade han ringt flera medarbetare på tidningen och tagit farväl.
- - Jag blöder till döds, rosslade han, men jag är som bedövad, känner ingenting.

- Jag insåg att jag dömt Bengt-Ola alltför hårt. Han var helt enkelt född i fel tidsålder. Det hade krävts en Goethes gåspenna allra minst, för att göra unge Bengt-Olas lidande rättvisa.
 - Ett betydligt mer modernt lidande drabbade mig på en stor avsparksfest inför praktikterminen. Den hölls i journalisthögskolans lokaler. Jag blev, som det numera kallas, sextrakasserad. Tre mycket storvuxna och breda kvinnliga kurskamrater lurade in mig på en liten, smal toalett.
 - - Nu ska vi våldta dig, förklarade, Carina, den mest aktiva i trion.
 - - Varför så våldsamt, svarade jag. Vi kan väl ha sex ändå, fast inte här inne.
 - - Nu är du tyst, det här handlar om straffsex, röt Carina. Du har lovat och lovat, men aldrig hållit något.
 - Jag kunde inte säga emot Carina. Vi hade haft en flirt i matkön på Dagens Nyheters lunchmatsal. Jag hade strukit henne över den väl tilltagna jeansbaken. Vi hade också ringt varandra på kvällarna och pratat sex. Däremot hade vi aldrig kommit till skott. Nu förstod jag att hon med all rätt förväntat sig mer av mig. Jag hade varit det som brukar kallas en "teaser".
 - Låt oss gå ut och prata om saken, vädjade jag. Jag befann mig längst inne, sittande på wc-stolen i det lilla utrymmet och kände paniken komma krypande. De tre kraftfulla kvinnorna tycktes svälla som deg under jäsning. Utrymmet krympte mer och mer.
 - Dra ner byxorna, kommenderade Carina. Jag gjorde som hon sa. Samtidigt upptäckte jag att de två andra kvinnorna började se lite oroliga ut. Skämtet hade helt enkelt gått för långt. De, liksom jag själv, blev alltmer rädda för Carina. Hennes blick hade blivit så hård och stel.
 - Nu klär vi av oss alla, sa Carina, men istället öppnade en i trion dörren. Musikdunket trängde in och det drog kallt om benen på mig. En kö hade bildats utanför dörren. Som en sista förnedring tog Carina mina byxor, så att jag tvingades gå genom lokalen som Kalle Anka. Detta var långt innan TV-såporna gjort oss toleranta inför nakenchocker.
- Några veckor senare togs Carina in för behandling på en mentalavdelning för manodepressivitet. Detta var innan de effektiva medicinerna ersatt sjukhusvistelserna.

- Efter tre månader som praktikant på Veckojournalen kom jag tillbaka till skolan och bad om ett samtal med rektorn Lars Furhoff.
- - Jag är glad att du kommer hit, sa han. Vi har en del att reda ut. Förra terminen var flera elever upprörda över att du tydligen arbetar som journalist samtidigt som du studerar. De anser att du inte tar era gemensamma grupparbeten riktigt på allvar.
- Jag vet inte vad som flög i mig, men jag sa:
- Har man gjort luftskallen i tonåren, så tar man inte allt här i världen på samma stora allvar.
- Luftskallen var en ytterst smärtsam röntgenmetod som avslöjade hjärntumörer innan vi fått datortumografin. Man sög ut all vätska i hjärnan via ryggraden och fyllde på med kontrastvätska. Patienten tvingades vara vid medvetande under hela processen. Jag genomgick denna undersökning vid 15 års ålder på Kronprinsessan Louisas Barnsjukhus på Kungsholmen i Stockholm.

- Anledningen till att man vidtog denna smärtsamma process var att jag hade haft epileptiska anfall och vid flera tillfällen vaknat i en ambulans på väg till sjukhus. Det fanns bara ett sätt att utesluta att det rörde sig om en hjärntumör. Flera dagar efter luftskalle-undersökningen låg jag kvar på sjukhuset och befann mig i ett lättare förvirringstillstånd. Det gnisslade också hela tiden i hjärnan som på en rangerbangård. Jag visste att Lars Furhoff drabbats av stroke och gick med käpp. Kanske hade han också upplevt detta helvete. Han borde i alla fall ha samma perspektiv på tillvaron som jag.

- Hmm, vi ska inte gå in på detaljer alltför mycket, muttrade han med ett lite mildare tonfall. Helt klart är att jag aldrig upplevt en sådan turbulens kring en elev tidigare.

- Nu kan ni slippa mig, svarade jag, jag har utlovats fast anställning på Veckojournalen.

- Bra, sa Furhoff, det är ju arbete som utbildningen syftar till. Han tittade med strängt rynkade ögonbryn på mig över kanten till sina läsglasögon, men jag anade ett leende i det svarta skägget.

Dock ett leende av det mer förstödda slaget. Han hade en gång målat upp visionen av en ny sorts journalister, långt från det kapitalistiska systemets förment objektiva rapportörer. Ämnet till en sådan var jag definitivt inte och förmodligen lika värdefull i hans ögon som en dåsig höstfluga på ett fönsterbleck.

NYANSTÄLLD PÅ VECKOJOURNALEN BLIR JAG UPPRAGGAD I GRILLEN PÅ SAVOY AV GREVINNA

Bonnierhuset var lika gammalt som jag själv. Båda hade vi sett dagens ljus år 1949. Men medan jag betraktade mig som ung och lovande, så kändes byggnaden på Torsgatan som en fornlämning från en svunnen storhetstid i svensk press. Den gula tegelfasaden gav på något sätt ett återsken från det soliga 1950-tal då Bildjournalen, Se, Veckorevyn och de andra tidningarna slog upplagerekord och de oskuldsfulla läsarna höll till godo med one shot-magasin som "Bill Tuckson Cowboy", en fotoserie i western-stil, fast med bilderna tagna i naturen runt Stockholm. Ett sportstuge-expo fick föreställa en nybyggerstad och pistolerna och hölstren var från NK:s leksaksavdelning. Jag kände igen alla modellerna. Jag började arbeta på Veckojournalen direkt efter att ha varit praktikant i slutet av 1970-talet. Under de år jag vistades i Bonniersfären lades tidningar ner, slogs samman och hårdbantades. Det fanns dock en humanism hos förlagsledningen. De anställda på nedlagda tidningar placerades i en pool-redaktion, folk som tagit till flaskan skickades på dyrbara behandlingar. Det betydde att Bonnierhuset förblev en livfull arbetsplats, trots att tiderna förbistrades. Nu var alla inte lika begeistrade över den lilla skyskrapan mellan järnvägen och Vasaparken. Tidnings-mannen Gustaf von Platen kallade den för en funktionell tristess och hans hustru Astrid Hagander avskydde byggnadens konstruktion, eftersom hon led av en fobisk rädsla för hissar och tvingades gå upp till redaktionen.

Ofta mötte jag den levande legenden Albert Bonnier i trapphuset. Vintertid stod han längst in i hissen i lejongul dubbelknäppt paletå och betraktade småleende sina anställda under halvslutna ögonlock. Som många lite kortvuxna personer var han kääpprak i ryggen och påminde om en romersk fältherre från kejsartiden.

Helt annorlunda var det med lillebror Lukas. Han brukade stå strax innanför hissdörren med hopsjunken hållning. Även vintertid var han endast klädd i skjortärmarna och med en cigarett i mungipan. En gång såg jag honom stå barfota i hissen. Jag trodde mig ha blivit galen och drabbad av hallucinationer, men andra medarbetare i huset förklarade leende, att Lucke ibland gick omkring barfota i direktionsvåningen.

Lucke var alltid solbränd, men tycktes ändå utmattad och lidande. Efteråt har det kommit fram att han hade anledning att se plågad ut. Albert släppte aldrig fram sin 15 år yngre bror till någon maktposition. Han fick nöja sig med att ständigt gnida på andra fiolen.

Bonnierbröderna klev av på ett våningsplan med övertäckta fönster till hissdörrarna. Ständigt återkommande hot från nazister och antisemiter hade tvingat direktionen till försiktighetsåtgärder av detta slag. Ibland utrymdes hela Bonnierskrapan efter bombhot.

Själv åkte jag vidare upp till Veckojournalen på 17:de våningen. Veckojournalen var Åhlen & Åkerlunds kulturella alibi. Den hade startats 1910 och under alla år förblivit ett debattforum för liberala idéer, även om de sepiabruna omslagen ofta visat upp kunligheter och ärkebiskopar i full ornat.

Tidningen hade på grund av denna sin monarkistiska profilering fått smeknamnet Vecko-schakalen av kuplettkungen Karl Gerhard, men det kungaskvaller som utbjöds behöll alltid de yllefordrade kalasbyxorna på. Ändå hade man använt sig av riktiga tjuvtrick i jakten på rojalistiska gaffelbitar. Journalisterna från Veckojournalen väckte vid ett tillfälle uppmärksamhet bland press-kollegorna genom att stå i kontakt med varandra via knastrande walkie talkies ute på fältet, dvs Kungliga Slottets borggårdar. Vid stora evenemang dukades fältkök upp (i redaktionslokalerna) med kycklingklubbor och ädla, dock alkoholsvaga, drycker.

När prinsessan Desiree gifte sig med Niclas Silfverschiöld uppnådde Veckojournalen engelsk tabloidnivå. Man hyrde in en dövstums-lärlarinna som läste på brudparets läppar vad de sa till varandra framför altaret. De småpratade ju så intensivt under ceremonin, att flera TV-tittare reagerade.

Tidningens mer statusladdade och bestående ryktbarhet berodde på att man hela tiden hyste de tunga journalist-namnen i sina spalter. När jag kom till Veckojournalen var denna hög-karatiga guldålder dock förbi. Redaktionen bestod i slutet av 1970-talet av de mindre namnkunniga skribenterna. De som gjort det jordnära grovgörat i manegens sågspån, medan Bang, Herbert Tingsten, Lars Ulvenstam och Marianne Höök befann sig högt uppe i trapetserna.

Under min första tid på Veckojournalen var Sven Sörmark chefredaktör. Sven var en av sin tids stora legender i veckotidningsbranchen. Han hade fått Stora Journalistpriset för sin förnyelse av familjetidningarna, myntat begreppet "synska reportrar" och därmed kommit närmare läsarnas verklighet, där de okulta fenomenen fascinerade och sällan ifrågasattes. Dessutom hade Sörmark varit det högsta redaktionella hönset på Aftonbladet och skrivit mer än dussinet deckare.

Jag hade själv noterat att han var den svenska journalistkårens rekord-allergiker i hård konkurrens. Det fanns ju många av hösnuva drabbade skribenter vid denna tid. Jag minns en kväll på restaurang Cattelin" i Gamla Stan, då Sven satt bakom en pelare och nös oavbrutet under hela varmrätten. Hans ettriga nysningar hördes tydligt, då han och hans damsällskap var ensamma i lokalen, förutom mig och min dåvarande fästme Soussanne. Kanske hade hans ettriga pysande skrämt bort alla andra gäster.

Under vår gemensamma tid på Veckojournalen var Sven i dålig form. Med en snabbt tilltagande rödlila ansiktsfärg flydde han ofta in på toaletten från olika redaktionella

möten. Dessa hade ju en tendens att bli lite långdragna. När han kom ut igen från wc hade han lämnat en öppnad flaska herrcologne på handfatet, med största sannolikhet för dölja den distinkta odören av starkare och mer drickbara flytvaror som dröjde sig kvar. Trots sin mentala mörhet hade Sörmark dock kvar sin fräna stil. I sina dagliga samtal med den svenska debattens mest bolmande brandfackla, Sven Stolpe, fick han en gång frågan, vad han ansåg om dennes dotter Lisette Schulman, gift med producenten Alan Schulman och omsusad TV-profil på 70-talet (Lisette är också mamma till bloggkungarna Alexander och Calle).

- Lisette, hmm, är hon inte lite banal, svarade Sörmark.
- Jovisst, suckade Stolpe, det kan jag desssvärre inte förneka.
- Samtalet stannade av för en stund.
- Kärleken får oss att överse med sådana bagatelleartade egenskaper, tröstade Sörmark. Hon är ändå en varm person.

De sista åren av tidningens existens lyste som sagt stjärnskribenterna med sin frånvaro. Istället odlades en speciell Veckojournal-anda. Frågan som ställdes när någon som omväxling kläckte en ny idé löd: är detta verkligen VJ-mässigt? Att vara VJ-mässigt bestod i att vara väluppfostran i en gammaldags borgerlig bemärkelse. Tidningen talade med dämpad röst, men undvek inte svåra ämnen. Dödshjälpsdebatten pågick under 1970-talet intensivt i spalterna. Upplagerekordet sattes när tidningen hade läkaren Ragnar Toss på omslaget. Han var en övertygad förespråkare för dödshjälp och hade biträtt den omstridda debattören Birgit Hedeby vid ett uppmärksammat fall av aktiv dödshjälp. Inför en hotande rättegång tog han sitt eget liv.

Att beskriva kroppsodörer, ljud från andra delar av kroppen än munnen och fysiska utsöndringar ur porerna var strängt förbjudet i Veckojournalen, men det visste inte den sommarvikarie som redigerade vimmelsidan från kändisarnas egen körsnär, Rune Landerts 60-års dag, firad på Sverigehuset i Kungsträdgården. När det bestämdes att alla gästerna skulle bära något av sina pälsverk från Runes eleganta ateljé vid Östermalmstorg, så anad väl ingen att festen skulle råka sammanfalla med årets dittills varmaste dag. En tropiskt tryckande hetta hade lagt sig som en ostkupa över Stockholm, inte en vindpust kunde förnimmas och damernas pudrade kinder randades av det flitets vin som även benämns transpiration. Rubriken till vimmelreportaget löd helt logiskt:

SVETTIGT FÖR PÄLS-RUNES GÄSTER.

- Svettigt", skrek fest och glamour-reportern Astrid Hagander ett par dagar senare. Hennes mörka röst sprack i falsett, när hon bläddrade igenom ett färskt exemplar av tidningen, just inkommet från tryckeriet.
- "Svettigt" svarade centralredaktionens medarbetare i kör. De stod i en klunga bakom henne och läste över hennes axel.
- Man frågar sig VAAAR gästerna svettades, ojade sig Astrid, kanske under armarna, eller på ett ännu intimare ställe. Hon gjorde en grimas av avsmak och konstaterade bestämt:
- I Veckojournalen har ingen någonsin svettats och ska inte så heller göra.
- Här ska sägas att Astrid i vanliga fall var en mycket liberal och humoristisk person. När nu inte en attack mot den heliga VJ-andan fick henne att se sepiabrunt. Dessutom var hon utrustad med en mycket stark personlighet, en härlig humor och ett attraktivt utseende.

- Astrid hade komplex för sina rynkor, men såg i själva verket ut som karossen på en Rolls Royce som körts genom ett taggigt rosenbuskage. Huden hade hårfina repor och de väckte fantsier om äventyrligheter. Om hon fötts 25 år senare och nått vuxen ålder i dokusåpans tidevarv, så hade hon med stor säkerhet blivit omsusad och berömd, för vad det nu varit värt.
- Hon dog i cancer bara 54 år gammal. Hennes begravning i Storkyrkan samlade en inte föraktlig del av vecko-prensens journalistkår och den del av det svenska "upper thousand" som fick sina vinterbleka anletsdrag att glöda i körsbärsrött i baren på Chesa Veglia i S:t Moritz vintertid. Dessutom kom personalen och hennes kirurg från den avdelning på Sabbatsbergs Sjukhus, där hon vårdats under den svåra tid, då hon tappert höll masken och med allt större möda upprätthöll sin sedvanlig iver och glöd.
- Att visa sjudande esprit in i det sista var ett uppmuntrat drag hemifrån och helt naturligt för Astrid. Hon var gift med Svenska Dagbladets dynamiske chefredaktör, Buster von Platen. Han var den svenska dagspressens största entusiast, men dessvärre kunde ivern också ta sig häftiga uttryck på minus-sidan. Hans uppflammande ilska och en viss lynnighet var omvittnad, om än inte lika känd som hans publicistiska påhittighet. När en kypare på en finkrog hällde upp ett glas vin åt honom med handen och flaskan nonchalant vriden i fel vinkel, så blev han så rasande, att han slängde servetten och lämnade bordet. Och när dåvarande reportern Carl Otto Werkelid kallade den resliga statsfrun Alice Trolle Wachtmeister ("jag kan väl inte hjälpa att jag är huvudet högre än kungaparet") för "Pansar Alice" i en rapport från ett kungligt statsbesök, då vaknade friherre von Platens klasskänsla. Blivande kulturrådet Werkelid skälldes ut efter noter och drog sig djupt sårad tillbaka.
- Jag sörjer Astrid fortfarande fast över 30 år har gått sedan vi sista gången sågs. Det var på Operakällarens Lagerlund, sedermera Cafe Opera. Hon hade bjudit mig dit på en lunch och bar ett par strassbeströdda solglasögon, för att dra uppmärksamheten från kinderna som fått en oroande blågrå färg. Samma nyans noterade jag ett decennium senare hos filmkritikern Jürgen Schildt i Aftonbladets lunchrum, där han älskade att dröja sig kvar och prata om gamla tider. Även han dog i levercancer efter ett snabbt och skoningslöst sjukdomsförlopp.

Astrids starka personlighet bidrog till att göra Veckojournalens redaktionella liv till den evigt pågående fest som det faktiskt var. En fest i bemärkelsen festligt.

Som så många andra som led av ångest och fobier, så slog hennes glädje över i eufori vid de efterlängtrade tillfällena, då hon kände sig fri från skräckens strupgrepp.

Redaktionens möten var högtidsstunder, då alla original, med några få undantag, dök upp på tidningen. Ibland iförda urmodiga stasser och laddade med eget framkläckta originalidéer. Inget möte började dock förrän de tongivande kolumnisterna, Mikael Jägerblom och Margit Winberg, intagit sina troner vid det runda bordet. Vid ett tillfälle konstaterade Margit mycket sakligt, sedan hon satt sig tillrätta med den stora handväskan i knäet, att hon var på väg att dö.

- Glöm inte att berätta för läkaren att jag fick en attack av illamående direkt före dödsfallet, sa hon lugnt.

Stämningen blev något tryckt runt bordet. Sekreteraren förvarnades om att det kanske skulle bli nödvändigt att ringa efter "grå suggan", polisens skåpbil med sotade fönster, avsedd för plötsligt avlidna personer, men efter en halvtimme blåstes faran över. Margit hämtade upp sig och var piggast i församlingen.

Tidningens andlige dynamo under 1970-talet var den runde Mikael Jägerblom. Han var en lite beskäftig moderat av det slag som ansågs mycket passé under denna epok i samhälls-debatten, men just hans förmåga att gå emot strömmen och framhärda med sina åsikter var samtidigt hans styrka. På tidningen var han dessutom hovreporter och kungahusets trofasta tillskyndare, men i själva verket låg hans sympatier helt och hållet på drottning Silvias sida.

Mikael var förmodligen den förste som såg svagheten hos kungen, den svaghet som på senare tid resulterat i debaclet om kaffeflickor och på (påstådda, icke dokumenterade) fotos av strippklubbsbesök.

- Kungens faibles för kvällsgroggar är hans akilleshäl, varnade Michael. Ingen vet vad han kan hitta på efter några glas i goda vänners lag. Dessutom borde han sluta att röka sina cigaretter.

Michael var ingen sedvanlig svärmisk monarkist, snarare kunnig och saklig i sin argumentering. Idag hade hans åsikter legat mer rätt i tiden. Han var dessutom det, som i epoken före personatorns segertåg, benämndes allvetare. Han fick också en egen frågespalt på gamla dagar i Svenska Dagbladet, där man kunde konsultera hans kunnande om allt mellan himmel och jord.

När jag tänker på den tystnad och det förbiseende som kungahuset visade gentemot Mikael Jägerblom, så kan jag fortfarande bli upprörd. Varför dök ingen medlem av kungahuset upp på hans 50-års mottagning i Åhlen & Åkerlunds festlokaler?

- Presschefen Jan Mårtensson spred visserligen sin sedvanliga trivsel (en mix av vänlighet och ironi) omkring sig, men kunde inte med sin närvaro kompensera frånvaron av de krönte huvudena. Tre minuters blåblodigt blyxtbesök hade skänkt Mikael 25 års stolthet och återkommande åskande lyckorus.
-
- Det fanns en gåta på redaktionen som engagerade en del redaktionsmedlemmar. Det handlade om medarbetaren Karlis Branke. Han hade tagit tjänstledigt och temporärt lämnat tidningen. Dock inte för att skriva en receptbok om Prousts Madeleinekakor eller utbilda sig till konsertpianist, som brukligt var när andra medarbetare tog tjänstledigt. Nej, han körde passagerarvan på en av flygplatserna i Los Angeles, enligt de senaste inlutna rapporterna. En medarbetare på tidningen Se hade klivit på vanen och till sin stora häpnad hälsats välkommen på svenska av Karlis. Med sin mustasch, sitt svarta hår, solglasögon och den typiska flygplatsklädseln, kortärmad skjorta och slips, hade han aldrig igenkänts, om han inte givit sig själv tillkänna. Men inte nog med det, han hade verkat glad och harmonisk också. Lite skamsen borde han väl haft förstånd att vara.
- Om den folkskygga kolumnisten Stig Ahlgren var gåtan i elfenbenstornet bland VeckoJournalens medarbetare, så var Karlis efter detta gåtan i flygplatstornet. Då och då besökte han Sverige och stormade in på redaktionen, en gång sjungande. Han var vid dessa tillfällen, med eller

utan en sång på sina läppar, så uppe i varv att ingen kom sig för att fråga honom när han tänkte återvända.

- Hur Karlis sociala nedköp var möjligt diskuterades av alla på kafferasterna. En teori var att han drabbats av psykisk ohälsa. För detta talade hans sjungande. En annan teori gick ut på att en kvinna höll honom kvar på USA:s västkust, där han tvingades ta de jobb han kunde få. Los Angeles var ju saltat med förföriska starlets med Hollywooddrömmar.
- Den sociala rörligheten i USA som fick även framgångsrika personer att tillfälligt ge sig i kast med enklare påhugg, den togs däremot aldrig med som ett alternativ bland VJ:s medarbetare. Att Karlis kört shuttle-van eller serverat på en lunchrestaurang i väntan på en filmroll, det var naturligtvis den mest troliga förklaringen.
- Inte långt senare förstod jag, att jag själv orsakade myror i huvudet hos den del av redaktionen som satt i redigeringshörnan.
- Det som förbryllade dessa moderiktiga och på alla sätt korrekta tjejer var min klädsel.
- En dag höjde lay out-chefen Frida sin blick, när jag gick runt och tittade på nya numrets framväxt på de stora ringpärmarna. Hennes allvar var stort och hon genom-borrade mig med sina blå ögon.
- - Frank, sa hon, det är något vi diskuterat flera gånger här inne. Bara du kan ge oss svar. Varför har du inga jeans?
- Plötsligt insåg jag vidden av det etikettsbrott jag i ett par månader gjort mig skyldig till, utan att själv förstå allvaret i det hela.
- Att säga som det var, att jag tröttnat på jeansmodet redan år 1973, det dög inte. Då hade jag uppfattats som högfärdig. Istället sa jag med sänkt röst.
- -Allergi, jag tål inte impregneringen, den du vet som luktar så starkt.
-

Aldrig var VJ-andan så påtagligt närvarande som under ett omslagsmöte.

Veckojournalens en gång i tiden sepiabruna omslag pryddes alltid av omtalade personer, men det dög inte med vilken simpel nöjeskändis som helst. TV-succéer med topp-rating i tittarstatistiken gav inget automatiskt företräde.

Även den fysiska framtoningen skulle präglas av måtta. Gamle ishockeyspelaren Sven Tumbas golfintresse och ännu aktiva vänskap med prinsessan Birgitta gjorde honom högtintressant, men tyvärr hade han alltför ludna underarmar för att riktigt passa på omslaget. Tumba var ju den sortens man som måste bära kortärmat för att komma till sin rätt. Iförd kavaj såg han ut som en dörrvakt på en finsk dansrestaurang och sådana var definitivt inte VJ-mässiga under några omständigheter. Sven Tumba hade alltså hamnat i ett "Moment 22". Till slut vägde hans popularitet dock tyngst och han blev omslagspojke med avklippt underarm.

VJ:s omslagspojkar skulle helst ha glasögon och akademisk examen. Regissören och sedermera hedersdoktorn Kenne Fant passade därför bra. Hjärnforskaren David Ingvar var en annan storfavorit. Dessvärre levde han ett så välordnat liv att man bara kunde skriva om honom vart tredje år. Så lång tid beräknades det ta för läsaren att glömma detaljerna i gamla artiklar, som ju upprepades i den nya. En kvinnlig beundrare till David Ingvar bland tidningens journalister hade känt sin passion svalna en aning efter att ha flugit med honom mellan Stockholm och Sturup i Skåne. Vid landningen regnade det, varpå David Ingvar snabbt trädde ett plastskydd över sin keps och satte ett lite större plastskydd över sin portfölj, innan han gick ut ur flygplanet. Klokskap och passion passar inte alltid ihop.

Samma mycket sinnliga journalist hade också svärmat för Helsingfors-machon Jörn Donner – tills hon under en paneldebatt råkade titta ner på hans skor, eller var det verkligen ett par skor?

- Det som i skobutiken måste ha varit ett par välputsade loafers, hade förvandlats till två koloni-lotter, myllrande av mikroskopiskt liv, berättade hon. De fötter som var nedstuckna i dessa drivhus för småkryp ville hon inte på några villkor ha i sin säng. Åtrån efter podieprydnaden Jörn punkterades utan pardon. Att rätt upp och ner skriva om Lill-Babs var naturligtvis inte tänkbart i Veckojournalen, inte ens sedan hon börjat sjunga texter av Lars Forssell. Däremot var det fritt fram för kultur-skribenten Uno Florén att analysera fenomenet Lill-Babs på fem sidor.

Ett annat problem var att läsarna mycket sällan hörde av sig. När den liberale kolumnisten Kurt Samuelssons sida togs bort uteblev reaktionen. Jag förleddes av detta att tro, att jag hade fria tyglar att skriva vad jag ville. Jag beskrev därför i ett vimmelreportage från Malmö hur ursnygga Monica Wrangel inför en sammankomst för Amarenterorden åkte på ledstången i landshövdinge-residentet med sin Amarantertrissa fastnålad vid klänningens slits. Den lossnade dessvärre och for klirrande iväg över stengolvet. Maken Otto förmanade sin lagvigda med lågmäld, men kolsyre-kall ilska att uppföra sig.

Reaktionen från det med egna vapensköldar och hörntorn prydda Skåne blev häftig på min socialrealistiska skildring av de besuttnas sällskapsliv. Flera slottsfruar hörde av sig. En av dem meddelade, att hon huggit ner flaggstången i protest mot detta publicistiska övergrepp. Hon ville nu ha en återanslutning till Danmark av Skåne, eftersom danskarnas sinne för diskretion var mer utvecklat än svenskarnas, i alla fall mer än de landsmän som befolkade redaktionerna i Stockholm. Var finns gentlemen som Gustaf von Platen och Stig Ahlgren, nu när de behövdes mer än någonsin, undrade hon. Alla skånska kvinnor var dock inte lika negativa. I grillen på hotell Savoy i Malmö hamnade jag bredvid en storvuxen, mogen dam ur stans societet när jag intog ställets specialitet, den möra mjällvita pustan-snitzeln. Hon läste Veckojournalen och kände väl till mig som skribent.

- Jag vill gärna ha ett nummer av Veckojournalen på nattygsbordet och ett nummer med redaktörn i sängen, viskade hon och lät tungspetsen skälmskt spela mellan läpparna för att jag skulle fatta vinken, om jag nu mot all förmodan inte gjort det.

Jag blev fullständigt skogstokig av åtrå och efter desserten hamnade vi illa kvickt i sängen på mitt hotellrum. Redan samma kväll började hon prata om ett reportage hon ville att jag skulle göra.

- Jag ska åka upp till Stockholm, berättade hon. Då ska vi passa på att göra ett bildreportage för Veckojournalen från Skansen.
- Du menar friluftsmuseet Skansen, sa jag häpet.
- Ja, det ska handla om mig när jag går runt och tittar på björnungarna och fäbodarna iförd en stor hatt. ”En observant representant från Skåne på plats hos björnungarna” föreslog hon som rubrik. ”prominens på promenad i populär park”, fortsatte hon och jag kunde bara häpet konstatera att tidningsvärlden i henne gått miste om en rubrikmakare av rang.
- Men Skansen har det gjorts hundratals artiklar om, invände jag.
- Ja, men aldrig med mig iförd en stor hatt, svarade hon med iskall logik.
- Jag tror inte jag kan övertyga redaktionsledningen om att göra det här reportaget, suckade jag innan vi tog farväl. Ett krypande obehag hade drabbat mig. Hon verkade

så låst i sin föreställning om att genomföra sin reportageidé och genom sin sexkupp hade hon verkligen trätt upp mig på kroken.

Ett par dagar senare dök hon upp på redaktionen i Stockholm iförd sin kvarnhjulshatt och en åtsittande overall med ett brett skärp i midjan. Nu krävde hon att få lägga fram sin idé för redaktionschefen Mats Ekdahl. Hon gungade runt och hälsade på alla. Jag kunde inte hindra henne. Mina arbetskamraters leenden klargjorde vad de tänkte. Det var ju inte ovanligt att journalister utlovade publicitet, för att få privata favörer i sänghalmen.

- Jag tror mer på hattparaden på Strandvägen för din del, sa Mats bestämt och med det lät hon sig nöjas. Min gunst i den sydsvenska noblessen hade dock förbrukats. Vår mycket korta relation överlevde inte avslaget på hennes omöjliga reportageidé. Kanske hade hon bara betraktat mig som en pinne på den glamorösa stege som skulle föra henne till odödlighetens höjder. Att bli omskriven i Veckojournalen var det finaste som kunde hända en person ur de besuttna samhällsskicken ännu på 1970-talet.

- DEMONREDAKTÖR HAMNADE DIREKT I STORBRÅK

-
- Med en upplaga på strax under 50 000 exemplar i veckan hade Veckojournalen gått med förlust i många år. Det sades att Bonnier-brodern Albert höll på tidningen medan lillebror Lucas definitivt tröttnat på att stå för konstgjord andning åt förlagets kostsamma kulturella alibi.
- Hur som helst, tålamodet från förlagsledningen var på upphällningen och som ett sista räddningsförsök satte man in Gunny Widell, förlagets främsta upplagehögare och brinnande eldsjäl som chefredaktör.
- Gunny har förblivit märkligt okänd, trots att hon under många år var den mest genialiska och färgstarka tidningsmakaren i svensk veckopress. Anledningen till anonymiteten var den osäkerhet som hon led av och som höll henne tillbaka i officiella sammanhang. Hon syntes varken hoppa jämfota i lekprogram i TV eller hördes avge svar i frågesporter i radion. Och när Lukas Bonnier gav henne en briljantring som gratifikation och kallade henne förlagets tidnings-drottningen, då ville hon bara, likt antikteaterns halvgudar, försvinna genom en lucka i scengolvet.
- Gunny var ett bevis på att en inspirerad människas vånda och andliga födslovärkar inte nödvändigtvis behövde resultera i en ny väggmålning i Sixtinska Kapellet. Dessa stormande känslor kunde lika gärna vara förknippade med skapandet av en ny korsordstidning, kallad Jätten, eller en "oneshot" om mogna män i förkläde som bakar bröd.

Trots sin blyghet var Gunny oerhört intensiv som chef och skrämde det välartade lagomfolket som var i klar majoritet på chefsstolarna på Åhlen & Åkerlund. Dessa människor levde trygga i förvissningen att serviett-tillverkaren Duni och andra Bonnierägda vinstmaskiner skulle finansiera tidningar på dekis. Gunnys glöd upplevde man som jobbig.

Hon var utrustad med en extra långkörnings-växel, som gjorde att hon kunde hålla farten uppe på idéverk-samheten, när övriga medarbetare bleknade och tacklade av i slutet på en lång arbetsdag. Gunny kunde också uppfattas som infam, trots sin lite barnsliga babyröst och hjälplösa framtoning.

En mycket boksynt och kulturellt korrekt kvinnlig reporter på Veckojournalen ville prompt skriva om Shakespeare.

- Javisst, svarade Gunny med lönnsirap på stämbanden, det får du så gärna göra, men skriv om honom som man skrev om Elisabeth Taylor på 50-talet.
-
- Gunnys främsta egenhet var att hon saknade immun-försvar mot nya idéer, till skillnad från de många skäggstubbs-sträva, manliga cheferna i hennes egen ålder. Dessa hade

en tendens att borra klackarna på sina cowboyboots i marken och förvandlas till tröga bromsklossar, så fort något nytt kom på tal. De tackade alltid nej, eftersom de ansåg sig veta exakt vad svenska folket ville ha och vad som gick hem hos läsarna ute i stugorna.

- Gunny var deras motsats och det betydde att jag äntligen hittade någon som tog mina infall på allvar. Dittills hade jag ilat in på centralredaktionen, när jag fått en snilleblyxt och mötts av uppmuntrande leenden, men jag hade också lagt märke till hur medarbetarna vid desken diskret utbytt blickar. Det rådde ett tyst samförstånd om att jag var lite knäpp. Idag hade jag etiketterats med en bokstavs-kombination och tolererats på ett annat sätt än i början av 1980-talet.
- Här ska sägas att jag delvis hade mig själv att skylla för samförståndet om min mentala hälsa, eller kanske bättre: ohälsa. Jag skämtade gärna med mina mer sansade och seriösa kollegor på redaktionen på ett sätt som gjorde dem lite osäkra. De visste ju inte om jag egentligen menade allvar. Jag bar till exempel några gånger en skylab-hjälm när jag kom och gick från jobbet. I alla fall såg det ut så. Jag tog av hjälmen så snart jag lämnat tidningen och satte på den när jag kom. I New York och Tokyo bar många knäppgökar skylab-hjälm, för att inte drabbas av nedfallande delar från den havererade rymdstationen Skylab som svävade över jorden under några osäkra veckor.
- Sedan Gunny svävat in i mitt liv iförd sin Florida-vita byxdress i jersey var, som sagt, ingenting sig likt mer. Jag fick äntligen den efterlängtdade möjligheten, att kläcka idéer till tidningen dygnet runt. Vi brainstormade på dagarna och ringde varandra på nätterna och utbytte fler idéer. Medan andra gick på stressiga arbetsluncher, så tog vi ändlösa arbetsmiddagar tillsammans. Det innebar att vi kunde sitta kvar vid krogbordet hur länge som helst och skriva ner våra påhitt på servetter och kvarglömda krognotor. Vi gjorde det vi tyckte bäst om. Skapade tidningskoncept och idéer till reportageserier. Något annat blev det aldrig tid för, vad än ryktet gjorde gällande.
- Alla publicistiska påhitt föll inte i god blomjord. Ta bara tävlingen om hur läsarna firade den nyinrättade nationaldagen. De tio bästa bidragen skulle få ett fint pris. Första pris var ett uppslagsverk i 20 band, inbundna i ädlaste kalvskinn. Övriga vinnare fick samma uppslagsverk i elegant kartonnage. Det blev en lönsam tävling för de tävlande. Alla deltagare blev vinnare. Tävlingsbidragen var färre än priserna. Även den äldre herre med mittbena som skickat in ett instamatic-foto av en blomlåda på en liten balkong i Norrköping med en julgransflagga nedstucken i jorden blev furstligt belönad.
- ”Så här hedrar jag mitt fosterland” skrev han. ”när flaggan är på plats i junikvällen sjunger jag kungssången och dricker ett glas punch”. Högt placerad på vinnarnas prispall var den dam i Dorothea som firade nationaldagen med en enmans-sambafestival i sin lägenhet. Hon dansade mycket lättklädd mellan köket och vardagsrummet för att hedra vår drottning Silvia med sina brazilianska rötter.
- En annan kvinnlig tävlande tog upp ett ämne som orsakat visst huvudbry. Det fanns (och finns) ingen maträtt förknippad med nationaldagen. Sillen tillhörde midsommar, äggen påsken, skinkan julen och hummern nyårsaftonen.
- Jag tänker äta det svenskaste som finns, skrev kvinnan, en pizza Hawaii. I inget annat mig bekant land äter man pizza, garnerad med ananas-skivor.
- Naturligtvis fick denna matfilosof också ett uppslagsverk. Där kunde hon läsa att ananasen egentligen inte var en hawaiiansk frukt utan stammade från Silvias hemland Brasilien, någon som inte gjorde den mindre lämpad som smaklöks-kittlare på en svensk nationalrätt.
- En annan av våra storslagna tävlingar, som gick i stöpet, skulle vi kalla ”Vinn en middag med din idol”. Det började med att en lärarinna i Falun skrev till oss och

berättade hur mycket hon dyrkade skådespelaren Jarl Kulle. ”Jag såg honom som 23-åring på Oscarsteatern i Stockholm för 20 år sedan”, skrev hon. ”Han spelade professor Higgins i My Fair Lady och han utstrålade en sådan scenisk närvaro, trots att han var så manligt disträ och långt borta i sin egen värld. Tänk att få vara hans egen Eliza för en kväll”.

- - Låt oss sammanföra Jarl Kulle och lärarinnan och göra ett reportage från mötet, sa Gunny. Blir det bra så fortsätter vi att göra en hel serie möten, där läsare får träffa sina idoler.

- Satsning ledde dessvärre inte till något reportage i tidningen. Mötet gick totalt över styr, men det kunde vi inte förutse, när vi arrangerade vår romantiska middag på anrika Teatergrillen för lärarinnan och den store skådespelaren.

Teatergrillen hade varit Jarl Kullens stamlokal under hans första tid på Dramaten, en epok ihågkommen främst på grund av hans trånga trikåer i uppsättningen av Hamlet. En syn som hänförde alla Stockholms damer på parkettplats och skapade hans aura av manlig erotisk ikon.

Jarl beställde in sin gamla favoriträtt ”Ägg Javanese” som huvudrätt, men fotografen ville vänta med att ta middagsbilderna till efterrätten, en pösig plommonsufflé, pudrad med florsocker. Det skulle visa sig vara ett fatalt misstag. När sufflen svällt upp hade lärarinnan punkterad sjunkit ihop. Dagens spänning hade blivit för mycket för henne. Hon hade stärkt sig med en flaska vin och varit lätt påverkad redan då hon kom till Stockholm med tåget från Dalarna. Efter välkomstdrinken och rödvinet till den eldiga äggrätten hade hon helt sonika somnat i sitt soffhörn. Det sista hon sa var:

- - Titta, där sitter Lennart Swahn. Jag undrar om han har John Blund i fickan.
- Alla försök att väcka henne var förgäves. Hon tittade visserligen upp och log några gånger, men somnade sedan om.
- Varje gång hon verkade vakna, så nynnade Jarl uppmuntrande:

”Min gud hon kan det, jag tror hon kan det” ur My Fair Lady. Lyckligtvis var hon incheckad på Hotell Örnsköld mitt över gatan och kunde stapplande hjälpas upp på sitt rum. När jag ringde hotellet nästa morgon hade hon checkat ut. Vi tog det som ett ödets fingervisning att avstå från vårt projekt.

Arbetet på tidningen blev samtidigt alltmer turbulent under Gunnys första tid. När hon tryckte gasen i botten blev flera av de äldre medarbetarna yra och åksjuka. Mats Ekdahl vädjade till mig att inte egga upp Gunny med alltför många idéer. Hon blev extatiskt verksam och alltför krävande för redaktionen. Jag anade en hotande frontalkrock mellan Gunny och Mats. Han var visserligen öppen för nya idéer och grepp, men månade samtidigt om arbetsron för den känsliga kvalitets-kadern från von Platens dagar.

Redaktionen höll ett möte utan Gunny och diskuterade vad som skulle göras. Den heliga VJ-andan var helt uppenbart hotad av hennes infall. På det senaste omslaget hade man frångått principen med ett dominerande porträtt av en respektabel person, intellektuell och med glasögon. Istället fanns flera småbilder som på en klassisk familjetidning. Mest märkligt i omslags-mixen var två små, mycket mystiska kineser. Det fanns en oro för att läsaren skulle känna förvirring och undran. Vad gjorde kineserna på deras tidning.

Min roll som Gunnys ende förbundne på tidningen väckte misstankar. Reportern Anders Hasselbom kisade anklagande mot mig på ett redaktionsmöte. Eftersom han hade en lätt kisade uppsyn även i vanliga fall så blev effekten ytterst anslående, ett surt tvivel i stereo.

- Du kom hit som praktikant, men så djäkla oerfaren är du inte. Du är i själva verket en fullfjädrad reporter, tillade han.

Det var naturligtvis oroande med denna misstro på redaktionen. Trodde man att jag var en spion? Samtidigt kände jag mig smickrad att bli tagen så på allvar. Det var ju mitt första jobb på en redaktion och jag kunde lika gärna ha behandlats som en harmlös praktikant.

Arbetet flöt på en tid. Sen kom smällen.

Jag var komplerad efter ett sent kvällsjobb och låg hemma och sov, när telefonen ringde.

Gunny var i luren och jag hörde direkt att något hade hänt.

- Frank det är förfärligt, snyftade hon, Mats är så hemsk, kan du komma genast.

Jag slängde på mig kläderna och ringde en taxi. När jag tjugo minuter senare kom inångande på redaktionen var stämningen tryckt. Medarbetarna hukade över sina ritbord och skrivbord.

På golvet framför Gunnys dörr hade A4-papper vräkts ner från kopieringsapparaten. Det var skoavtryck på papperen. Gunny satt bakom sitt skrivbord med huvudet i händerna.

- Jag tror jag fått en hjärnblödning, klagade hon.

- Blunda och peta på näsan, sa jag. Klarar du det så har du inte fått någon hjärnblödning eller propp.

Mats hade fått ett av sina ytterst sällsynta, men häftiga raseriutbrott. Hans ilska hade varit så stor att hela redaktionen suttit gastkramad, medan han följt efter Gunny genom lokalerna och in på hennes rum. Jag kunde ha varnat henne för hans vrede. Jag hade själv upplevt hur han en gång läste lusen av en drummel som sökte tränga sig före i en färjekö. Resenärerna hade börjat småspringa mot landgången i tron att båtens mistlur signalerade avgång.

- Du kommer hit och ska ändra på allt, skrek Mats. Du kommer att vara här några månader, jag själv blir kvar här kanske resten av mitt yrkesliv.

Upprinnelsen till utbrottet var att Gunny velat ha den tyske playboyn Gunter Sachs och hans svenska hustru Mirja på omslaget.

- Vår policy har alltid varit att hylla duktiga människor på omslaget, röt Mats. Veckojournalen fjäskar inte för folk som syns utan att verka. Vem blir nästa sensation på omslaget? Jokkmokks Jokke?

Utskällningen upphörde när personalchefen Hans Axelsson dök upp. Mats skickades hem för att lugna ner sig. Gunny blev kvar på sitt hörnrum.

Efter den åskfyllda torsdagen blev det lugnt på redaktionen, men Gunny slutade efter några månader. Hon gick mot nya uppgifter och gav nytt liv åt krisdrabbade Veckorevyn. Även Mats gick vidare. Han blev chefredaktör på Tidningen Vi, Läkartidningen, Resume och sist men inte minst dagstidningen Arbetet. Därefter blev han generaldirektör för Nämnden för Psykologiskt Försvar på Riddarholmen i Stockholm. Man kan säga att han visade prov på just psykologisk försvar denna dag. Genom sitt raseriutbrott utlöstes alla spänningar som tornat upp sig på redaktionen. Proppskåpet brakade visserligen samman, men det bragtes lugn för några månader.

Veckojournalen var - som sagt - en mycket städad tidning med en målgrupp bestående av fullvuxna läsare, folk som inte suktade efter dagens sensationer, i alla fall inte öppet. Att presentera sig som medarbetare utsänd av Veckojournalen var som att vifta med ett diplomatpass. Du fick tillträde till miljöer där vanliga murvlar sällan satte sin fot.

I samband med ett stort PR-party i en filmstudio i Bromma, erbjöds jag skjuts tillbaka till stan av två familjeflickor i deras hyrda van. Att ha Veckojournalens utsände i baksätet ansågs tydligen helt ofarligt, trots att de båda hade avancerade planer i kikaren. De skulle förföra den fjärde passageraren på väg in till Stockholm, brottaren Frank Andersson.

På den här tiden beskrevs han ofta i pressen som Sveriges mest eftertraktade ungar, ordet singel var ju ännu inte uppfunnet. Däremot kallades han aldrig den ibitna ungar, eftersom det var ett kodord för bögar innan dessa börjat strömma ut ur garderoberna.

Bilfärden in till staden blev en ren mardröm för mig och min tacksamhet över att bli skjutsad förbyttes snart i ilska och frustration. Som 30-årig journalist hade jag gjort den inte

obehagliga upptäckten, att jag stod i centrum för uppmärksamheten bland de mer mogna medarbetarna på Veckojournalens redaktion. Det hade på kort tid gjort mig lite bortskämd, men här i bilens baksäte var jag helt förbisedd. Mitt namn Frank för visserligen genom luften, men det gällde aldrig mig. Nej det var Frank i framsätet som stod i fokus. Den kättjefulla kebaben från Trollhättan satt mellan de två festklädda, mycket attraktiva kvinnorna och var målet för deras förförelsekonster.

- Nu ska du med oss på nattklubb, sa hon som körde med bestämd altröst.
- - Nej, tjejer jag måste tillbaka till hotellet, jag tävlar imorgon, invände Frank lamt.
- En wiskeplunta stacks fram under hans redan på denna tid uppspärade näsborrar. Han insöp doften och tog en klunk, sedan tystnade protesterna. Bilen körde förbi hotellet.

Nästa dag var skandalen ett faktum. Jag infann mig på redaktionen, men min namne Frank dök aldrig upp på tävlingen. Han hade tänkt ringa sig sjuk, men hittade ingen telefon.

- Har dom inga telefoner på Alexandras, undrade ett sportorakel. Och vad var det för horor som lurade i honom sprit kvällen före match.
- - En hora hade aldrig gjort så mot en idrottsman, svarade någon, bara en bortskämd Östermalmsflicka.

I Gunnys regi lyckades Veckojournalen skapa ett litet, men ack så stilfullt scoop. Vi bjöd på ett fantastiskt bild-extra av ABBA som gäster på en kungamiddag. Gruppen befann sig i ett inaktivt skede efter skilsmässor, turnéleda och privat splittring.

Ett år senare kom beskedet att ABBA upplösts. Men 1981 var de inbjudna till Kungliga Slottet på en av de stora årliga middagarna för politiker, näringslivs- chefer, kulturpersonligheter och idrottsmän.

ABBA-medlemmarna anlände i samlad trupp och skilde sig från övriga gästerna genom att vara rätt högljudda i trapphuset på väg upp. De lät så där lite krystat uppslupna, som nyktra svenskar brukar låta, när de deltar i glädjemanifestationen ”stora skrattdagen”.

Troligen var det ett sätt att bearbeta den rojalistiska rampfeber som drabbar hög som låg i kungens närhet och inte gör undantag för världsartiser. Beatles till exempel berättade att de rökt harsch på toaletten hos drottningen i Buckingham Palace, strax innan de skulle motta sina ordnar och adlas. Men det är en annan historia. De av allt att döma drogfri abborna var helt klara i sina knoppar.

Pressen fick egentligen inte ta bilder inne i Bernadotte-galleriet, där långbordet var dukat, men Veckojournalens fotograf Gösta Glase hade särskilt tillstånd. Han arbetade med en bok om Kungliga Slottet och ett avsnitt handlade om kungamiddagar. Under måltiden stod han på en stege med kameran i högsta hugg. Gunny hade uppmanat Gösta att zooma in abborna. Hovet hade ju tillåtit VeckoJournalen att publicera några bilder från middagen. Föga anande att man givit grönt ljus för en ren paparazzi-kupp, om än genomförd av en av Sveriges skickligaste och mest respekterade fotografer.

Kungen lär inte alls ha blivit tillfreds, när han såg tidningen några dagar senare.

- Det är för mycket ABBA, påpekade han.

I samband med vår bevakning av kungamiddagarna fick jag en fin kontakt med Elisabeth Tarras Wahlberg. Hon var anställd sedan fyra år vid hovet och en mycket tilltalande ung kvinna med finmejlade anletsdrag och ett askblont hårsvall värdigt en nordisk sköldmö. Dessutom hade hon en utvecklad känsla för livets absurda sida. Sin diskreta humor har hon kvar. Jag känner också igen fraser och uttryck som hon använder än idag, trots att det gått 30 år.

Elisabeth fick i början av sin karriär på Slottet problem med den religiösa delen av hovstaben. De stela hovdamerna märkte att det fanns ett samförstånd mellan Elisabeth och kungen. De saknade förmågan att förstå vari det bestod och tolkade det som något otillbördigt. Samma lätttsamma sätt att betrakta omvärlden hade också press-chefen Jan Mårtensson, men han misstänktes inte för något mer otillbördigt än att smita undan och skriva sina Homan-deckare på tjänsterummet mellan sammanträdena.

Att hans majestät och press-sekreteraren helt enkelt delade en humoristisk syn på tillvaron var damerna främmande. Det snörptes på munnarna och talades med låga röster, när de inte befann sig i kapellet för andaktstunder med drottningen och hade fullt upp med att läsa böner. Elisabeth å sin sida trodde nog mer på monarkin än på gud.

Elisabeth tvingades ofta anta rollen som ordningsvakt, men egentligen hade hon en viss, nästan moderlig svaghet för de livliga och lite naiva fotografer och reportrar som bevakade kungahuset.

Bakom den stränga minen var hon road av deras påhitt. Kvällspressens enda titulerat kungliga reporter var Expressens PO Eriksson, en mycket stilig, medelålders man med mörka sammetsögon, välpressad tredelad kostym och ett brokigt privatliv. Han var den omsusade torsdagsmannen i Kerstin Thorvalls erotiska memoarbok "Det mest Förbjudna". Han brände också, enligt egen uppgift, sitt rakvatten själv och hade en liten flaska stående i skrivbordslådan på Expressens centralredaktion. Då och då dök han ner med det välkammade huvudet i lådan och kom upp nyduttad och om möjligt mer väldoftande än han varit innan. Vid ett tillfälle drogs den pomaderade pressmannen fram av säpos poliser ur en buske på sommarslottet Solliden på Öland, men då luktade det inte cologne om honom, utan snarare en sur odör av lagöverträdelse.

Hovreportern låg där i buskaget på sin semester med en kamera med teleobjektiv, för att ta bilder på kungabarnen, som kunde säljas till tyska veckotidningar. Elisabeth hade svårt att hålla sig för skratt, när hon berättade om detta.

Hon såg också mellan fingrarna med min ambition att komma kungaparet fysiskt nära. Vid invigningen av Nationalmuseets utställning om Rokokons Konst gled jag in i klungan av tjänstemän och hovfolk som följde kungen och drottningen på deras specialvisning.

Journalisterna och fotograferna hölls på ett visst avstånd. Att jag inte uppmärksammades och avvisades berodde inte bara på min korrekta klädsel, en grå nyinköpt flanellkostym. Min kupp underlättades också av att tre olika institutioner var inblandade, Utbildnings-departementet, Nationalmuseet och hovet. Ingen visste riktigt varifrån jag kom och så länge jag rörde mig med upphöjd värdighet kom sig ingen för att fråga. Utbildningsministern Jan-Erik Wikström guidade drottning Silvia genom salarna. Han berättade gestikulerande om de olika konstverken och vid ett tillfälle lade han armen om hennes späda, sluttande axlar. Jan-Erik var en passionerad man och svag för kvinnor, vår drottning var inget undantag. Snarare tvärtom. Ja, det sades att han var helt såld på henne. Lyckligtvis märkte inte kungens adjunktanter missionsförbundarens lite väl klåfingriga tilltag.

Jag gick hack i häl bakom dem båda, när Jan-Erik oväntat steg åt sidan invid en monter. Han behövde växla några ord med en tjänsteman från departementet. Nu var jag plötsligt ensam med drottningen på väg över golvet. Vi skred fram sida vid sida på den knarrande, blänkande parketten. Om vi gick i takt kan jag inte minnas så här i efterhand.

- Den gråtande putto är evigt aktuell sa Silvia. Tänk att nyfödda väcker så starka känslor.
- Hon syftade på en liten marmorskulptur föreställande en storskrikande baby. Förmodligen trodde drottningen att jag arbetade på Nationalmuseum, kanske med de skulpturella samlingarna

- - Det måste vara svårt att vara ifrån sin egen putto, lille Carl Philip, sa jag. Har ni något knep att få honom att somna? Drottningen sneglade på mig och upptäckte mitt anteckningsblock.
- Gör ni ett reportage, frågade hon lite perplex. Man får inte intervju mig.
- Jag vet inte hur jag hamnade här, ensam med drottningen, sa jag, men nu måste vi hålla färgen. Om säpo-killarna hetsar upp sig och börjar knuffa mig blir det pinsamt för alla. Låt oss bara gå lugnt.
- Drottningen verkade fatta galoppen och vi fortsatte att skrida fram över golvet som ett brudpar i en ovanligt lång kyrkgång. Det kändes som en evighet innan vi hann ifatt kungen. Han hade stannat i rummet intill och tittade på en staty.
- Är den min också, undrade kungen.
- Slottet hade ju lånat ut flera föremål ur sin rokokosamling.

Innan dagen var slut kunde jag leverera en invigningsartikel med avlyssnat kungligt kallprat, inte bara de vanliga bandklippfraserna.

TV-PROFIL GRAVT SKÄNDAD I DÖENDE VECKOJOURNAL

Efter Gunny tog terriern Kaj Andersson plats på chefstolen i Veckojournalens hörnrum. Hans valspråk var ett ilsket gläfs i veckan. Det gamla tamdjuret till tidning hade legat i salongerna i över 80 år. Nu skulle den sluta sina dagar som morrande kamphund. Tuffa seniorskribenter som Karl Gunnar Beck hyrdes in för att skriva ilska reportage om orättvisor och byråkratiskt krångel.

Veckojournalen prövade också ett alldeles eget, nytt grepp: pitbull-journalism. En mycket känd medarbetare på Dagens Nyheter skrev under signaturen AEG våldsamma och tarvliga personangrepp på Post & Inrikes-sidorna. Den första som fick en slagserie av verbala snytingar under och över midjan var, märkligt nog, alla svenska imitatörers favoritobjekt på den här tiden, TV:s torra sportprofil Bengt Bedrup. Denne hade på gamla dagar alltmer börjat hoppa in som konferencier vid olika jippon av typen Melodifestivalen.

AEG beskrev hur Bedrup i lyxupplaga stod i en ful smoking med en mikrofon som en glasstrut i fejsen. Hur han bytt bort Träna med TV mot tramsiga tävlingsprogram, där han numera hoppade jämfota i lackskor. Allt genomfört med en mycket seriös min som avslöjade att han tog det hela på blodigaste allvar.

Påhoppet på den populära TV-veteranen fick Expressen att intervju honom under vinjetten "Hur känns det idag då." Det talades om Veckojournalens dödsryckningar och brutalisering på gravens rand. Den kände DN-medarbetaren kom upp till oss på redaktionen och tog under gapskratt del av de brev vi fått från upprörda läsare. Flera VJ-medarbetare blev så chockade över hans beteende, att de inte fick något utträttat under den påföljande eftermiddagen.

Kanske framstod Veckojournalen på slutet som en rebellisk tidning på tvärs med det svenska, kapitalistiska samhället. I alla fall dök en rysk press-officer upp på redaktionen. Kanske hoppades han kunna värva någon revolutionär medarbetare till ambassadens informationsavdelning. Hela upplägget luktade KGB lång väg. Tidningen hade förmodligen ansetts hopplöst ryssfientlig under Wennerström-affären, men nu blåste som sagt andra vindar.

Den ryska agenten skaffade sig företrädare hos kulturchefen Stig Arb, överlämnade några vänskapsböcker i leninistisk anda och bjöd på vodka ur en bandymatch-portfölj. Han satt hos oss inne i "stallet", det stora reporter-rum där jag själv, Mats Ekdahl och Pieter Tham hade våra platser. Pieter var svärson till H&M:s grundare Ehrling Persson och alltså ingift i kapitalismens absoluta toppskickt. Denna måndag hade han kommit till jobbet efter en hektisk helg med hållgång i Paris och han var mycket trött. Plötsligt kastade sig Pieter bakåt på sin snurrstol slängde armarna i luften och gäspade och gnydde högljutt. Vår sovjetiske gäst mörknade i synen. Rysk gästfrihet förbjöd uttryck för sömnighet i besökarens närvaro.

Gäspningen sågs förmodligen som en provokation och en skymf mot hela det sovjetryska samhällsbygget.

Vår ryske uppvaktare skruvade, ilsket muttrande, på kapsylen till flaskan. Denna missnöjesyttring var troligen mycket effektiv, när den utövades mot törstiga vpk:are som Lars Werner, men på Veckojournalen sågs det som ett tecken på att besöket var slut. När han tog farväl slog han ihop klackarna på militärt maner. Vi återsåg honom aldrig.

Samtidigt som Veckojournalens nedläggning planerades, så drog förlaget igång sin satsning på framtidens tidning, Reportage. Den fick som slogan "veckotidningen om verkligheten". Man hade i stora enkätundersökningar frågat folk vad de ville läsa om och naturligtvis ville många i tidens progressiva anda ha svensk socialrealism med samma värderingar som samhällsreportagen i TV. Skildringar av dagispersonalens vardag och jobbet inom åldringsvården stod högt på önskelistan. Gärna också ett och annat engagerat utrikesreportage från lantbrukskollektiven i Nicaragua och Kuba.

Ingen tillfrågad sade sig önska mer av det man ivrigt avnjöt hos frisören, av verklighetsflykt och glamour. Sådant ansågs skämmigt i början av 1980-talet. Reportages upplaga var först uppumpad på grund av alla "pröva på"-prenumerationer, men den sjönk sedan som en sten. Pressbyrån klippte inte ens upp buntarna med tidningar på slutet, eftersom ingen frågade efter dem och de ändå skulle gå i retur. En av cheferna, Lars CG Eriksson, skäggig sambo med Amelia Adamo, stämde möte med mig på journalistkrogen Tennstopet, för att vi tillsammans skulle kläcka idéer till en tävling som skulle kunna rädda upplagan från att falla ytterligare. Hans uppgivna desperation gav mig en vink om hur illa ställt det var.

En känsla av stundande domedag hade helt klart smugit sig in på redaktionen som låg i ett gammalt bankpalats vid Gustaf Adolfs Torg med utsikt mot Kungliga Slottet, Operan och Riksdagshuset. Det geografiska läget ansågs stimulerande för reportrarnas energi och skaparkraft.

Tyvärr hade åsynen av alla fyrkantigt formade granitblock fått motsatt effekt hos många. En ung manlig reporter hade åkt atlantångare till USA och skulle måla ut detaljerna från sin resa. Den hade företagits för över 11 månader sedan, men han gick ännu omkring och väntade på födslovärkar och publicistisk nedkomst. Redigerarna hoppades få se manuset med resultatet av hans upplevelser till havs och blev alltmer otåliga.

- Vattnet går hos atlantresenären, ropade en medarbetare en dag då jag råkade befinna mig på redaktionen med ett bidrag, men det var falskt larm. Den unge mannen hade visserligen satt sig vid sin skrivmaskin, men det blev ingen nedkomst innan nedläggningen av tidningen var ett faktum.

Förlaget hade utlovat ett halvårs satsning men situationen blev snabbt akut och nedläggningen annonserades innan Veckojournalen kommit i jorden. Tidningen Reportage blev tidningsvärldens svar på bilindustrins Ford Edsel. Storsatsningen på en ny bilmodell i slutet av 1950-talet som ingen efterfrågade. Efter nedläggningen hölls stormiga stormöten. De stjärnreportrar som värvats från andra tidningar ville inte hamna på Åhlen & Åkerlunds växande centralredaktion för överbliven personal, utan ha andra, mer glamourösa jobb. Det skapades påkostade specialtjänster i bland annat USA. Det stora problemet var egentligen inte att man slösat bort pengar, utan att man värvat vad som uppfattades som en journalist-elit till projektet Reportage. Åhlen & Åkerlunds bästa krafter hade tagits i anspråk, vilket i flera fall var liktydigt med de politiskt mest beskäftiga. Detta innebar att förlagets övriga anställda kände sig ratade och mindre värda.

Veckojournalen lades ner 1981 och begravningsmiddagen som avåts på Operaterrassen, var fullspikad till sista servett och den svenska kulturelitens weltervikt-klass mangrant representerad. Vid mitt bord satt deckarförfattarinnan Maria Lang, alias Dagmar Lange. Hon var känd för att vara en besvärlig kroggäst på Operakällaren med en tendens att bli snorkig och sätta sig på personalen, men denna kväll var hon mycket lättsam och trevlig. TV-legenden Ria Wägner satt också nära mig och var sig otroligt lik från TV-serien "Hemma". Hon klargjorde tidigt på kvällen att den vanligaste frågan hon brukade få var en bön om att hon skulle göra sin berömda baklänges-vink. Jag uppfattade det som en fin vink om att jag och övriga gäster vid bordet inte skulle be henne visa oss just denna handfasta hälsning.

När gamlingar läggs i graven efter ett långt liv blir stämningen snarare vemodig än bitter. Veckojournalens grifte-cermoni blev en sorg i sepiabrunt. Det var en svanesång över den allmänbildade borgerlighet som en gång hållit tidningen uppe, men som nu var i utdöende. En fin representant för denna art var filosofen och författaren Lars Gustavsson som också satt vid mitt bord.

Många gäster var till åren komna. En äldre, gravt senil matskribent vid bordet bredvid till exempel, trodde att han var på årsmötet för lutfiskens vänner. Han reste sig upp och klingade i glaset efter varmrätten. Blicken var något disig, kinderna rödbrusiga under ett vitt, välansat skägg, men rösten var distinkt och tydlig.

- Sörj inte, manade han. Vår favorit må vara dömd att dö, men uppstår igen lagom till advent. Den avnjutes bäst med ett torrt, vitt vin.
- Hans ord fick många att titta frågande på varandra. Kanske trodde man att han syftade på Månadsjournalen som blev en efterföljare till VJ.

Ungefär när desserten kom in uppstod en viss oro vid honnörbordet. Ett välkänt medium stod nere i Operakällarens entré och ville komma upp till festlokalen. Hon påstod sig representera den avlidne kungen Gustaf V. Han hade ju så ofta förekommit på Veckojournalens omslag, att han kallats "Mr Sepia". Nu ville sardin-monarken hedra hovets favorittidning med en sista hälsning, genom mediet. Lukke Bonnier gick lätt brydd ner till den väntande damen i entrén. Han tog det hela från den humoristiska sidan och förklarade att det var alldeles tillräckligt med gamla spöken på denna tillställning. Som tröst fick hon ett exemplar av det sista numret, redigerat av Mats Ekdahl.

PÅ DAMERNAS VÄRLD. INTERVJU MED SEXGUDINNA SLUTAR MED SKRÄCKFÄRD PÅ TIVOLI

Under min tid på Veckojournalen drabbades jag dessvärre av en lättare form av storhetsvansinne. Det märktes dock inte förrän jag anlände till nästa anhalt inom Åhlen & Åkerlund-koncernen: Damernas Värld. Nya chefredaktören Monica Wadstedt ville ha mig som idéspruta och bad mig börja hos henne.

Hon hade en vag idé om att göra modetidningen mer folklig. Jag var med på notorna och övertygad om att jag var helt rätt person för att hjälpa tidningen att vinna nya läsare. Jag gjorde en skiss av den kvinna som vi skulle få intresserad av tidningen. Hon var en traversförare från trakterna kring Sundsvall. Hon var lätt överviktig och tog vintertid sparkstöttingen till pressbyrån iförd täckjacka, lovika-vantar och pälsbrämde stövlar. Väl framme köpte hon ett nummer av Hemmets Journal. Nu gällde det att förmå henne att välja Damernas Värld istället.

- Hon är rikligt förekommande norr om Dalälven, förklarade jag på mitt första redaktionsmöte. Ja det finns flera av hennes sort än det finns meniga soldater i Röda Armen.

Det sista sa jag i ett slags visionär extas, men mina ord smittade inte åhörarna utan möttes av isande tystnad. Lotta Lewenhaupt och de andra modejournalisterna var inte beredda att ge upp sina idéer för en tokstolles infall. Så här i efterhand förstår jag dem, men då tyckte jag de var stela och trista.

Oväntat positiv till mina idéer om en folkligare Damernas var modepappan Sighsten Herrgård. Sighsten anammade vid denna tid en proletär-chic trend. Det var inne att vara arbetarklass och Sighsten hade övergivit sin tidigare idé, att bära antik toga utan underkläder på fester och istället köpt en overall för 36 kronor på Arbetarboden. Den var Televerks-orange och han bar den plikttroget i sommarvärmen detta år.

Solen gassade dag ut och dag in och Sighsten var otroligt brun, trots att han sa sig inte ha tid att vistas på stranden. Mitt i värmeböljan i juli månad gick han istället varje dag på solarium. Detta var innan sambandet mellan hudcancer och solarier uppmärksammats.

Jag var ändå orolig för Sighstens del, trots att han riktigt lyste av fysisk välmåga. Det skulle dröja flera år innan han drabbades av den än värre sjukdomen AIDS och ohjälpligt tynade bort uppe på epidemisjukhuset vid Roslagstull, som av den råa folkhumorn döptes om till herrgården under denna tid.

Modetidningarnas fältrop löd sedan gammalt: gör mig till en annan än den jag är! Vi fick den lagom originella idén att lancera en "du duger som du är"-kampanj. Läsare som var missnöjda med sitt utseende och sin vikt skulle få veta, att de dög med sina love-handles och TV-hörn på rumpan. Sighsten Herrgård var mycket positiv till vår planerade kampanj. I unga dagar hade han försökt göra om en flickvän som han upplevt som överviktig. Resultat blev att hon bröt ihop. Detta var en av de handlingar han hela sitt liv drogs med dåligt samvete över.

En kvinnlig länsarkivarie från Västkusten hade hört av sig och undrat om vi kunde rekommendera henne någon ny bantnings-metod. Monica och jag bad henne komma upp till Stockholm och besöka oss på redaktionen. Flygbiljett och hotell stod vi för. Vi bad också Sighsten att infinna sig. Mötet ägde rum redan följande dag.

- Jag vill, som sagt, hitta ett effektivt sätt att gå ner i vikt, sa arkivarien.
- Varför det, sa Sighsten, du är ju så charmig med dina runda former.
- - Låt oss göra ett reportage där du behåller dina kurvor, men blir upplädd i rätt mönster och färgkombinationer, sa Monica.

Allt hade förmodligen gått bra om Sighsten bara blivit informerad om att arkivarien var från Göteborg. Nu råkade Sighsten, intet ont anande, komma in på sin käpphäst, en aversion mot Göteborg. Förmodligen hade denna motvilja grundlagts under många trista after work-kvällar i staden.

Han tyckte visserligen om att bo på hotell Park Aveny, men avskydde baren på bottenvåningen. Stället där stadens alla celebriteter samlades kvällstid. Dessutom var den gamle designern allergisk mot kvinnor i träskor, såvida de inte var holländskor, men det var en annan historia.

När antikvarien pratade om hur hon kände sig ringaktad i Göteborg, så trodde Sighsten att hon menade vid besök i staden, inte att det var på hemmaplan. Efteråt skulle det visa sig att han trott att hon kom från Borås.

- Vem känner sig inte obekvämt i Göteborg, suckade Sighsten medkännande. Det är alltid samma syn som möter en. Där sitter Ingo och super på Park Aveny, trots att han är skriven på annat håll. Och Kapp-Ahl dyker upp i en vit kostym. Och Git Gay klipper med sina lösögonfransar från Lorensbergs scen. Hela mixen är så provinsiell, vulgär och småtrist.

Länsarkivariens ögon smalnade bakom glasögon-linserna. Hon var en glödande lokalpatriot och här satt en 08:a, ledare för något som helt skamlöst kallades Stockholmsgruppen och hade mage att håna hennes hemstad.

- Ska du säga din lilla tjockis, väste hon. Hur är det i Stockholm, då? Alltid samma slitna Sighsten Herrgård på Alexandras. Sist jag var där satt du med en flock anorektiska modeller vid ett matbord och firade din födelsedag. Mitt i högtalar-dånnet och flaxet från dansgolvet. Kom sen och tala om tristess.

Sighsten log ansträngt och klappade sig på magen på den orange overallen.

- Säg inte så, sa han. Jag är solen i ditt liv, ser du inte hur jag lyser.

Sedan började han nynna på Jules Sylwains gamla örhänge: "nu ska vi vara, nu ska vi vara snälla". Men länsantikvariern ville inte låta udda vara jämt. Här skulle det inte bolma från någon fredspipa.

- Du borde banta, fräste hon, du är korpulent och har dubbelhaka. Det kan ingen skäggstubbe dölja.

- Nej nu får det vara nog, suckade Sighsten. Han befann sig i en av sina rundare perioder och vikten var ett känsligt kapitel. I alla fall ville han inte bli hånad av en konventionell kvinna från västsverige med glasögon och en fantasilös affärsdräkt. Han slog igen sin konferenspärm med en smäll och därmed slogs också vår kampanj igen.

Monica och jag fick bromsa upp vår folkliga offensiv innan den ens hade börjat.

Tidningen var inte mogen för stora förändringar. Vi gav dock inte upp. På något sätt skulle vi nå nya läsare och öka upplagan. Det var dessutom nödvändigt om tidningen skulle fortsätta att komma ut som en veckotidning.

Vi vann över skvallerkrönikören Sten Hedman för våra idéer genom att lova att arrangera en tävling där vår tänkta kvinnliga traversförare kammade hem en joggingvecka med Sten i New York. Problemet var bara att ingen traversförare anmälde sig till vår tävling. Vinnaren som fick springa med Sten i Central Park var en modemedveten yrkeskvinna, en mental 25-åring av det slag som redan läste tidningen.

Det blev en lyckad resa men också dessvärre en språngmarsch i helt fel riktning.

För att ge tidningens medarbetare mer impulser från verklighetens modescen, så hade vi utlokaliseras till en stor patriciervåning på Drottninggatan, just i början av backen upp mot August Strindbergs Blå Tornet. Det centrala läget och den trivsamma atmosfären i de gamla rummen med stucketur och kakelugnar gjorde att medarbetarna gärna stannade kvar i lokalerna efter arbetets slut.

På fredagarna höll man "Påse". Det vill säga man satt och pimplade rödvin och åt baguetter och pizza till sena kvällen.

Detta skedde i chefredaktörens väl tilltagna besökssoffa. På måndagen var soffbordet belamrat med tomma flaskor och påsar med halvätta maträtter. Vad man ibland drog upp ur springorna mellan plymåerna ska vi låta vara onämnt. Monica var mycket irriterad över ofoget, men kunde inte låsa till sitt rum. De stora skjutdörrarna till redigeringsavdelningen var ju borttagna.

Själv upplevde jag en pinsam incident i samband med kräftpremiären på Restaurang Maxim vägg i vägg med redaktionen på Drottninggatan. Efter den långa sittningen med skaldjuren, ölen och västerbottenosten gick jag upp för att ta igen mig på arbetsplatsen en stund.

Hela kvällen hade jag suttit och gungat armkrok med Magnus Härenstam. Han kallades vid denna tid för "direktör dillkrona" eftersom han var den mest underhållande gästen på alla kändisarnas kräftkalas. Vid ett tillfälle hörde jag honom skämta om sin hornhinne-avlossning. Det skrevs mycket om denna allvarliga åkomma som drabbat honom vid denna tid.

Kvällens armkroksgungande hade givit mig sådan yrsel, att jag råkade somna i Monicas soffa. Följande morgon kom hon i sällskap med Lucas Bonnier och personalchefen till tidningen. På väg upp i trappen hade hon berättat om vilken skötsam och idog medarbetare jag var. Jag vaknade inte ur min sömn förrän de tre stod i dörren till rummet och betraktade mig med outgrundliga miner. Visserligen hade jag tagit av mig lösnäsan från kvällen innan, men jag hade en stor solkig tygservett om halsen och en färgglad liten hatt på huvudet.

Under min tid på Damernas Värld gjorde jag en intervju med den danska succéförfattarinnan Suzanne Brögger. Den blev ett skolexempel på de försmädligheter som kan drabba en journalist som söker utlopp för sina privata lustar genom sitt jobb. Suzanne var vid denna tidpunkt Nordens mest omsusade litterära kärleksprästinna. I novellsamlingen *Crème Fraîche* beskrev hon sina fysiska lust-reaktioner när hon mötte en erotiskt tilltalande man. Hur hennes handflator fuktades och pulsen slog hastigare. Hon kunde bara inte säga nej till ett äventyr i sänghalmen. I alla fall tolkade jag det så och med min manliga logik ansåg jag, att jag tämligen enkelt borde kunna uppväcka dessa känslor hos henne. Om jag bara gjorde mig riktigt oemotståndlig och förförisk.

Vi skulle mötas för intervjun vid lunchtid utanför Tivoli i Köpenhamn och jag förberedde mig noga på mitt hotellrum timmarna innan. För att få den rätta solbrännan smörjde jag in ansiktet med en kastanjegele. Jag fönade håret till en riktig lejonman och knäppte upp skjortan ner till magen. En guldkedja prydde mitt bröst. När jag sedan tog på mig min kornblå clubkavaj tyckte jag, att jag liknade en seglare med egen lustjakt i St Tropez. Således rustad begav jag mig till Tivoli, men om jag förberett mig omsorgsfullt, så hade Suzanne också gjort det. Hon bar en vit turban, tjocka halsband av flätat läder och en elegant jacka med insvängd midja. Högsommardagen var mycket varm och runt omkring oss vimlad det av lättklädda danskar.

Jag kunde snabbt konstatera att den omskrivna kärleksgudinnan mer liknade ett levande nationalmonument. En sentida släkting till de litterära furstinnorna Sigrid Undset och Selma Lagerlöf. Jag sökte diskret utröna om hon drabbats av den erotiska reaktionen hon beskrivit så livfullt i sin senaste bok, men i samma ögonblick dök den svenske författaren PO Enquist upp. Han stannade och började prata med Suzanne. Mig ägnade han ingen uppmärksamhet alls. Det kändes som en evighet innan han äntligen försvann. Därefter begav vi oss in genom Tivolis entré och styrde stegen mot restaurang Gröften, den danska kulturelitens svar på Operabaren.

- Är du verkligen sugen på mat eller ska vi gå direkt på "desserten", sa jag och himlade lite med ögonen.

- Mår du inte riktigt bra, undrade Suzanne oroligt och räckte mig en pappersnäsduk. Det blir nog bättre, när vi fått något i oss.

Knappt hade vi satt oss i pation på det övre planet förrän politikern och feministen Ritt Bjerregaard dök upp vid vårt bord. Hon nickade avmätt mot mig och började prata på äronsylt med Suzanne. Ritt var en av landets ledande sylt och saftmakare. Jag la märke till missnöjespolitikern Mogens Glistrup en bit bort i lokalen med sin simmiga sängkammars-blick och det där blöta liderliga leendet. Han vinkade åt Suzanne, eller kanske var det åt Ritt.

Vi hade precis fått in våra serverings-ställningar med smörrebröd, då resebyråkungen och riksexentrikern Simon Spies kom fram, nöp sig i tveskägget och började prata med Suzanne om en fest de båda varit på nyligen.

- Simon brukar skjutsa mig hem när jag besökt Köpenhamn, berättade Suzanne. Han är den enda jag känner som har körkort och bil.

- Suzanne, vi borde gå till mitt hotellrum och göra intervjun, suckade jag, där får vi vara ostörda och kan lätta lite på kläderna. Jag skulle behöva en kall dusch, du också.

- Jag tror vi får bättre bilder i ballonghjulet, svarade hon. Nu måste vi bli effektiva.

Oturligt nog kände maskinisten på ballonghjulet igen Suzanne. Han ville imponera på den fria erotikens frontfigur genom att dra på lite extra. Dessvärre tog han tydligen i aningen för mycket, hjulet gick i baklås och vi snurrade alldeles för fort varv efter varv.

För varje gång vi dök ner i grönskan till marknivån hade flera personer samlats.

Mammor ropade till sina barn att vara lugna, blåställsklädda män trängdes i dörröppningen till maskinrummet. Den enda som verkade oberörd var Suzanne själv.

Medan fotografen tog sina bilder av henne gjorde hon sinnliga miner. Hennes mun var halvöppen som om hon avnjöt en orgasm. Jag beundrade hennes professionalism och förmåga att behålla sin image i detta läge, när andra hade drabbats av panik. Så småningom skulle jag dock inse att förmågan att behålla sin image också var hennes svaghet.

Hon kunde aldrig släppa masken av mystik och lockelse och framstod med tiden alltmer som konstlad.

Det tog nästan en halvtimme innan vi åter stod på fast mark. Suzanne var lika stadig på benen som innan åkturen, själv svajade jag fram och tillbaka. En punkterad trumhinna i barndomen har gjort mitt balanssinne känsligt och nu såg jag två Rådhusstorn bortom Tivolis järngaller.

- Låt oss sätta oss ner och genomföra intervjun, sa jag. Mitt anteckningsblock är tomt. Det har inte hänt något på de vita sidorna.
- - Här däremot har det hänt något sa hon och tittade bekymrat på min panna. Hon torkade av svetten som gjort mig randig med en av sina pappersservetter. Det berodde på all kastanjele jag smort in mig med.
- - Tyvärr måste jag nog gå nu, sa Suzanne efter detta. Jag har en massa saker jag måste göra, innan jag tar tåget hem igen. Det var trevligt att träffas.
- -Bara trevligt, tänkte jag tyket.
- Hennes hand var torr och varm, inte svettig av åtrå när hon tog farväl. Eftermiddagssolen blänkte och glimrade i almträdens lövverk. På parkbänkarna runt oss hade pensionärer duktat upp pick nick-korgar med öl och handbröd (små smörrebröd). Det var deras rättighet som aktieägare i förlustelseanläggningen. Våldigt många pensionärer har några aktier i Tivoli.
- Jag såg Suzanne gå iväg genom vimlet i sin turban med bestämda steg. Trots att hon fyllt 35 år hade hon ännu kvar sitt tonårshull och var lite trubbigt blyg. Några år senare återsåg jag henne på den danska bokhandlar-föreningens utdelning av sitt pris Den Gyllene Lagern på hotell Sheratons festvåning vid Cirkusplatsen i Köpenhamn. Suzanne hade magrat och blivit mer fågellik. Hon förde tankarna till Karen Blixen och turbanen fick henne att likna en asketisk fakir. Våra blickar möttes i vimlet, hon hajade till igenkännande, men kunde nog inte riktigt placera mig. Jag hade uppenbarligen inte gjort samma intryck på henne som hon gjort på mig. Det är många journalisters öde i mötet med de stora egocentrikerna.
-
- Damernas Världs läsare fick ofta sina köpimpulser kittlade och utlösta av sin tidning. Dessutom bjöds man på viktig vägledning. På omslaget visades hur den stickade höstluvan skulle vara vikt för att sitta rätt på det välklippta blonda DV-huvudet. Tidningen var, som man säger,

”trendsättande”. Positiva omnämmande av produkter i texten kunde belönas med tackbrev och gratis prover. Negativa omdömen kunde resultera i en åthutning. Jag skrev att filmstjärnan Sophia Loren var lika kysk som en italiensk parmesanost. Redan dagen efter kom ett samtal från en samlevnadsexpert med sexlivet som specialitet.

- - Visste jag inte att parmesanost var det mest erotiskt stimulerande som bara gick att uppbringa, undrade hon med darr på den uppfordrande altrösten. Att nämna den i samma andetag som kyskhet och sedlighet var att föra läsarna bakom ljuset. Jag ryckte dessutom ostbiten ur munnen på henne som yrkeskvinna.
- Sexologen hade förberett en kurs i konsten att laga kärleksmåltider med parmesanost som kärlekstörstande kvinnor skulle kunna bjuda sina tröga män på. Och så kom jag med denna desinformation.
- Jag skämdes självklart och i samma veva började ryktena om Sophias romans med Richard Burton att läcka ut, samtidigt som hennes make Carlo Ponti sågs med unga starlets på vimmel vid Medelhavet. Aldrig mer liknade jag någonting hos Sophia med en parmesanost.

Under min tid på Aftonbladet skulle jag bli lurad av en märklig man som påstod sig ha åkt två Vasalopp i rad på en och samma dag. Han ställde upp på bilder i skidspåret, iförd en utrustning som kunde ha varit hämtad från Gustav Vasas ursprungsfärd på 1500-talet. Typograferna ute i vårt sätterier reagerade upprört när de såg bilderna på honom. Hans påsar under ögonen, rödsprängda näsa och det skeva leendet gav inte intryck av en elitidrottsman precis.

Trots varningar från sätteriet stoppade jag inte artikeln och några månader senare insåg jag hur fel mitt publiceringsbeslut varit. På mittuppslaget i Expressen återkom samme man med sin röda näsa och sitt sneda flin. Denna gång hade han dragit upp världens förmodligen största gädda. På bilden stod han och knäade under tyngden från jättefisken. Kastspöet som stod bredvid honom var uråldrigt och passade bättre på ett museum. Museum, ja, tittade man riktigt noga på bilden, så kunde man se att han befann sig på ett sådant, ett biologiskt museum- Fisken i hans famn var uppstoppad. Den värsta storljugaren stötte jag på i samband med galoppderbyt på Jägersro. Det var under min tid på Damernas Värld. Vi skulle göra ett folkligare vimmel än det sedvanliga svepet med slottsdamer och nedresta Stockholmskändisar i dyra hattar och tog istället bilder på ståplatsläktaren. Där pågick varje år en ren Buttericks-bakanal med uppsluppna, ofrälse medborgare i lösnäsor, lösskägg och hemmagjorda hattar gärna garnerade med lövruskor.

Plötsligt dök en man i slokande mustasch och vit jacka upp. Han hade hammaren och skäran framtill på sin skärmmössa, sög på en snugga och skulle uppenbarligen föreställa Sovjets diktator Josef Stalin.

- Hej, sa han, ser du vem det är som klätt ut sig till Stalin ?

- Inte en susning, svarade jag sanningsenligt

- Det är jag, Mikael Wiehe, svarade han.

Jag såg direkt att det inte var Mikael Wiehe som dolde sig bakom maskeringen och efter en stund gick det upp för mig att jag stod öga mot öga med den så kallade derbybedragaren. Min kollega Boel Mari Beronius hade varnat mig för honom. Han dök upp på

varje galoppderby i olika förklädnader och utgav sig för att vara någon känd person som maskerat sig. En mingelbild på Derby-bedragaren hade kommit in i tidningen några år innan. Han var iförd plommonstop och lösnäsa. Han hade den gången påstått sig vara den kände ambassadören Harald Edelstam, utklädd till engelsk lord. Boel Mari fick ett ilsket samtal en tid senare. Det var från den äkta Edelstam som dementerade att han varit på derbyt. Att gå omkring på galoppfältet iförd plommonstop och lösnäsa stred dessutom helt mot hans image och kunde skapa problem för hans trovärdighet.

- Om du är Mikael Wiehe så kan du väl sjunga en stump, sa jag.
- Det skulle jag gärna göra om inte doktorn givit mig sångförbud, svarade den falske progg-stjärnan och viftade stelt i luften med högerhanden. Du får nöja dig med att se mig göra en Kreml-vinkning.
- Även nästa år dök han upp i vimlet på derbyt, nu iförd tomtemask i julihettan. Han påstod sig denna gång vara vpk-ledaren Lars Werner och jag slogs av att det fanns en konsekvent linje i hans stolligheter. Efter detta sista försök att komma i tidningen såg jag inte mer till honom och jag undrade om det kommit någon ny medicin mot personlighetsklyvning.
- Hur som helst så slog försöket med ett folkligare derby i Damernas Värld inte väl ut. Monica bläddrade igenom mina bilder med en förfärad min efter min återkomst till redaktionen.
- - Det här kan vi inte ha i tidningen, suckade hon.
- - Du ville ju ha en folkligare tidning.
- - Folkligare ja, men inte fulare. Ingen på de här biderna har lagt ner mer än en tia på sin derbyklädsel. Det håller inte.
- Under derbydagen detta år inträffade en ytterst pinsam incident. En societetsdam från Stockholm hade suttit vid fönsterplats i matsalen på Hotell Savoy, den tidens statusställe nr 2 i Sverige, bara slaget av Grand Hotell i Stockholm. Efter middagen reste hon sig för att tacka för maten med ett litet tal. Dessvärre beslutade sig en servitris samtidigt sig för att stänga fönstret vid hennes bord. Det skedde med hjälp av en snillrik anordning som automatiskt hissade upp den höga rutan.

På något sätt fastnade damens klänning i fönstret och följde med upp i luften. Ropen från bordet till personalen att stoppa hissen drunknade i sorlet och för att inte strypas av sin sidenklänning, blev hon tvungen att kränga sig ur den. Den partyälskande journalisten Christina Olsson sökte dra uppmärksamheten från den olyckliga stockholmsfrun genom att börja sjunga "Hello Dolly", en melodi som hon alltid gjorde succé med vid de skånska middagsborden. Tyvärr drog detta bara intresset till sig från borden runt omkring och den alltmer ofrivilligt lättklädda kvinnliga koryféen blev ännu mer uppmärksammad.

- Efter att ha fått mitt vimmelsvep bland vanliga människor från derbyt på Jägersro underkänt insåg jag att mina försök att göra Damernas Värld mer folklig inte skulle lyckas. Det kändes som om veckopressen hade börjat strama åt kring min person och för att inte kvävas var jag tvungen att göra som societetsdamen på Savoy: kränga mig loss.

TRANSFER TILL AFTONBLADET

Åhlen & Åkerlunds Förlag var visserligen en bra arbetsplats med en mycket human inställning till de anställda, men år 1981 tycktes framtiden mörk. Nysatsningen Reportage hade, som sagt, floppat, Veckojournalen var nedlagd, reportagetidningen Se lancerades som ett slags lättölsvariant på en herrtidning. Man skulle ha snygga tjejer, men i påklätt skick. Allt tydde på

att framtiden inom den kolorerade veckopressen bestod av en allt brantare nedförsläp och när Aftonbladet annonserade efter medarbetare till sin nystartade skvaller sida, Folk i Farten, så anmälde jag mig som intresserad.

Inte för att min passion för skvaller var särskilt stor, men jag såg det som en chans att komma in i kvällspressen. Personalchefen Håkan Olander var mycket positiv, men innan jag anställdes på den LO-ägda tidningen måste jag låta mig grillas av en facklig kommitté. Den blivande makthavaren inom böckernas värld, Ingalill Mosander, ingick i grill-gänget. Hon var ganska trumpen under mötet, men efteråt fick jag höra att hon varit positiv till min anställning, medan ett par andra kommitté-kamrater, som smålett så vänligt mot mig, hade varit ytterst negativa. Deras motstånd stärkte dock bara cheferna i sin övertygelse, att jag var rätt person för jobbet.

- En till gråsosse på redaktionen hade varit bortkastade resurser, suckade Håkan, vi behöver mångfald på tidningen.

Framvagnen skulle vara en folklig variant av Dagens Nyheters skvaller spalt Tysta Mari. Här skulle man få nöjsam information i notisform om politiker, finansmän, idrottsprofiler och artistlivets kändisar. Arbetet leddes av Aftonbladets mest kända nöjesreporter Lars "Biffen" Bjelf. Han var en liten man med en stor mustasch, ett kallt huvud och ett mer utvuxet kontaktnät. Han hade suttit barnvakt åt Gösta Bohmans barnbarn under valturnéer och flera gånger lösts ut från krogen av Alice Timander. Den varmhjärtade bankdirektören Tore Browaldh erkände att han hade känt sig lite vilsen i sin relation till pressen under de år som Lasse varit Londonkorrespondent. Till Lars Bjelfs vänner hörde också en värmländsk kronofogde som hade egenheten att bli högröstad och påstridig redan vid välkomstdrinken på alla bjudningar. Den vänsälle Lars kunde dock inte låta bli att bjuda kronofogden på den stora fest han höll i sin lilla trävilla i Enskede, i syfte att fira sin återkomst från England. För att ge övriga gäster en stunds respit, så gav Lars sin vän kronofogden en felaktig vägbeskrivning. Förhoppningen var att dennes ankomst skulle bli försenad. Detta var ju innan mobiltelefoner och navigatörer uppfunnits.

Dessvärre fungerade inte de försåtligt utlagda geografiska dimridåerna. Kronofogden anlände i vanlig ordning först av alla och jag hörde hans gälla, upprörda stämma genom väggarna denna vindstilla men vita vinterkväll, redan när jag passerade Lars sommartid så populära sup-berså.

- Akta dig Lasse, så jag inte tar med stereon när jag går, ropade kronofogden. TV:n får du behålla som arbetsredskap, men soffan och snurrfåtöljen rödlappar jag.

Orden följdes av ett kraxande skratt. Alltihop var ju avsett som skämt. I sin yrkesutövning lär dock vår högljudde och påstridige fogde ha varit mycket förstående och mild. Kronofogdar är ju ofta bättre än sitt rykte.

Förmodligen har ett gäng reportrar aldrig arbetat under så gynnsamma förhållanden som vi på Folk i Fartens Framvagn gjorde. Vår högste chef, Ulf Thorgren, uppmanade oss att ta ut svängarna ordentligt. Att vara politiskt inkorrekt skulle vara sidans högsta dygd, även om detta uttryck inte var myntat vid denna tidpunkt.

- Ni ska ge er på Sveriges alla helgon med en frenesi som förvånar omvärlden, manade han. Skona inte sådana som Alva Myrdahl, Astrid Lindgren eller Hasse Alfredsson. Däremot ska ni försvara skurkarna i samhället.

- Ulf höll sin skyddande hand över oss och berättade inte att vi blivit polisanmälda av TV:s blomsterexpert, Sven Green. Under rubriken "Sven Green – blommornas vän?" hade jag felaktigt skrivit att Sven saknade gröna fingrar och att alla blommor i hans vård tvinade bort och dog. Vid en hemma hos-fotografering för en familjetidning hade man tvingats att låna växter av hans grannar.

- Sven Green bestred mycket upprörd detta. Han ansåg, förmodligen med all rätt, att uppgifterna skadade honom i hans yrkesutövning som expert. Därför polisanmälde han tidningen.

- När jag fick reda på detta, så åkte jag med en fotograf till hans villa utanför Stockholm. Vi kunde snabbt konstatera att fönstren prunkade av olika växter på ett sätt som förde tanken till en klassisk gangsterbegravning i Chicago. "Förlåt oss, Sven" blev rubriken på vår rättelse. Det uppdagades också att personen som tipsat oss om Svens förmenta brist på gröna fingrar själv sökt hans jobb som blomsterexpert på televisionen, men fått till svar att någon ny sådan inte kom ifråga, inte så länge som Sven var aktiv och önskade fortsätta.

- Tipsaren hade tidigare sökt Nils Petter Sundgrens jobb som filmexpert på TV och fått ett liknande svar. Hon hade då tipsat oss om att Nils-Petter led av en märklig neurologisk sjukdom. Han somnade i sin biofåtölj varje gång ljuset tonade ner i salongen. Nils-Petter hade därför aldrig sett de filmer han recenserade till slutet. Även denna märkliga uppgift var naturligtvis en ren lögn. Vi bojkottade efter detta den flitiga men ovederhäftiga tipsaren.

- Trots dylika malörer blev Folk i Fartens framvagn en rejäl succé. Bidragande till detta var det stora lager av galoscher, som vi på min inrådan, skaffade oss. Galoscherna användes som premie åt tipsare och snart gick halva artistsverige och stora delar av riksdagen i våra gummikåpor.

- Galoscher var ju ett plagg som dessvärre kommit ur bruk det sista decenniet. Den svenska mannen hade på 1970-talet anammat det nya modet med pagefrisyr, slokande mustasch, ribbstickad tröja och utsvängda byxor. Till detta bars tunnsulade boots som inte tålde vårt vinterväder och orsakade våta fötter med eviga förkylningar som följd. I början av 1980-talet fanns en längtan efter vattentäta skodon och våra galoscher kom som ett bönesvar för många.

- Galoscherna gav också upphov till förväxlingar. En ledande centerpartist mötte Olof Palme i en frän ekonomidebatt på konferenscentret Norra Latin alldeles invid Folkets Hus i Stockholm. Kombattanterna fortsatte att munhuggas i tamburen efter debatten. Centerpartisten upptäckte vid hemkomsten att det stod "tillhör Olof Palme" i hans galoscher. Han ringde upp Palme. Denne fann då till sin häpnad att det stod Aftonbladet Folk i Farten bak på hans galoscher.

- Finansminister Gunnar Sträng var, märkligt nog, inte en galoschgubbe.

- - Inga försök till bestickning, tack, brummade han då jag ville överrätta ett par galoscher. Han skjöt ut underläppen och skrynklade fram en butter grimasch.

- - I Gamla Stan, där jag bor, behövs inte galoscher, muttrade han. Kullerstenarna är gjorda för att hålla skorna torra, vattnet rinner undan, en sinnrik konstruktion.

-
- Sträng verkade mycket spontan och naturlig, men jag tror att han mycket medvetet spelade sig själv. Ögonen rörde sig snabbt och registrerade reaktionen från omgivningen när han tog ut de strängska svängarna som mest. För att ingen skulle märka hans vaksamhet la han samtidigt ut dimridåer av skrockade gemyt.

- - Gå nu tillbaka till redaktionen och ta dig en kopp kaffe, sa han efter en snabbintervju jag gjorde med honom.. Sen skriver du ner det vi pratat om och hör av dig till mig, men glöm inte kaffet, gärna med en bulle till.

- Sträng rökte cigaretter. Dessa såg lika malplacerade ut i hans mun som en skyddshjälm gjorde på Olof Palmes huvud. Gunnar Sträng skulle ha sugit på en snugga. Cigaretten suddade ut lite av det tidlösa bygdeoriginalet hos honom.

-

- Galoscherna fungerade ibland som sociala isbrytare. Jag ringde upp finansmannen Anders Wall. Han hade i Aftonbladet utmålats som en råbarkad profitör efter turerna kring konkursdrabbade Helleforsnäs. Nu berättade jag att vi ville ge honom våra galoscher. Det blev tyst i luren, sen undrade han när vi skulle överlämna dem. Om två minuter, svarade jag. Vi står nere på gatan.
- - Okej, kom upp då, sa han med sin överraskande ljusa stämma. Portlåset surrade och vi släpptes in i det allra heligaste, hans högkvarter på Birger Jarlsgatan.
- - Praktiska grejer det här, konstaterade den kloka Anders medan han vägde galoscherna i sina händer. Dom får skorna att hålla längre. Uppenbarligen ville han bygga upp en förmögenhet åt sig själv och inte åt skofabrikörerna. Det fanns hos Anders Wall en förståelse för journalistikens villkor. Det märkte jag, då jag några år senare gav honom min kropp. Jag figurerade på en omslagsbild på Tidningen Z endast iförd kalsonger. Man hade sedan placerat Anders Walls huvud på min kropp. Det var mycket effektivt även om Anders förmodligen hade mer kraft i sin lekamen än en blekfat murvel. Upprörda medarbetare på Bejer Invest, hans muskelbolag, hade inbillat sig att vårt omslag var en gyllene chans till en befordran genom chefsfjäsk.
- Fy vad oetiskt, hade en kvinnlig påläggskalv sagt till honom. Ska du stämma tidningen.
- - Nej, definitivt inte, lär Anders ha svarat enligt mina andrahandsuppgifter. Satirtidningar behövs. Z är ett festligt inslag i samhällsdebatten.
-

Många murvlars våta dröm är att avslöja korrupta politiker. Självt ville jag hellre avslöja motsatsen. Hur omutbara den gamla skolans s-politiker ofta var. Traditionen att inte sko sig på sitt förtroende-uppdrag levde stark sedan decennier tillbaka. Tage Erlander hade, som bekant, två skålar med pennor på sitt skrivbord. En för pennor som han skrev med i tjänsten och en för pennor han använde till privata brev. De senare bekostade han själv. Jag fick indikationer på att riksdagens talman, Ingemund Bengtsson, var av samma skrot och korn. Han levde ett märkligt dubbelliv. På vardagarna var han en självmedveten dignitär på Helgeandsholmen iförd Stetsonhatt och mörk paletå, men hemma på Krabbes Väg i Varberg förvandlades han till en typisk svensk kepsgubbe i jacka och gabardinbyxor. Han bodde kvar i sin enkla hyreslägenhet och vägrade att flytta till stans gräddhylla. Han ställde sig alltid sist i alla köer och släppte förbi folk som verkade ha mer bråttom än han själv. Jag åkte till Varberg och kunde snabbt konstatera, att ryktet om talmannens anspråkslöshet verkligen stämde. Ingemund var från början arbetare på cykelfabriken Monark och trampade pedal i alla väder. Cykeln stod parkerad utanför entrén till hemmet och för att ta sig fram torrbakad, trots Västsveriges envisa nederbörd, så hade han försett bågen med ett fattigmansgarage. Det vill säga en plastkasse tränd på sadeln. Sin ideologi trogen hade Ingemund valt en plastkasse med Konsums slingerbult på. Ingemund ansåg att jag var en insmickrande fan och det hade han alldeles rätt i. Mitt syfte var aldrig att ställa honom mot väggen, utan att få honom att bjuda på en rolig anekdot. Då blev naturligtvis tonen därefter.

Apropå cyklister så handlade Folk i Fartens märkligaste avslöjande om just en sådan. Vi fick uppgifter via vår tipstelefon om att skådespelerskan Sif Ruud cyklade runt på Östermalm i Stockholm i ett rasande tempo. Hennes olämplighet i trafiken blev inte mindre av att hon var iförd hatt och kappa, en fotsid långkappa, som dansade runt hennes ben och hela tiden var farligt nära att tuggas in i cykelkedjan. Uppdykandet av den välbekanta profilen i trafiken spred understundom ren förvirring. Vänner och kollegor till Sif Ruud hade hälsat på henne,

men inte fått något svar. Vid några tillfällen hade cyklisten vredgad hött med knytnäven mot dem som hälsat på henne. Detta var ju tiden innan man visade ringaktning och vrede genom att göra fingret mot sina antagonister. Sif Ruud blev mycket förvånad över våra uppgifter om hennes framfart. Hon cyklade inte runt i stadstrafiken. Detta gjorde oss extra angelägna att skriva om fenomenet.

”Träd fram – du gåtfulla cyklist, du som är så lik Sif Ruud” löd vår maning i tidningen. Skingra mystiken och berätta vem du egentligen är. Vi utgår från att det råder ett missförstånd om din identitet och att det inte är ett medvetet försök att lura folk och skapa förvirring.

Nästa dag meddelade receptionisten i entrén att en dam sökte mig. Jag gick ner för att ta emot besökaren och kunde bara konstatera att hon var intill förväxling lik den folkkära Sif Ruud. Den falska Sif Ruud tittade på mig med sina kysande, godhjärtade ögon under den grå luggen. Jag slogs av att hon var lite lik trubaduren Carl-Anton, om man tänkte sig honom utan varumärkes-skägget. 30 år senare skulle jag återse den där speciella Sif Ruud-looken hos schlagersångaren Mathias Holmström.

Mot pelaren utanför glasdörren stod en gammal damcykel lutad. Hon hade cyklat till Vattugtan. Jag undrade hur många som blivit förbryllade på vägen hit.

- Under de senaste åren har jag ofta förväxlats med Sif ute på stan, berättade kvinnan. Till slut började jag cykla för att ständigt slippa stoppas av fotgängare på trottoarerna och förklara mig.

Effekten blev dessvärre inte den önskade. Cyklisten hade inte undgått uppmärksamheten på sin gnisslande stålsyrsa. Tvärtom tilltog fokuseringen på hennes svartklädda, rundnättastalt. Skådespelaren Allan Edvall hade stått utanför restaurang KB och vinkat till henne.

- Känner madame inte vid sin Karlsson längre, ropade han, skämtsamt syftande på deras roller i TV-serien efter August Strindbergs Hemsöborna.

- Dramaten-kamraten Ernst Hugo Järegård vinkade med sin bredbrättade hatt och hojtade ”heja, heja, du är sen till repetitionerna”. Ernst Hugo må ha spelat de mest diaboliskt stirriga och nässkälvande rollerna på scenen och i TV. Men privat var han den trevligaste kändisen i Stockholm under hela sin levnad. Han brukade stå och hålla upp grinden i T-banan åt sina medresenärer.

- Till slut hade Ruud-kopian blivit så arg att hon gått in på bageriet på Nybrogatan bakom Dramaten och köpt en gräddtårta.

- - Skriv upp den på mig, sa hon. Jag kommer in i nästa vecka och betalar, när vi fått lön.

- - Självklart fru Ruud, svarade biträdet.

Sif Ruud-kopian bodde i ett gårdshus på Linnegatan. Hon hade arbetat på ett varuhus i city i över 30 år och var pensionär och änka. Av allt att döma hade hon skött sig exemplariskt under alla år, men nu fanns en risk att hon skulle falla för frestelsen och kliva utanför redbarhetens ramar. Tårtsvindeln kunde ha givit henne en fingervisning om hur lätt hon kunde berika sig på sin likhet med en av Sveriges mest respekterade scenpersonligheter. Nästa steg kunde leda henne till de kändisfjäskande matmånglarna i Östermalmshallen. Hur många humrar kunde man ta på krita, innan handlaren hörde av sig till Dramaten? Kunde, kunde, kunde – lyckligtvis var det ännu bara en risk. Inget hade hänt.

- Se till att dom som sitter därinne på kriminal-redaktionen inte får anledning att skriva om dig, vädjade jag till henne och pekade mot nyhetslandskapet.

- - Låt oss gå till bageriet och betala för tårtan. Vi bjuder på en extra, om du inte gör om kreditköpet. Dessutom ska du nog ha cykelhjälm och jacka när du trampar pedal. Förmodligen gör det dig mindre lik Sif.

- Jag tror min vädjan tog skruv, i alla fall hörde jag inte något mer från henne.

En mycket viktig uppgift för Folk i Fartens framvagn var att bevaka politikens partistämmor och mest givande var centerns. Partiets rötter i det gamla bondesamhället visade sig ju i deras stora årliga sammankomster. Dessa fester puttrade och sjöd av det gamla bondesamhällets upptåg och överdåd. Bygdeoriginal läste egna dikter i talarstolen och på kvällarna dansades det mer än på andra partiers sammankomster. Centerpartistiska politiker är ju ofta fysiskt starkare än andra partiers företrädare och orkar hålla igång mer på parketten.

I Ronneby 1981 blev jag god vän med en humoristisk och högt uppsatt centerkvinna. Hon var vid denna tid den betydligt mer allvarliga Karin Söders kronprinsessa, men lämnade sedan politiken. Med den kvinnliga påläggskalvens hemliga bistånd kunde jag sätta betyg på de ledande centermännen som dansörer. Vi kunde också avslöja hur de luktade, alltså vilken herrcologne de duttade på sina kinder inför dansen. Det resulterade i ett stort dans och doft-extra i tidningen. Jag kunde till exempel avslöja att bästa dansören var Olof Johansson. Han må ha varit otydlig och luddig som talare, men på dansgolvet var han bestämd och handfast, dessutom spred han en svindande förförisk väldoft av den kryddiga colognen Brut. Blivande partiledaren Lennart Dahleus med sina rötter i svensk nudism hade en avskalad stil på golvet. Även han luktade gott.

Mitt avslöjande väckte häpen munterhet, men också en viss skräck i partiledningen. Man fruktade att Aftonbladet planterat kvinnliga sex-spioner på hotellet. Ett hemligt dekret utgick att man inte fick dansa med okända kvinnor, ty vad kunde nästa avslöjande bli: partitopparnas rättframma ragg-repliker? Stämman hotades av en moralisk grundstötning långt innan den fantastiska final-banketten i stadens idrottshall med kokt lax från Mörrumsån och sås ala Thorbjörn.

Det tidiga 1980-talet var en svår tid för skvallerjournalistiken. Genren var ringaktad bland kollegorna och de ledande kändisarna Björn Borg, Ingmar Stenmark och kungen var stela och fåordiga i offentliga sammanhang. Det ansågs fint och hedervärt att vara trulig och otillgänglig. Inte heller statsminister Thorbjörn Fälldin var någon charmknutte. Det låste sig ofta för honom i kontakten med reportrar.

Det fanns dock lättsamma politiker. S-kvinnan Nancy Eriksson var mycket frispråkig. Efter en middag rapporterade hennes bordskavaljer om hur hon klagat på den nya sedvänjan, att ta varandra i händerna och lyfta armarna i luften när internationalen spelades på vänstermöten. Problemet var att rörelsen utlöste dunster av armsvett. Den sjukvårdsutbildade Nancy ville inte bara ha den rena läran åter, utan även kroppshygienen.

Ibland gick det att utvinna en poäng av att kändisarna surade. Jag kunde avslöja att Filminstitutets chef Jörn Donner gjorde karriär som avelstjur i porrfilmer på Europas bakgatsbiografer under namnet Bjorn Thunder. Filmerna hade namn som "hotter than hot" och "lovelier than lovely" och var hopklippta nakenscener från Jörns genomseriösa finska filmer, ofta med hustrun Harriet Andersson exponerad på allvarligt grå granitklippor i den finska skärgården.

- Jag tjiiter i filmerna, sa Jörn, när jag bad honom om en kommentar.

-

-

Ibland hittade nyhetscheferna löpsedels-stoff på vår notissida. Då lyfte vi ut notisen och gjorde den till en längre artikel på nyhetsplats. Historien om poeten Kristina Lugns oro för kantorn i henne barndoms kyrka var en sådan. Kristina hade intervjuats av Lars Ulvenstam för hans första TV-program i succé-serien "Nyfiken På". Hon hade berättat för Ulven att hon

förlorat sin oskuld till kantorn i sin församling i tonåren. Efteråt ångrade hon denna bekännelse. Det fanns inte många kantorer på henne tonårs hemort och det var lätt att identifiera honom. Några dagar innan programmet skulle sändas vädjade hon därför till Ulvenstam att klippa bort uttalandet om kantorn, men han vägrade. Det var ju ett alltför saftig och pikant avslöjande.

Jag fick nys om konflikten mellan Kristina Lugn och Ulvenstam och gjorde en intervju med henne. Orsaken till Kristinas öppenhet framför TV-kameran var att man gått till Systembolaget innan inspelningen och inhandlat bland annat en flaska likör.

Den fetstilta texten på löpsedeln löd: KRISTINA LUGN: STOPPA INTERVJUN, JAG VAR FULL. På eftermiddagen samma dag dök Kristina upp på tidningen. I ett mycket upprörd tillstånd sprang hon runt på centralredaktionen och viftade med armarna. Hon var klädd i svart långärmad jumper och svarta jeans och jag slogs av att hon hade en spenslig, vig flickfigur. I TV såg hon på något sätt mer oformlig ut.

Kristinas upprördhet berodde på att hennes dotter gick i skolan och skulle bli lidande av löpsedeln med budskapet att hennes mamma varit berusad. Det var svårt att säga emot henne. Det finns inte någon rubriksättare som inte får dåligt samvete när barn far illa. Den blivande akademiledamoten kände sig så uppriven att hon behövde något lugnande. Turligt nog fanns tidningens luttrade företagsläkare på plats. Vi besökte honom och fick varsin karta med Valium.

I hissen på väg upp från läkarmottagningen var den svenska poesins lippisnerhäst lugn igen. Valium hade samma verkan på mig. Bara att ha en karta tablett i fickan gav en känsla av trygghet. Det nervlugnande medlet Valiums betydelse för den svenska nöjeshistorien är ett oskrivet kapitel. Många scen-nerver har lugnats med hjälp av Valium under åren och när de medicinskt etiska reglerna formulerades om, så fick vi visserligen friskare och mer sunda artister, men det psykiska lidandet ökade också.

Valiums var en underbar medicin så länge man inte tog den, utan bara hade en tablett redo i fickan eller handväskan som en försäkring. Våra stand up-komiker som lever på sin oräddhet vet hur viktigt det är.

Det som förvånade mig mest i Kristina Lugn-affären var Lars Ulvenstams oförsonlighet. Han anklagade mig i ett hatiskt tonfall för trixande och konstrande. Jag hade drivit den kända poeten till nervsamman-brottets gräns och jurister skulle nu ta över hanteringen av ärendet. Det skulle bli dyrt för Aftonbladet. Hans egen roll i historien, oviljan att skona en kyrkomusiker från vanära och lidande, tycktes han på något vis förtränga.

De bästa bitarna till vår sida fick jag som regel på Nobelfesten. Denna tillställning var en fantastisk möjlighet för mig att komma i kontakt med hela det officiella Sverige på en och samma kväll. Sedan Blå Hallens gäster avslutat nobelglacen med sin knastrande sockerperuk och rest sig från borden under ett jordskreds-dån, var det bara för mig att gå till attack med anteckningsblocket i handen. De psykologiska betingelserna var de bästa tänkbara. Årgångsvinet hade gjort även de fåordiga talföra.

Fracken har i den sovjetiska propagandan setts som en symbol för överheten och därför är plagget mycket ovanligt i Ryssland. Min ryska hustru ville att jag skulle bära min frack, när vi åkte med transsibiriska järnvägen till hennes hemstad, Kunurg, i Sibirien. Min ankomst i pingvin-klädsel skulle imponera på alla och väcka respekt. Egentligen är dock plagget mycket tillåtande och demokratiskt. En frack, inköpt i ungdomen, håller livet ut och kan även pryda den döde i kistan.

Anledningen är att jackan aldrig blir för trång, när midjan med åren växer. Det är bara att låta den öppna sig alltmer. Svårigheten är istället, att hålla reda på alla tillbehör,

pärlemorknapparna, skjortbröset, västen och flugan. De måste ju finnas till hands, när fracken ska på. Man kan inte gå halvklädd i frack som i mörk kostym eller smoking.

Ett år försökte jag förenkla klädseln genom att skipa skjortan med sitt stela stärkbröst och västen med sina elastiska band. Istället bar jag vit maggördel. Det var mycket behagligt, tills författaren och akademiledamoten Lars Forsell påpekade, att jag såg ut som en cirkusdirektör. En stund senare bad mig litteraturpristagaren Elias Canetti att spela något märgfullt ungerskt. Tydligt tog han mig för Nobelorkesterns kapellmästare.

Men det var inte bara jag som hade besvär med de otaliga tillbehören till pingvin-jackan. Kulturkarriäristen Anders Clason upptäckte strax före avfärd till Konserthusen att västen fattades. Paniken var nära innan han hittade det vita livstycket inne i barnkammaren.

Ungarna hade lekt trollkarl och lånat plagget i pappas garderob.

Nobelstiftelsens ordförande Tore Browaldh berättade om hur han ett år strax före prisutdelningen i Konserthusen gjorde en panik-framkallande upptäckt. Under de korrekta revärprydda frackbyxorerna, som satt på den amerikanske kemipristagaren, gallskek ett par ljusgula skogshuggar-kängor.

- Så här kan ni inte se ut, suckade Tore.

-Äsch, ingen märker väl något, sa pristagaren sorglöst.

- Jo, det är precis vad miljoner TV-tittare kommer att göra, svarade Tore. Däremot syns det inte om jag sitter på parkettplats i strumplästen.

Turligt nog passade Tores eleganta lackskor på pristagarens fötter som hand i handske. Ett bud sändes hem till Tore för att hämta ett extra par lackskor. Som hobbyspelande jazzpianist hade han dubbla uppsättningar festkläder.

I trappan till Gyllene Salen kom jag ett år i samspråk med ärkebiskopen Olof Sundbys sympatiska hustru Birgitta och fick mig till livs en fantastisk historia. Den handlade om hur ärkebiskopen lyckats ta sig ur ett svårt missbruk - av kokosbollar.

Ärkebiskopen hade dagligen njutit av flera kokosbollar, inmundigade både till och mellan kaffepauserna på stiftet i Uppsala.

Eftersom det var oförenligt med ämbetets värdighet att ärkebiskopen inhandlade sina kokosbollar själv, skickade han ut medhjälpare till godisbutiken. Men med tiden blev det alltmer uppenbart att detta inte kunde fortgå i all evighet. Något måste göras för att stävja begäret.

- Birgitta beslutade sig i detta läge för att ta i med hårdhandskarna. Hon inhandlade flera kartonger med kokosbollar och tog med dessa och maken på en utflykt med bilen.

- Kommen så här långt i berättelsen drog ärkebiskopen sin hustru i armen och vädjade till henne att sluta prata med mig, men Birgitta tänkte inte titta i församlingen.

- När vi kommit ut i skogen stannade vi till i en glänta, berättade Birgitta. Där tog jag fram kartongerna och kommenderade den glupske Olof att börja äta. Det var inga problem i början, men efter ett par kartonger hade han fått nog, mer än nog.

- Hemfärden företogs sedan på en skumpig grusväg och det var en grönblek ärkebiskop som klev ur bilen framför residenset i Uppsala. Efter denna utflykt ville han inte så mycket som se åt en kokosboll mer.

Även gamle kungen, Gustaf VI Adolf, var på 1960-talet slav under lasten i form av kokosbollar. Från en kiosk utanför Sofiero i Helsingborg levererades varje dag ett dussin kokosbollar in genom grindarna. Via hovmarskalken fann de sedan vägen till hans majestäts allvarliga läppar.

. Godbitarna var pinfärska och kom från Hans Knauers bageri i Ängelholm. Kungen lär ha ätit dem alla utan att bli övermätt eller blasé. Kanske var hans mage tåligare, härdad av otaliga officiella middagar, kanske var monarken mindre tyngd av tanken på arvssynd och asketism än ärkebispen.

Gamle kungen hade en annan märklig vana. Han lämnade in sina kostymer som skulle kemtvättas till Stenströms herrmodebutik på Stortorget mitt i Helsingborg. Personalen tordes inte upplysa honom om att kemtvätt inte ingick i den snobbiga butikens service. Allt skickades vidare till en tvättinrättning och kunde hämtas dagen därpå av hovmarskalken. Apropos personer med kunglig anknytning, så var kunga-bryllingen Marianne Flach von Arbin en mycket tacksam person att skriva om för Folk i Farten. På 1980-talet var hon den ledande festfixaren i Stockholms offentliga liv. Marianne hade en enastående förmåga att hamna i pinsamma situationer. Samtidigt som hon gruvade sig över sina klavertramp, så insåg hon att de hade ett pr-värde för henne. Under en stor födelsedagsfest i Grand Hotells spegelsal för hennes pr-kollega Walter Fuchs fastnade hon med sitt hårnät i en känd finansmans jylf. Det var när hon, mitt i ett tal till festföremålet, lite diskret sökte ta sig till toaletten. De övriga gästerna iakttog förundrade hur hon tycktes stå och stånga den kände börsspekulanten i skrevet. Mariannes livskamrat, den engelskfödde gentlemannen och entertainern Deri Rowland, lyckades till slut trassla loss henne med goda råd från pr-mannen Torsten Adenby som denna kväll var helt oigenkännlig, eftersom han var iförd en kolsvart tupé.

Vid ett annat tillfälle arrangerade Marianne helt privat och utan betalning en liten överrasknings-fest för tennisspelaren Björn Borg på jazzklubben Stampen i Gamla Stan. Marianne var iförd hög hatt, nätstrumpor och frack. Deri Rowland sjöng upp sig och en stor födelsedagsårta hade burits in i lokalen. Alltmer otåligt tittade Björns vänner med Lennart Bergelin i spetsen mot trappen där födelsedagsbarnet borde dyka upp. Någon Borg syntes dock inte till och då Marianne ringde honom var han hemma.

- Skulle du inte vara på Stampen, undrade Marianne.
- - Jovisst, svarade Björn, imorgon. Då fyller jag förresten också år.
- Marianne insåg att hon blandat bort korten. Hon hade bjudit in gästerna en dag för tidigt.

Nu lyckades Marianne rädda kvällen från fiasko genom att övertala Björn att komma ner till Stampen direkt och fira den gemensamma vännen Lill-Babs som Marianne påstod hade en improviserad fest.

Björn dök upp med en liten snabbköpsbukett med blommor i handen en halvtimme senare. Han blev rejält överrumplad, då han förstod att festen inte hölls för Lill-Babs, utan för honom själv.

Marianne var en följetong på vår sida under några år. Hon skrattade själv hjärtligt åt skrivierna och ville att jag skulle skriva hennes memoarer. Det var ett projekt som vi ständigt sköt upp och som dessvärre frös inne definitivt, då hon dog i cancer, bara 68 år gammal. Marianne hade drabbats av cancer i munhålan och fått sina behandlingar på Karolinska Sjukhuset i Solna, precis som jag själv några år tidigare. Vi hade därför mycket att prata om in i det sista. Flera av läkarna hade vi gemensamt, även om vi hade olika favoriter bland vitrockarna.

Jag hade knappt börjat på Aftonbladet, förrän den pågående upplagekrisen blev akut (dock helt utan min förskyllan). Bara någon månad efter min anställning blev jag varslad om uppsägning. Det kvinnliga fackombudet som överbringade budskapet föll i gråt. Hon hade vänliga grå ögon som förstörades av ett par tjocka glasögonlinser och såg så hjärtskärande hjälplös ut, att jag fick trösta henne. Själv var jag ju inte särskilt rädd. Jag var 31 år gammal

och frisk. Jag skulle nog kunna dra mig fram som frilansare. Några år senare talade jag inför en grupp journalistelever och förklarade att de inte skulle vara så fixerade vid att få fasta arbeten. Det gick faktiskt att frilansa. Jag hade själv skrivit kåserier i Svenska Dagbladet i början av mitt yrkesliv. Budskapet, att det gick att arbeta utan tryggheten i form av en till vidare-anställning, mottogs med förvånade miner. Så hade ingen annan sagt till dem tidigare. Lyckligtvis verkställdes aldrig varslet på Aftonbladet. Tidningen hankade sig fram med full bemanning under några år, innan det vände och upplagan började växa. Varför gick det så illa för Aftonbladet på 1980-talet?

Ett grundläggande fel var den negativa attityden hos många medarbetare. Det kverulerades och klagades på allt. En mycket skicklig redigerare hade sökt sig till Aftonbladet från Expressen. Upptäckten, att han hamnat i ett konkursbo, gick denne känslige man till sinnes. Han slutade att arbeta och satt hela dagarna i centralredaktionens "semestersoffa", när han inte irrade runt i korridorerna och med korta intervaller undslapp sig ett: "Åh, fyyy fan". Detta ständigt återkommande pysande blev hans signaturmelodi.

Dessutom bildades en skuggregering av gnällspikar. Man sammanträdde på Centralens Pub nästan varje fredag och utformade över ölstoppen en alternativ tidning med egen löpsedel. Jag frågade en av de mest ilskna i gruppen vem man ville ha som chefredaktör på Aftonbladet. Valet var självklart för skuggregeringens småministrar: Harry Schein skulle kallas in. Att den vid denna tid så framgångsrike Harry skulle släppa allt och skynda till Aftonbladets undsättning sågs som en självklarhet.

Istället blev det TV-profilen Gary Engman som kallades upp från Malmö, för att ta över chefskapet på Vattugatan.

För Gary var Aftonbladet en unik chans till nytändning i den falnande karriären. Han hade de senaste åren gjort en lite nostalgisk jubileumsversion av 1970-talets samhällstillvända succé Kvällsöppet, men med dekoren hämtad från ett harmlöst caféprogram. Visst väckte programmet fortfarande en gnutta av engagemang, men hans mustasch kändes samtidigt lite grå och sliten.

Personalen på Aftonbladet betraktade dock inte Gary som en före detting och sällan har en ny chef mötts av så högt spända förväntningar. "Vänta tills Gary kommer" sades det som ett mantra, så snart något missförhållande kom på tal. Ja, det var som om hans blotta närvaro i huset skulle åstadkomma underverk. Dessvärre delade han själv denna tro. Garys publicistiska vision var hedervärd, men inte direkt originell. Han ville skapa en tidning som granskade makten och avslöjade mygel och oegentligheter både inom affärslivet och politiken. Det lite ovanliga i hans vision var att arbetarrörelsen inte skulle komma undan. Samtidigt ville han göra tidningen mer empatisk. Som TV-kändis hade han ju själv drabbats av det "taskiga Aftonbladets" skoningslösa sågningar.

Särskilt snällt eller medkännande var dock inte ett av de första avslöjandena under hans tid som chef. Det handlade om Fröken Sug. En släkting till kungen hade gift sig med en porrmodell som kallades så, eftersom hon låtit sig fotograferas i en hårdporr-tidning, när hon var i färd med oralsex. Detta var 25 år innan blonda Hollywood-hustrun Anna Anka blev rikskändis genom sitt officiella tillkännagivande, att hon sög av sin make, Paul, varje morgon. Aftonbladets avslöjande gjordes i ett mycket indignerat tonfall. Chefredaktören tog till orda. Han poängterade att ju högre upp på samhällsstegen du befann dig, ju grundligare fick du finna dig i att bli granskad. Kungens släkting var visserligen helt utan position och makt, men han tillhörde de besuttna och bodde på Strandvägen.

Avslöjandet skapade en fundamentalistisk upprördhet på Aftonbladets centralredaktion, trots att kungasläktingens enda brott var att han gift sig med en kvinna i sexindustrin, något som inte var vanligt i överklassen. Den bland kvällstidnings-journalister så utbredda

cynismen ersattes av indignation över de privilegierades perversionser. Porrtidningen med Fröken Sugs övningar cirkulerade bland medarbetarna, som samlats runt nyhetschefens desk.

- Titta, skrek en kvinnlig medarbetare, själv omskvallrad för sina sexäventyr på skrivbord och toalettstolar i samband med personalfester, titta så hon bär sig åt. Hon har ingen skam i kroppen.

Den övriga dagspressen teg om avslöjandet. I en kåserande kolumn på ledarsidan i Svenska Dagbladet liknade chefredaktören Gustaf von Platen Aftonbladet vid bondesamhällets hjärtlösa skvallerbyttor som förstörde livet för kvinnor med ett tveksamt förflutet.

Några år efter skrivierna om Fröken Sug flyttade kungasläktingen till England med sin hustru under stor sekretess. Flyttkartongerna baxades ut nattetid. Idag är hon en aktad konstnärinna i den keramiska nischen.

Garys smekmånad med Aftonbladet varade fram till dess en herrtidning avslöjade att hans mamma var Sydsveriges största importör av porr. Till hennes tobaksbutik i centrala Malmö strömmade osedliga försändelser med videofilmer från Tyskland och USA in. Herrtidningen använde Garys eget retoriska grepp. Artikeln var utformad som ett öppet brev till honom. Man underströk att han som makthavare fick finna sig i att granskas, mer nog, ty ju högre upp på samhällets stege man befann sig, ju grundligare synades man i sömmarna och högsta chefen för socialdemokratins största tidning hade inget diplomatpass som undantog honom från denna regel.

Avslöjandet skakade om Aftonbladets centralredaktion och alla samtal avstannade samma dag, när Gary dök upp. Herrtidningen låg uppslagen på nyhetsdesken. Gary fick syn på den och satte sig att läsa. Tystnaden i lokalen var total. Det enda som hördes var ett ettrigt fräsande från hans majs pipa.

- Stackars mamma, suckade Gary efter en stund, reste sig och gick med snabba steg in på sitt rum.

- Stackars Gary, sa en redigerare då han försvunnit. Och nog kunde man tycka lite synd om honom. Hans lön låg på 27 000 i månaden och det var inte mycket för en chefredaktör på socialdemokratins största flaggskepp ens i början av 1980-talet. Dessutom hade Gary utlovats hjälp med att hitta en lägenhet genom LO, men tiden gick utan att något konkret erbjudande lades fram. Man hade helt enkelt fullt upp med problemen för tidningen. Nya chefens boende kom i andra hand, vad som än sagts tidigare.

För att rädda ekonomin prövade Aftonbladets ledning olika sparknep. Papperet i tidningen blev sladdrigare, tunnare och brunare än toalettpapperet på rastställena längs tyska autobahn. Lokal-redaktioner lades ner och fotografer ute i landet friställdes. Men som så ofta fick besparingarna en rakt motsatt verkan. Kvalitetssänkningen gjorde att upplagan sjönk än mer. Den gamla sanningen bekräftades, att man i tidningsvärlden måste satsa sig ur kriser, inte försöka snåla sig ur dem. Nu orsakade snålheten ett fritt fall för upplagan och det uppstod allt oftare missämja mellan ägaren LO och redaktionen. En medarbetare blev utskäld av en surögd Rune Molin, för att han flugit för dyra pengar till Sundsvall i syfte att referera en lönedebatt.

Tidningens ägare LO vågade inte kritisera Gary Engman, men missnöjet över bland annat Ove Rainer-affären, gjorde att man krävde redaktionschefen Thorbjörn Larsons avgång. Tre gånger krävde Landsorganisationen Larssons lurviga huvud på ett fat, men Gary stod emot och med detta visade han sin styrka. Hans bestående insats var att han gjorde Aftonbladet mer självständig gentemot arbetarrörelsen och LO. Tidningen gjorde inte längre skäl för sitt gamla öknamn "lilla Pravda".

Gary gav istället Thorbjörn Larsson fria tyglar. Thorbjörn hade den ovanliga kombination av en passion och ett väderkorn för nyheter, dessutom hade han styrkan att fatta obekväma beslut. Han levde dygnet runt för tidningen och utan honom hade Aftonbladet definitivt inte överlevt 1980-talet. Thorbjörn Larsson kan, vid sidan av Torgny Segerstedt, räknas som 1900-talets största dags-tidningsman, men dessvärre gjorde hans brutalitet, att han inte fick det erkännande han förtjänade på flera år. När han gästade en mottagning på Bonniers Manilla, kom en medlem av Bonnier-klanen fram och sa till hans sällskap Amelia Adamo: - Gratulerar till framgångarna för Aftonbladet, efter att ha träffat nya chefredaktören Rolf Alsing, så förstår jag varför det går så bra för er. En så fantastisk person.

Thorbjörn höll masken och log, men han tog mycket illa vid sig och på hemväg från tillställningen brast det för honom. Han var rasande och förtvivlad över att vara osynliggjord och förbisedd trots sin enorma arbetsinsats.

Många på redaktionen upplevde att Thorbjörn hatade dem. Men egentligen var det bara en person som han med sitt militära sätt att tänka och resonera betraktade som den lede fi : redaktions-chefen Sigurd Glans, mannen som suttit i orubbat bo under många år, då LO:s gråmelerade chefredaktörer kommit och gått och med tiden hade han blivit synonym med Aftonbladet. Med sin vänliga blick, välansade lilla mustasch och välvårdade flint, såg han ut som en lättvikts-upplaga av 1950-talets stora komedifavorit, Lille Fridolf. Han var i allt en motsats till den oborstade Thorbjörn Larsson som inte platsat i någon 1950-tals komedi.. Amelia anade knappast att hon skulle få uppleva många natters trekant i sängen med Thorbjörn och Sigurd Glans. Den senare dock endast andligen närvarande. Frammanad av Thorbjörn som understundom hade en tendens att nattetid älta gamla oförrätter.

Sigurd hade under åren ständigt agerat orättvist mot Thorbjörn. Sådant glömde han inte. Från Gary Engmans tillträde var det slut på Sigurds inflytande över Aftonbladet. Han satt visserligen kvar på sitt eleganta chefsrum vid centralredaktionen, snart med titeln andre redaktör, men upplevdes av många som tidningens Sacharov, disidenten som oskadliggjordes av Sovjetregimen, men som aldrig lämnade Sovjet, utan fanns kvar i tystnad och anonymitet.

Sigurd hade dock kvar många av sina tillskyndare och när Thorbjörn och Gary båda var bortresta samtidigt, kallades en norrländsk Sigurdvän in som vikarierande chef. Han förklarade att de viktiga elvamötena skulle hållas på Sigurds rum som man alltid gjort och inte i "bunkern", det urtrista sammanträdes-rummet bakom Thorbjörns högkvarter som det nya oskicket var. Ordningen återställdes inte förrän Thorbjörn och Gary, intet ont anande återvände, som pappa och mamma till en föräldrafri fest.

Under några år på 1980-talet bedrev Thorbjörn ett rent terrorvälde på tidningen. Åren av "låt gå"- anda hade skapat medarbetare som gjorde lite som de ville. Nu var det slut på deras bekväma tillvaro. Att kallas till enskilt samtal på Thorbjörns rum, var en mycket obehaglig upplevelse. Hela kroppen värkte efteråt, eftersom man suttit och spänt sina muskler. Reportern Staffan Heimersson suckade efter en utskällning, att om han velat bli behandlad på detta sätt, så hade han valt att bli militär, inte journalist.

Tyvärr var Thorbjörn lika hård mot alla som begått något fel, flitiga som lata. Flera hängivna medarbetare, som offrade all sin tid för tidningen, blev avhyvlade och upplevde, förmodligen felaktigt, att Thorbjörn hatade dem.

De fortsatte dock att jaga nyheter. De svarta rubrikerna är mer beroendeframkallande än droger och nikotin. Löpsedelns fungerar som ett knark och frågan är om det någon annanstans i arbetslivet finns så flitiga medarbetare som i kvällspressens nyhetsgång. Thorbjörn var väl medveten om detta. Han visste vilka medarbetare som tålde en åthutning.

Vid ett tillfälle fick jag en fullständigt must-utkramande utskällning, medan nyhetschefen Jörgen Widsell var närvarande. Efteråt erkände Thorbjörn att de hårda orden egentligen var avsedda för Jörgen, men att han inte kunde ge sig på sin närmaste man nedåt på rangskalan.

Till Thorbjörns försvar kan sägas att hans rättframma stil gjorde att man alltid visste var man hade honom och aldrig behövde frukta, att få en kniv i ryggen. Han var tydlig och efter skället gick allt vidare. Märkligt nog hade han humor, även om blicken bakom pilotglasögonen var iskall, platt och uttryckslös under hans vredesutbrott. Han påminde på något sätt om en bagge, beredd att stångas.

När Thorbjörn och Amelia flyttade samman i en villa i Bromma så fick de tillsammans fem barn från sina tidigare liv. Men de drabbades också av det som många av 08-områdets politiskt korrekta par gör vid ett partnerbyte. De fick förutom barnen vårdnaden av ungefär 35 gemensamma litografier bakom glas och ram. Fenomenet kallades litografisjukan och fick till följd att många nybildade hem gav ett lite dystert intryck av väntrum på ett regionalsjukhus.

Ofta uppstod också en så kallad "Billystrid" i de nya hemmen. Det gällde bokhyllorna som fördubblades med två uppsättningar av samma kurslitteratur. Vems skulle få vara kvar, vems skulle upp på vinden?

Thorbjörns desperation efter något som inte var inglasat och svårbegripligt visade sig, då han bad mig om hjälp med att föreslå en konstnärlig present till Amelia på hennes födelsedag. Det blev en keramikfigur som jag köpt till mig själv i Trosa några dagar innan av keramikern Rolf Engström, barnbarn till Albert Engström. Thorbjörn knusslade inte med betalningen och var mycket nöjd. Tyvärr tog jag bara, som den usla krämare jag är, ut mitt eget inköpspris.

Thorbjörn uppfattades av många som rå och okänslig, med det var felaktigt. De strider han tog när han var missnöjd med journalisternas och redigerarnas insatser gick också ut över honom själv. Det hände att han ångrade sina hårda ord. I själva verket var han en känslig natur som i ungdomen velat bli konstnär. I sena tonåren, efter att ha avslutat gymnasiet, åkte han till Paris med sin skolkompis Anders Gerdin (som senare efterträdde honom som chefredaktör). Ynglingarna från Bergslagen skrudade sig i baskrar och slängkappor och tog under artistiska åthävor konstnärliga foton av världsstaden.

Thorbjörns brist på psykologiskt handlag var förmodligen bara skenbart, även om många medarbetare, som han kunde ha vunnit över till sin sida, kände sig kränkta. Men han hade också vänner på centralredaktionen. Den stora, understundom stökige redigeraren Sten Hall hade kunnat omplaceras till en obetydlig uppgift i någon projektgrupp. Istället fick han avge ett löfte till Thorbjörn, att sköta sig som kvällsredigerare och inte supa. Det var rätt sätt att behandla denne motsägelsefulla jätte. Sten var känslig för kylan mellan människor och tog illa vid sig när han mötte fientlighet från omgivningen. Samtidigt var han fysiskt stark och hade egenheten, att gå mellan jobbet och T-banan endast iförd sin utanpåskjorta, även om termometern kröp ner under 20 minusgrader och detta trots att han var skåning.

Vid hans alltför tidiga död ett par år senare hölls en minnesstund i Klara Kyrka. Framme vid koret hade ett kvadrat-meter stort foto av Sten ställts upp. Prästen var en gammal studiekamrat till honom och han berättade anekdoter, bland annat från Stens korta karriär som längdhoppare i Lund. Besökarna i bänkraderna fnissade. Det var den muntraste begravning jag upplevt trots att vi alla sörjde den skäggige skåningen med det gälla skrattet och den ömsom barska, ömsom vädjande blicken, där ruelsen och paniken alltid låg på lur. På senare år har Thorbjörn drabbats av nervösa besvär och tvingats till vård vid ett par tillfällen. Jag tror att Aftonbladets redaktion i början av 1980-talet fungerade som en terapi-

kur för honom. Som chef på TV4 och senare Dagens Nyheter omgavs han av ett politiskt korrekt lagomfolk och tvingades lägga band på sin vrede till dess det inre trycket blev för stort och han bröt ihop.

- Topplocket flög av, förklarade en nära vän till honom.

Det har sagts, apropå Thorbjörn, att Gary Engman skapade ett monster som åt upp honom, men det stämmer bara delvis. Thorbjörn tog visserligen över så många av chefredaktörens uppgifter att Gary kände sig överflödig. Det betydde att Gary allt oftare satt bakom sitt chefsbord och tittade in i betongväggen på Elefantens Parkeringshus, medan han sakta tröstsög på sin majs pipa och längtade tillbaka till Skåne.

Inför sin personal spelade han upp rollen av passionerad och självsäker tidningsman, men han var i själva verket uttråkad av en grå vardag långt från sminköser och TV-kameror. I grunden var Gary en skådespelare som ständigt spelade rollen av Gary Engman.

I TV:s barndom hade Gary (vid sidan av Åke Wilhelmsson) varit en av de yngsta medarbetarna, en Benjamin på den gravallvarliga samhällsredaktionen. Han hade köpt en beige "stå upp-trech coat" som var ett nummer för stor, för att han skulle ha något att växa i. Nu längtade han tillbaka till det tidiga 1970-talets uppslukande arbetstempo i studion.

- På TV fanns inte missunnsamheten och taskigheten, suckade han under ett av våra samtal. Där var jag länge yngst och ansågs ofarlig. Här på tidningen väntar många på att jag ska slinta och tappa greppet.

Fram till Garys tragiska död år 2000 bestod de starka vänskaps-banden mellan honom och Thorbjörn. De hade kämpat tillsammans dag och natt under fyra år. Thorbjörn kände en stark solidaritet med den man som insett, att just han och ingen annan hade kraften att lyfta tidningen ur krisen. Han övertalade gång på gång den vankelmodige Gary att stanna kvar på Aftonbladet. Avgick han innan upplagan börjad öka igen, så skulle han inte få något erkännande för sin historiskt viktiga insats, att ha gett Aftonbladet en självständig roll gentemot LO och arbetarrörelsen.

Det fanns också en lite mer komplicerad psykologisk dimension i förhållandet mellan Thorbjörn och Gary. Thorbjörn, med sina krav på kompromisslöshet i känslolivet, hade hela sitt liv saknat en fadersgestalt att odelat se upp till. Gary blev något av en pappa för honom. Vid ett tillfälle erkände Thorbjörn för mig, att han blivit avundsjuk, då Gary pratade berömmade om mina insatser med Expressens hövding Bo Strömstedt.

Den skäggige geting-gurun saknade nästan helt humor och var dessutom otroligt långsint, en inte ovanlig kombination inom psykologin. En skämtsamhet, levererad på vår skvallersida, hade tänt hans aversion mot mig. Vid mötet med Gary kände han sig tvungen att påpeka vilken usel journalist jag var. Tydligt hade han bitit sig fast vid det inte alltför tungviktiga, men retfulla ämnet Bergå och blivit lite tjatig.

Idag tycks Thorbjörns bekymmer med nerverna vara om inte helt övervunna, så i alla fall nedtonade. Som nyseparerad och pensionär möter han ett helt annat problem. Den svenska vardagen. Efter att i hela sitt vuxna liv varit ensidigt inriktad på tidningsarbete, ska han nu klara av alla tålamods-prövande rutiner på egen hand.

På bilder ser jag honom avmagrad med kritvitt skägg och hår. Aftonbladets fruktade härskare liknar idag mest en trädgårdstomte tillverkad i Fjärran Östern för den tyska marknaden.

Ett av Garys stora bekymmer var, att han inte fick något äkta gehör för sina egna reportage-ideer. Väldigt pekade han ut kursen för tidningen och fick smattrande applåder. Men när han själv föreslog olika artiklar, så var alltid alla medarbetare upptagna med annat. Därför gav han mig ett unikt erbjudande, att bli reporter direkt under honom. Bakgrunden var att jag fått erbjudande om att bli reportagechef på veckotidningen Hänt i Veckan. Det var ett

frestande anbud. Hänt var vid denna tid en tidning med både samhällskritiskt och glamourartat innehåll. Dessutom ingick en årlig, fri studieresa till New York med besök på National Enquirer och New York Post i mitt jobb.

- Jag ber dig på mina bara knän, sa Gary, stanna hos oss på tidningen. Du ska få göra alla reportage du vill. Du kommer att arbeta direkt under mig.

Det närmast desperata tonfallet i Garys bön var så smickrande, att jag tackade ja utan betänketid.

Jag drabbades också av en känsla av extra stark ekonomisk solidaritet med tidningen och kom mig inte för att kräva någon löneförhöjning.

Mitt jobb som Garys reporter innebar att jag fick ett icke officiellt inflytande också på annat än reportageuppslag. När tidningen skulle tillsätta en chef för söndagsbilagan, så föreslog jag Amelia Adamo. Hon var ännu inte riksbekant och hade inte blivit "den talande tandkrämstuben", sitt eget livs levande varumärke.

Amelia hade börjat sin journalistbana på Svensk Damtidning, men var vid den här tidpunkten reportagechef under Gunny Widell på Veckorevyn.

Gunny hade, smickrande nog, pratat om att hon ville ha mig som reportagechef, men därefter valt den snabbtänkta och tuffa Amelia, vilket förmodligen var klokt.

Amelia kallades till ett hemligt möte i ett konferensrum på hotell Sergel Plaza nära Vattugatan. Där gjorde hon en kraftfull presentation av sina planer med Söndagsbilagan. Vi blev alla imponerade och när vi lämnade lokalen frågade Gary mig vad jag tyckte.

- Du får skynda dig att anställa henne, innan Bonniers bjuder över, sa jag.

Några veckor senare satt hon på centralredaktionen med rosetter i håret och en blommig plastväska vid ena bordsbenet. På mycket kort tid blev hon på det klara över var kapaciteten fanns bland kollegorna på den nya arbetsplatsen.

En kvinnlig medarbetare såg henne som en ny, fräsch klagosyster och började oja sig över alla missförhållanden på tidningen. Hon blev inte kvar länge på sin plats mitt emot Amelia vid entrén till centralredaktionen. Hennes arbetsplats förflyttades till en annan del av lokalen, lika smidigt som om den befunnit sig på Vasa-teaterns vridbara scen.

- Jag klarar inte av människor men en negativ attityd i arbetet, suckade Amelia. Sen spelar det ingen roll om personen är aldrig så trevlig privat. Istället kom Monica Gunne, en av de genuint mest positiva personerna i svensk press. I början uppfattades hon av somliga som lite korkad, men hon var som sagt en person som alltid såg möjligheter.

Den första tiden såg Amelia lite groggy ut. Hakan föll gång på gång ner och blicken blev disig. Sanningen var att Amelia drabbats av en sociologisk chock, en klädkulturell knock out så hård, att hon nästan svimmade av. Hon hade aldrig konfronterats med en samling vuxna, svenska män med så ful och fantasilös klädsel tidigare.

Tjänsteuniformen på Aftonbladet var en söndertvättad vit t-shirt som var för kort och blottade en gråblek, hårig magvalk. Jeansen som bars härtill var för trånga och "ringmärkta".

Det vill säga ett avtryck från en snusdosa syntes på ena bakfickan. Ur den andra stack en oformlig, fet plånbok upp. Dock inte laddad med kontanter. En mycket invecklad låne-labyrint skapades i slutet av varje månad mellan de medarbetare som hade ordnad ekonomi och de som var i behov av snabb pekuniär förstärkning i kassan. Plånböckerna svällde helt enkelt av skuldsedlar och låneför-bindelser.

Nertill bar den redaktionelle medarbetaren alltid noppriga vita tubsockor och träskor, ofta prydda med kurbitsar. Amelias blivande sambo Thorbjörn var inget undantag från Vattugatans stildödande dresscod. Han var vid denna tid lika illa klädd som flertalet av kollegor och syntes dessutom mer än alla andra, eftersom han alltid gick först ut från

elvmötena med sina småchefer likt ankbarn guppande i kölvattnet. Det skulle ganska snart bli en viss (dock inte alltför överdriven) ändring på Thorbjörns klädsel. Han blev snäppet snyggare klädd än de andra och det gjorde honom inte mindre benägen, att ställa sig främst vid alla gruppfotoferingar med samma gamla belåtna blänk i pilotglasögonen och ett brett leende.

MITT LIV SOM PANELTUPP

Med Amelia kom en ny sorts mjukvara in i tidningen: Relationsreportagen. Öppenheten för olika varianter på detta tema var stor. Jag gjorde en reportageresa till Hamburg och testade den gamla danskrogen Café Kääse som sedan andra världskrigets slut anordnat något som kallades "bal paradox". Detta innebar att kvinnorna bjöd upp och hade kommandot på dansgolvet. Efter kriget hade ju överskottet på kvinnor varit så stort, att man instiftat dessa speciella umgängesregler, för att alla skulle få chansen att dansa med de fåtaliga männen som var närvarande, ofta sjöfolk på besök i nöjeskvarteren. Nu, år 1985, var det dock annorlunda. Männen var inte lika fåtaliga och hett eftertraktade längre och jag blev en ignorerad panelhöna invid den blanka parketten i sällskap med en äldre turk med tupélugg, trots att jag förberett mig och putsat på mitt utseende i mer än en timmes tid på hotellrummet.

Hur det kändes för en man i detta klassiska kvinnopredikament, berättade jag i reportaget. Allt surare hade jag suttit vid mitt singelbord och hatat en stålgrå supertysk som hela tiden bjöds upp till dans, när pigga orkestern Devin Singers spelade upp något skumpigt från Tyrolertoppen. Han fick sig också tillsänt äckligt parfymerade, konstgjorda rosor från beundrarinnorna i lokalen.

Blicken bakom de båglösa glasögonen var hånfull varje gång han swichade förbi mitt bord och gav mig och turken varsitt överlägset ögonkast. I alla fall uppfattade jag det på så sätt. Ratade och förbisedda hanar blir ofta aningen paranoida och överkänsliga.

Vid besöket på Reperbahn hade jag inte haft någon fotograf med mig. Sådana var illa sedda på dansrestaurangerna i detta syndens distrikt. De riskerade att få sina filmrullar förstörda av utkastare med pannkaksnäsa och blomkålsöron och ingen hade velat ställa upp. Därför skulle vi ta anonyma dansbilder till reportaget på Restaurang Alladin i Stockholm istället. Jag skulle sitta övergiven och bitter vid ett bord och se hur övriga gäster dansade och förlustade sig tätt intill mig.

Bilderna blev verkligen täta, ja så närgångna att det gick att identifiera de dansande. Det gjorde en äkta make i Norberg i Bergslagen. Det var hans fru som klängde i famnen på en kollega till honom på bilden. Att frun varit ute och dansat nyligen och träffat en kollega till honom – det visste han om. Men inte att de båda varit i Hamburg på en omsusad danskrog med dominanta damer. Han hade levt i föreställningen att frun och kollegan råkat stöta ihop i vimlet i Stockholm. Dansat, växlat några kylslagna artighetsfraser och skilts åt.

Mina försäkringar att bilderna var tagna på restaurang Alladin vid oförvitligt präktiga Norra Bantorget och inte på Cafe Kääse i syndiga S:t Pauli, det trodde han inte på. Reportaget var ju från Hamburg. Klart att bilderna också var därifrån.

- Nu är det ute på orten att min fru varit i Tyskland med Torsten, kved han i telefonen. Det skulle komma flera samtal från den försmådde äkta maken under dagen och till sist begick vi ett misstag på redaktionen. Vi skickade en bukett blommor till Norberg som plåster på såren. Buketten hade säkerligen påverkat situationen på ett positivt sätt, om inte hälsningen från Aftonbladet fallit bort. Nu anlände en jättelik, anonym bukett blommor med ett bud och maken drog slutsatsen att hans fru hade ytterligare en beundrare i Tyskland. Kanske hade hon och Torsten rentav deltagit i en sex och spritorgie?

En stund senare ringde frun till oss på redaktionen. Hon hade kommit hem, men inte funnit sin man. Våra blommor låg nedtrampade på köksgolvet. Bilen stod inte längre på garageinfarten.

Tre dagar senare dök maken upp igen. Han hade kört hela vägen till Hamburg och besökt Cafe Kääse. Nu kunde han konstatera att vi haft rätt hela tiden. Bilderna var inte därifrån. Hans fru var rentvådd. Däremot hade han blivit våldsamt uppvaktad av damerna på stället och kände sig mer ung och attraktiv än på länge.

Avundsjuk noterade jag hans triumf. Han hade tydligen lyckats där jag gick bet. Vad hade han som inte jag hade? Det får jag dessvärre aldrig veta. Jag har än idag inte en susning om hur den äkta maken från Norberg såg ut. 20 år innan Face-Book blev ett begrepp levde vi i en mer anonym värld.

JAKT PÅ BEATLES LEDER MIG TILL BENNY HILL

Sparsamheten tog sig märkliga uttryck på tidningen dessa år. En dag kallades jag in i bunkern till Gary. Han satt tillsammans med nöjeschefen Anders Gerdin, kallad Gubben (utan någon egentlig grund).

- Vi vill att du åker till Liverpool på reportageresa i Beatles fotspår. Det är 25 år sedan gruppen bildades och jubileet blir stort internationellt, sa Gary. Aftonbladet ska självklart hänga med på festligheterna.

- Men blir det inte dyrt för tidningen, invände jag.

- Du är nykterist och lär inte fastna på några pubar, svarade Anders Gerdin.

- Troligen blir det billigare att skicka en snåljåk som dig till England än det vore att skicka dig till Örebro, för att skriva om Peter Flack, sa Gary. Jag litar helt på att du håller hårt i plånboken.

England på det tidiga 1980-talet hade inte börjat slå mynt av sina nya sevärdheter.

Fortfarande var det Towern, gemytliga bobbies och Madame Tusseaud som gällde. I Beatles betonggrå Liverpool fanns egentligen bara en attraktion, arrangerad av turistmyndigheterna för tillresta fans. Det var en guidad promenad i beatlarnas fotspår. Fotvandringen tog oss pop-turister till Cavern Club, där bandet debuterat och sedan till Ringos, Johns, Georges och Pauls barndomshem. Vi fick bese dem från trottoaren och de kunde ha varit vilka brittiska radhus-tristesser som helst. På Penny Lane var gatuskylten målad direkt på husväggen, eftersom plåtskyltarna ständigt blev stulna av souvenirjägare.

Vår guide var en amper, äldre dam i tweeddräkt. Rejåla promenadskor hade anbefallits.

Någon annan Beatles-expert fanns inte att tillgå, men hon var ovanligt väl påläst, trots att hon av åldersskäl aldrig tillhört beatlarnas mer glödande beundrare. Hon hade istället svärmat för Vera Lynn under dennas storhetstid på 1940-talet. Det gjorde hon ingen hemlighet av. Guiden pratade inte bara om Beatles med mig. Hon berättade, att hon hade bott i London och lärt känna en svensk boxare vid namn Bosse Högberg. Han hade sovit några nätter på en bed & breakfast som drevs av hennes syster. På morgonen efter hans avfärd hade de hittat en boxhandske och en revolver under sängen. Visste jag vem boxaren var? Pistolen fanns förvarad hos systemen och kunde avhämtas, om han hade vägarna förbi. Jag lovade att informera Bosse om jag stötte på honom.

I London träffade jag Dezo Hoffman, stillbilds-fotografen som tagit de epokgörande bilderna av Beatles hoppande och lekande framför kameran i mitten av 1960-talet. Fram till dess hade andra regler gällt för idolfotos. Nypermanentade tonårs-ikoner hade tittat ljuvt in i kameran på retuscherade fanporträtt. Spontaniteten hade lyst med sin frånvaro.

Beatlarna hade varit smickrade över den legendariske Dezos intresse. Dezo hade hängt ihop med Frank Capa och Ernest Hemmingway under spanska inbördeskriget. Sedan gjorde han ett tvärt kast och blev Hollywood-stjärnornas speciella hovfotograf på 1950-talet. Han hade tagit berömda bilder på Marlon Brando och Sophia Loren, men han gladde sig mest åt att erinra sig popvalparna från Liverpool. När jag besökte honom i hans lilla ateljé i Soho var han en äldre man, ändå till synes full av kraft och han berättade gärna om det omvälvande 1960-talet, då beatlarna hoppade över honom, medan han stod på knä och fotograferade dem. Det står helt klart att regissören Rickard Lester inspirerades av Dezos friska stil, när han gjorde sin långfilm med beatlarna.

Dessvärre hade valpigheten snabbt dunstat bort från gruppens medlemmar. Bara ett år efter det stora genombrottet var alla fyra, enligt Dezo, arroganta och drabbade av ett ständigt sug efter droger.

Jag är glad att jag fick träffa Dezo Hoffman. Några månader senare var han död. Fast av den sjukdom, som troligen plågade honom bakom leendet, märkte vi ingen, varken jag eller fotografen Keith Hammet under vårt besök.

Efter besöket hos Dezo Hoffman gick jag och Keith till en stor självservering vid Picadilly Circus och knappt hade vi satt oss med våra lunchbrickor, förrän en korpulent man i babyblå tyghatt klämde sig in vid bordet bredvid. Keith sparkade ivrigt till mig på smalbenet under bordet, samtidigt som han sa:

- Hello Benny, hur står det till?

- Tack alldeles utmärkt svarade den rundnätte mannen med en röst som lät kusligt bekant.

Jag upptäckte att den tillhörde TV-komikern Benny Hill. Han log mot oss.

- Detta är Frank Berga, okänd skandaljournalist från Sverige, sa Keith, men du behöver inte vara orolig, han skriver inte om ditt kärleksliv.

- Det gör inga tidningar, suckade Benny sorgmodigt, du kan inte kamma en flintskallig. Det är bara i min TV-show som jag jagar brudar.

Jag hade svårt att fatta, att det var självaste Benny Hill som satt bredvid oss på den stimmiga och anonyma självserveringen. Jag kunde ha travesterat Humpery Bogards mest berömda replik från filmen "Casablanca": Av alla ställen i London valde han att gå just hit.

- Vad gör en världsstjärna på den här enkla lunchbaren, undrade jag. Går inte showerna med plus längre?

- Elementärt, dear Watson, svarade Benny och plirade med sina små ljusblå ögon som matchade hatten. Här får jag den bästa brylépuddingen i England. Jag tar alltid dubbelt upp. Du kan få samma efterrätt på Ritz Thesalong längre ner på gatan, men då kostar den tio, istället för ett pund.

- Men blir du inte uttittad här?

- Nej, svarade Benny. Ingen tror att det är jag. Häromdagen var det en kvinna i kön vid kassan som sa att jag var ovanligt lik Benny Hill. Hade jag sagt att det var jag, så hade hon inte trott mig.

Jag frågade om jag fick göra en intervju med honom, men han sa att han var alltför stressad. Han skulle resa till Frankrike följande morgon och måste hem och packa resväskan.

- Frank vill göra en intervju om dina märkliga frukostvanor, sa Keith. Du måste vara den enda personen som börjar dagen med hummersoppa.

- Konserverad hummersoppa, sa Benny. Det är inte så lyxigt som det låter. Ett råd i bästa välmening. Bry er inte om bäst före datum. Hummersoppa på burk håller sig länge efter rekommenderad tid.

Han skyfflade in en sked brylépudding i körsbärsmunnen och log sitt skeva TV-leende. Det slog mig att komiker alltid tycks vara samma personer på och utanför scenen, medan allvarsamma aktörer har fler sidor av sina personligheter.

- Jag berättar gärna om mitt konservlager, men återkom senare, sa Benny och skrev ned sitt telefonnummer på en lapp som han räckte mig.
- Jag har inga visitkort, ursäktade han sig. Det blir så när man flyttar ofta.
- Benny har flyttat en gång på 10 år, sa Keith leende. Det använder han som ursäkt för att han har sina prylar nedpackade i flyttkartonger och inte har hunnit möblera sitt vardagsrum ordentligt.

Det skulle dröja ett par år innan jag ringde Benny. Det var under den lilla, men dramatiska "Benny Hill-affären". Bakgrunden var att demonstrationer pågick dag ut och dag in utanför ett liten porr-shop på Södermalm i Stockholm. Samtidigt visades Benny Hill Show i Sveriges Television på fredagskvällarna. Lättklädda flickor jagade Benny till hetsig saxofonmusik, ofta tappade de BH:n eller trosorna. Nakenscenerna var dock mer antydda än närgångna. Det var snarare den politiska korrektheten än sexuella tabun som utmanades.

Jag ringde upp det socialdemokratiska kvinnoförbundets profilkvinnor, Ingrid Segelström och informerade henne om vad som pågick i TV på fredagskvällarna och om de upprörda tittare som ringt oss. Hon blev chockad och hänvisade mig till Eva Persson. En vid denna tidpunkt ledande s-kvinnor i Stockholms Stadshus och (behöver det ens nämnas) en mycket fotriktig feminist.

- Flera läsare ringer och undrar varför ni demonstrerar utanför en liten porrbutik på Södermalm, samtidigt som grov och kränkande kvinnoförnedring pågår i TV på bäst sändningstid, förklarade jag med darr på stämman. Det var naturligtvis en lögn, ingen hade ringt.

Eva erkände att hon aldrig sett Benny Hills program. Politiker har sällan tid över för att sitta och titta på TV. Det gällde då och det gäller idag.

- Hjälp oss att skriva en protest, manade mig Eva. Du som är journalist bör ju vara bra på att formulera dig.

Jag följde hennes uppmaning och författade en flammande appell mot Benny Hills raa, sexistiska skämt och förnedring av unga försvarslösa kvinnor i TV-rutan. Därefter ringde jag Eva och läste upp den. Klockan var visserligen mycket, men hon blev eld och lågor och tackade mig för hjälpen. Hon hade inte kunnat uttrycka saken bättre själv.

Nästa dag ringde jag Benny Hill och läste upp s-kvinnornas indignerade invändning mot hans program. Benny blev först helt förstummad. Han var visserligen van vid ilska avståndstagande och bannbullor från katolska präster och konservativa politiker på hemmaplan. Men att det frigjorda Sveriges kvinnliga labour-ladies var emot honom, det var något helt nytt. "Totally unheard of", hummade Benny indignerat.

- Jag trodde att svenskar var sexuellt liberala och vänner av nakenhet, fortsatte Benny. Förresten, vadå kvinnoförnedring? Ser ni inte hur vi förnedrar den lille flintskallige gubben i vår show med ständiga hugg och slag? En annan kille får sin rock nedspild av soppa ständigt och jämt. De om några borde ha anledning att beklaga sig.

Jag formulerade nu ett öppet brev från komikern Benny Hill till det socialdemokratiska kvinnoförbundet. Det publicerades följande dag som ett svar på (s)-kvinnornas protest mot Benny Hill Show.

- Ser ni inte att jag alltid stiger åt sidan för kvinnor i min TV-show, sa skämtaren Benny som avslutning. Det medför nästan jämt att jag går på en lyktstolpe.

Här hade Benny Hill-affären kunnat få ett slut, om inte socialdemokraternas partisekreterare Sten Andersson gått i taket. Det var valår och attacken mot Benny Hill kunde uppfattas som att Socialdemokraterna var ett glädjefientligt parti. En samling nymoralister som missunnade svenska arbetare ett gott skratt i TV-soffan efter veckans slit. Vad blir nästa steg,

lär Sten ha frågat på (s)-kvinnornas årsmöte, att vi tar ifrån våra väljare deras kvällsgroggar och håller dem i vasken?

Nu blev det annan ton i skällan. Eva Persson påstod att jag väckt henne mitt i den godaste nattsömnen och att hon i sitt omtöcknade tillstånd inte förstått vad hon skrev under på. (S)-kvinnornas tidning Morgonbris publicerade en dikt på förstasidan, om hur den lömske Aftonbladet-reportern ringt och lurat systrarna mitt i natten.

Dessutom gick det rykten bland mina kollegor om att jag fejkat min intervju med Benny Hill. Han var känd bland Londons reportrar för att aldrig ställa upp på intervjuer. Han var ju betraktad som politiskt okorrekt och fick alltid på tafsens om han uttalade sig i någon fråga. Jag blev rädd för att tidningsledningen skulle tro på ryktet och att jag skulle hamna i onåd. Därför ringde jag Björn Vinberg på Expressen och gav honom numret till Benny Hill. Nästa dag hade Expressen också ett uttalande om de svenska (S)-kvinnorna från Benny Hill. Därmed flyttades fokus bort från Aftonbladet och jag kunde pusta ut.

Trodde jag.

Redan samma dag ringde telefonen. Det var Benny Hill, eller var det verkligen det? Kanske var jag utsatt för ett skämt.

- Hello, Bosse Parnevik, sa jag. Long time, no see...

- No, it's Benny Hill, svarade rösten i luren, nu med en lite irriterad ton.

Benny hade fått sig uppläst s-kvinnornas öppna brev av en engelsk reporter, stationerad i Stockholm och han hade blivit alltmer oroad.

- Nu var det dags att prata med Olof Palme, sa Benny. Tillät han verkligen att arbetarpartiets kvinnoförbundet angrep honom på det här sättet. Visste han inte att Bennys publik bestod av idel arbetare.

- Jag började som turnerande komiker i industristäderna i norra England, sa Benny. Min publik var solid labour och jag umgicks med den på min fritid också. Jag har aldrig varit mycket för samhällets välsituerade.

- Men är du verkligen arbetarklass, Benny, invände jag. Dina föräldrar sålde kondomer i en egen butik, om jag inte är felunderrättad.

- Hmm, häng inte upp dig på detaljer, suckade Benny, nu är det viktigare saker på gång. Benny fruktade att angreppet på honom skulle leda till en bojkott. Engelska feminister skulle kanske göra gemensam sak med de svenska s-kvinnorna. Nätverken fanns i TV:s nöjesindustri, likväl som i politiken. Kanske blev det inget mer kontrakt på nya shower för hans del. Kanske satte man punkt efter 120 program, varav de senare varit betydligt mer sedesamma än de tidiga från 1970-talet.

- Tvärtom, sa jag, nu mobilierar dina fans sina styrkor. Nu inser de hur viktig du är. Vi får jättemånga reaktioner som är positiva till Benny Hill show (lögn av mig igen).

Benny lät sig, till min stora lättnad, nöjas med detta svar.

- Ledsen, sa han, jag hinner inte prata längre, jag måste börja poschera ägg till middagen. Jag ska ha gäster. Vi börjar alltid med ett poscherat ägg på en toast, ofta är det också slutet på måltiden, ha ha.

Expressens gamle chefredaktör Pär Vrigstad sa en gång att politiken var hänsynslös och hård jämfört med kvällpressens journalistik. Efter att ha upplevt Benny Hill-affären håller jag med honom.

Jag skulle möta Benny Hill ytterligare en gång, när vi båda råkade befinna oss i Marsielle på Frankrikes Sydkust. Benny satt på uteserveringen till ett av stadens finaste hotell. Först såg han sur ut när jag kom fram till honom, men sen förstod han att jag var journalist och att vi haft med varandra att göra förr.

- Är standarden bra här undrade jag.

- Oh, säkert, svarade Benny, men han var så svävande på orden att jag undrade om han bodde på hotellet.

Benny hade helt glömt bort Benny Hill-affären.

- Jag har nog besvär med mina politiskt korrekta landsmän, suckade han. Mina shower är inte riktigt vad de vill ha i TV-tablån just nu. Det rynkas på näsorna bland dem som skrattade gott åt mig för några år sedan. De vågar väl inte annat i rådande läge, men jag klarar mig ändå.

Benny bar som vanligt en mycket exklusiv skjorta i blank egyptisk bomull och han erkände att han var shopaholic vad gällde just skjortor.

- Ni har ett fantastiskt märke i Sverige som är döpt efter en universitetsstad, sa han.

Problemet är bara att kragarna är så styva. Journalisterna på tabloidtidningarna brukar bära det märket.

- Ju smutsigare jobb de gör, ju mer liknar de oklanderliga kyrkvaktmästare eller begravningsentreprenörer, suckade komikern.

- Tyvärr gäller det inte svenska murvlar också, svarade jag. De ser ut som fotbollshuliganer. I alla fall som ståplatspubliken på fotbollsmatcher.

Benny Hill fick med ens bråttom. Förmodligen var han ingen pratsugen person.

-Måste springa vidare, ursäktade han sig och sköt tillbaka den gnisslande stolen. Jag hade inget beställt och gick också, fast några sekunder senare. Jag såg honom gå in i en gränd och försvinna in i entrén till ett litet pensionat. Jag bodde själv på ett liknande budgetboende. Varför betala dyrt för flotta rum när man ändå vistas i dem med slutna ögon, mesta tiden långt bort i drömmen. Tydigen resonerade TV-komikern på samma sätt. Om jag liksom Benny haft tre olika komiska miner, så hade jag också kunnat slå igenom i TV som rolig gubbe.

Amelias ankomst hjälpte Gary att sluta på Aftonbladet med hedern i behåll. Hon bidrog starkt till att upplagan vände. 1985 återgick Gary till Sveriges Television. Istället kom Rolf Alsing. Han hade varit chefredaktör på Stockholmstidningen och sågs som en riktig tuffing. Det fanns stora förväntningar på att han skulle sätta Thorbjörn Larsson på plats, men av detta blev dock intet. Rolf insåg direkt att hans karriär blivit kort om han i missriktat hjältemod ställt sig i vägen för köttlokomotivet från Lindesberg. Dennes hårda nypor behövdes dessutom, även om hans ilska ofta skapade osäkerhet och obehag.

Rolf Alsings högst hedervärda ambition var att bli tidningens politiska chefredaktör och dessutom som en liten fringe benefit: högtidstalare. Som det sistnämnda fick han en rivstart som han kanske inte räknat med. Det gamla gardet på redaktionen tunnades nämligen ut snabbare i de rådande kristiderna och Rolf hade ännu grädde i mungipan från välkomst-tårtan, då han höll sitt första gravtal över avlidna medarbetare som han inte fått tid att lära känna ordentligt.

En samlingsvolym med Gustaf Frödings dikter var det första han lade på sitt skrivbord och han strösslade rundhänt sina minnesrunor med citat av den store poeten från Karlstad. Rolf beskrev sig själv som en Värmlands-chauvinist, snarare än en lokalpatriot och jag hörde honom gråta hejdlöst, hukande alldeles bakom min rygg, på Hagforssonen Lars Bjelfs begravning. Det var när orgelns hesa pipor tutade igång "Ack Värmland du sköna." Jag fick ett exempel på Rolfs proffsighet som talare, när vi två tillsammans åkte upp till Restaurang Sandgrund i Karlstad, för att fira Sven Ingvars 20-års jubileum som orkester. Alsing hade tagit med sig en kasse med "give aways" i form av exklusiva skinn-nesessärer med Aftonbladets logotype. Strax innan han skulle upp på estraden och hålla tal, så viskade han till mig:

-Psst Frank, spelar Sven Ingvars fortfarande?

- Javisst, svarade jag, varje vecka från olika estrader.

- Grattis till jubileet, sa Rolf, ni har alltid varit mina favoriter och vi på Aftonbladet vill ge er våra skinn-nessesärer som vi hoppas att ni ska ha nytta av på turnéerna i framtiden. Slit dom med hälsan, pöjkar.

Alsing talade så varmt och innerligt om dessa skinn-nessesärer att sångaren Sven-Erik Magnusson tinade upp och småningom såg riktigt glad ut. Han tedde sig annars kroniskt småsur i mitten på 1980-talet, eftersom han bodde i ett mögelhus och drabbades av ständiga luftrörs-bekymmer.

Jag undrar vad Rolf Alsing sagt om jag svarat att gruppen var upplöst efter alla år på turné. Kanske hade han rätt dem att ha med sig skinn-nessesärerna på senior-resorna till Riva del Sol. Jag vet att vältalaren från västra Värmland hade fått till det på något sätt.

Under kvällen på Sandgrund tipsades jag av en gäst om en mycket gripande historia. Den var som skraddarsydd för en kvällstidning. Invid väggen, längst in i lokalen, satt den gravt synskadade Peder Haak, byrådirektör på Länsstyrelsen, med sin ledhund, schäfern Agnes. Hunden hade en tallrik med oxfile framför sig. Det var hennes sista måltid och därför hade husse sett till att den blivit extra smakfull och påkostad. Agnes skulle avlivas i gryningen nästa dag. Hon hade hjälpt sin husse under de många svåra år, då hans syn alltmer försvunnit på grund av diabetes. Nu hade Agnes själv blivit skröplig och sjuk. Husse Peder hade tvingats ta det smärtsamma, men, som han såg det nödvändiga beslutet, att göra slut på lidandet.

Agnes anade inte vad som väntade och strök sig kärleksfullt mot husses ben, samtidigt som hon ivrigt glufsade på sin portion oxfilé. Den stod på golvet invid husses bord bredvid den vita käppen.

Agnes huvud hängde och husses ögon, som tycktes stirra ut i lokalen över publikhavet var fyllda av sorg. Jag sa åt vår fotograf att inte blixtra för mycket. Expressens reporter Tommy Schönstedt befann sig i vimlet och han hade en snudd på övernaturlig förmåga att nosa upp nyheter. Turligt nog var Tommys uppmärksamhet på annat håll. Vi blev ensamma om vårt mittuppslag "Sista middagen med husse" nästa dag. Historien om Agnes och Peder illustrerar ett problem för journalisten. Det som är en vemodig och tragisk händelse är samtidigt en intressant och gripande nyhet. Man klyvs mellan medkänslan och den upprymda nyhetsivern och känner sig som en hycklare. Expressens redaktionschef Sigge Ågren skrev om mordet på president Kennedy i sina memoarer, att det var en stor tragedi och samtidigt en härlig nyhet. När jag läste det var jag fortfarande en universitetsstuderande med illusionen om att ha ett rent sinnelag som jag också skulle behålla livet ut. Jag blev förstas mycket upprörd över Ågrens ord. Nu förstår jag honom bättre.

När veterinärens grå skåpbil kom och hämtade Agnes nästa morgon var inte Peder Haak hemma. Han klarade inte av att själv lämna ut Agnes. Tjejen som aldrig svikit honom och som lärt sig läsa hans tankar. Förlåt mig Agnes, sa Peder i vår artikel och strök henne över den grå pälsen.

Vårt närmaste grannskap i Klara var mycket ödsligt. Aftonbladets kvarter bestod av sex sammanbyggda hus från olika århundraden, omgivna av gråsvarta p-hus och Klara Kyrkgård. Kyrkans lugubra likbod var också sammanbyggd med vårt kvarter.

Där fanns också det mest skrämmande vittnesmålet om stadsplanerarnas okänslighet och övergrepp på det gamla Klara. Det var en liten ficka i skarven mellan två p-hus, helt utan liv, bara bestående av kala, räfflade betongväggar och asfalt. Den kallades "Nils Ferlins plats". Visserligen kände verklighetens Nils Ferlin ofta tomhet, förtvivlan och ruelse, men tanken bakom valet av plats var troligen inte att spegla den mörka sidan av hans själ.

Centralredaktionen bestod av en överbyggd bakgård. Annars hade inga övergripande renoveringar skett inomhus. Tidningens entré var från 1940-talet med träpaneler och

fönster med runda hörn. Genom taket på nöjesredaktionen trängde pianoplink ner. De kom från husets enda hyresgäst. En gammal dam som gav musiklektioner. På andra ställen vibrerade golven när tryckpressarna var igång. Ett märkligt lugn rådde dock i västra byggnaden där den svenska deckargenrens urfader, HK Rönnblom, haft sitt rum. Det sades att det spökade i korridoren, men av detta såg jag intet.

Jag var en mycket välklädd, närmast snobbig, person på 1980-talet och mina djärvt mönstrade sommarkavajer från Boss och Cerrutti imponerade på den politiska kolumnisten Dieter Strands unga son Kalle. Jag mötte honom på olika politiska konvent dit han följt sin pappa. Unge Kalle hade sedan pratat mycket berömmade om mig, bland annat på en fest hemma hos pappa på Södermalm. Jag fick en smickande rapport från redaktionschefen Håkan Ulander, om att jag var något alldeles extra, reportern med stort P, allt enligt Dieters ättelägg. Detta irriterade pappa Dieter. Genom sina 70-tals glasögon såg han mig med rätt eller orätt som en ganska lättviktig figur.

- Om det ändå varit någon annan reporter som grabben imponerats av, sa Dieter, men dig... Troligen fick han dåligt samvete efter denna lite taskiga betygsättning, för han lovade i nästa andetag att ge mig ett signerat exemplar av hans bok om den amerikanska valrörelsen, då Ronald Reagan röstades fram.

När jag kom för att hämta boken på Dieters rum låg han på golvet och dikterade en artikel från det finska riksdagsvalet för en snabbinkallad sekreterare. Det fanns de på Aftonbladet som la sig på golvet för att få massage av tryckpressarnas vibration nedifrån källaren, till dessa hörde dock inte Dieter. Whiskyflaskan som han haft med sig från Helsingforsflyget var urdrucken och hans diktning var något sludrig. Meningarna föll dock på plats och analysen i tidningen nästa dag var välformulerad och glasklar. Det märkliga med Dieter var att oavsett hur mycket han druckit, så var hans tankeförmåga intakt och dagen efter mindes han exakt vad som sagts.

Dieter var den mest namnkunnige i ett ganska ihärdigt supgäng på ledarredaktionen. Flera hade rötter i studentspexet och de hade behållit en pojaktig närhet till skattet och upptågen, trots glesnande hår, tjockare glasögonlinser och bulldogskinder. Vid ett tillfälle hade de fyllt en vattenkaraff som stod på bokhyllan för uppbyggliga vänstermanifest med renat brännvin. På morgonen kom Dieter in i ett tillstånd av ruelse och bultande huvudvärk. Han gick fram till bokhyllan, men höll inte upp ett glas vatten utan tog en stor klunk direkt ur karaffen. Effekten blev en våt explosion.

OLOF LAGERCRANTZ VÅNDAS

Att arbeta med en Tysta Mari-sida bjöd ibland på glimtar ur livet som annars hade varit svåra att få ta del av. En dag passerade jag den ryska vänskapsbutiken. Den var belägen på Vattugatan mellan Aftonbladets hus och Brunkebergs Torg. Det var under u-båtsjakten på 1980-talet. De antisovjetiska känslorna svallade och lokalen låg helt öde, förutom på en kund. Förre chefredaktören och poeten Olof Lagercrantz stod och bläddrade bland skivorna i ett skivställ.

Att gå förbi butiken utan att stanna och växla några ord med Olof hade varit tjänstefel. Sena tiders barn har kanske svårt att förstå vilken central position Olof Lagercrantz hade en i det svenska kulturlivet långt in på 1980-talet. Han var något av samhälls-debattens japanska mini-bunker. Liten, men oerhört farlig att gå till attack mot. Visserligen var han chefredaktör för borgardraken Dagens Nyheter, men samtidigt vänsterman, sedermera beundrare av kinesisk kommunism. Olof Lagercrantz var också det mest övertygande beviset på existensen av August Strindbergs "makter". Det övernaturliga fenomen som ibland griper in i våra liv. Samtidigt som Lagercrantz uppskattande biografi om Strindberg kom ut, så fick hans dotter Marika Lagercrantz huvudrollen som Indras Dotter i en TV-uppsättning av

Strindbergs Ett Drömspel. Det blev hennes genombrott som skådespelerska. Olof själv hade köpt en tavla målad av Strindberg på Helsingborgs Konst och Antikmässa för 70 000 kr. Femton år senare sålde han samma tavla på en auktion för sex miljoner.

Nu stod denne man i den ryska vänskapsshopen mitt bland dockburkar, balalajkor, elektriska samovarer, ockarinor och Leninbyster i gips.

- Jag kände mig tvungen att gå in hit. Det kan inte vara lätt att arbeta här i dessa dagar, förklarade Olof och log sitt älskvärd illerleende, sen tittade han tankfullt på mig.

- Sist vi sågs var du på, hmm...

- Veckojournalen, fyllde jag i, nu bygger jag upp en Tysta Mari-sida på Aftonbladet.

- Då måste du skaffa dig ett brett kontaktnät, sa Olof. Kläd dig propert och gå på många mottagningar.

- Du är själv välklädd som alltid, vilken elegant rock du har på dig, sa jag.

- Den ja, suckade Olof och såg ut som om han drabbats av plötsligt tandvärk.

Olof berättade att han fått syn på sin snygga fiskbensmönstrade grå ulster samma dag i skyltfönstret på modebutiken Lund&Lund på Sturegatan. Han provade den och kunde konstatera, att den satt som skraddarsydd på honom.

- Jag köpte den och behöll den på, berättade han. Min gamla rock lades i en påse.

Väl ute på gatan kom Olof på att han borde ha konsulterat sin hustru Martina, innan han gjorde köpet. Hon ville alltid ha ett ord med i laget.

- Vi män köper rockar när vi fryser, sa jag.

- Jo men Martina kommer att bli arg, suckade Olof. Dyr var den också.

- Hur är det egentligen, vågar du gå hem i den nya rocken?

Olof log.

- Jodå, men jag drar mig lite för det, suckade den forne chefredaktören. Egentligen skulle man hänga undan rocken några dagar och förvarna Marina om köpet.

Jag fick en bestämd känsla av att Olof drivit runt på stadens gator ett bra tag under vända för att åka hem.

- I en sån här varm rock promenerar man gärna lite extra, sa Olof som ett svar på mina uttalade tankar. Det främjar hälsan.

Till slut inhandlade han ett kasettband med folkmusik från Gregorien och gick ut för att ta bussen hem till Drottningholms Slottspark och den väntande livskamraten.

Om Martina blev arg fick jag aldrig veta, men några läsare blev glada över den lilla anekdoten som visade Olof Lagercrantz från en annan sida.

- Jag har ibland själv varit frestad att hänga dyra inköp på vinden, sa dåvarande chefredaktören på Svenska Dagbladet Gustaf von Platen.

BONUSRUTA: ORMAR ORSAK TILL ORKAN

Den av mina artiklar som skapat de starkaste reaktionerna bland läsarna handlade om den gamle tonårsidolen Carli Tornehave. Han hade inte varit aktuell på 20 år, när han väckte läsekretsens upprörda känslor på Aftonbladets skvallersida, Folk i Farten Framvagnen. Folkstormen ägde rum under den tid han var gift med Marianne Tornehave och patron på Torsåkers Säteri i närheten av Upplands Väsby. Det var även djur inblandade, kräldjur. Carli hade gått loss med ett järnspett på ett gammalt stenrös hemma på ägorerna. Intet ont anande stack han därefter in ena handen mellan två stenar, men slet ut den illa kvickt igen. I varje fingertopp på skyddshandskarna hängde en ilsket väsende ormunge, en så kallad

esping. Lyckligtvis var handskarna så tjocka att de ännu korta ormtänderna inte trängde genom och skadade hans fingrar, men otäckt var det.

Samma dag som notisen om Carli och espingarna publicerades började telefonerna ringa på Aftonbladets redaktion. Vid lunchtid brakade telefonväxeln ihop. Trycket blev för stort. En av de sista samtalen jag tog emot kom från Carli själv. Han var helt omtumlad efter att ha suttit i telefonen hela förmiddagen och förklarat att händelsen inte var dagsaktuell.

Om så varit fallet, hade ett nytt naturfenomen kunnat bokföras. Artikeln publicerades nämligen i augusti, medan espingar föds på våren och är vuxna ormar i slutet av sommaren. Det var just detta faktum som läsarna påpekade.

Mest förvånande var att så många dagisfröknar ringde. De var, märkligt nog, otroligt förorättade över våra skrivelser. Jag tyckte mig höra förtvivlat gråtande barn i bakgrunden.

- Här har vi lärt barnen att espingar föds på våren och så kommer Aftonbladet och saboterar alltsammans, sa en föreståndarinna i anklagande ton.

- Ja, hur fasen ska de små live, barnen alltså, klara sig i framtiden, suckade jag ironiskt, men ironi gick i detta läge inte riktigt hem. Det krävdes att jag, helst i sällskap med Carli Tornehave, infann mig på dagiset och bad varje barn så hemskt mycket om ursäkt.

Carli Tornehave tyckte att mina skrivelser orsakat honom tillräckligt mycket tidsspill och krångel, men komikern Sune Mangs ställde gärna upp. Han gillade att framträda för barn och även han hade stött på espingar i sin barndom på Kaskö i Finlands Skärgård.

För att trösta de vilseförda småttingarna, köpte jag med mig ett halvt kilo geleormar från en godisaffär innan vi begav oss till dagiset på Södermalm. Detta gav mig dessvärre inte beräknade pluspoäng.

- Vi har godisförbud här, förklarade föreståndaren.

Sune lättade dock snabbt upp stämningen genom att väsa som en huggorm och jaga barnen invirad i ett grönt täcke. Hans försök att glädja personalen lyckades också, även om det resulterade i mindre högröstade glädjeyttringar. Men så hade ju tjejerna sina munnar fulla av geleormar. Egentligen är det lite märkligt att artiklar om djur så ofta drar igång emotionella flodvågor bland läsarna.

Jag reste flera gånger till Danmark med Sune Mangs. Hans dotter Lotta bodde där och var gift med en dansk man. Lotta var en söt tjej. När hon log blev hon otroligt lik sin pappa, men var fortfarande söt. Det gjorde reportagebilder på henne tillsammans med pappan mycket effektfulla.

Första gången Sune och jag åkte till Struer på Jylland för att hälsa på Lotta hade jag lovat, att komma tillbaka med ett lödigt reportage med bilder på det hönseri som hon, enligt den stolte fadern, drev på orten. Maken var anställd som tekniker på Bang Olufsens stereo-fabrik. När vi anlände till Lottas gård visade det sig att hönseriet bestod av tre stycken fridfullt pickande hönor som knixade runt en liten gödselstack vid ett uthus. Nu var goda råd dyra.

- Att man kan göra en höna av en fjäder är bekant, sa jag förebrående till Sune, men att göra ett helt hönseri av en höna måste vara rekord.

- Hon hade fler hönor sist jag var här, försvarade sig Sune och tog på sig en allvarlig min. Sen kläckte den gamle scentuppen en idé som märkligt nog visade sig fungera.

Det gick ut på att vi ställde upp husets alla speglar intill hönorna, så att dessa multiplicerades på bilderna. Vi köpte dessutom tjugovis med ägg som vi lade i en korg som Sune och Lotta fick visa upp. Vi lät också Sune stå i bakgrunden på hönsbilderna och dra till sig blickarna iförd olika huvudbonader och med sitt mest avancerade minspel. Allt för att läsarens fokus skulle flyttas från de fåtaliga fjäderfäna. Jag fick en känsla av att Sune räknat ut alltsammans innan vi åkte. Att han genom sin överdrift om hönornas mångfald själv skulle

hamna i centrum. Sune kunde vara aningen beräknande och pillemarisk. Gemytet hos honom var äkta och oblandat – men mest så på scenen.

Sune hade, lite förvånande, en stark dragningskraft på en viss typ av kvinnor. Det märkte jag på återresan från Struer. Vi befann oss i Köpenhamn vid Tivolis klassiska "pick me up"-plats, grusplanen framför Påfågelsteatern strax innanför huvudentrésens förgyllda portal. Medan vi stod där och väntade på vår fotograf kom två mogna damer fram och inledde skälmska konversationer med Sune. De kände inte varandra men hade dragningen till den runde roaren gemensamt. Jag fick en bestämd känsla av att de båda damerna tänkte dela på Sune och turas om i sängkammaren, men förmodligen var jag offer för min fantasi.

- Ska vi ta en Ålborg eller mazurka på sängkanten, undrade den ena.

- Är flygbiljetten ombokbar, frågade Sune mig, men tyvärr var den inte det. Vi flög hem samma kväll och Sune tröstade sig för sitt uteblivna kärleksäventyr med en rejäl grogg ur tax free-spriten i baren i transithallen på Kastrup.

- Titta en så fin flaska, ett riktigt litet konstverk, sa Sune och tog ut sin whiskey-pava ur den nyss plomberade, genomskinliga tull-påsen. Sedan började han sjunga sin gamla superhit från pensionärstoppen för den roade bartendern: "Någoting att äta, någoting att dricka." Kluck, kluck lät det som ett ackompanjemang från hans underliv som var dolt av bardisken. Förklaringen var att Sune kilat fast sitt stora coca cola-glas mellan låren. Nu hällde han diskret upp flera deciliter skotsk whisky i det, samtidigt som hans roliga miner avledde uppmärksamheten från vad som pågick där nere i midjehöjd.

- Skål för Danmark, sa Sune och höjde högtidligt sitt glas. Bartendern märkte inte att drycken i glaset antagit en ovanligt ljusbrun färgton.

Sune var svensk mästare på den här typen av utgifts-reducerande småtrick. Under turnéerna med teatersällskap beställde han alltid in billiga förrätter på stadshotellen och bad om en extraportion potatis.

- På det viset får du ett mättande skrovsmål till lågpris, förklarade han.

Jag noterade varje ord och gjorde likadant. Jag är förmodligen tvåa på snällistan.

Jag har också fått mig berättat av hans gamla sambo Agnetha Lindén om ett triangeldrama med självaste Harry Bellafonte inblandad. Kalypsokungen uppvaktade Agnetha vid en showmiddag i Las Vegas. Hon blev visserligen oerhört smickrad, när Harry slog sig ner vid deras bord och överräckte en ros, men hon behöll huvudet kallt.

- Sune blev så trumpen och såg så hjälplös ut att mina moderskänslor vaknade, berättade hon för mig. Dessutom sparkade han mig på smalbenet under bordet, så jag fick blåmärken. Vad var det som gjorde att Agnetha från början föll för den frodige Sune ?

- Sune hade något oemotståndligt över sig, förklarade Agnetha särskilt i yngre dagar. Han var ett stort barn, rund och alltid glad. Dessutom var han ivrig som en evig 12-åring.

Sune dog blott 62 år gammal och under hans sista år åkte han in och ut på sjukhus för hjärtbesvär. Jag besökte honom på Karolinska Sjukhuset och fick uppleva hur han höll modet uppe, trots att krafterna var nedsatta och läkarna bekymrade. Sune skjutsades i en rullstol genom den stimmiga entréhallen och vinkade åt igenkännande besökare som en kunglighet från en sjuglasvagn.

Han höll stilen in i det sista och hamnade aldrig i det nästan okända trask som flera stora stockholmska skådespelare sjönk ner i på 1990-talet. Då återfanns flera tunga namn i ett lite glamoröst A-lag på parkbänkarna utanför systembolaget i Fältöversten vid Karlaplan på Östermalm.

Medkänsla med teatertiljans systrar och bröder hindrar mig från att nämna några av namnen, men de tiggde, viggade och skramlade ihop pengar tillsammans med anonyma alkisar och anlidade sedan mer lyckosamma kollegor för att köpa ut starkvaror.

Regissören Ingmar Bergman gick omvägar från sin våning i Strindbergshuset till mathallen i Fältöversten, allt för att slippa möta en på senare år snedgången aktör som han haft i flera teateruppsättningar.

JAG INTELLIGENSTESTAS AV LISBETH PALME

Under åren har jag och mina kollegor många gånger tävlat om vem som träffat de märkligaste kändisarna och upplevt de mest fantastiska saker. Jag brukade berätta att jag sett Beatles på Johanneshovs Isstadion 1964. Att jag flugit Concorden, äger en Patek Philip-klocka i blodguld som tillhört en chilensk kommunistledare, skrivit en understreckare i Svenska Dagbladet, är buksvåger med kompositören bakom James Bond Theme, John Barry och haft samma bilskollärare som Björn Borg.

Om inte detta räcker för att knäcka motståndarna, så tar jag till en verkliga storsläggan och berättar att jag intelligenstestats av Lisbeth Palme.

Jo, det är sant.

Testet ägde rum år 1954 på Kronprinsessan Louisas Barnsjukhus på Kungsholmen i Stockholm. Denna vackra, gula byggnad från sent 1800-tal låg där det mindre vackra, men kanske mer ändamålsenliga polishuset ligger idag, alldeles nedanför Kronobergsparken. Jag var fem år gammal, men minns alltsammans mycket klart. Lisbeth Palme hette Lisbeth Beck Friis på den här tiden. Två år senare gifte hon sig med Olof Palme, men nu var hon en nyutexaminerad barnpsykolog med sin mottagning på översta våningen under taket. Hon tillämpade en ny, omtalad pedagogisk metod, som gick ut på att barnet fick leka i en sandlåda med gipsfigurer, träd, speglar mm, som skulle föreställa vattenytor, små byggnader och mycket annat. Det gällde att skapa ett scenario, eller ett litet samhälle.

Medan jag konstruerade en spännande miljö med hus, indianer och vilda djur, frågade Lisbeth diskret ut mig om hur jag tänkte. Krokodiler, faluröda stugor och nordamerikanska indianer, gick de verkligen ihop ?

- Nej, inte på riktigt, men i fantasin fungerar det bra, svarade jag lillgammalt.

Om det var detta svar som fick Lisbeth och de andra psykologerna att klassificera mig som överintelligent må vara osagt, men mina föräldrar uppmanades att sätta mig i skolan ett år tidigare än brukligt var.

Dessvärre jämnade IQ:n ut sig med tiden, men föreställningen att vara överlägsen sin omgivning å huvudets vägnar levde kvar längre hos mig. Den var mig till stor nytta.

Mer än 30 år senare träffades Lisbeth Palme och jag åter. Det var i ett av gallerierna på Nobelfesten, dit rökare gick för att ta sig ett bloss. Jag påminde henne om vårt första möte, som skett inte så långt från Stadshuset på Kungsholmen. Det var en händelse som jag utgick från att hon glömt bort för länge sedan, men jag hade av allt att döma fel.

- Visst kommer jag ihåg dig, sa Lisbeth leende. Ditt röda hår är något som man minns och jag är faktiskt inte ett dugg förvånad över att du hamnat på Aftonbladet. Jag förstod ju att du skulle gå långt i livet.

Det lät märkligt att ett arbete på Aftonbladet kunde klassificeras som så avancerat och meriterande, men som inbiten socialdemokrat ansåg hon förmodligen, att en anställning på rörelsens största pressorgan var något av ett hedersuppdrag.

Medan vi pratade strök maken Olof runt oss på några meters avstånd. Tröttheten efter en lång arbetsdag, avslutad med en flera timmar lång galamiddag, hade fått hans kropp att luta snett och minen att se plågad ut.

Palmes kläder satt som regel illa på honom och hans frack var inget undantag. Det var en hårt prövad man som jag iakttog bakom den buktande västen och stärkta skjortan. Jag tror att han ofta höll sig uppe med hjälp av sin envisa vilja och en vinnarinstinkt.

- Olof, kom och hälsa på Frank, sa Lisbeth, vi har känt varandra länge, ja sedan mitten av 1950-talet.

Denna upplysning fick nyfikenheten och en viss förvirring att blänka till i makens blick. Den violröda, annars så spydiga munnen log med ens vänligt.

- Nog är det fantastiskt att Lisbeth kommer ihåg mig, sa jag till Olof.

- Ja, hon har ett otroligt minne, svarade Palme. Hon glömmer inte ett ansikte.

Några år senare fick jag anledning att tänka på hans ord.

HUR JAG TRÄFFADE MIN HUSTRU OCH BLEV GIFT

Man kan säga att Amelia Adamo hade en viss betydelse för att jag blev tillsammans med min fru Ursula, även om det hela började med att jag satt på hotell Stockholm Plazas restaurang med kollegan Sten Hedman. Det var en augustikväll och livet hade återvänt med sin kaotiska kraft till Stockholm efter semesterstiltjen. Birger Jarlsgatan var full av dovt mullrande raggarbilar och utanför entrén växte kön av gäster. Men trots den tilltagande trängseln och larmet hördes en distinkt stämma från en sångerska. Hennes röst liksom guppande på krogisorlet och var fullt hörbar hela tiden.

Sångerskan befann sig i rummet intill, osynlig för mig. Jag fascinerades av hennes märkliga val av melodier. Gamla cocktaillåtar från 1920-talet, framförda men en sprucken, aningen hes röst, som fick mig att tro att den sjungande var en mycket gammal kvinna.

- Vi har Ursula Jekell från Operan hos oss ikväll, förklarade servitören. Namnet var okänt för mig och det stärkte mig i övertygelsen att det var någon gammal, sedan många år pensionerad sångerska som sjöng. En del av melodierna kände jag igen från Gösta Ekman då repertoar, annat var okänt för mig, men allt gick i samma lite dammiga stil.

Då vi gick ut i baren efter att ha ätit färdig upptäckte jag till min häpnad att sångerskan var en ung kvinna. Hon hade yviga gester och en säregen mimik som förde tanken till stumfilmens hjältinnor. Hon var egentligen inte sångerska, utan balettdansös och vid ett bord satt hennes fanklubb, en handfull herrar med gälla röster och slängiga gester, av det slag som besjögs av Karl Gerhard på 1920-talet och brukar samlas kring kvinnliga operadivor. En av dem var hennes make, men han var mer maskulin med tangorabatt och en inte fullt så ansträngt gäll stämma.

Ursula hade tagit tjänstledigt från Operan, för att söka lyckan som sångerska. Jag föreslog att jag skulle hjälpa till att skaffa engagemang och nästa dag besökte mig Ursula på mitt rum på Aftonbladet. När vi satt och pratade kom Amelia förbi. Hon insåg direkt att här fanns det möjligheter till en unik reportageserie.

- Vi åker ut på dansturné, sa jag, en professionell dansös sätter betyg på danskrogar runt om i Sverige.

- Bra ide, sa Amelia. Åk direkt, vi gör det som en artikelserie med lokala löpsedlar i varje stad. Folk älskar ju sina dansrotundor.

Amelia visste vad hon talade om. Under en period i tidiga tonåren hade hon, iförd pärlhalsband och jumper, åkt till Björknäs Paviljong söder om Stockholm, för att dansa varje lördag.

Vi åkte tåg och möttes av lokala fotografer i de olika städerna.

Redan efter ett par dagar var vi tillsammans som ett par. Det hade naturligtvis inte varit möjligt, om Ursulas äktenskap inte varit på upphällningen. Passionen hade försvunnit med tiden och förhållandet hade parkerat på ett mer vänskapligt plan.

På redaktionen i Jönköping ertappades vi av tidningens småländska riksredaktör, Ebba von Essen, under en kärleksakt på hennes skrivbordsstol. Ebba som ägnade sin fritid åt hästavel hade en naturlig syn på fortplantning och skrattade bara gott åt oss.

Dessvärre gick vår turné inte helt gnisselfritt. På Hotell Högland i Nässjö upplevde en lokal danskung, iförd vit kostym och kallad Lill-Travolta, oss som intränglingar. Han började dansa mycket aggressivt i vår närhet, nästan välte ett par som kom i vägen för honom och hans danspartner. Han sökte också på olika sätt att komma med, när vår fotograf, Kaj Rehn, tog sina bilder. Innan han avlägsnade sig, kom han fram till mig och sa:

- Det här kommer ni att få ångra, åk hem till Stockholm igen innan ni råkar illa ut.
- När vi kom ut på parkeringen efter danskvällen upptäckte Kaj att hans bil hade en lite konstig lutning. Båda framdäcken var sönderskurna och tappade på luft.
- Även på Terazza i Ljungby retade de lokala bugg-tupporna upp sig på oss. De var vana att styra och ställa på sitt dansgolv, utan inblandning av stockholmare. De gick dock mer försåtligt tillväga än Lill-Travolta. När vi återvände till vårt bord från dansgolvet stod två drinkar och väntade på oss. De var illande röda på ett oroande sätt. Jag gissade att det rörde sig om två Bloody Mary, men uppmanade Ursula att inte dricka av bjudgroggarna. Min magkänsla varnade mig, här lurade lömska anslag mot oss. Några bord längre bort satt buggtupporna. De log vänligt och skålade med oss. Vi höjde glasen, skålade tillbaka och förde dem till munnen, men svalde inte ner något. Gång på gång upprepade bugg-tupporna sina försök att få oss att tömma glasen, alltid med ett vänligt leende.
- När vi en timme senare betalade vår nota, observerade servitrisen att vi inte druckit.
- - Vill ni inte ha era drinkar, undrade hon, de är ju tillredda efter er önskan, hälften tabasco, hälften tomatjuice och en tesked vitpeppar.
- - Vem har sagt att vi vill ha flytande rödpeppar i våra glas, undrade jag.
- - Dina vänner där borta, svarade servitrisen och nickade mot bugg-tuppornas bord. Det var för tillfället tomt. En floorfiller hade lockat ut dem och alla andra gäster på golvet.
- Jag insåg att bugg-tupporna inte drog sig för att förorsaka brännskador i våra munnar. Tabasco är ju en mycket stark mixture, gjord på spansk rödpeppar. Två droppar i en drink på två deciliter tomat-juice brukar vara nog, för att brännas i gommen.
- Jag hade gärna skrivit om det infama försöket, att åsamka oss rodnande tonciller och såriga tungor, men det låg utanför vårt uppdrag, som ju var att skildra dansglädjen och kontaktsökandet på stadshotellen en vanlig vardagskväll i Småland.
-

Jag lyckades få med Ursula i ett av tv:s stora underhållnings-program, Glädjehuset. Det var något av en bedrift på den här tiden, innan kabelkanalerna fanns och Sveriges Television ännu var allenarådande.

Dessvärre var Ursulas repertoar alltför smal för en regelrätt karriär som sångerska i entertainerfacket. Hon sjöng sina cocktail-låtar i en barmiljö där delar av Operabaletten staterade i 1930-tals kläder. Det var effektfullt, men:

- Hon har inte en chans, hon säljer inte skivor på bensinmackarna, sa Skara-Bert. Men hon passar kanske som kultfigur på klubbar i storstan.

Låtskrivaren och Expressen-journalisten Peter Himmelstrand var beredd att satsa på en inspelning med Ursula på sitt eget skivbolag, om nu ingen annan ville ha henne. Han sa faktiskt så. Han var svag för det riktigt udda.

Ursulas framträdande i TV resulterade i erbjudanden om gästspel på olika klubbar i svenska städer. Blad annat ett gästspel i Malmö på bögklubben Trocadero. För att få råd med resan och övernattningen i Malmö, så såg jag till att få göra ett reportage i stan och tog med Ursula och hennes pianist på mitt hotellrum.

Jag antog att engagemanget på klubben inte skulle komma till tidningens kännedom, men det skulle visa sig vara fel, totalt fel. Gästspelet gällde två dagar och den första kvällen dök Gary Engman, Thorbjörn Larsson, Jan Guillou och Amelia Adamo upp. De var alla gäster hos Göran Skytte, som helt stilenligt, bodde i ett av världens mest berömda funkishus, beläget vid Ribbersborgs strandparti i Malmö. Göran hade fått en inbjudan av mig att komma till öppnings-kvällen och sprida lite festkänsla. Förmodligen förstod han inte viken björntjänst han gjorde mig genom att komma släpande på Aftonbladets redaktionella ledning.

Den skånska publiken bekräftade revydrottningen Git Gays gamla iakttagelse, att skåningar är tröga showgäster till skillnad från göteborgare och stockholmare. 300 snåla blickar riktades mot scenen, inga leenden noterades och jublet uteblev helt. Själv försökte jag höja stämningen genom att springa runt på läktaren och hålla ner konfetti på sångerskan under hurrarop.

På väg ut efter showen upptäckte Thorbjörn att nattklubbens entré var tapetserad med artiklar jag skrivit om Ursula i våra gamla hederliga veckotidningar. Tidningsartiklarna var uppsatta i olika skyltskåp. Jag hade noterat det med viss stolthet tidigare på dagen. Nu svor jag över tilltaget från nattklubbs-ledningen. Thorbjörn drog den helt logiska slutsatsen, att jag fört en PR-kampanj för Ursula. Att alltihop var hållet i en skämtsam ton, dög inte som ursäkt, möjligen som förmildrande omständighet.

Dagen efter det första uppträdandet träffades jag av den riktiga stjärnsmällen. I tidningen Arbetet ifrågasatte nöjeskolumnisten Tony Kaplan mina dubbla roller som manager åt Ursula och nöjesreporter på Aftonbladet. Tony var hela sitt liv en skarp och genomskådande nöjesjournalist och detta var precis den uppmärksamhet jag inte behövde. Jag insåg att förälskelsen fått mig att tappa förnuftet. Amelia varnade mig.

- Var försiktig med din reseräkning, sa hon. Tidningsledningen ska granska den extra noga. Framkommer det att du betalt för Ursula också, ligger du illa till.

Amelia hade ingen anledning att hålla mig om ryggen i detta ärende, men troligen ville hon inte gå miste om en flitig medarbetare.

Tillbaka i Stockholm kallades jag in till Thorbjörn. Hade han velat bli av med mig, så var detta ett gyllene tillfälle. Han tittade tankfullt på mig.

- Du har missbrukat din ställning som reporter, sa han. Du har lanserat en artist.
- - Alltihop är lite spexbetonat, försvarade jag mig. Hon är dansare och tycker det är festligt att få sjunga, men hon är absolut ingenting för topplistorna.
- -Du har gjort henne känd. Hon har varit med i TV och hela redaktionen pratar om henne. Det har till och med tryckts upp T-shirts med hennes namn på. Är inte det en lanserin, så vet jag inte vad som är det. Men nu får det vara slut på puffandet i spalterna !
- Jag vill inte göra henne känd, jag vill gifta mig med henne, svarade jag.
- Jaja, efter det här samtalet lär jag väl inte bli bjuden på bröllopet, suckade Thorbjörn med ett nästan omärkligt leende. Han var själv nyförälskad i Amelia och förstod förmodligen att jag handlat i affekt.

JAG BLIR PAPPA

- Ganska snart, efter att vi blivit tillsammans, blev Ursula gravid. Vi kunde härleda befruktnings-tillfället till en natt vi tillbringat på ett mycket grått och solkiigt hotellrum i Paris. Rummet var rena teaterdekoren, men resultatet blev på riktigt.
- I 1985 års Stockholm fanns ännu möjligheten att få tag på en lägenhet utan att betala svarta pengar under bordet, eller vita miljonbelopp för en bostadsrätt. Vi fick förtur i bostadskön på grund av graviditeten och erbjöds en tvåa på Grevgatan på Östermalm.
- Lägenheten låg i ett funkishus i den branta backen ner mot Strandvägen med Nybroviken glittrande i fonden, de stunder då solen tittade fram. 1800-talets vedskutor och vedtravar försvann visserligen från Strandvägens kajer redan på 1940-talet, men på bensinstationen köpte jag en säck med björkved till vår öppna spis och var nära att koldioxid-förgifta både Ursula och vår nyfödde son, när vi skulle inviga den nyrenoverade, öppna spisen i vårt vardagsrum.
- Detta var också år 1985 Stockholms kanske mest kändistäta kvarter och att spana in heta namn var en mindre förrädisk syssla än glödande vedeldning. I en källarlokal i grannhuset höll den på senare tid så uppmärksammade festfixaren Christer Gustavsson till. Källaren besöktes regelbundet av hans kompis, det forna tennisset Björn Borg.
- En massa byggbråte från en renovering av källarlokalen hade staplats upp utanför vårt hus. Någon ansats att få den bortforslad gjordes inte, trots att det kapitalstarka kändisgänget knappast hade tvingats i konkurs, om de hyrt en lastbil och kört avfallet till tippen.
- - Ja, halleluleja vad hemskt, sa Christer hånfullt, då Ursula klagade över oordningen. Tyvärr måste jag konstatera att han inte var samma glatt leende gäng i verkligheten som på kändisminglen i veckopressen. Samma sak skulle jag konstatera, när det gällde sångaren papa Dee som jag delade kupé med på SJ. Under en flera timmar lång tågresor lyckades denna svulstiga person undvika att en enda gång möta medpassagerarnas blickar.
- Christer Gustafsson anlände till och lämnade sin källare i en gammal öppen militärjeep. Han var en mycket saktmodig och lufsig människotyp. Första gången jag såg honom bakom bakelittratten inför avfärd med den stora jeepen, så trodde jag att han hade säckat ihop och dött. Sedan insåg jag att han helt enkelt hade en så hopsjunkna kroppshållning, att han tycktes ligga ner, även när han satt upp.
-
- En mycket långvarig och okänd kunglig romans pågick i kvarteret. Det var mellan prinsessan Lilian och konsumbutikerna på Storgatan och man kan tala om passion över alla partigränser. De två s-märkta butiksinnehavarna älskade den chosefria engelskan från villa Solbacken som handlade sin högrevid vid köttdisken. Snart upptäckte jag att hela området mellan Strandvägen och Storgatan var Lilians lydrike.
- Hos en frisör fick hon inte bara sitt hår elegant volmat, hon lånade också hem ställets färskaste veckotidningar. När de var färdiglästa kom maken, prins Bertil, gemytligt brummande och återlämnade dem.
- Skådespelerskan Lena Endre, då aktuell i veteran-såpan Varuhuset, var områdets överallt uppdykande och fastnande kardborre. Likt en belgisk nunna brummade hon runt på en primitiv moped. En gång satt hon på Storgatan och akutmekade med moppen och det slog mig att Aftonbladet borde göra ett reportage om henne på temat jag och min moped. Hon skulle få visa sina färdigheter som

mekaniker. Men se, det passade inte riktigt. Redan vid denna tid var Lenas framtoning en blandning av befriande, humoristisk frispråkighet och lite småsnorkig dryghet.

- Istället för att söka övertala Lena att visa takterna som hantverkare, så bad jag Jerry Williams att rensa ett avlopp i städerskornas duschrum på Aftonbladet. Jerry är som bekant gammal rörmockare och han var inte nödbedd. Storskrattande kom han till oss på Vattugatan och satte igång att rensa rören. Det blev ett bildreportage som han själv inte glömde. Sjömanssonen Jerry har ju aldrig glömt eller förnekat sin blygsamma bakgrund.

- Idyllen hade varit närmast total, om det inte varit för vår hyresvärd. Denne man låg högt placerad på Hyresgäst-föreningens årligen publicerade topplista över svenska skräckvärdar. Den som tror att brutala och hänsynslösa personer bär syn för sägen och ser brutala och hänsynslösa ut, bör nog tänka om. Vår hyresvärd hade körsbärsmun, mjöliga, mjuka kinder, vattenkammad lugg och en aningen för stor kavaj som gjorde att han såg lite frusen ut, eftersom bara fingertopparna stack fram ur ärmarna.

- Det var något frikyrkligt över hans person. Till dess han öppnade munnen och började ond göra sig över hyresgästernas fräckhet och den muslimska världens ständiga försök att lura honom. Han gjorde det på en ekens-dialekt som kunde ha varit hämtad ur radioserien "Vårat Gäng". Han var ju en street-smart kille som börjat sitt arbetsliv på verkstadsgolvet, men sedan kommit upp sig i världen.

- En av hans hyresgäster från Mellanöstern hade kastat ett spett efter honom, men missat med ett par decimeter, säkerligen på grund av en desperat och okontrollerbar upprördhet.

- Hyresvärden hatade inte bara utlänningar, utan även utgifter och märket i väggen efter den kompakta järnstången fanns kvar. Kostnaden för att spackla över hålet i väggen och måla om ansåg han förmodligen vara alltför hög.

- Omkring vår hyresvärd samlades några andra riktigt skräckfigurer från hans skrå. De brukade sitta och dricka kaffe i ett litet hobbyrum på vindsplanet. Där fanns Ivan, kallad den förskräcklige, som jagat en hyresgäst med en slägga, Per-Åke som tvingat en kvinna att betala dubbla hyror, eftersom hon ansågs slita mer på lägenheten, sedan hon blivit förlamad och hamnat i rullstol.

- Per-Åke blev så tagen efter att ha blivit uppmärksam i pressen och kallad sniken, att han grät en hel förmiddag och fick tröstas som ett spädbarn. Ett utmärkande drag hos flera hyresvärdar av det här slaget var ju, att de gjorde sig själva till offer när det passade deras syften. 1800-talets Skeppsbro-procentarna i Gamla Stan lär ha varit likadana, ömsom morskt hotfulla, ömsom ynkligt krökande sina ryggar, allt efter vad situationen krävde.

- Jag retade mig på min hyresvärdas dumsnålhet, men vår son Max fick mig att tänka på annat. Han föddes 6 april 1986, en månad och en vecka efter mordet på Olof Palme, då landet ännu var förlamat av chocken över vad som hänt på Sveavägen i centrala Stockholm.

- Mordet på Olof Palme blev en vattendelare i den svenska journalistkåren. Två grupper skildes ut från varandra. De som blivit väckta på natten och fått information om vad som skett och de som fått nyheten på sin dörrmatta på morgonen efter, det vill säga läst om det i morgontidningen. I sistnämnda grupp fanns många som betraktade sig som stjärnreportrar och nu kände bitterhet över att inte ha kallats in till sina arbetsplatser på mordnatten.

- Självt fick jag vetskap om mordet från Kjell "Stussen" Sundström. Jag hade lärt känna honom, när jag samlade fakta för en artikelserie om gatuprostitutionen i Stockholm. Han var homosexuell och prostituerad och utövade sitt urgamla yrke i en liten enrumslägenhet invid Johannes Kyrkogård. Stussen, som också kallades "putaren", hade fått nyheten om Palmes död av en synnerligen god vän inom polisen. Han visste inte om han skulle tro sina öron och ringde och väckte mig, journalisten, klockan ett på natten.
- - Frank, jag vet inte om jag blivit tokig, sa Stussen, men någon ringde mig nyss och påstod att Olof Palme var skjuten.
- Jag i min tur trodde också att jag eller Stussen blivit tokig och ringde nyhetschefen Mats Örbrink som jobbade denna natt på Aftonbladet.
- - Mats, jag vet inte om jag blivit... sa jag, sen avbröt Mats mig tvärt.
- - Tokig menar du, nej det stämmer. Det är flera som ringt och sagt exakt samma ord inatt. Vi trodde alla att vi blivit tokiga. Det här är nyheten som var så otrolig att man brukade skämta om den.
- Jag ringde tillbaka till Stussen och berättade, att det var sant.
- - Tänka sig, Olof Palme, han som var så naiv, suckade Stussen. Jag mötte honom en natt på Drottninggatan innan han blivit partiledare. Han såg så sportig ut och hade bara kavaj i vinterkylan. Jag frågade om han behövde bli sotad där bak.
- - Ja, men bara mot kvitto, svarade han. Han hörde nog inte riktigt vad jag sa och tog mig för en extraknäckande skorstensfejare. Såå förtjusande naiv och tankspridd redan på den tiden.

LILLE MAX BÄTTRE ÄN TV

- Flera personer som blev föräldrar på 1980-talet gjorde en märklig upptäckt. Ingen hade förklarat att nyfödda barn skänkte glädje. Allt var centrerat kring problem. Min kollega, Jannike Åhlund, sedermera filmfestivalchef i Göteborg, var också nybliven mamma och politiskt korrekt ut i liktornarna. Hon utbrast häpet över barnvagnen, då vi möttes på stan:
- - Tänk, jag hade ingen aning om att det var roligt med bebisar, varför har ingen talat om det för mig ?
- Denna inställning var hon, som sagt, förmodligen inte ensam om.
- Jag ville skildra den bortglömda glädjen med små barn och drog igång artikelserien "Bara en Far". I vinjetten stod jag med bar överkropp och lyfte upp lille Max.

Dessvärre skapade vinjettbilden aversioner mot mig från den stingsliga delen av kvinnoredaktionen på Aftonbladet, vilket innefattade lejonparten av medarbetarna. Det sades att jag hade större bröst än en ammande kvinna, men egentligen klämde skon på en ömmare punkt än bröstvårtorna.

Jag hade trängt mig in på moderskapets heliga mark. Visserligen ville man gärna ha barnlediga män, som skötte det basala i hemmet, men en pappa med bar överkropp och svällande bröst, det blev alltför mycket av det goda.

Andra såg positivt på mig. Vi bjöds vid ett par tillfällen på desserter på krogar, där servitrisen läst om lille Max och Mona Sahlin berättade att hon följt min serie och tyckte den var roligt skriven. Hon hade själv upplevt samma vedermödor som nybliven mamma.

Detta gjorde mig positivt inställd till henne. Att Mona är en godhjärtad person är det väl ingen som betvivlar, men jag anser att hon dessutom är otroligt klyftig.

Jag beskrev i min artikelserie hur vi njöt av åsynen av vår son på kvällarna. Vi tog helt enkelt bort TV:n och placerade istället babysittern med lille Max på TV-bänken. Sedan slog vi oss ner i TV-soffan med en påse ostbågar och något gott att dricka, medan vi lät honom bli vårt lördagsnöje. Hans lilla egenhet var, att han ständigt bjöd på överraskningar och nästan ingenting av allt det han företog sig gick i repris.

Hur annorlunda var inte detta mot det vi upplevde via TV-rutan! Om man till exempel vinkade till Claes Elfsberg i rapporters utsändningar, så fortsatte han bara läsa sina nyheter ur manusbunten med sin nollställda tjänste-min. Men om man vinkade åt lille Max, så vinkade han tillbaka och log med sitt risgrynsgarnityr.

Babytittandet var en form av interaktiv underhållning ungefär tio år innan datorerna utvecklade denna genré.

Jag kom också på att min baby var en oerhört effektiv PT (personal trainer på ren svenska). Varför betala tusentals kronor till ett opersonligt men insmickrande proffs på gymmet, när man lika gärna kunde utöva avancerad baby-building helt gratis hemma på sovrumsgolvet? Jag lade ut ett mjukt underlag och placerade mig bredvid lille Max, båda var vi iförda träningsoverall. Sedan utförde jag samma rörelser som han gjorde. Jag kröp fram och tillbaka, tog tag i bordsben och stolar och hävde mig upp. Jag sprattlade med ben och armar i luften. Redan efter tio minuter var jag helt förbi av andfåddhet, men det gällde att bita ihop. Varje träningspass måste ju pågå i åtminstone 20 minuter, för att jag skulle uppnå en maximal effekt.

Hur får man riktigt små barn att somna? Jag provade allt nytt på insomnia-fronten. Ett exempel var näsryggsmassage. Det vill säga jag strök den lille över näsroten, för att utlösa hans blundreflex. Jag sjöng vaggvisor samtidigt som jag gungade babyn och jag rullade runt honom i hans barnvagn mellan rummen fram och tillbaka. Inget hjälpte dock. Skriken steg tills han blev blå i ansiktet.

Efter en timme somnade jag själv mitt i en mild gungande vaggvisa och då tystade även lille Max och började snusa fridfullt. Slutsatsen av detta var konturklar som en natt med fullmåne. Jag hade hållit honom vaknen med mina idoga försök att få honom att somna. Våra nitiska, men välmentade bemödanden får ofta dessa följder.

När Max kom upp i tonåren var plötsligt problemet det rakt motsatta, hur få honom att vakna? Ingenting jag gjorde kunde förmå min son att öppna ögonen och sluta snörvla före lunch mitt på dagen, men det är en annan historia.

JAG ÄR INTIM MED DET ENGELSKA KUNGAHUSET

Under mina yngre år led jag av flygrädsla. Det betydde att mina semesterresor nästan alltid började med en övernattnings i Köpenhamn efter en 10 timmars tågresa via Helsingborg/Helsingör från Stockholm. Köpenhamn var den evigt oföränderliga staden för mig, men också för andra besökare. En vän till mig har beskrivit hur exakt samma barflickor stod i exakt samma positioner år efter år på Vesterbros hor-bodegor, när han återvände. Det var som om han bara varit på toaletten och slagit en drill mellan ölstoppen.

Jag tog ofta in på de billiga hotellen väster om Centralstationen. Standarden var inte så dålig, om man bara stod ut med lyhördheten. Det innebar att man väcktes klockan tre på natten, när svenskarna i rummet intill kom hem från krogrundan och talade med så högt uppskruvad volym, att man trodde att de befann sig i ens eget hotellrum.

Jag lyckades göra mig illa sedd hos min exhustru Ursulas familj, genom att ta med min då 9-årige son Victor till ett klassiskt köpenhamnskt bordell-hotell. Vi övernattade i ett rum ovanför horbaren Orient. De hyrde gärna ut rum till besökare som var införstådda med vad som pågick på stället. Det såg ju bättre ut i liggaren med vanliga gäster. I alla fall om tillståndsgivande myndigheter begärde in böckerna för kontroll.

På väg till toaletten, som låg i den vinrött plyshtapetserade korridoren (han nådde inte upp till handfattet i vårt rum) mötte Victor flera avklädda flickor och nästa morgon fick han hälsa på Köpenhamns mest berömda bordelldrottning. Hon satt i receptionen och räknade igenom nattens kassa. Hon var mycket vänlig och uppmärksam mot Victor och bad honom med sin cigarrhesa altröst, att förse sig med en glass från frysboxen i frukostrummet. Naturligtvis berättade han om detta för sin mormor efter hemkomsten till Stockholm och sedan var moralpaniken i full gång.

Det är dock inte bara färgstarka bordelldrottningar jag har mött i Köpenhamn. Jag har även haft kittlande närkontakt med riktiga drottningar och deras prinsgemål i Själlands vidsträckta storby.

En sommardag var jag på väg söderut, men hade eftermiddagen på mig innan natt-tåget till Paris avgick. När jag passerade Tivolis stora entré hajade jag till. En lång rad av pastellfärgade Rolls Royce-bilar hade stannat vid trottoarkanten. Utanför bilarna stod den kungliga världens sofistikerade stapelvara. Hovdamer med spända halssenor, sidenklänning och kvarnhjulshattar. Den resliga drottning Margrethe sköt upp ur mängden. Maken Prins Henriks runda portvinskinder blänkte röda i solen. Ur den mest pastelliga rollsen klättrade den engelska drottningen, Elisabeth, följd av prins Philip ut.

Den eleganta samlingen begapades av gatubildens "ståplats-publik", de ordinarie köpenhamnare i jeans, eccoskor och ryggsäck. Jag drog mig till minnes att jag läst något om detta engelska statsbesök. Nu befann jag mig mitt i det. Snabbt satte jag fast mitt presskort på bröstfickan till min kavaj med hjälp av klämman till en kulspetspenna. Det gjorde att jag såg ut att vara officiellt ackrediterad och vakterna stoppade mig inte, när jag följde pressuppbådet in på Tivoliområdet. Vi stannade på den öppna planen framför Påfågels scenen. Pierroten tittade ner mot oss från sin pidestal. Med sin, sardoniskt leende, mörkröda mun i det mjölbleka ansiktet påminde han om missnöjespolitikern Mogens Glistrup.

Runt de kungliga hade ett dussin engelska secret service-män i mörkblå kostymer formerat sig till en fyrkant. Flera av dem hade utstående öron och rött hår med internatskole-lugg. Kanske hjälptes jag av mitt eget röda hår, faktum var ju att jag hamnade innanför fyrkanten tillsammans med det kungliga följet och en handfull hovtjänare. Jag gled upp vid prins Philips sida. Han gick några steg bakom drottning Elisabeth och Margrethe. Den engelska drottningen tultade fram lite hjulbent. Jag vill minnas att hon bar på en stor handväska. Prins Philip var klädd i mörk kostym. Han log mot allt och alla och tycktes vara på ett strålande humör. Den ljusbruna blicken lyste som bärnsten.

- Lovely day, sa prins Philip till mig. När vi flög från London regnade det.

- - Det är underbart med solsken efter en lång mörk vinter, instämde jag. Rosor behöver inte bara sommarregn, även solen gör sitt till.

- - So true, sa prinsen. Vår trädgård prunkar redan.

- Vi stannade framför en mamma med ett litet barn i famnen. Barnet bar solhatt och tittade storögt på den engelska prinsen, trots att han varken bar krona eller mantel som i sagoböckerna på dagis. Prinsen sa något med en överraskande varm och vänlig stämma. Han klappade den lilla på kinden. Jag klappade barnet på den andra kinden.

- -Barn är underbara, sa jag.

- - Livets finaste gåva, svarade prinsen. Jag hoppas på barnbarn i framtiden.

Problemet är bara att unga nu för tiden är slow starters.

- Vi gick mot ett stånd med porslinskrossning. Prinsarna Philip och Henrik fick varsin pyramid med små hårda bollar och började kasta mot tallrikarna som gled

förbi. Bollarna studsade utan att spräcka den hårda glasyren. De tog i lite extra och såg så rörande aviga ut i sina finkostymer.

- - Bra träffat, sa jag till prins Philip.
- - Jag har övat på bollkastning i cricket, svarade han. Där gäller det att ha tungan rätt i munnen om det ska bli något av spelet.
- -Ja, men det är i alla fall en avspänd atmosfär här i Köpenhamn, sa jag, ingen skrattar åt ens försök när det går dåligt.
- - Indeed, mumlade prinsen.
- - Det brukar väl inte tillhöra vanligheterna vid officiella statsbesök att få roa sig med porlinskrossning. Har prinsen smygtränat hemma på Buckingham Palace.
- -Nej verkligen inte, sa prinsen.
- - Krossar prinsen mycket porslin hemma på slottet, undrade jag.
- Min udda fråga fick honom att vakna upp ur den behagliga representationsdvalan. Han tittade forskande på mig.
- - Men vem är ni egentligen ?
- Med ens slogs jag av att situationen kunde vara farlig. Lord Mountbatten hade mördats några år innan av IRA och polisen kunde feltolka närvaron av en okänd rödhårig man i prinsens närhet.
- I samma ögonblick kände jag minst tio par händer som grep tag i min kropp och muddrade mig. När säkerhetspoliserna konstaterat att jag inte bar på vapen eller sprängladdningar lyftes jag upp och hivades ut i vimlet av nyfikna. Min stund som kunglig sällskapsman var över. Prinsen hade inte sagt något sensationellt, men jag hade i alla fall pratat med honom. Lyckligtvis hade mitt samtal med prinsen fotograferats av Svensk Damtidnings fotograf Anders Jahner. Jag kunde leverera ett litet "small talk" med prins Philip till Veckojournalen från det som skulle ha blivit min första semesterdag.
- - Skriv ner varje ord han sa och glöm inte ett enda kommatecken. Ingenting är för alldagligt om det bara sägs av en kunglighet, sa min chef Gunny Widell, när jag ringde henne.

En månad efter att vår artikel i Veckojournalen publicerats, blev jag uppringd av en engelsk reporter på en tabloidtidning i London. Han ville göra en artikel med mig om min intervjukupps mot det engelska kungahuset.

- Det är ovanligt att någon kommer till tals med våra kungligheter, sa reportern. Jag vet ingen som gjort det så spontant.
 - Men han sa ingenting av vikt, vi utbytte bara hövligheter, svarade jag.
 - Är jag felunderrättad ? frågade reportern. Nämnde han inget om sin längtan efter barnbarn. Det var i så fall ytterst olämpligt med tanke på FN:s kampanjer mot överbefolkningen i världen. Man frestas att säga: Shame on you, your royal highness.
- Jag anade att reportern försökte lura mig att säga någon som kunde förstoras och hårdvinklas.
- No comments, svarade jag världsvant. Om det blev någon artikel i England vet jag inte.

JÄMO

Min bana som jämställdhetsombud på Aftonbladet blev kort och kan knappast kallas lysande. Så här i efterhand tycks det mig obegripligt att jag åtog mig uppdraget och ännu

obegripligare att jag fick det. Kanske berodde det på svårigheter att hitta intresserade personer av manligt kön.

Så länge vi sammanträdde hemma på tidningen fungerade dock det hela. Jag föreslog att den ensidigt maskulina tidnings-ledningen skulle tillbringa en helg på en kursgård iförd kvinnokläder. Cheferna i sina kjolar och högklackade skor skulle kommenderas av kvinnliga medarbetare i kostym och tvingas utföra förnedrande uppdrag under stress.

Förslaget upptogs med entusiasm av vår jämogrupp, men tidningsledningen vägrade hårdnackat att ställa upp, trots att denna typ av psykologiska, tabu-trotsande experiment var vanliga på den här tiden. Jan Guillou hade berättat om ett mansläger han bevistat. Där hade de manliga deltagarna smekt och tagit på varandras intima kroppsdelar, för att besegra den allerstädes lurande homofobin.

Nu fick jämogruppen åka utan chefer till en konferenshelg på Rosenön i Stockholms Skärgård, tillsammans med grupper från andra tidningar. Det var under en värmebölja i början av juni. Vi lämnade snabbt de instängda konferenslokalerna och satte oss istället utomhus i solgasset, indelade i våra arbetsgrupper. Jag var enda manliga deltagaren och jag var mycket ivrig.

- Hörni, vad tror ni om att instifta ett gemensamt pris till den som gjort mest för kampen mot könsrelaterade fördomar, sa jag när kaffet hållts upp och mötesmazarinerna ställts fram efter lunchen. Vi jämställdhets-ombud måste ju arbeta med morötter och inte bara med piskan.
- Frank, du är inte jämställdhetsombud, svarade min kollega Åsa Mattson med ett overseende leende. Du är jämställdhets-assistent. Det är jag som är ombud.
- Hon sa det leende, men jag tyckte mig skymta ett allvar lika tungt som Stadshustornet i botten.

Alldeles oavsett hur jag skulle tituleras, så ledde mitt förslag inte till någon debatt runt matbordet. Man fortsatte att tala om lönesättning och eftersläpande skillnader.

På kvällen förvisades jag till ett alldeles eget litet annex nedanför huvudbyggnaden. Jag låg på en knölig madrass och insöp den brädmantlade interiörens dävna vinterdoft. Stugan hade inte använts på flera år, men mitt uppdykande på konferensen hade nödvändiggjort ett mer isolerat nattläger en bit från de andra delegaterna.

Med ens insåg jag, att min möjlighet att påverka arbetet var obefintlig. Jag var motsvarigheten till det liberala USA:s cocktail-neger. Den där färgade gästen som fanns med på festen, för att bekräfta värdfolkets fördomsfrihet. Mina inlägg möttes med tystnad och ansträngda men hövliga leenden från de kvinnliga deltagarna.

Nästa dag skulle bjuda på gassande sol, samtidigt som arbetet i smågrupperna fortsatte. Först på förmiddagen följande dag skulle charterbussen komma och hämta oss. Jag hade dock andra planer och till den änden hade jag gjort upp med en hantverkare, att åka in till stan med honom i hans pick up efter morgonkaffet. Följande morgon vid frukosten ropade jag högt:

- Lille Max har fått utslag! Vad ska jag göra, Ursula har viktiga repetitioner på Operan.
- Åk hem, ställ upp, svarade de övriga deltagarna i kör.
- Men jag vill så gärna stanna med er.
- Plikten går först, sa Åsa.

Plötsligt var jag hjälten på den gröna konferens-ön. Jag uppmanades att ta taxi.

- Spara kvittot, sa Åsa med jämställdhetsombudets hela auktoritet. Vi ordnar det ekonomiska när vi kommit hem.

- Kort efter detta avsåde jag mig min aktiva jämoroll. Man ska ju sluta medan man står på toppen.

PÅ VILLANDE SKOGSVÄGAR MED CAROLA HÄGGKVIST

Jag kan inte ha varit mer än tre år gammal, då den stora Snoddas-utställningen arrangerades i Kungshallarna på Kungsgatan i Stockholm. Märkligt nog har jag mycket tydliga minnen av evenemanget, trots att det inte var några sensationella saker som ställdes ut. Jag minns Snoddas lövkoja. Den bestod av några knippen kvistar och trots min ringa ålder, så tyckte jag att det var konstigt att den fanns kvar och inte förstörts av väder och vind. Där fanns också en vevgrammofon och en eka. Båten visade sig vara lånad från Lidingöbro Vårdshus och var bluff som nästan allt annat på utställningen. Expot blev också ett ekonomiskt fiasko för demon-managern Torsten Adenby.

Gösta Snoddas Nordgren var den första svenska jordskreds-idolen, extatiska kvinnor kysste den dammiga plåten på hans Volkswagen, när han lämnade en känslo-kokande festplats på väg mot nästa.

Först 30 år senare började hans gamla publikrekord i folk-parkerna att slås av Carola Häggkvist. Hon blev över en natt ett lika stort fenomen som Snoddas en gång varit. Hysterin kring henne efter segern i Melodifestivalen med "Främling" på våren 1983, lockade publik till parkerna som aldrig förr.

Pappor sjukskrevs i parti och minut för värkande ryggar, efter att ha stått med sina barn sittande på axlarna framför scenen i flera timmar.

Strax före midsommar gick karusellen för fort. Det första bakslaget inrapporterades. Carola fick inte, som planerat, ha premiär på sin stora sommarturné i Hede Folkets Park. En raggarinvasion fruktades och ortens polis kunde inte garantera säkerheten, om de inte fick förstärkningar med minst 17 poliser från grann-kommunen Stöde.

I detta läge beslutade jag att ta upp Carola i hemlighet till Hedes Folkets Park. Hon skulle få möta Hedeborna en fredagsmorgon några veckor före midsommar på ett litet musikaliskt mingel. Bland annat skulle hon sjunga Främling på flera olika språk. Det skulle bli ett kul reportage i tidningen.

Vi möttes i gryningen på Arlanda; Carola, hennes manager Tomas Nordlund och vår fotograf Calle Thörnqvist. Därefter flög vi till Östersund och for sedan i en hyrd Mercedes ner till Hede. Budkaveln hade gått sedan kvällen innan och hela samhället hade infunnit sig i folkparken. En äldre, rundnätt polisman hälsade Carola välkommen. Hon gick fram till honom och ryckte honom i slipsen. Den satt fast med ett kardborrband och lossnade som en svanslik ödlestjärt till Carolas stora förskräckelse.

I samma ögonblick dök en objuden lokal fotograf upp. Han fick inte komma in i folkparken, men vi kunde inte hindra honom från att ta en bild av Carola tillsammans med den ofrivilligt slipslösa polisen. Bilden publicerades följande dag i vår konkurrent Expressen. Den enda tidning han högtidligen lovat, att inte sälja bilden till.

Efter uppträdandet och fotografering åt vi lunch på vårdshuset på orten, men det visade sig vara ett stort misstag. Förmodligen ville den lokala folkparkspampen ha maximal publicitet. Han sinkade oss och under tiden samlades fotografer och reportrar från norrlandspressen på grusplanen utanför vårdshuset. För att få ha vårt scoop för oss själva, trädde vi en papperskasse över huvudet på Carola och banade väg för henne ut till bilen.

- Lika bra att du vänjer dig vid det här, brummade managern. Det blir nog inte sista gången Ute på vägen fick vi en rapport om att flygplatsen i Östersund var belägrad av ett pressuppbåd med både norska och holländska TV-män. Vi beslutade oss för att åka till Midlanda i Sundsvall istället. Vi bytte destination och körde via småvägar och skakade av oss pressuppbådet som samlats i Hede.

Efter en stunds skumpande på räfflade grusvägar behövde Carola lätta på trycket efter läsken och långmjölken till maten. Vi stannade vid ett kalhygge och hon skuttade in bland buskarna och hukade. Det var en solig dag med ett fridfullt sus i tallkronorna. Himlen var blå och helt utan moln. Plötsligt for Carola upp från sin hukande position med ballongjeansen kring knäna.

- HJÄLP, MYROR, DOM BITS, skrek hon. Ovan vid den norrländska naturen hade hon råkat sätta sig rakt i en myrstack.
- Vår färd fortsatte genom det försommarfagra Härjedalen. Den 16-åriga Carola höll hela tiden en liten snidad myskoxe i trä i sin famn. Den hade hon fått av polismästaren i Hede. Detta närmast mytologiska djur var, enligt folkhumorn, lika envist som polischefen. Han hade engagerat sig djupt, för att få Carola till folkparkens scen vid midsommar, så som det ursprungligen var planerat.
- Och Carola höll lillgammalt med:
 - Det handlar om mötesfrihet och demokrati, suckade hon klokt. Hur ska det gå, om jag nu också skulle ge efter för risktänkandet.
 -
 - Vi passerade små byar där timmerhusen hade snidade folkvise-verandor. När några tonårstjejer dök upp vid vägrenen, så hävde sig Carola ut ur sidofönstret, hejade och viftade med armarna. Reaktionen var närmast explosiv. Hon igenkändes omedelbart och det skreks tillbaka.
 - I en by stannade vi invid en pressbyrå för att köpa glass. På en ljugarbänk satt fyra gubbar med käppar och kepsarna skjutna i nacken och njöt av försommarsolen och kaffe från en termos.
 - Hej på er, sa Carola.
 - Nämen här kommer tösen, vi satt just och pratade om dig, skrockade en gubbe. Vi undrade varför du inte kunde komma hit också, när du ändå var inbokad i Hede och så gör du precis det.
 - Fler gubbar från undantagsstugorna strömmade till. Alla ville ta på henne, alla ville höra henne sjunga. Ingen tycktes förvånad över att hon gjorde ett nedslag i just deras lilla by. Kanske såg de henne som ett naturfenomen, en solförmörkelse eller ett norrsken. Något som kunde iakttagas på flera platser samtidigt.
 -
 - När vi anlände till Sundsvalls flygplats var helgens rusch i full gång.
 - En grönklädd trio värnpliktiga stod vid en telefonautomat. Detta var ju innan mobiltelefonens tidevarv. Carola gick fram och hejade.
 - Gissa var som händer, ropade han som höll i luren. Carola Häggkvist kom fram och hälsade - jodå, det är sant - vänta lite. Han räckte luren till Carola.
 - Prata själv med min kompis, han tror mig inte.
 - Den nasala siraps-stämman var tydligen inte att ta miste på. Det blev tyst i luren. Förmodligen fick telefonören det som även drabbade ärkebiskopen detta år, 1983, Carola-frossan av första graden. Eller så trodde han sig prata med Bosse Parnevik.
 - Hallå, ropade Carola, vart tog du vägen. Nej det är inte Bosse. Hur skulle han ha hunnit lära in mig så fort.
 - Från det nyss landade Stockholmsplanet kom den nyligen avgångne statsministern Thorbjörn Fälldin gående. Carola skyndade fram till honom och hejade. Hon tog tag i hans slips och ryckte till, förmodligen i tron att den skulle lossna som den gjort på polismannen i Hede. Thorbjörn log men blicken irrade. Troligen undrade

han varför TV-mannen Lasse Holmquist aldrig dök upp och förklarade, att han var nästa gäst i "Här är ditt liv".

- Redan ett halvår efter denna första sommar var Carola en annan person i offentliga sammanhang. Det oberäkneliga och spontana var nedtonat. Alltmer framstod hon som lite skenhelig och beskäftig, men egentligen har hon inte förändrats i någon nämnvärd grad. Hon är den enda personen som gjort upp en bilaffär med en annan, okänd bilist, när de båda stannat vid ett rödljus. Hon har tagit upp unga manliga liftare och som alla vet kastat tovor av blomjord rakt in i publiken.

- Carola är förknippad med mitt pinsammaste misstag som kändismurvel. Det handlade om en fyllig rapport från dopet av sonen Amadeus. Jag berättade om den stolta glansen i pappa Runars ögon, då han bar fram den lille till prästen vid cermonin hemma i huset på Värmdö. Hur morfar Jans mustasch krusades, då han spelade en gripande hymn på sin s-kornett. Hur sedan både Carola och gästerna grät, när prästen höll upp gossebarnet till beskådande och stolthet efter väl förättat värv över dopfunten.

Det var bara ett problem. Reportaget publicerades en vecka före dopcermonin. Min tipsare hade uttryckt sig aningen otydligt och jag fick datumet om bakfoten. Att skalda ihop en liten stämningbild från cermonin var ganska lätt och kan knappast ha sårat de inblandades känslor på ett djupare plan. Alltsammans var ju skildrat i en positiv anda. Men visst var det ändå lite skamligt.

Denna genanta blunder blev sedan mina söners favorit-historia. De ansåg min bluffartikel som min främsta yrkesmässiga merit. Det var med stolthet de berättade om Amadeus dop för bekanta och obekanta. För dem var det en journalistisk jackass-bedrift, ungefär som att köra ner i en swimmingpool på moped, eller att äta upp innehållet i en burk med dagmaskar.

På en rälsbuss till sommartorpet i Dalarna skröt min son Victor, belåtet mysande, om dopartikeln för en skäggig samhälls-reporter från TT som han råkat bli bänkgäranne med.

- Jag är glad att jag slipper göra det din pappa gör, svarade TT-skägget allvarligt.

- Om du gjort som farsan, så hade du haft en bättre ekonomi, svarade Victor. Då hade du sluppit sitta i andra klass på SJ och åka tåg. Min farsa kommer upp hit i helgen i sin nya Volvo.

Ibland slår det mig att jag varit en dålig förebild, som det heter nu för tiden. Jag har oavsiktligt givit mina söner felaktiga moraliska normer. I deras ögon är jag inte en halvdan poet eller en misslyckad författare, som sålt min själ till mammon. Istället har de envisats med att betrakta mig som en ovanligt framgångsrik och populär kändismurvel med Sveriges högsta frilance-inkomst.

Det känns lite bittert och jag försöker övertyga pojkarna om att min lön är blygsam. Jag söker också övertyga dem om, att jag själv känner mig bitter och förfelad.

Inte heller får jag i uppdrag att vara moderator på några konferenser och tjäna 40 000 på en eftermiddag genom att sitta och fördela ordet mellan talträngda delegater uppe på ett podium.

- Vad ni än gör, grabbar, manar jag dem, följ inte i er farsas förskräckande fotspar.

BONUSRUTA: BJÖRN SKIFS TAR EMOT

Den första artist jag intervjuade öga mot öga som journalist var Björn Skifs. Året var 1978 och han uppträdde på Börsen i Stockholm. Jag skulle göra en artikel för Expressens nöjesavdelning och vi hade stämt möte i logen efter showen. Jag kom i god tid, visades in bakom scenen av en något avmätt presschef och ombads vänta medan Björn sminkade av. Utanför logen häckade hans "entourage". Innan idol-tävlingar och dokusåpor gjort TV-kändisar av alla med minsta gnutta talang, så omgavs artisterna av små hov av folk som fick nöja sig med att klä sig trasgrannt och inandas nöjeslivets atmosfär i kulisserna. Jag kände igen Clabbe af Geijerstam. Han var en större publikfavorit än Björn vid den här tiden och hade också varit programledare i TV. Clabbe log vänligt. De andra var fullt upptagna med sig själva. Förmodligen ingick det i deras självbild, att inte verka imponerad av journalister. Jag var orutinerad och kände ett stigande obehag i denna ego-trängsel, men när jag sent omsider släpptes in i logen, möttes jag inte av en stjärna som legat etta på billboardlistan i USA och just fått ovationer från en hänförd krogpublik. Istället stod där en spenslig liten kille från Dalarna, blekt upplyst av spegelns ring av ljuspäron. Han hade en tunn, bar överkropp och vädjande blågrå ögon. Han var till och med blygare än vad jag själv var. Vår artikel var tänkt att handla om Björns rampfeber inför schlagerfestivalen i Paris. Inför TV-publiken några dagar senare sjöng Björn melodin "Det blir alltid värre framåt natten" och gav prov på den rampfeber han berättat om för mig. Björn kom av sig, glömde texten och sjöng på ett nonsens-språk som lät som svenska. Han berättade också om sin vända inför intervjuer och efter det var isen mellan oss definitivt bruten.

Bussighet är, märkligt nog, den egenskap som journalister värdesätter mest hos artister. Dessutom ska de vara oanfrätta av berömmelsen. Att vara samma person som före genombrottet anses extra fint, eftersom okända personer av någon anledning förutsätts vara anspråkslösa. "Vanlig" anses i sammanhanget som ett topp-betyg.

Björn Skifs tillhör de riktigt hyvens killarna, fri från divalater. Robert Wells är en annan artist i hans klass. Med sina rötter i musikernas anspråkslösa kretsar har han lärt sig att invänta sin tur och inte spela diva.

Allra minst divig är dock Lill-Babs, fostrad som vokalissa i tidiga tonåren. Hon är, som många vet, den snäll-svenska osäkerheten personifierad. När hon hörde hur krävande livet som småbarnsförälder var för mig och min dåvarande hustru, så erbjöd hon sig på stående fot att vara barnvakt. Hon gjorde till och med upp ett schema för hur vi skulle vänja mina båda söner, Max och Victor, vid att vara i hennes hem, så att det inte uppstod separationsångest i samband med att vi lämnade pojkarna hos henne.

Många artister med snällhetsstämpel är verkligen hyggliga, men kanske inte riktigt i den utsträckning som allmänheten tror. Lill-Babs är dock ett undantag. Vid sina besök hos en god vän som är damfrisörska i Göteborg, börjar hon alltid sopa golvet, sortera handdukar och putsa av speglarna.

Min första kontakt med Lill-Babs var upprivande. Folk i farten hade skrivit om en dubbelromans som hon och en av hennes döttrar påstods ha haft med två unga italienare under en semestervecka i Italien. Samma dag som detta skvaller var inne i tidningen ringde Barbro. Hon var alldeles ifrån sig, snyftade och frågade varför hon alltid skulle trivialiseras i spalterna. Hon verkade så genuint ledsen, att det brast för mig också. Jag började gråta så häftigt att samtalet helt upphörde. Lill-Babs valde i detta läge att trösta mig. Begreppet "att göra en pudel" var inte påhittat vid denna tidpunkt. Det innebär ju också att använda ångern som taktik, men mitt gråtande kom spontant som ett svar på hennes tårar. Jag kan utan överdrift säga att jag inte gjorde en pudel, utan en hel kennel.

Lill-Babs må vara bussig, men bakom ratten finns en annan person, en riktig racerförare. Hon kunde ha varit hell-driver i en ambulerande motorshow. Magikern Erik Truxa berättade för

mig hur han låg och kappkörde med drottning Margrethe på motorvägen mellan Köpenhamn och Helsingör. Drottningens limousin körde om hans turnévolvo med ett dovt rytande. Truxa pressade på och kom upp jämsides med drottningen, som själv satt bakom ratten till det svarta, blänkande statsekipaget. De båda låg sedan och körde ikapp några kilometer med vrålände motorer. Sedan sneglade drottningen på Erik Truxa, höjde handen mot sitt hattbrätte till farväl, innan hon svängde av motorvägen vid Fredensborg.

Knappt hade hon försvunnit förrän en Mercedes ven förbi Eriks gräddfärgade Volvo kombi i en hastighet som fick hans bil att kännas stillastående, trots att han höll sina modiga 180 km i timmen. Tydligt hade chauffören otåligt legat och väntat på omkörning bakom de två breda bilarna som blockerat båda filerna.

- Det måste ha varit en av dessa tyska direktörer som tror att dom kör hemma på autobahn, suckade Erik.

- Såg du inte vem det var, svarade den alltid lika observanta och snabbtänkta hustrun och assistenten Gulli. Det var ju Lill-Babs. Hon låg och blinkade bakom oss flera kilometer.

SÄNGVÄGEN MED CHEFEN

.Det talas ofta om att gå sängvägen till karriären och om det ämnet vet jag en hel del.

Sanningen är att jag tumlat runt i samma säng som Aftonbladets i början av 2000-talet så mäktige chefredaktör Anders Gerdin. Det var en skälvande varm sommarnatt på hotell Europa i Göteborg. Nu är det sagt. Anders Gerdin var nöjeschef på den här tiden och ledde vårt team vid ett gästspel av Rolling Stones på Nya Ullevi.

Att Anders och jag hamnade i samma säng berodde på att vi delade rum. Detta i sin tur berodde på att jag var nykterist och inte skulle gå ut och supa efter jobbet, för att sedan rumla in på rummet mitt i natten och väcka min rumskamrat med hicka och skrål.

Efter att ha snickrat ihop ett mittuppslag och flera sidor från galan stöp vi i säng och somnade direkt. Ja vi var så trötta att vi inte drog isär sängarna. Något som skulle visa sig ödesdigert, ty

plötsligt vaknade jag av att en kropp pressade sig mot mig. Det var Anders som krupit över till min säng. Han befann sig uppenbart i ett drömstadium i sömncykeln och log ett brett leende.

Jag uppfattade att han gång på gång och med stigande ömhet viskade namnet på sin dåvarande hustru hemma i Åkersberga. Det gladdde mig att han tycktes ha kvar passionen för henne efter ett långt äktenskap.

Nu låg han helt i min säng. Jag hasade mot kanten, men han kom efter.

Varför väckte jag honom inte? Sanningen är att jag inte tordes. Jag hade aldrig befunnit mig i en liknande situation förr. Vad jag än sade, så skulle det bli pinsamt.

Istället klev jag upp, gick runt sängarna och la mig i hans. Men då började han att rulla tillbaka. Det verkade som om han höll på att vakna. Hur skulle jag förklara att jag låg i hans säng. Den blivande chefredaktören mumlade något. Jag uppfattade inte vad, men svarade ja. Tydligt blev han nöjd med detta svar och sjönk åter ner i djupsömnen.

Så här i efterhand inser jag att reportaget om Rolling Stones utsatte mig för en större fara än om Anders vaknat och trott, att jag krupit över i hans säng. Jag skrev om Kieth Richards, att han såg ut som en skurkärning på bingo, där han stod på scenen med en cigarett i mungipan och sitt risiga hår som stack upp som en knippe sjögräs ur den slarvigt knutna scarfen. Han hade blivit sur över denna beskrivning, enligt en anställd hos arrangören. Jag tänker på att han härom året hotade att sätta Hells Angles på en journalist som skrev att han varit dålig på scenen. Vad hade en så snarstucken natur inte kunnat hitta på.

KORT KARRIÄR SOM CHEFSTJÄNSTEMAN PÅ ALLERS FÖRLAG

1988 var ett rekordår för familjetidningarna. Det betydde att Allers Förlag stod på toppen. Tydligt ansågs jag göra det också, eftersom jag värvades till arbetet som marknadschef i högkvarteret i Helsingborg av vd:n Ewert Ståhl. Han berättade för mig att hans intresse hade vaknat då han läste en artikel om mig i dagspressen.

Där stod det: "alla har vi deltagit i någon tävling av Frank Berggå, troligen utan att veta om det".

Det var på Veckojournalen och senare på Aftonbladet som jag drog igång en massa tävlingar. Bland annat fick läsarna tävla om att vinna gratis kaffe under ett års tid. Kaffeutlottningen fick så många svar att postexpeditionen såg sig nödd att inrätta ett extra rum för alla säckar med brev.

Det som gjorde utlottningen av kaffe så succéartad var tajmingen. Kaffeskörden hade frostskadats, kilopriset gick upp och det rådde prispanik i landet. Kaffepriset har alltid varit det, näst sommarens väder, som svenskarna är mest fixerat vid. Några kronor dyrare kaffe tror vi ska leda till fattigdom, statsfinansiell konkurs och misär. Vinsten lät dessutom bättre än den var. Kaffe för ett år kostar sörplaren 1500 kr. Om vi istället haft en utlottning av detta belopp, så hade ytterst få skickat in sitt svar.

En annan uppmärksam tävling handlade om folkräkningen i Kina. Jag bad läsarna gissa hur många kineser det fanns. Den som kom närmast resultatet av folkräkningen vann en uppsättning kinesiskt porslin. Vi fick nästan lika många svar som det fanns kineser. Det kändes i alla fall så, när postsäckarna levererades från vaktmästeriet.

Brevskörden till vår kampanj "Rädda Svensktoppen" blev däremot inte lika stor. Men med hjälp av trickfotos såg det dock ut som om jag badade i brev. För att bättra på gensvaret i räddningsaktionen lovade jag att vi skulle lotta ut en signerad LP-skiva med Göingeflickorna till deltagarna i kampanjen. Jag vet inte om det är Osby-duons förtjänst att svensktoppen idag lever och har hälsan, men ovanligt många läsare skrev vykort och brev och ville ha vår vinst.

Vad vinsten var i vår tävling om vem som sett den avlidne dragspelskungen Calle Jularbos "vita plåtmoln", minns jag inte. Men vi fick otroligt många svar. Jularbos glamorösa Caddillac Edorado av 1959 års modell hade observerats över hela landet. Ett återkommande tips var, att den numera var hemmahörande i Hunnebostrand. Likt gåsen Akka från Kebernekaise i Selma Lagerlöfs saga om Nils Holgersson, var den flockledare i flera raggarkaravaner på Västkusten.

Tävlingen, som först var tänkt som en liten bagatell liknade alltmer Calles stora bälgospel. Det drogs ut i det oändliga och tycktes aldrig tona bort. Det var en av Aftonbladets mest överraskande mega-succéer.

Allerkoncernens mäktige vd, Ewert Ståhl, var tydligen förtjust i den här typen av påhitt. Han ringde och bad mig komma ner till Helsingborg. Egentligen lockades jag inte så mycket av jobbet som marknadschef för förlaget. Det bestod till stor del av att formulera frestande direktreklam om förmånliga prenumerationer som sedan levererades i så kallade "mailbuses". Det var små häften med erbjudanden om allt från blommiga kaffeserviser och Jan Fridegårds statarnoveller i konstläder till puderfärgade BH:ar och damtrosor.

Nej, det var mer chansen att komma till Skåne som lockade. Helsingborg har en fantastisk förmåga att flörta in sig hos besökarna, särskilt i vårsolen. De vindlande gränderna upp till medeltidsborgen Kärnan, Stortorget med det glittrande Öresund i fonden, den spirande grönskan på Hälsovägen ner mot Stadsteatern, den buteljgröna skymningen kring Fredriksdals friluftsteater – allt gav löften om ett rikare liv och bidrog till att jag ville stanna.

Nackdelarna; inskränktheten och den snorkiga surheten hos en del helsingborgare märkte jag inte av, inte förrän jag bott i staden en längre tid. I Zoegas kaffebutik på Drottninggatan stod en äldre dam bakom disken och blängde så förolämpad och vresig på mig, att jag flera gånger vände i dörren. Jag berättade om henne för andra helsingborgare, men de tyckte att hon uppträdde helt normalt, vilket säger mycket om hur luttrade människorna i staden blivit mot den allerstädes närvarande snorkigheten.

Jag började min anställning på Allers Förlag i april år 1988. Tidnings-ledningen hade ordnat en möblerad andrahands-lägenhet åt mig på Tågaborg, en stadsdel som beskrevs som Helsingborgs Östermalm och någon sanning låg det väl i påståendet.

Jag fascinerades av att den rymliga trerummaren, som jag hyrde, var full av böcker skrivna av Hasse Alfredsson. Det fanns även inramade fotos av honom. Dessutom kände jag igen en sekelskifts-soffa med hög panel och plats för blomkrukor på toppen. Jag hade sett exakt samma gamla skrämöbel i TV-serien gjord efter Birger Sjöbergs "Kvartetten som Sprängdes" i regi av Hasse Alfredsson.

Det sades att denna fantastiska TV-klassiker aldrig har kunnat visas i repris, eftersom varenda roll var besatt av teatern och filmens största stjärnor och deras reprisgager skulle ha knäckt SVT:s budget. Förgäves har jag nu väntat i 35 år på en ny premiär i rutan. Är jag ensam om det?

Förmodligen var jag den enda personen i Helsingborg med omnejd som inte visste att min hyresvärdinna, Kerstin Peters, var syster till Hasse Alfredsson. Hasse hade också en bror i staden som ägde en tobaksaffär i kvarteret ovanför Stadsteatern, men som konsekvent vägrade att ställa upp på intervjuer och berätta om sin barndom med den berömde brodern.

Kerstin var mer öppen, även om vi aldrig pratade om hennes bror. Hon var också en person med ett starkt rättspatos, som tyckte det var glyttigt att mitt kontrakt började löpa från den tredje april och inte från den första som var påskdagen det året. Hon ändrade helt sonika datumet till den besparings-benäigna ekonomidirektörens stora förtret.

Kerstin var också en glödande vän av krukväxter, men det tog mig två veckor innan jag märkte att våningen jag hyrde var full av grönt liv, en flora som börjat gulna och prassla vid minsta vindpust.

Stressen orsakad av att jag börjat ett nytt jobb och växlat från journalist till chefstjänsteman hade givit mig ett tunnelseende. Jag hade kommit hem på kvällarna och slocknat i sängen efter nyheter på TV. Lyckligtvis kunde jag rädda livet på de arma blommorna, som slokade runt mig.

Som marknadschef hade jag noga reglerade förmåner, även om ingen berättade för mig om dem. En Gyllenhammar-vit kontorsinredning beställdes, min snurrstol hade hög rygg, dock var den klädd i orange filt och inte i läder. Min tryggt trista tjänste-volvo krävde ett körkort. Därför satte jag i bilskola. Min assistent, kallad Traffic, fick jag dock börja använda direkt. Hon hette Lotta och var vad unga män kallade en riktig puma, 25 år, vältränad, med isblå blick och cendréfärgat hår.

Själv var jag nygift och dessutom svag för något mer mogna kvinnor, men jag var för den skull inte blind för Lottas utförsgåvor och uppskattade henne. Min hustru Ursula ansåg att jag blev väldigt tillgjord i Lottas sällskap, men det berodde nog på att hon iakttog mig extra noga och läste in mer i mitt beteende än det fanns fog för.

- Jag känner mig som frun i skämtteckningarna, suckade Ursula. Hon som kommer upp på kontoret och träffar mannens sexbomb till sekreterare.

Jag upptäckte att jag som chef på tjänstemannasidan förväntades sysselsätta mig själv genom att sammanträda och fylla min planner med framtida möten. Tio år som hungrig journalist

hade dessvärre gjort mig överdrivet resultatnriktad och otålig. Jag ville varje dag skörda frukten av mina mödor.

Det var dessvärre svårt att hålla mig själv fullt upptagen, än svårare var det att hålla min traffic med meningsfull sysselsättning. Lotta hade en förmåga att mycket diskret, förmodligen omedvetet, demonstrera missnöje. Hennes humör kom att styra mig.

Lotta hade också en frän och rättfram humor. En vinterdag skulle jag, Lotta och vår chef, marknadsdirektören Sven, besöka en reklambyrå i Malmö och satte oss alla tre i hans parad-Volvo. Jag och Sven tog plats i framsätet, Lotta i baksätet. Hon hade ju de kortaste benen. Vädret var kallt och Sven sa till mig: sätt på stolsvärmern så slipper du frysa om baken. Då hördes Lotta ljudligt sucka bakom våra ryggar:

- I Franks bak är det hett nog. Det är det hetaste stället i Helsingborg.

Den lite stele direktören sneglade på mig med ett osäkert leende i skosnörs-skägget. Det var tydligt att han undrade över vår relation. Kanske var han rentav lite avundsjuk. Hans egen assistent hade knytblus och sjöng i kyrkokören.

Det fanns på 1980-talet en oskuldsfullhet hos svenska journalister vad gällde marknadsföring. Vi var ovana vid reklam efter 25 år med gråvit monopol-TV och presstiska regler som förbjöd omnämmandet av varumärken i tidningsartiklar. Detta försvårade mitt arbete.

Jag avtalade med kafferosteriet Löfbergs Lila, att de skulle leverera vinster i en tävling mot exponering av varumärket på bilder. Redigeraren som ritade tävlingssidan gjorde bilden av kaffepaketet så liten att ingen såg vad den föreställde. Lyckligtvis hade kaffegubbarna i Karlstad ingen koll på tidningen och skickade ut avtalade kartonger till pristagarna.

- Då rektet döfta fika om sidorna i tidningen, sa marknadsföraren på kafferosteriet när vi pratades vid i telefon. Det var under SM-slutspelet i ishockey och jag förstod att han varit lite för frusen om fingrarna för att bläddra i familjetidningen på läktaren.

- Vi får ta en påtår på tävlingen, sa jag.

- Gärna det, svarade han. Men nu gör dom mååål...

Livet på marknadsavdelningen var inte helt fritt från revirtänkande. Vi sammanträdde på SAS-hotellet i Malmö och efter föreläsningen var annonsexperten Göran, 56 år, plötsligt försvunnen. Vi letade på toaletter, bakom soffor och draperier. En välmående man i hans ålder kunde ju ha drabbats av stroke eller infarkt och legat någonstans medvetslös eller död. Stämningen blev alltmer dyster och ingredienserna i den indonesiska buffén växte i våra munnar. Bakom en soffgrupp i en alkov drog direktören fram en uppblåsbar Barbara som låg fullpumpad och övergiven. Det var det närmaste vi kom en vanligtvis lite uppblåst annonsguru. Idag hade man ringt honom på hans mobiltelefon, men på den här tiden fanns inte den möjligheten. Visserligen existerade de första modellerna av yuppienallen redan, men de hade samma storlek som en halvkaraff vin och användes nästan bara av unga affärslejon, som också körde öppna bilar.

Nästa dag dök Göran upp på jobbet. Det visade sig att han åkt hem i vredesmod direkt efter föreläsningen.

-Du la ut ett jobb på Frank som tillhörde mitt område, sa han anklagande till vår chef.

Kändistidningen Hänt Extra skrev varje vecka om mingel och premiärer med berömda artister. Varför inte ordna ett riktigt party i Stockholm för 30 av läsarna från hela landet, föreslog jag. Vi går på Bosse Parneviks Oscarsparty och sedan minglar vi med ensemblen bakom scenen efteråt.

Mitt förslag möttes med skepsis. Själva festen var inga problem. Teatern bjöd på biljetter och tårtorna och champagnen efteråt innebar en överkomlig kostnad. Det dyra var att bjuda 30 läsare på resan till Stockholm och övernattnig på hotell.

- Strunta i att leka mamma åt läsarna, sa jag. Vi behöver inte stå för resa och hotell. Folk kommer i egen bil eller buss och övernattar på en tältsäng hos släkt och vänner, som de alltid har gjort.

Det som kommer att uppskattas är showen och träffen med skådespelarna och artisterna efteråt. Detta är ovärderligt och ouppnåeligt för vanligt folk.

Vi utannonserade tävlingen och fick flera tusen svar. 30 lyckliga vinnare valdes ut. Alla var förväntansfulla och kvällen blev verkligen minnesvärd för oss alla. Vi fick en riktig smakstart i sångerskan och imitatören Ann Louise Hanssons loge.

Hon hälsade oss välkomna. Sedan klädde hon av sig och visade hur mikrofonen var fäst med ett häftplåster i svanken. Hon hade en hudfärgad kroppsstrumpa på sig under scenstassen.

En av de yngre manliga deltagarna tappade papptallriken med smörgåstårta, en annan skylldes sin flämtande andhämtning på att trapporna bakom scenen var så branta.

- Men du tog ju hissen upp hit, sa skådespelaren Ulf Larsson leende. Försök inte !

- Ulf överraskade mig och alla andra med att vara den mest uppmärksamma och vänliga i ensemblen. Han lotsade vår grupp genom huset och berättade anekdoter om gamla stjärnor som uppträtt här förr i världen. Ulf var mycket kunnig i svensk nöjeshistoria.

- Denna vårvinterkväll på Oscarsteatern var första gången jag stiftade bekantskap med Ulf Larssons märkligaste egenskap, en siargåva. Detta hans sjätte sinne förblev okänt för allmänheten under hans alltför korta levnad. Djurvänner Ulf kom i samspråk om hundar med en kvinnlig läsare och hundägare från Sandviken.

- - Var försiktig med din golden retriever i början av nästa vecka, sa han till henne. Låt den inte springa fritt utomhus, lova det.

- Redan på tisdagen ringde kvinnan från Sandviken.

- - Jag ringer till dig eftersom jag inte har Ulfs telefonnummer, sa hon. Jag tänkte berätta för honom att grannens hund blev ihjälkörd utanför vår trädgård igår. Han förutspådde ju att något otäckt skulle hända.

- - Men det var inte din hund som drabbades, sa jag.

- - Nej, men han pratade om en golden retriever och det var en golden retriever som blev påkörd, sa kvinnan. Självt har jag en tax, men det berättade jag aldrig för honom.

Ulf Larsson var den mest optimistiska och företagsamma människan jag träffat. Han hade alltid nya projekt på gång och bytte hela tiden bostad. Första gången vi träffades bodde han på Surbrunnsgatan i centrala Stockholm, sedan skulle han renovera ett hus på Värmdö, men flyttade istället till en jättelik konferensanläggning i Kungsör. Därefter blev det ett mindre hus i en vildvuxen trädgård på Ekerö och småningom en våning i Sundbyberg. Han hyrde också en gård utanför Vadstena. När han drabbades av en ödesdiger infarkt år 2009 stod han mitt uppe i turnerandet med sin nya kvinna, Lillemor Torslow. Det konstiga var att han några veckor före sin död pekade ut en plats på kyrkogården där han skulle få eftermiddagssol om han vilade. Detta blev hans sista bostad. Flyttkarusellen bromsade äntligen in för gott.

Min smekmånad med Allers Förlag tog abrupt slut i samband med Kiviks Marknad i juli, tre månader efter att jag börjat mitt arbete i Helsingborg. Tidningen Allers hade hyrt ett stånd på marknadsplatsen och sålde gamla tävlingsvinster. Jag själv hade klätt ut mig till seriefiguren Kronblom i en kornblå kostym med gul väst och plommonstop, uppsydd av chefredaktören Chris Bergendorf. Meningen med detta var att uppmärksamma allmänheten

på att Kronblom numera fanns som serie i tidningen Allers. Kostymen skänktes sedan till Serietidningsmuseet i Norrtelje.

Min hustru Ursula var van att maskera sig från sitt jobb på Operan och hade format en lång, penislik lösnäsa i vax. Den fästes så gott det nu gick i mitt ansikte. Det innebar att jag inte kunde röra mig alltför häftigt, men det var heller inte meningen. Jag skulle ligga på en kökssoffa som vi fått från möbelvaruhuset Mio.

Den som gissade rätt på hur många knappar jag hade i västen skulle få vara med i utlottningen av kökssoffan. Hemligheten var att jag hade två knappar baktill men det syntes inte, när jag låg på rygg.

Ett problem var att Ursula var gravid och mådde illa. Hon satt mesta tiden i ett hörn under ständets tältduk och led i den kvava värmen, medan jag låg på soffan och fläktade mig med det senaste numret av tidningen. Vårt beteende misstolkades av mina kollegor från förlaget som att vi båda var lata och inte ville göra rätt för oss.

- Malin kommer du med kaffet, ropade jag högt varje gång folk stannade upp vid vårt tält.

Besökarna fnissade, men mina kollegor blev tydligen alltmer sura. Mina rop uppfattades inte som en del av showen, utan togs på blodigt allvar. Skulle jag serveras kaffe på soffan medan de själva slet vid försäljningsbordet. Nu gick väl ändå skam på torra land.

Att jag inte märkte den alltmer kyliga atmosfären kring Allers marknadsstånd berodde delvis på att jag inte kunde bära mina glasögon. Kronblom hade inga brillor och dessutom gick det inte att ha dylika på en näsa av vax. Livet på den klassiska marknaden var ett suddigt töcken runt omkring mig. Det har det visserligen varit för stora delar av besökarna under tidernas lopp också. Många har suttit i stripp-tälten och svurit över att de supit bort synskärpan när Gunilla af Halmstad och miss Christel låtit BH:n falla.

Ur PR-synpunkt var mitt gästspel som Kronblom lyckat. Sydsvenskan, Expressen, Häsleholmsposten och flera andra tidningar fotograferade och skrev om mig, men vad hjälpte väl det. De tre dagarna på Kiviks Marknad fick förödande konsekvenser för mitt arbete som marknadschef. Allt fortsatte visserligen som förut, men tilliten och en stor del av arbetsglädjen var borta. Jag blev lite av en "lame duck". Kanske borde jag ha börjat på Helsingborgs Stadsteater istället för på tidningsförlaget på Landskronavägen. Min roll som den late hemmansägaren i Gästrikland hade ju varit så övertygande, att jag plötsligt inte längre var en populär 08:a som verkställande direktören Ewert Ståhl stulit från kvällspressen. Jag fick trösta mig med att skådespelare i skurkroller ofta får känna på onåden från folk på stan.

Under tiden på Allers förlag råkade jag ut för en incident som påminde mig om hur nära döden vi ibland är utan att riktigt förstå vad som hotar oss. Det var fredag eftermiddag och jag skulle ta bussen hem efter jobbet. På hållplatsen utanför förlagshuset satte jag mig i den lilla väntkuren av trä, blundade och lutade huvudet mot väggen. Dagen hade varit lång och jag var trött. Då passerade min kollega Lena Millqvist från marknadsavdelningen. Hon såg mig sitta i hytten och tänkte: Jag kan inte bara åka förbi, jag måste erbjuda honom skjuts, även om vi bråkat.

Förhållandet mellan Lena och mig var spänt. Vi hade olika uppfattningar om vilka priser som skulle delas ut till vinnarna i våra tävlingar. Som stockholmare var jag mer rundhänt. Lena hade haft en garnbutik i Ängelholm och tänkte på ett mer nyktert sätt. Jag betrakade henne som tråkig och småskuren, men jag tror hon låg närmare läsarna i sina värderingar.

Lena bromsade in och tutade. Jag klev tacksam in i hennes lilla bil. Vi for mot stan, men stannade för att tanka vid en mack ungefär 250 meter från busshållplatsen. Då hördes den första ambulansens påslagna sirener. Genom trädens lövverk glimmade blåljuset, fordonet var på väg ut mot Allershuset vid Landskronavägen.

- Det måste ha hänt något på Kema-Nobel, sa jag och Lena höll med. I nästa ögonblick kom ännu en ambulans, sedan en hel klunga. Allt gick så fort.

- Det måste vara en stor olycka, sa Lena innan vi fortsatte in mot stan.

Nästa morgon slog jag upp tidningen. På första sidan var en bild av Allershuset med busshållplatsen framför. Busskuren var försvunnen. Bara ett par krökta järnstänger stack upp där den stått. Det tog några förvirrade sekunder innan jag förstod vad som hänt. En buss på väg från stan hade plötsligt girat över vägen, krossat busskuren och fortsatt genom ett Gunnebstängsel in på Allers parkering. Där hade den blivit stående på några parkerade bilar. Flera passagerare var skadade dock ingen allvarligt. Busschauffören hade troligen fått ett epileptiskt anfall, i alla fall hade han förlorat medvetandet under färden. På busshållplatsen hade en ung mamma med barnvagn stått och väntat på bussen. Jag mindes henne tydligt. Hon hade undgått att bli överkörd med några decimeter. Ingen hade uppehållit sig i busskuren. Olyckan måste ha skett mindre än en minut efter att jag lämnat hållplatsen. Hade Lenas bil kommit några sekunder senare så hade den kanske krossats. Jag vågar inte tänka på vad som hänt om jag suttit kvar i busskuren.

Jag tog kontakt med Helsingborgs Dagblad och nästa dag var vi på första sidan. "Han räddades av en slump" löd rubriken. På en stor bild kramade Lena och jag leende om varandra.

Med visst vemod tvingas jag konstatera att vi inte blev vänner, Lena och jag, trots att våra bråk under de följande dagarna kändes väldigt avlägsna. Jag är dock Lena evigt tacksam över att hon visade prov på vanlig hygglighet och gav mig lift den där fredagen.

Min tid på Allers Förlag ägde rum i skarven mellan det gamla papper och eter-baserade mediasamhället och det nya framväxande elektroniska. På Aftonbladet hade vi datoriserats, men i Helsingborg var det fortfarande elektriska skrivmaskiner som gällde. TV i Skåne bestod av två kanaler plus dansk TV. På den här tiden tycktes den största delen av utbudet i dansk TV utgöras av två eller flera gubbar med skägg som satt och diskuterade om Danmark skulle ansluta sig till EU som ännu kallades EG.

Jan Stenbecks Kanal Tre hade visserligen börjat sända, men fanns främst i invandrar-förorter som Tensta och Rinkeby. Där låg kanalen i kabelpaketens basutbud. Robert Aschberg hade fortfarande hår på huvudet och var de nya svenskarnas stora hjälte. Han såg ju ut som dem och väckte respekt och beundran med sin kaxighet. På Stockholms gator gick han fortfarande obemärkt, men bland frukt och grönsaksstånden på Hötorget blev det glädjekaos när han dök upp.

Aschbergs omutliga karaktär, skolad på Expressens central-redaktion, hindrade honom från att ta emot gåvor i form av fruktkorgar och blommor av de mustaschprydda krämarna under torget tälttak. Han slog också dövörat till de förslag om giftemål med de (något mindre mustaschprydda) döttrar som han erbjöds på stående fot av papporna.

I reklam-TV:s blöjålder var annars allt möjligt. Jag förhandlade fram 52 minutlånga reklamspots för en av våra familjetidningar. Motprestationen var att vi skulle ge TV3 sex halvsidors reklamplats i tidningen. Alldeles euforisk ringde jag chefredaktören och berättade om vårt avtal, men reaktionen blev inte vad jag väntat mig. Jag hade inte blivit mer bragd ur fattningen, om en hink med iskallt vatten trillat ner i mitt huvud. Chefredaktören vågade inte ta något beslut. Det hela lät för riskfyllt. Ingen visste ju om TV-reklam i den lilla kabelkanalen skulle få någon effekt.

- Herregud, stönade marknadsdirektören Sven när han fick höra om chefredaktörens tveksamhet. Vi säljer ju inte tillräckligt med reklam i tidningen. De där halvssidorna kostar oss inget i förlorade intäkter.

- På familjetidningarna var den beprövade marknadsföringen mycket konservativ. Det handlade om att dekorera omslaget med tomtegubbar under

julmånaden. Gulliga tomtgubbar att hänga i julgranen lottades också ut till läsarna. Vi kunde sitta i ett möte en hel förmiddag och diskutera hur vi skulle placera våra tecknade tomtar på tidningsomslaget. Skulle de stå bredvid sin tomtesäck eller sitta på säcken?

-

Tillsammans med Åhlens-restaurangerna arrangerade jag ett tårt-SM. En familjetidnings läsare fick skicka in sina bästa recept på sina topp-tårtor. Skickliga konditorer satte samman tårtorna som sedan avsmakades av den enväldige domaren, skådespelaren och estradören Jan Malmsjö. Under några veckor frossade han på så många bakverk att han fick gå i tårtkarantän under flera år efteråt.

Att Jan inte spräckte sina byxor under denna intensiva tävlingsperiod med dramatisk viktökning, berodde på att han sällan bär byxor. Jans värmereglage i kroppen har en märklig egenhet. Han känner sig alltid varm och går omkring i våningen hemma på Strandvägen endast iförd kalsonger både vinter och sommartid. Till jobbet på närbelägna Dramaten ilar han iförd sommarkläder under alla årstider.

Ett av mina största arrangemang som PR-man på Allers Förlag var Sverigemästerskapet i korsord. Jag kallade det för "Gå en match mot Monica". Läsarna fick ju utmana skådespelerskan och artisten Monica Nielsen. Från många håll hade jag hört att hon var den skickligaste korsordslösaren i Sverige. Hon höll en korsordsjour varje lördag förmiddag. Då ringde kollegor och vänner till henne och frågade om råd, när de kört fast i helgkryssen hemma vid köksborden. Monica hjälpte alla vidare i rutsystemen.

Det visade sig att omdömet om Monica som kryssens drottning verkligen stämde. Hon vann vår SM-tävling i kamp mot läsekretsens mest garvade rävar. Tidningen bakom det hela var Hemmets Veckotidning. Tävlingen gick av stapeln i Stockholm i juletid år 1988. Först var det tänkt att vi skulle vara på Grand Hotell i Saltsjöbaden, men redaktionsledningen protesterade. Denna skärgårdsmiljö skulle kännas för blåsig, våt och dyster i december. Istället fick det bli Eden Hotells takrestaurang, nuvarande Lydmar, vid Stureplan. Nedanför den översta våningens glasväggar tindrade Stockholms juleljus i skymningen. Redaktionsledningen hade av rädsla för att det skulle uppstå pinsam tystnad hyrt in en dragspelare som brassade på med julmusiken. Värd för det hela var den pysande trivsel-sprinklern Carl Uno Sjöblom.

Middagen för de tävlande skulle hållas på Operakällaren. Jag var lite skeptisk till valet av denna finkrog. Jag hade föredragit en mindre känd restaurang som såg vår stora middag som en chans att få good will och därför ansträngde sig lite extra.

På Operakällaren blev vi placerade som en Berlinmur mitt i den stimmiga lokalen. Kyparna ilade hela tiden fram och tillbaka i vår närhet, men inte i första hand för att ge oss service. Vid ett par bord nära verandan satt en icke obetydlig del av 80-talets mest mytomspunna börsklippare. De hade mycket att fira under dessa år. Anders Wall avfytrade sitt solvargsgryn mot otaliga bekanta runt om i lokalen och den evigt solbrände storspekulanten Carl Eric Björkegren var brunare än hjortsteken som serverades på hans tallrik. Konstsammlaren Fredrik Roos snubblade över en rollator som stod vid vårt långbord, när han skulle gå på toaletten. Han behöll dock sitt goda humör. Om rollatorn istället legat upp och ner på en p pedestal, så hade Fredrik förmodligen betalat en miljon för den och ställt ut den på sitt konstmuseum Rooseum i Malmö.

Dramatiskt blev det när en av våra tävlings-deltagare som satt i rullstol och hade landstingsbyxor och bara fötter, tuppade av vid förrätten. Han rullades snabbt och diskret ut till en ambulans. Vid huvudrätten kollapsade en äldre dam. Hon lyftes ut halvliggande med slutna ögon i sin karmstol över våra huvuden. Det kändes som om räddningsinsatserna avlöste varandra denna stimmiga decemberafton.

-Vilken kväll, sa Monica Nielsen, något mer dramatiskt har jag inte ens upplevt på teaterscenen. Monica var nöjd med krogens omsorger om oss, liksom de övriga av våra tävlingsdeltagare. Allt sköttes med stor proffesionalism, även om det som sagt var lite opersonligt.

Kvällen slutade med att Monica fick skjuts med en färdtjänstbil för sjuktransporter. Den skulle också till Söder och hon släppte av vid sin stuga på Vita Bergen.

- Det var första gången jag forslats hem i en sjuktransport efter ett uppträdande, sa hon till mig efteråt. Hoppas att det också var den sista.

Egentligen skulle Hagge Geigert också ha dykt upp under middagen, men oturligt nog satte en missuppfattning stopp för hans medverkan. Hagge var god vän med Monica Nielsen och dessutom hängiven korsordslösare. Han tänkte överraska henne till efterrätten och hade klätt ut sig till blomsterbud i cykeltrikåer och cykelhjälm. Dessvärre hade han missuppfattat adressen och begivit sig till Grand Hotells Veranda. Till sin stora förtret hade han svårt att komma in i matsalen i sin slimmade sportklädsel. Hovmästarinnan var från Asien och kände inte igen TV-ikonen från Lilla Bergsgatan i Göteborg.

Väl inne fann han sedan inget sällskap med Monica Nielsen i spetsen och gav istället bort sin blombukett till en kvinna som firade sin jämna födelsedag vid ett mindre bord. Det hade väckt häpen tacksamhet och Hagge hade tvingats slå sig ner en stund och bjudits på kaffe och konjak.

Min anställning som tjänsteman på Allers Förlag fick ett abrupt slut, när marknadsdirektören Sven kom in på mitt rum en morgon i januari.

- Det här går inte, Frank, sa han, nu vill biltidningen inte jobba med dig längre.

Sven hade kopplat på sin mest bekymrade min, men det var helt uppenbart att klagomålet från biltidningen bara var ett länge inväntat svepskäl, för att ge mig silkessnöret. Så här i efterhand har jag har svårt att se något rationellt skäl för att sparka mig. Enligt förlagets klarsynta upplage-analytiker skötte jag mitt jobb med en påhittighet och nerv som de andra på avdelningen inte kom i närheten av. Felet var förmodligen att vårt representations-konto var anpassat till en vidlyftig krogätare. Mina reseräkningar, garnerade med restaurangnotor, tyngde för mycket på den gemensamma kassan.

Att biltidningens båda redaktörer gnällde var ju inte något ovanligt. Två mer överkänsliga kufar gick inte att finna. Under veteranbilsparaden på Sofieros slott hade de varit så rädda om lackeringen på sin nyvaxade, tomatröda sportbil att ingen fick komma närmare karossen än en meter. Och när vi en sen vinter-eftermiddag sammanträdde i en kupé på Centralens Restaurang i Stockholm satt de båda och tittade ut genom fönstret och kommenterade bilarna som kavade förbi i snömodden utanför. De var nästan helt onåbara.

Jag protesterade dock inte mot den inlindade uppsägningen. Jag hade själv gått och inväntat ett tillfälle att komma bort från Helsingborg och det jobb som inte riktigt passade mig. Det hade ju börjat hända saker i Stockholm. Tidningen Z hade dragit igång och Jan Stenbecks mediaimperium befann sig i explosionsartad tillväxt. Dessutom sjöd hela huvudstaden av energi i den accelererande högkonjunkturen. Byggkranar gnisslade, pålverk dunkade, nya gallerior, krogar och butiker öppnade hela tiden. Inte för att jag var direkt köptokig eller gick på krogrundor om kvällarna, men vid 40 års ålder var jag ännu ung nog att påverkas av pulsen hos omgivningen. I Helsingborg rådde däremot ett dvalligt vinterlugn. En utställning av Lasse Åbergs Musse Pigg-litografier var den stora händelsen på Kullagatan.

Mitt återbördande till Stockholm underlättads av att jag inte klippt banden med Mälardalen. Det kunde jag tacka den gamla Allhems-hövdingen Gunilla Pålbros för. Hon hade varnat mig

för, att min vistelse i Helsingborg inte nödvändigtvis skulle vara för evigt. Ett långt liv som chef på en familjetidning gjorde att hon kunde förutse vilka intriger som med stor sannolikhet skulle drabba mig i arbetet med de stick och virk-maffior som styrde familjetidningarna. Samma medarbetare som gullade med läsarna kunde vara mycket intoleranta och skoningslösa mot kollegor de inte förstod sig på och kände sig hotade av. Under en av våra ost och chark-safaris i Helsingör varnade mig Gunilla:

- Var försiktig, Frank. Du har kommit in i förlaget med högre lön och fria körlektioner, det gör flera gamla småchefer avogt inställda till dig. Se för guds skull till att behålla din lägenhet i Stockholm.
- Gunilla Pålbro var själv ett offer för förlagets snabba ekonomiska expansion. När Allers köpte gamla Allhems förlag med tidningarna Hemmets Veckotidning och Allas som kronjuveler, så blev hon - den kända chefredaktören - över. Nu satt hon sedan några år i ett tjänsterum på marknadsavdelningen bakom sitt gamla chefsskrivbord med intarsia-inläggningar och blossade sig igenom dagarna på sina Gula Blend. Det var en klassisk kylskåpsplacering och ett beklagansvärt resursslöseri.

Nu ska i ärlighetens namn sägas att allt inte var stiltje och bakvatten vid Öresund, även konservativa Helsingborg puttrade som ett grötkok av utvecklingen inom mediasfären. Hemma hos TV-producenten Sixten Svensson vid Mariakyrkan såg jag för första gången en TV-apparat med bildskärm utan runda hörn. Detta gav ett intryck av förhöjd aktivitet i rutan. Jag kände mig sjösjuk efter en stund.

Utanför stan hade en fotograf byggt om sin lada till filmstudio. Han förklarade att han ville vara rustad, när reklam-TV kom på allvar. Kollegorna i baren på Grand Hotell skakade, pysande av fniss, på sina hockeyfrillor. Det tisslades om hybris och kejsarvansinne. Samma dag som jag slutade på Allers Förlag inträffade något mycket gåtfullt. När jag kom hem till den hyreslägenhet på Kullagatan, som förlaget hjälpt till att skaffa mig, gjorde jag en märklig upptäckt. Klockan som hängde på väggen ovanför köksdörren hade lossnat från sin spik och trillat ner på golvet. Batteriet hade ramlat ur och visarna stod därför på tidpunkten för fallet. Det var exakt samma minut som jag sista gången stämplat ut. Jag erinrade mig också att jag på väg ner i hissen tänkt: det blev platt fall av alltihop.

JAN STENBECK SKAPAR EN SFÄR

En natt 1986 väcktes Stockholm av bombdån, smatter och tjutande projektiler. Det som under några svindlande ögonblick lät som ett flyganfall, visade sig dock vara fredliga saluter. Jag bodde vid denna tidpunkt på Grevgatan ovanför Nybroviken och kunde snabbt konstatera att ett väldigt fyrverkeri pågick över Stockholms Ström. Det fick mig och förmodligen många andra stockholmare att ilska till. Var det inte ett rent illdåd att störa nattsömnen för alla oss som skulle upp till jobbet om några timmar. Näst dag fick jag höra att investmentbolaget Kinnevik firat 50 års jubileum och det gjorde mig inte mindre avogt inställd att den pösige kapitalisten Jan Stenbeck låg bakom alltihop. Föga anade jag att denna väckning förebådade det som skulle äga rum ett par år senare. Då väckte han hela media-Sverige ur sin törnrosasömn. Men då hade jag ändrat uppfattning om honom.

Jan Stenbecks imperiebygge i mediabranschen började med tidningen Z. Det var ett månadsmagasin som blandade tunga avslöjanden av maktmissbruk och mygel med satir och skvaller från politiken och näringslivet. Bakom tidningen fanns den gamla nyhetschefen från

Aftonbladet, Jörgen Widsell och hans kompis Robert Aschberg. Båda hade ett förflutet på den vänsterextrema tidningen Gnistan. Själv var jag med som medarbetare från början år 1987. Det som den första tiden var tänkt som ett frilance-förhållande blev, efter mitt år som chef i Helsingborg, ett heltidsjobb, även om jag aldrig knöts upp till Z med en fast anställning.

- Du vet att man som småbarnsföräldrar i Sverige med statligt anställd hustru inte kan leva på sina löner, sa Jörgen till mig. Du måste ha minst ett annat extraknäck vid sidan om, även om du jobbar heltid här.

Min position på tidningen var svår att begripa för utomstående. Somliga trodde att jag lejts in som "saloon-fighter". Att det fanns en överenskommelse mellan mig och Jörgen om att jag skulle provocera och reta hans stall av stjärnreportrar, för att hålla deras

adrenalinproduktion igång och därigenom göra dem mer effektiva. Detta stämde inte riktigt.

Jag retades helt på eget bevåg, eftersom jag tyckte att de tog sig själva på lite för stort allvar.

Själv sysslade jag helst med lite mer lättsamma avslöjandena. En artikel som jag visserligen inte gjorde på egen hand, men kläckte idén till, fick rubriken "Jag och min limburgare".

Vad händer om man ger sig ut i Europa med en riktigt övermogen Limburger-ost, kamuflerad men inte doft-isolerad i en plastpåse?

Z lät en ung och stark man med goda nerver genomföra detta experiment. På behörigt avstånd fotograferades alltsammans av en fotograf med gasmask och teleobjektiv. Bilderna visade förfärade folkhopar på flygplatser och i bussköer, som höll sig för näsorna och grimaserande vände sig bort från vår reporter. Från plastpåsen syntes på fotografierna en vit, nästan genomskinlig rök välla upp. Limburgare är på grund av sin fullkomligt bedövande odör förbjudna att medföras på offentliga platser i många europeiska länder, dock inte i det vad gäller ost-vanor oskuldsfulla Sverige. På svenskt flyg råder därför inga ost-restriktioner. Vår ostkultur domineras ju av de nästan helt luktfria hushållsostarna. Flygvärdinnorna förstod inte heller vad det var som förpestade luften i kabinen, då reportern tog med osten på en flygtur. Mycket diplomatiskt uppmanade de passagerarna via högtalarna, att behålla skorna på under flygningen. Den person som tagit av sig sina, ombads att omedelbart sätta på sig dem igen.

Efter fullgjort uppdrag kasserades osten i en papperskorg i en centraleuropeisk park. Det var grymt mot alla dem som sökt sig dit, för att få frisk luft, men som reportern kallt konstaterade, livet är inte alltid rättvist.

I ett annat uppskattat reportage bjöd jag publiken på galoppderbyt på Jägersro i Malmö på hästkorv. Societetens representanter i vip-tälten var särskilt glupska. Upplysningen att det var fjolårets vinnare som låg på silverfatet hämmade på intet sätt aptiten. Det var chockerande att se Skåneadeln mula i sig korvarna, trots att de kallade sig djurvänner. Högdjuren åt av "bruntes bästa bitar" som – just det – hästar. Här ska tilläggas, att det inte var fjolårets vinnare som blivit årets förlorare på slakteriet. Våra mustiga korvar var inte ens av hästkött, men det kunde de ätande omöjligt avgöra.

Jan Stenbeck var en diskret tidningsägare, som inte lade sig i det redaktionella arbetet eller besökte redaktionen i tid och otid, även om han styrde med hårda nypor. Under inflyttningsfesten på Gamla Brogatan i centrala Stockholm deltog han dock. Middagen började redan på eftermiddagen. Vädret var varmt och Jan var iförd ett par ärtgröna bermudashorts, när han klev in genom dörren till redaktionen, men han hade lika gärna kunnat komma inflygande genom fönstret med en propeller på ryggen. Han var ju en lyx-variant av Astrid Lindgrens sagofigur Karlsson på Taket, en vacker och genomklok och lagom tjock man i sina bästa år.

Trots imagen av lite raljant rebell, så var han en mycket allvarligt syftande och engagerad person. En egen tidskrift hade han börjat planera år 1986. Orsaken var att han ville avslöja Olof Palmes mördare. Han misstänkte att etablissemanget dolde en obekväms sanning.

Konspirations-teoretikerna var ju inte bara renodlade tokstollar. Ett år efter tidningens födelse, häktades a-lagaren Christer Petersson för mordet, men detta blev ingen anledning att lägga ner Z. Stenbeck glädde sig åt att tidningen fått en närmast unik respons från näringslivet. Klanfarfar Peter Wallenberg läste leende tidningen, medan hans ärkefiende PG Gyllenhammar hyste en rabiät ilska mot Z. Anledningen till aversionen hade att göra med PG:s son Oscar.

- Hur tror ni det känns när ens grabb sitter och skrattar när han läser om sin far i er tidning, väste PG Gyllenhammar, när vi träffades på ett mingel i Paris. Gyllenhammar var upprörd och verkade märkligt humorfri och utan självironi, för att vara göteborgare. Kanske var han också rasande för att jag hade fräckheten att tilltala honom helt spontant. Av allt att döma var han van vid svassande och underdåniga människor i omgivningen. Dessutom började jag prata med hans hustru Christina.
- - Du ska inte intervju min fru, röt PG.
- Jag trodde först att han skämtade, men hans minspel sa mig att det var på fullaste allvar alltsammans.
- Jag drog mig till minnes att det fanns en person till, som sagt exakt de orden, ärkebiskopen Olof Sundby, när jag talade med hans hustru, den frispråkiga Birgitta.
- Mitt upprörda möte med Gyllenhammar skedde under ett besök av svenska industrimän och vårt kungapar i Paris. Volvo-chefen drev vid detta tillfälle fram ett språkligt chickenrace med hög raffelfaktor.
- En vädjan hade gått ut till svenskarna i delegationen, att inte hålla några tal eller anföranden på franska, eftersom vår kung inte talade franska och höll sina tal på engelska. Denna omständighet hade väckt en munter ironi hos flera fransmän, väl medvetna om att släkten Bernadotte stammade från deras hemland och borde tala snigelätarnas språk flytande.
- Bönen hörsammades av alla, utom av PG som övat in ett tal på franska. Det tisslades (förmodligen helt felaktigt) om att PG suttit hemma vid läslampan på kvällarna och pluggat, för att kunna prata med Louis Schweitzer, den kulturelle Renaultchefen, som var släkt med Jean Paul Sartre, på dennes eget språk.
- Ovissheten var nu stor om mr Volvo skulle kräva valuta av lingaphone-kursen och tala på franska. Hovets funktionärer trodde inte att han skulle vara så hjärtlös.
- - Han tror på Sverige, det har han ju skrivit, sa en funktionär, när vi tog plats i auditoriet.

I samma ögonblick knastrade det till i högtalarna och tjöt metalliskt, sen hördes en välbekant, knarrig, nasal stämma:

- Bonjour monsieurs et madames...
- Gyllenhammar var också gossen tvärt emot på kräfts-kivorna vid näringslivets toppbord. Medan alla andra inbjudna tog av sig kavajerna inför nubbevisorna och sörplandet, så behöll han sin på.
Detta gjorde inte rädslan och den överdrivna respekten för honom mindre bland kollegorna.
-

Även Göteborgs starke man, Göran Johansson, var rasande ilsken på tidningen Z. Orsaken var att Z publicerat ett hemligt dokument med socialdemokraternas taktik inför ett stundande val. Miljöministern Kjell Larsson hade glömt papperen vid ett besök på Operabaren.

- Kjell besökte aldrig Operabaren, skrek Göran Johansson i ansiktet på mig, när vi krockad i vimlet på en partikongress på Folkets Hus vid Norra Bantorget i Stockholm.

- - Han var aldrig inne på Operabaren. Han satt på en stol på gatan utanför serveringen.
- Det blev uppenbart att Kjells stora synd i partikamraternas ögon inte var sjabblet med dokument, utan det faktum att han besökt kapitalismens högborg, Operakällaren. Nu hade han lyckats inbilla sina partikamrater att han likt Albert Engströms Koling befunnit sig utanför krogen. Kanske hade han rentav viftat med en literflaska och utropat "putell på er grevar och baroner".

Under inflyttningsfesten visade det sig att Jan Stenbeck var häpnadsväckande kunnig om symptomen på olika sjukdomar. Han visste hur liten risken var att smittas av HIV på en offentlig toalett. Han kände också till nästan alla tidiga tecken på infarkter, hjärnblödningar och olika cancerformer.

Anledningen till hans medicinska kunnande var, ironiskt nog, en fobisk rädsla för läkare. Miljardären Jan Stenbeck hade inte besökt en doktor på flera år av skräck för att få en diagnos på någon obotlig sjukdom. Prostatacancer var ett svärd som hängde över hans huvud (vi män har ju inte ett huvud bara ovanför axlarna). Tanken på att en läkare skulle trä på sig en plasthandske för okulärbesiktning kunde hålla honom vaken och kallsvettig långt in på natten.

- Det spelar ingen roll vem du är eller vad du har för resurser när läkaren upptäcker en knöl på din prostata, suckade han. Då är vi alla lika små och utlämnade.

Istället för att gå till doktorn höll han koll på sitt hälsotillstånd själv med hjälp av olika handgrepp och tryckningar på kroppen. Det var naturligtvis ett bekvämt sätt att invagga sig själv i en falsk trygghet.

Stenbeck berättade något som jag borde ha inpräntat i mitt minne mer noggrant. Kanske hade jag då tidigare upptäckt den ryggmärgscancer som drabbade mig i 60 års ålder och hunnit få vård, innan skelettet var ohjälpligt angripet med en svår invaliditet som följd.

- Vår vanligaste folksjukdom, ryggont, kan vara en harmlös åkomma, förklarade han. Men det kan också vara ett tidigt tecken på blodcancer, så kallat myelom. Om ryggvärken sitter i svanken, så är den oftast tecken på sträckningar och överansträngning. Men om värken sitter mellan skulderbladen bör man se upp. Då kan ryggraden vara angripen och på väg mot kollaps.

- Jag ångrar idag att jag inte tog hans ord på större allvar, utan nöjde mig med att ta prover på vårdcentralen. Prover som inte kontrollerades fullt ut och där man missade mitt multripla myelom.

Tråkigt nog kan hypokondriska människor också drabbas av riktiga sjukdomar. När Jan Stenbeck fick en hjärtinfarkt, 59 år gammal, slog han snabbt larm till den franska räddningstjänsten, men kolkade sedan i sig en halv flaska Gula Änkan i väntan på ambulansen. Det var ett förödande misstag, som troligen kostade honom livet.

Jan Stenbeck var liderligt intresserad av vackra kvinnor och pratade gärna om det. Frispråkigheten misstolkades av en del medarbetare. En mellancheff förleddes tro att det var fritt fram att prassla och roa sig på resor i tjänsten. Under en media-mässa i Cannes tillbringade mellancheffen mesta tiden på hotellrummet tillsammans med en sydsvensk erotisk TV-profil.

Stenbeck var också tänd på kvinnan och blev rasande. Det kan ha varit ren avundsjuka bakom ilskan, men det sa han inget om. Kanske var han inte ens medveten om detta möjliga motiv.

Istället klagade han på den dåliga smaken som mellancheffen gav prov på. Han anlände till konferens-centret varje eftermiddag i en vit 6-dörrars limousin.

- Att åka horkanot i tjänsten är som att gå på förmiddagsbröllop i smoking, suckade Stenbeck, ty han må ha avskytt högfärden och den beskäftiga snobbismen i svenskt näringsliv, men som gammal östermalmare var han samtidigt noga med att hålla stilen.
- Mellanchefen bar också oputsade skor och för korta strumpor som blottade en glipa med blek naken vad. För korta strumpor till kostymbyxor var det fulaste Jan Stenbeck visste. Det blev tvärstopp i karriären för mellanchefen inom stenbeckssfären.

Samtidigt som han älskade erotiskt utmanande kvinnor, så var Jan Stenbeck en mycket moralisk person. Det fanns en allvarlig sida hos honom som överraskade människor som bara sett honom brett leende och skämtsamt poserande på bilder i pressen. Han oroade sig för Sveriges framtida och var allergisk mot den myglarmentalitet, som visar sig i småfiffel med taxikvitton och krognotor.

- Om ni går ut med era fruar eller hjärtevänner på kvällen, så betala krognotan själv, manade han Z:s medarbetare. Det värsta jag vet är när folk tar ut affärsbekanta till korvkiosken på lunchen och sedan bjuder frun på Operakällaren på kvällen och skriver gästens namn bakpå notan.

- Sen har vi det lilla fula svenska skamgreppet, att dröja kvar och bli den sista i sällskapet som lämnar krogbordet och smyger ner krognotan i fickan. Det är så självklart för många i Sverige, men så futtigt

Denna negativa inställning mot mygel bottnade inte bara i snålhet med företagets pengar. Stöld bröt också mot guds vilja. Jan Stenbeck var mycket religiös och det var en orsak till att han inte kände sig riktigt hemma i Sverige. Det fanns en raljant ton gentemot religiösa kulturyttringar och människor i Sverige som han irriterades av. Ateisterna ansåg sig av någon märklig anledning som högre stående varelser än troende.

Det mest grundläggande svenska problemet var dock vänskaps-korruptionen. Alla kliade varandras ryggar och det hade uppstått en klubb för ömsesidig beundran i näringslivet och den offentliga sektorns toppskickt.

- Vad dom än tror själva, så är många av våra mellandirektörer bara oförargliga och tjusigt förpackade sällskapspojkar, förklarade Jan en gång. Wallenbergarna omger sig med flera stycken grånade goddagspiltar, som är duktiga på att blanda drinkar och prata segling. Jan Stenbeck var passionerat intresserad av att rita och teckna. Han skissade själv på logotyper till sina program. Flera stycken användes i rutan.

Han hade också varit så frälst på den finska serien om mumintrollens värld, att han i barndomen skrivit till Tove Jansson och till sin stora lycka fått ett svar på sitt brev. Han bevarade denna epistel från Finland som en relik hela livet. På senare år blev han själv inte helt olik en frodig figur från Mumindalen, men det var inte värt att påpeka.

Kvinnoälskaren Stenbeck hyste en stark sympati för hans majestät konungens på senare tid utpekade frilla, Camilla Henemark. Känslorna bottnade inte enbart i erotiska attraktion, även om en sådan också fanns med i bilden.

Viktigare var att Jan ansåg att Camilla Henemark var tillräckligt begåvad för att satsas på som TV-profil. Hon kunde bli en kvinnlig Aschberg under de rätta betingelserna. Att hon figurerade i sfären kring kungen ansåg Jan var slöseri med begåvning. Hon borde veta bättre än att snurra runt i de kretsarna.

En chef i Stenbecks-sfären uppvaktade Camilla som han stötte ihop med under en uppköpsresa. Stenbeck var rasande, inte för att chefen jagat henne med tungan ute och missat viktiga möten i sin planner, utan för att han var gift med en kvinna som Jan kände aktning för:

- Varför sätter du ditt äktenskap på spel, undrade han. Du har världens bästa hustru, ändå fikar du efter en kvinna som är sexvärdinna i natt-TV.

- Du vet hur det är, det går inte att stå emot, suckade chefen med ett flin. Hon är drömmen för många, mig också.

Svaret var fel.

Han förlorade sitt jobb, utan att riktigt fatta vad som hände. Stenbeck motiverade sågningen av chefen med att han ville undanröja risken för fler frestelser. Hans fru förtjänade ett bättre öde.

Stenbeck satsade stora belopp och accepterade utan klagan svindlande förluster under uppbyggnaden av sitt medie-imperium. Bara tidningen Z påstås ha kostat honom 80 miljoner kronor på minus-kontot. Toyota-agenturen kostade honom visserligen lika mycket, innan den började gå med vinst, men den var samtidigt en mer logisk investering. Jag frågade Stenbeck vid ett tillfälle, hur han kunde hålla distansen till förlusterna och sova på nätterna.

Svaret var att han odlade en alternativ dröm om ett mer okomplicerat liv, om nu allt skulle gå över styr. Och han var inte ensam om dylika drömmar. En parallell fanns i Robert Aschberg. Denne var osårbar i sin kändisroll, eftersom han egentligen var mer förtjust i att köra sopbil än i att sitta och vara pajas i TV-rutan.

Om allt gick åt skogen, skulle Stenbeck hoppa av och bli bilförsäljare i Florida. Han tänkte sig en agentur för Volvo med verksamheten förlagd till en egen bilhall eller den enklare varianten; en hörntomt i utkanten av Tampa med repav-spärrningar, smattande volvo-vimplar och kontoret i en luftkonditionerad husvagn.

Vid sin sida skulle han ha en ung, thailändsk hustru, som kunde åstadkomma underverk inte bara i köket. Vad mer behövde egentligen en medelålders man med friska krafter och vid sina sunda vätskor ?

Jag tror Jan, denna annars så realistiska person, köpt myten om det goda livet som bilförsäljare med hull och hår. Förmodligen insåg han inte, att det var betydligt svårare att lyckas i konkurrensen på denna nivå, än som mediamogul. Mediafolk lider ofta av denna självöver-skattning.

Lättheten att bli omskriven på löpsedlar och det yrkesmässiga umgänget med snillen och naturbegåvningar ger journalister och TV-moguler en känsla av att själva vara oslagbara. Verkligheten är dock en annan och de som slutat för att bege sig på ett triumftåg i andra branscher, återvänder ofta snabbt med svansen mellan benen.

Jan Stenbeck var inte bara kommersiellt inriktad som mediamogul. Han var också öppen för absurda idéer inom underhållnings-branschen. En nöjesproducent i tegelröd Mah Jongjacka och Mao-keps hade planer på en show med Jerry Williams och den avsuttne östtyske presidenten Eric Honecker. Den sistnämnde skulle läsa texter av Berthold Brecht, Jerry skulle sjunga arbetarsånger. De båda skulle lanceras som Erik och Eric. (Jerry heter ju Erik i förnamn). Hoenecker hade tydligen haft teaterdrömmar i unga år och var inte främmande för idén. Stenbeck var beredd att satsa 100 000 på en orkester och scenkläder. Replokaler fanns redan och behövde inte hyras. Dessvärre rann det hela ut i sanden, då Hoenecker flyttade till Chile.

Den festligaste skandalen som Z skrev om var Calle Lidbom-affären. Det började med att Z:s fotograf, Jesper Heimersson, befann sig på ett rutinuppdrag vid Odenplan i centrala Stockholm. Plötsligt fick ha syn på ett bekant ansikte. Det tillhörde vår ambassadör i Frankrike, Carl Lidbom. Denne kom ut från det anspråkslösa hotell Odens entré på Karlbergsvägen och gick över trottoaren till en liten bil som stod parkerad på gatan. I bilen

satt en okänd kvinna. Jesper hade kanske inte tagit någon bild om inte Carl Lidbom reagerat så konstigt. Han stelnade till inför åsynen av presskameran, kastade sig in i bilen och skrek något på franska åt den väntande kvinnan. Hon sökte dölja sitt ansikte men Jesper sköt från höften och hann få en bild av hennes anletsdrag innan Carl for iväg efter en rivstart.

Häpnaden på Z:s redaktion blev stor, när det visade sig att kvinnan var på pricken lik Anne-Mari Lillit-Dumas, hustru till Frankrikes utrikesminister. Hennes identitet dubbelkollades och bekräftades av en utrikeskorrespondent i Paris. Från Frankrike meddelades att Anne-Marie Lillit-Dumas var på semester på okänd ort utan sin make. Källorna i Paris bekräftade också, att hon setts med Carl Lidbom på stan vid flera icke officiella tillfällen.

Z publicerade bilderna utan att någon dementi hördes. Det framkom också att de båda åkt upp från Paris i Calles allt annat än statusmässiga lilla Volvo. Calle var 20 år äldre än fru Lillit-Dumas. Avslöjandet i tidningen gav gensvar bland läsarna, men andra tidningar vågade inte publicera uppgifterna. Tidsandan var annorlunda i slutet av 80-talet.

Vad var det som gjorde denna buttre och ständigt surt muttrande man så populär hos kvinnorna ?

Om han varit en 20-årig studentdebattör, 1,90 lång, rufsig i håret och klädd i en illasittande, säckig sommarkostym året runt, då hade väl ingen brytt sig om honom, men nu var han över 60 år och med politisk makt. Det fanns något oförstört och pojkaktigt över honom trots all arrogans och bufflighet.

Vi gick vidare med ytterligare en artikel i tidningen, där jag testade "Lidbom-sviten" på hotell Oden. Jag tog in på rummet där Lidbom och Lillit-Dumas bott. I sällskap hade jag tre unga damer klädda i raffset.

Vi provlåg sängen i olika positioner. Jag kunde (med hjälp av en viss konstruktiv fantasi) konstatera att hela rummet bar spår av en liderlig, storvuxen mans framfart i horisontellt läge. Läslampan hade vräkts ner på golvet och lagats. Sänggaveln knakade och gallskrek, som om någon tagit sats mot den alltför hårt och på mattan fanns mystiska fläckar, som om samma någon halshuggit en väl omskakad champagneflaska.

Carl Lidboms kärleksäventyr, sommaren 1989, framstår i efterhand som det årets svensk-franska pikanteri, en fars-intrig på riktigt, även om världens uppmärksamhet var riktad mot Berlinmuren som föll och perestrojkans kaos och anarki i forna Sovjet.

Bilderna på Lidbom med det celebra damsällskapet, bjöds ut till flera svenska dagstidningar, men ingen vågade anta erbjudandet och de förblev osålda. Inte heller franska medier var intresserade av kärleksresan. Man varken rotade i eller skrev om politikernas vänsterprassel i Frankrike. I Carl Lidboms fall fanns det ett tungt skäl för tidningarna att inte skriva om hans kärleksaffärer. Jag kommer till det strax.

En följd av Lidboms amorösa automobilresa blev att ett ministerbesök i Paris fick inställas. Sveriges utrikesminister Sten Andersson hade ett möte inplanerat med sin franska kollega Roland Dumas, men det fick flyttas till FN i New York. Att träffas i Frankrike hade inneburit att ambassadör Lidbom varit närvarande. Protokollet hade tvingat utrikesminister Dumas att sitta vid samma bord som den grånande hustruförföraren och besvara hans skålande.

Ett år efter kärleksaffären var jag bjuden på en presslunch på en bistro i Paris, arrangerad av Carl Lidbom. I entrén möttes jag av två närmast till upplösning uppskrämda kvinnliga ambassad-tjänstemän.

- Carl Lidbom är upprörd över att Z:s representant kommer till lunchen, sa den ena av dem. Ligg lågt. Håll dig långt ifrån honom.

Deras skräckslagna miner fick motsatt verkan. De sporrade mig att ta tjuren vid hornen. När vi skulle sätta oss till bords i en avskild del av krogen, så tog jag plats bredvid Carl Lidbom.

- Jag kommer från tidningen Z, sa jag.
- Lidbom sneglade ilsket på mig, drog efter luft och muttrade:

- - Ni är inte lite fräcka, först skriver ni skit om en och sedan ska man tydligen bjuda er på mat och dryck.
- - Vad vi än skriver, så tycker vi att du är en härlig kille, svarade jag. Det vore tjänstefel av en satirtidning att inte berätta om dina bravader. Vi tycker att du är den enda politikern som det är lite stake i.
- -Åh fasen, låter det så nu, muttrade Lidbom.
- -Ja, kan du tänka dig Ingvar Carlsson åkandes till Sverige med franska utrikesministerns fru.
- Lidbom sökte dölja ett leende med magen guppade av skratt så att knapparna spände på den, av utseendet och vävtekniken att döma, indiska lågprisskjortan.
- - Okej då, sa Lidbom. Vi glömmer det gamla och tittar istället framåt.
- Han var på ett strålande humör och undervisade oss i konsten att hitta rätt bistro bland Paris otaliga, pittoreska turistfällor.
- - Titta alltid först på ostbrickan bakom matmontern, manade Lidbom. Är den välfylld och ostarna är mogna, då är stället bra i övrigt också.

Den amoröse ambassadören flåsade belåtet, solen lyste upp bistrons jugendinspirerande glaskupol över våra huvuden och gav hans kalufs en silvrig lyster. Med små diskreta fingerrörelser dirigerade han bistrons opulenta ägarinna som beskäftigt vaggade fram mellan köket och vårt bord. Det var inte varje dag svenska ambassaden arrangerade presslunch på stället.

Nästa dag var han sur igen. Den lustfyllda lintotten var sådan. Humöret yoyade upp och ner. Det var samma sak med hans vän, den Paris-baserade TV-kufen Knut Ståhlberg. Calle och Knutte tävlade i lynnighet som två galliska torgmadamer i ösregn. Dock höll de för det mesta sams sinsemellan och drack gärna ett glas vin tillsammans.

Att Lidbom var sur på mig dagen efter vår försoningslunch hade han dock goda skäl till. Han hade dragit sig till minnes, att jag ett par år tidigare gift bort honom med den stilfulla moderata riksdagskvinnan Inger Lindqvist. Det var mitt livs (hittills) värsta misstag som journalist. Som ansvarig för Aftonbladets skvallersida kan jag inte skylla på någon annan, även om jag fått tipset från en sedermera framgångsrik kvinnlig kulturchef. Denna försäkrade mig, att Carl Lidbom inte hade något annat förhållande. Jag begriper inte varför jag inte gick till arkivet och kollade denna uppgift.

Då hade jag nämligen funnit att Carl Lidbom var gift sedan år 1950 med Lena Lidbom. En kvinna som efter några års äktenskap drabbats av polio och satt i rullstol. De båda hade tagit beslutet att fortsätta att leva ihop. Lena var Carls största beundrare, bollplank och supporter, men det smärtade henne att ta del av den liderlige lagstiftarens erotiska eskapader. Om hon läst min notis där jag spekulerade om hans planer på ett äktenskap, så hade det med största sannolikhet varit plågsamt för henne. Behöver jag skriva att jag ännu idag, 25 år senare, skäms när jag tänker på detta oförlåtliga misstag.

Att under ett långt yrkesliv producera nyhetsartiklar under ständig tidspress, det bäddar naturligtvis för misstag. Det spelar ingen roll hur noggrann du är, plötsligt är oturen framme. Någonting blir fel i artikeln och i värsta fall orsakas lidande för en eller flera personer. Jag skrev om Redneck-stjärnan Annika Ljungbergs jämna födelsedag. Hon hade bjudit in vänner från hela världen till en helkväll. Först blev det en mottagning i hemmet. Sedan satte sig gästerna i en charterbuss för att åka in till Stockholm och fortsätta firandet. Efter en stund behövde Annika kissa och klev in i toaletten på bussen. Dörren gick dessvärre inte att stänga riktigt. I en kurva krängde bussen till och hon ramlade ut i mittgången med byxorna nere och

bakdelen blottad. Hjälplos tumlade hon runt på golvet som ett bowlingklot. När denna artikel publicerats ringde en rasande Annika upp mig.

- Men jag har ju bara beskrivit vad du berättade för mig, sa jag.

- Inte riktigt, svarade Annika ilsket. Du har utmålat mig som ett fyllo.

Mitt misstag var att jag skrivit att Annikas trängande behov av att tömma blåsan blivit akut efter skålandet med vin under den långa mottagningen. Jag hade uppfattat att det förhållit sig på det viset.

- Det går bort, sa Annika. Jag dricker inte alkohol. Som du har skrivit det gör artikeln intryck av att jag varit full och till råga på allt på min egen födelsedagsfest

Många som tumlat runt på ett bussgolv med rumpan i vädret hade förmodligen ursäktat sig med att de varit berusade, men Annika är inte av den sorten. För att kunna bjuda på sig själv som Annika ändå gjorde måste man ha mycket humor och självironi.

Tidningen Z hade en lite speciell roll när det politiska partiet Ny Demokrati bildades år 1991. Jag intervjuade Ian Wachtmeister som på denna tid var känd som svenskt näringslivs roliga gubbe. Han hade ett starkt antibyråkratiskt engagemang och hade givit ut några satiriska böcker om orättvisor i det svenska samhället. Hans ilska mot bland annat lapplisar gjorde honom poppis även bland folk utan hans bakgrund och inkomster. Jag bad honom skissa på ett politiskt program. Han var först oförstående, men tände sedan på idén. Jag tror inte att han medvetet formulerat sina idéer politiskt före detta tillfälle.

Under vår intervju tog fotografen Jesper Heimersson olovandes en bild av Ian i kalsongerna hemma i vindsvåningen på Norrtullsgatan. Detta blev sedan den stora illustrationen till artikeln med rubriken "Galne Greven".

Ian själv fann sig godmodigt i att förekomma på foto i tidningen Z utan byxor, men hans dåvarande hustru Lena reagerade häftigt. Ian varnade mig för att jag skulle få hennes handväska i huvudet nästa gång vi sågs, Lena och jag. Det hade inte varit riktigt rättvist, eftersom jag inte bestämde bildvalet i tidningen och hade avrått från publiceringen, men det är ofta reportern som får på nöten i detta slags sammanhang.

Bert Karlsson kallade Z för sitt partiorgan. Det fanns ju mycket som förenade tidningens syn på tillvaron med Ny Demokratis idéer. Jan Stenbeck däremot var kluven inför Ny Demokrati. Det antibyråkratiska glöden delade han med Ian, men han ansåg samtidigt att samhällets problem var alltför komplexa för att lösas med populism. Jan fruktade att det förtroende han byggt upp hos tongivande socialdemokrater som Odd Engström, Björn Rosengren och Lars Engqvist skulle raseras om hans tidning Z kröp ner mellan lakanen med nydemokraterna.

- Vi måste hålla en klar rågång mot Ny Demokrati, förklarade han. Inte för Ians eller Berts skull, utan med tanke på alla rättshaverister och allmänna tokstollar, som ser sin chans att komma fram i deras led.

Ett av dessa brushuvuden försökte förmå Z att publicera ett foto av det han påstod vara den avlidne justitieministern Lennart Geijers kalsonger. De hade lokomotiv-mönster och sades ha upphittats under en plymå i bordellmammans Doris Hopps TV-soffa. Bildtexten skulle lyda: "det slutgiltiga beviset på ministerns tuffande utsvävningar". Problemet var bara att kalsongerna inför fotograferingen hängts som en jättelik bordsduk över bordellmammans vräkiga TV-apparat. Justitieministern hade varit en småvuxen man. Det skulle ha rymts en hel regering i dessa underbyxor. De kunde alltså omöjligt ha varit hans.

Tidningen Z är idag ihågkommen främst för Björn Borg-rättegången. Det hela började med att Björn Borgs exfästmö, Jannike Björling, tänkte tala ut i den saligen hädangångna, engelska tabloid-tidningen "News of the World". Det skulle handla om hur hon och tennislegenden

Björn Borg använt sig av kokain vid ett antal tillfällen. Björn hade, enligt Jannike, drabbats av psykotiska förvirringstillstånd och hängt lakan för alla speglar i hemmet.

Detaljer som denna skulle publiceras i Londondraken och Jannike bjöds över till England för en intervju. Hon placerades i ett rum på ett flott, men diskret hotell. Där träffade hon också Z:s reporter, Bosse Schön, även känd som mediavärldens "mr Clean". Z:s reportage skulle följa några dagar efter att söndagsavisen "News of the World:s" uppgifter spottats fram från tryckpressarna.

Situationen tog en oväntad vändning, när News of the World, överraskande nog meddelade, att intervjun var avblåst och att Jannike skulle få åka hem igen. Ett rykte gjorde gällande att Björn Borgs advokat, Henning Sjöström, hade varit i kontakt med "News of the World" och förklarat att tidningen skulle stämmas på ett mångmiljonbelopp, om man publicerade uppgifter om Björn Borgs påstådda knarkvanor. Henning hade också påpekat att News of the World skulle få mycket svårt att bevisa sanningshalten i Jannikes påståenden. Hon stod, enligt advokaten, relativt ensam bland Borgs många vänner med sina knark-anklagelser. Nu stod Z ensam också med materialet från sin intervju med Jannike. Tidningen hade gått i tryck. Skulle man välja att makulera upplagan, eller låta den gå ut till prenumeranter och försäljningsställen. Man valde att tuta och köra. Avslöjandet orsakade ett öronbedövande bombnedslag.

- Det här kommer att stå Z dyrt, förklarade Henning Sjöström vredgat och han skulle få rätt. Z var ju chanslös, eftersom sanningshalten i anklagelserna egentligen inte var det avgörande. Frågan var istället om Björn Borg lidit skada av skrivierna. Hur kunde man bevisa motsatsen?

Borg-rättegången skulle bli Henning Sjöströms svanesång i rättssalen och han var formidabel i sin engagerande uppvisning i skådespeleri och vältalighet. Det tvingades vi erkänna också på tidningen Z.

Det visade sig att media-direktören Jan Fridman fortfarande stod som ansvarig utgivare för tidningen Z, trots att han slutat i Stenbecks-sfären ett par år tidigare. Vid denna tid drev han ett projekt med "garderobradio". Det betydde radiostationer som inte krävde medarbetare. Själv krävde Jan Fridman att få slippa delta i rättegången. Det var ju ren glömska som gjorde att han blivit kvar som ansvarig utgivare i papperen hos Kungliga Patentverket.

Men Henning Sjöström yrkade på hans närvaro och det var ett genidrag. Den korpulente Jan Fridman liknade på pricken gangsterkungen Al Capone. Närvaron av denne surmulne look alike höjde inte Z:s good will hos tryckfrihets-juryn.

Henning Sjöström hade tränat brösttoner som amatör-operasångare för den berömde professor Knoll från Salzburg. I rättsalen fick han sjunga ut för full lungvolym, samtidigt som lingonblicken blixtrade och blodådrorna i pannan spändes till ett blånande floddelta. Med det snövita håret kring den illröda hjässan förde han tanken till en solnedgång i alperna. En värdigare slutsken på en juristkarriär hade inte ens en klassisk Hollywoodfilm i slösande technicolor kunnat åstadkomma.

Henning Sjöström hade sinne för dramatiska effekter och jag frågar mig ännu idag, om det inte var ett välregisserat skådespel som igångsattes, när Björn Borg själv plötsligt reste sig i rättsalen och protesterade mot angreppen på hans person? Efter att ha utgjutit sig över smutskastningen av hans karaktär, lämnade han domstolen i förtvivlan och vrede. Förföljd av fotografer sprang han ut till en parkerad gammal Ford Granada och försvann med en inte helt välljudande rivstart. Det var under alla omständigheter rättegångens känslösamma klimax. Isberget Borg framstod som en plågad person.

I en paus i förhandlingarna kom jag i samspråk med Henning Sjöströms hustru Kerstin Sandels.

- Vi har en sak gemensam, viskade jag till henne. Vi är båda två gifta med opera-amatörer. Vi borde bilda en länkförening för sångarnas anhöriga.
- - Ja, sa Kerstin ivrigt, nu har vår dotter Lina börjat sjunga också. Lina och Henning sjunger hemma, trots att vi gjort upp att det ska vara en sångfri zon.
- Kerstin berättade att hon övervägde att börja sjunga själv. Som en vedergällning för brutna löften.
- Jag å min sida berättade för Kerstin om det hat jag kände mot sångpedagogerna. De som slog ihop sina tjocka händer och intalade våra äkta hälfter att de var såå begåvade. Det handlade bara om att ta några lektioner till för 700 kronor per timme, så skulle de sedan kunna utropa: Metropolitan nästa!
- - Varje natt innan jag somnar, ligger jag och tänker ut raffinerade metoder att mörda dessa svindlare, berättade jag.
- - Kontakta mig om du behöver rättshjälp vid en mordrättegång, svarade Kerstin skämtsamt.
- Björn Borg vann rättegången och tilldömdes ett rekordhögt skadestånd på 270 000 kronor. Ett år senare erkände han, att han använt kokain. Under rättegången hade han dock inte kunnat vidgå detta. Då hade denne envetna tävlingsnatur med stor sannolikhet förlorat målet.
- Jörgen Widsell slutade som chefredaktör för Z en tid efter Borgrättegången. Under sin sista tid på tidningen var han ständigt pressad till det yttersta. Jan Stenbeck ringde varje dag och mitt i det kamratliga tonfallet fanns det något uppfodrande. Något som gjorde att Jörgen aldrig kunde känna sig ledig. Jörgen hittade en skyddad plats nere i källaren hos krögaren Ali på restaurang El Amir på Gamla Brogatan. I ett fönsterlöst rum en stentrappa ner i underjorden rådde mobilskugga. Inga samtal nådde fram och Jörgen låg ofta och sov i den lugubra cellen. Med sina sotiga stenväggar, upplysta av en flämtande kandelaber, påminde det hela om en fängelsehåla i en victoriansk skräckroman.
- Som efterträdare utsågs först den politiske ledarskribenten Per T Olsson, verksam på Sydsvenska Dagbladet. En man med en mycket fast och genomlysande analytisk förmåga, men ett lite löst handslag. Han tackade ja till jobbet och flög över till New York och träffade Jan Stenbeck. Allt tycktes klart, då han överraskande hoppade av.
- Nästa kandidat blev ytterligare en skåning, skribenten Per Svensson. Ett av hans villkor var att han skulle få sköta tidningen från Malmö. Jan Stenbeck gav sin välsignelse. Han hade alltid försvarat folks rätt att bosätta sig var de ville i riket och inte bara i Stockholms lattedränkta innerstad. Trots tillmötesgåendet hoppade också Per Svensson av.
- Det var i detta läge som chefen på Nöjesguiden rekommenderade en ung frisk fläkt från det bördiga Söderslätt, Mattias Hansson. Det blev tredje gången gillt i chefskandidaternas Skånederby. Mattias var 23 år gammal, men framställde sig redan vid denna tid som en ärrad media-guru och IT-visionär. Mest av allt var han dock en oförstörd ung bondgrabb, stigen ur Skurups jäsande åkerlandskap med blåklint i blick, muskulöst käkparti och ett brett leende. "Med sin stora käft ger han bonnläppen ett ansikte" skrev en konkurrerande kolumnist.
- Med Mattias kom en ny ton in i ironins forna flaggskepp. En måndagsmorgon dök han upp på redaktionen, sjudande av iver. Under helgen hade han varit i Köpenhamn och besökt "Belive it or not"-museet vid Rådhusplatsen. Där presenterades märkligheter från världens alla länder för storögda besökare och han

hade köpt vykort föreställande infödingar med stora bollar i munnarna, infödingar med jättelånga halsar och läppar stora som skivbromsar.

- Det här ska vi i ha i tidningen, sa Mattias med ett fyrfiligt flin.

- Det första numret av tidningen i Mattias regi skulle ha ett danskt tema. Som omslagsflicka ville vi ha skåde-spelerskan och konstnärinnan Brigitte Söndergaard. Hon var i ropet på den tiden och dessutom lite av en drömkvinna för många yngre män. Tydligt också för Mattias. Till redaktionens stora häpnad ville han gärna träffa henne och diskutera hennes villkor för att ställa upp. Det skulle ske över en lunch på Eriks Bakficka.

- Att en chefredaktör tar ut en blivande omslagsflicka på en lunch hade naturligtvis sina faror. Det kan lätt få henne att överskatta sin betydelse och bli kaxig. Alltihop höll också på att rinna ut i sanden, då Mattias och Brigitte råkade i diskussion på sin lunchträff. Kapitalisten Jan Stenbeck var inte riktigt populär bland politiskt korrekta skådespelare. Det upplyste hon Mattias om.

- Tyvärr blev inte resultatet av alla mödor särskilt lyckat. En extrem närbild på en nästipp med en mikroskopiskt liten dansk flagga prydde omslaget. Ingen kunde se att nästippen tillhörde den kända skådespelerskan.

- Däremot var det helt tydligt att det var kungahusets Victoria som Z hade på omslaget, när det gjordes ett fotomontage av kronprinsessan som högggravid. Denna bild fick till följd att Mattias bjöds in till kungaparet på Slottet, för ett samtal om pressens roll i samhället. Det var ett grepp som aldrig tidigare prövats och frågan är om det gjorts senare.

- Mattias var både frågande och lite nervös inför mötet på kungliga slottet. Kungen och drottningen hade dock varit vänliga, men under samtalets gång hade det påpekats lite försynt, att Victoria var i en känslig ålder. Att visas upp som gravid på ett tidningsomslag var inte vad en tonåring drömde om.

- Det var mycket klokt av kungaparet att visa öppenhet och förståelse för pressen. Mattias var en rekordung chefredaktör och hade förmodligen inte riktigt förstått konsekvenserna av tilltaget. Sen kan man tycka att det var orättvist att alla de rojalistiska reportrar som skrivit uppskattande om kungahuset under åren, inte bjöds in för ett samtal.

- Tidningen Z:s var en ny typ av publikation i ett Sverige som varken var bortskämt med eller vant vid satir och ironisk samhällskritik. Dessvärre var inte redaktionen riktigt stadig på foten i satirens irrgångar heller. Det medförde att en del inslag blev lite väl långsökta och skruvade.

- Som när en medarbetare stött på en dubbelgångare till den amerikanske skådisen Gene Hackman. En idé föddes nu om att ta med Gene Hackman-kopian till den skånska orten Sjöbo där kommunstyrelsen röstat nej till att ta emot flyktingar.

- Dubbelgångare skulle ställas upp på torget i tätorten framför en filmkamera. Det skulle smällas med en filmklaffa och ropas "tystnad tagning". När förundrade orsbor ville veta vad som pågick i deras hembygd, så skulle någon berätta att Gene Hackman deltog i inspelningen av en fortsättning på "Missippi Brinner", den flerfaldigt Oscarsbelönade långfilmen om upploppen i amerikanska södern i mitten av 1960-talet. Sjöbo sågs ju av många som en svensk variant av detta Ku Klux Klan-näste.

I en artikel i Z skulle bybornas reaktioner inför filminspelningen skildras.

Hela planen sattes också i verket. Problemet var bara att ingen reagerade inför Z:s Gene Hackman-look alike. Troligen kände man över huvud taget inte igen den amerikanske skådisen. Han har alltid haft ett anonymt utseende och har varit svår att karikera på bild eller imitera. Projektet föll samman.

Det sas att med tidningen Z skpades en ny typ av tidigare okända tidskrifter i Sverige. Tidningens verkliga betydelse var dock som landstigningsramp för Jan Stenbecks fältttåg i media-branschen. Utan Z hade han inte fått någon plattform att ta sats ifrån. Från Z hämtade han Robert Aschberg. Han blev treans första stora TV-profil och sedan direktör i produktionsbolaget Strix.

- Innan Aschberg blev högt betald direktör var han en av Stockholms mest flitiga extraprisjägare. Han kunde trotsa orkanvindar och smattrande ösregn, för att utnyttja en rabattkupong och spara en femma på inköpet av Nescaféburken till sommarens utflykter. Som tidsuppbokad direktör fick han avstå från detta nöje. Han såg det som en form av spänst-befrämjande trottoar-orientering. Dessutom höll han hushållskostnaderna nere. Att Aschberg inte var snål visar hans mellanhavanden med den nu bortgångne solvallakungen Tore Ferdinand Pettersson. Utsikten till ett scoop fick honom att glänta riktigt ordentligt på lädret till plånboken.
- Även dagstidningen Metro hade en medarbetare på Z:s redaktion. Det var förre redigeraren på Aftonbladet, Mats Örbrink. Han satt och skissades på tidningen på sitt rum på Z och kom att kallas gratistidningens barnmorska.
- Även i sin sista fas var Z långt före in tid. Tidningen blev ett IT-magasin, ett projekt som dessvärre i likhet med regalskeppet Vasa kantrade redan på jungfrufärden i Stockholms inlopp.
- Kardinalfelet var att en tidning inte plötsligt kan byta inriktning. Man förlorade sin tålmodiga kärntrupp av läsare. IT-folket å sin sida köpte inte tidningar i den utsträckning man hoppades på. Det var liksom hela idén med internet.
-

Tidningen Z ynglade av sig när mediabranschen explosionsartat växte i början av 1990-talet. År 1991 bildades Z-TV. Stationen var under sin första tid full av program ihopsnickrade efter tidningen Z:s koncept, sedan blev det hela en svensk variant av musikkkanalen MTV. Premiärsändningen från den lilla studion vid S:t Eriksplan i Stockholm har gått till media-historien som tidernas mest praktfulla kalkon. Mediaprofilen Cia Berg kom nedför en spiraltrappa i kortkort kjol, men fick backa upp igen. Hon hade tyvärr inte riktigt heltäckning i mellanregionen. Entrén fick tas om – alltsammans skedde i direktsändning. En stund senare knäppte det till och TV-rutan blev alldeles kolsvart, men ljudet fortsatte att höras.

Cias ilska röst bröt in:

- Jag kunde väl för fan inte veta att den knappen släckte ner ljuset.

Man hade startat kanalen efter en tidigare oprövad trial and error-metod.

Mottot löd: Sätt igång och lär av misstagen, det blir bättre med tiden. Bingolottobaronen Gert Eklunds TV 21 startades efter samma koncept i Göteborg. Det tittarna minns idag från detta experiment är att kullisserna böljade, som en rågåker i storm, när de medverkande rörde sig i studion.

ZTV:s första nyhetssändning gick helt i linje med resten av utbudet. Nyheterna plankade man från Dagens Eko. Någon radiomottagare fanns inte i studion, så man satte sig i producentens bil, som stod parkerad på Odengatan och lyssnade och antecknade vad som sades på ekot. Sedan fick den blivande Parlamentet-stjärnan Anders S Nilsson läsa upp nyheterna igen med sin mest auktoritära ädelskånska. Även sminkning inför TV-framträdanden kunde orsaka problem när studion var full av folk som väntade på att få visa sig i rutan. Transvestiten Torgils Sissi Spank löste detta genom att låna ett bekvämt omklädningsbås i den exklusiva herrshopen Mirror. Där förvandlade han sig från en aningen ofarlig och anonym ung man till en spektakulär sexdrottning.

ZTV hade flera gäster i varje sändning. Mona Sahlin var där samma eftermiddag som björkris-sektens Brita Sylvan gästade studion. Ett par gånger ansvarade jag för sändningen och lyckades förmå Vasastans Hemvärn att storma in i studion med höjda vapen. Vid denna tidpunkt pågick revolutionen i Rumänien och i rumänsk TV syntes alltid hjälmklädda militärer i rutan vid sidan av programledaren. Jag ville skapa samma intryck av folkets befriade television.

Z-TV drog åt sig unga filmiska löften. Vid ett tillfälle blev jag brutal-regisserad av den ännu unga och relativt okände Ulf Malmros. Han tog min manusbunt och kastade bort den tio sekunder innan jag skulle vara med i rutan som en rolig gubbe med bra lågpriserbudanden.

- Skit i manuset, improvisera istället, kommenderade han mig leende.
- Jag gjorde som han sa och tyckte att jag fick flyt i snacket i rutan, men några propåer om roller i hans senare långfilmer eller TV-serier ledde detta dessvärre inte till. Istället fick TV-publiken hålla tillgodo med den otroligt sympatiska Maria Lundqvist. Ibland tänker jag på vad som kunde ha hänt om jag fått rollen som en manlig variant av den komiska bibliotekarien Sally, istället för Maria. Mitt vardags-jag ligger mycket närmare denna rollfigur än Marias. Hon klär dock bättre i kragstövlar.

Z-RADIO

När monopolet bröts och radion släpptes fri i början av 1990-talet, så ropade Jörgen Widsell in rätten till sändningar på en frekvens åt Stenbecks-sfären. Jörgens moster, Britt Wadner, hade på 1960-talet drivit piratstationen Radio Syd från båten m/s Cheetah i Öresund. Därför kände Jörgen sig särskilt kallad att starta en kommersiell radiokanal i Sverige.

Tyvärr fick hans moster Britt inte uppleva reklamradios frisläppande i den svenska etern drygt 40 år efter hennes eget äventyr. Hon hade dött i cancer i sitt hem i Lund år 1987. Jag träffade henne i hennes semesterhus på Skråvägen i Båstad sommaren innan. Hon satt då blek och nyopererad vid sin swimmingpool. Ett par stora solglasögon fick henne att påminna om Zarah Leander. Den långt framskridna sjukdomen hade inte knäckt henne, hon var en imponerande och kraftfull person, men sorgen inför den stundande döden la en skugga av djupaste vemod över hennes personlighet.

Trots att tillståndet att sända reklam inte blivit klart, så drogs sändningarna ändå igång från en nybyggd studio i anslutning till Z:s redaktionslokaler vid Sergels Torg i Stockholm. Frånvaron av annonsörer gav oss en stor frihet den första tiden. Jag satt vid mikrofonen varje morgon tillsammans med den lundensiske filmexperten Jan Lumholdt. Vi ringde upp olika kändisar klockan 06.00 i gryningen och undrade om vi väckte dem. Detta inslag blev lika populärt bland lyssnarna som det var avskytt bland de drabbade.

Jag hade en egen variant på Kalle Sändare busringningar. Jag ringde bland annat till Grand Hotell i Helsingborg och utgav mig för att vara från socialdemokrateras högkvarter. Klarade hotellet av att arrangera en stor middag med övernattningspartitoppen?

- Jodå, det var inga problem, svarade man ivrigt.
- Vi har lite speciella krav, förklarade jag med konspiratoriskt sänkt röst. Det går ju rykten om att Mona Sahlin och Göran Persson har lite kukelimuck ihop. Kunde de gå ut genom separata dörrar från matsalen, om de plötsligt ville försvinna upp på hotellrummet?
- -Inga problem, diskretion är en hederssak.
- Till sist, kan hotellet arrangera någon underhållning till kaffet? Något som skulle passa en torrboll som Pierre Schori?

- Vi har en anställd i köket som brukar göra en fantastisk imitation av Fidel Castro, berättade portieren. Med en cigarr i skägget och en kudde under skjortan är han en kopia av Kubas store ledare. Han kan komma in med en flaska rom till kaffet.
- Ett annat samtal gick till restaurang Johanna i Göteborg, det verkliga innestället på västkusten vid den här tiden.
- Jag förklarade att vi skulle fira ett ryttarjubileum. Kunde de tänka sig att vi tog en häst in i matsalen?
- Jodå, sa den kvinnliga hovmästaren skrattande. Det skulle inte stöta på patrull. Mindre medgörliga var ägaren till Silfverbergs möbelvaruhus i Malmö. Jag presenterade mig som researrangör. Vi hade en grupp amerikanska turister som åkte runt och tokshoppade i Europa. Nu ville de besöka Sverige och handla nordiska designmöbler. Dessa skulle betalas på platsen och sedan skeppas över Atlanten. I Milano köpte de plexiglas-pallar för 500 000 dollar.
- Det låter fantastiskt, sa direktören.
- - Javisst, svarade jag, men ni måste ha öppet vid midnatt. De dyker upp efter en middag på hotell Savoy med många köpstärkande nubbar innanför västarna.
- - Inga problem.
- - Sen var det ytterligare ett villkor. Ni måste ha några unga värdinnor i bikini och cowboyhattar. De ska bara säga "very welcome".
- - Nja, det går dessvärre inte för sig, men vi har en clown här i stan som spelar på ett positiv.
- -Ledsen, då får vi vända oss till Thysells i Anderslöv, suckade jag.
- - Ja det får ni göra, sa direktören trumpet.
- En tid senare gick Silfverbergs i konkurs. Jag kan inte påstå att jag blev förvånad.
-

Hur många lyssnare vi egentligen hade på Z-radio i början är svårt att avgöra, men en ung, ganska manhaftig och muskellös tjej dök flera gånger upp på redaktionen, för att hämta ut sina vinster i våra frågetävlingar. Om vi försökte räkna ut lyssnarnas antal efter svarsfrekvensen på våra tävlingar, så var hon den enda. Hon körde budbil i Storstockholm och hade tydligen alltid Z-radio påslagen. Vid ett av sina besök var hon uppsluppen och lyfte upp både mig och Jan från golvet samtidigt. Ett verkligt kraftprov. På den här tiden var jag småbarnspappa och vägde närmare 100 kilo. Singelblondinen Lumholt var dock betydligt lättare.

Z-radio nedkom med den mest originella babyn som funnits i radiovärlden: Radio Östermalm. Vi sände en dag i veckan på Z:s frekvens och vände oss till de köpstarka, men samtidigt småsnåla lyssnarna i stans rikaste stadsdel. Många butiksägare vittnade om den försiktighet men utgifterna som präglade Östermalms innevånare. Vår uppgift var, bland många andra, att skapa en bejakande, mindre spartansk anda i granitöknen ovanför Nybroviken. Som medhjälpare hade jag Lina Forss, dotter till byggherren och finansmannen Wictor Forss. Han bodde vid denna tid i Frankfurt am Mains och var omgift med en grekisk kvinna. Lina bodde i Stockholm.

Vi hade ett helt stall av kändisar som vi ringde upp och fick rapporter av direkt från fältet. Vårt verkliga trumfkort var häst-profilen och majoren Anders Gernandt. Han bevakade varje vecka fredags-derbyt i olika snabbköp på Östermalm åt oss. Vilket kött köpte man in till helgens middags-bjudningar? Vad tänkte man sig för vin till maten? Anders höll våra lyssnare informerade via sin mobiltelefon.

Inkomsterna från vår kanal under denna första tid var lika med noll och några honorar kunde därför inte betalas ut. Anders Gernandt jobbade ideellt åt oss. Som en liten uppmuntran brukade jag skänka honom en och annan present från Buttericks butik för skämtartiklar, som låg vägg i vägg med Z redaktion på Drottninggatan vid Sergels Torg. Anders hustru Lil älskade brakar-ballonger, hundlortar i plast, tallriksvickare, sprutande kavajslags-blommor och avhuggna gummifingrar. Hennes kärlek till practical jokes var helhjärtad och fullständigt kompromisslös. Under många år på Revinge Heds officerskoloni med ständiga fester, hade hon utvecklat sin skämtsamma sida. Ett skämt verkade det som, när en Ica-handlare i den fina stadsdelen bad Anders Gernandt, att inte stå vid hans köttdisk. Anders häst-anknytning kunde ju skapa ofördelaktiga associationer och försäljningen av fileerna och biffarna kunde minska. Anders Gernandt var den mest plikttrogna och noggranna TV-profil jag kommit i kontakt med. Han kom upp på redaktionen, militäriskt rak i ryggen, inför varje sändning. Han önskade en genomgång av körschemat.

Ute i butikerna råkade han ofta ut för märkliga situationer. Vid ett tillfälle ringde han och meddelade att han tvingats lämna ett snabbköp på grund av alltför eldig uppvaktning av en i övrigt mycket proper dam med pälsstola.

- Min diskrrretion förbjuder mig att gå närmare in på några detaljerrr, skorrade han, vänligt men bestämt.

Vår chaufför, som skjutsade runt honom berättade mer detaljerat om vad som hänt. Den äldre damen hade legat i bakhåll för Anders vid fruktavdelningen. De hade pratat hövligt om päronen mognad. Plötsligt hade damen vridit på sig, klappat sig på baken och frågat:

- Vad tycks om det här päronet. Frestande, eller hur ?
- Eva frestade med äpplen, inte päron, skorrade Anders avvärjande men skämtsamt.
- Damens sedan bett Anders att följa med henne hem. Hon ville klä av sig inför TV-mannen, medan han kommenterade hennes kroppsdelar, som om hon varit ett fullblods-sto på en hopptävling. I detta läge fann han för gott att avlägsna sig.

Meteorologen John Pohlman rapporterade tre gånger om dagen om vädret på Östermalm. Han satt ju i TV-huset och kunde iakttä små tecken i skyn genom fönstret. Inte heller John krävde någon betalning för att ställa upp. Vi hade sedan gammalt ett gott förhållande. John är en mycket vänlig och omtänksam person. Knappt hade han börjat rapportera för oss, förrän vi gjorde en märklig upptäckt. Några i övrigt helt sansade personer som ringde vår redaktion tycktes tro att John hade övernaturliga krafter att påverka vädret.

- Be John om vackert väder på Blidö i helgen, sa en 60-årig butiks innehavare på Sibyllegatan. Jag ska måla vår redskapsbod

Själv tyckte John inte att denna villfarelse var så konstigt. Som väderman hade han blivit dyrkad under några års arbete i Persiska Viken. Araber hade samlats utanför hans fönster och tillbett honom med entoniga sånger och flöjtspel.

Helt stilenligt hade Radio Östermalm tillgång till en redaktionell Rolls Royce. En gräddvit "silver shadow" av 1966 års modell. Den tillhörde levnadskonstnären och affärsmannen Claes Lindholm och hade förekommit i flera TV-serier och långfilmer.

Vi lät den stå parkerad på olika ställen i stadsdelen och bjöd in lyssnarna att komma och slå sig ner i det bekväma baksätet. Sedan var det tänkt att de skulle uttrycka sina åsikter i en bandspelare. De mest kontroversiella men inte alltför galna skulle sedan sändas i programmet.

Vi uppmanade inte bara lyssnarna i programmet att komma till vår bil, vi satte också upp affischer runt om på Östermalm. Ett par personer hörsammade vår uppmaning och dök

upp. Den ena var en äldre man i filthatt med intensivt borrhande blick. Han kände sig förföljd av Hemglass-bilen. Melodislingan hade en hypnotisk effekt på honom. Han trodde sig ha blivit hjärntvättad av CIA och talade viskande med oss genom en strut av stanniolpapper.

Den andra personen som kom till vår bil var en märklig adelskvinna. Hon presenterade sig som Hetty van Burenberger Turn. Ur en dyr axelväska tittade hennes trubbnosiga älskling, dvärgsnautsern Frans Ferdinand den II, fram. Hetty var 1.80 cm lång, runt 40 år gammal och mycket elegant i en malvafärgad tweeddräkt. Hon hade retat upp sig på det rådande hundförbudet i Östermalms Saluhall.

- Byråkraterna som hittat på det här skulle få smaka på egen medicin, röt Hetty upprörd. De skulle kopplas fast vid cykelställen och stuprören utanför hallen och tvingas vänta med trånga hund-halsband åtdragna, medan deras fruar gick in och gjorde sina uppköp. Hetty pratade också mycket engagerat om "grevinnekorgen" i fruktaffären Karlafrukt. Det var en liten trälåda där övermogen frukt såldes billigt. Frukten var helt acceptabel, men måste ätas samma dag för att inte bli härsken. Så länge korgen funnits på plats invid kassa-apparaten, hade personalen i butiken noterat, att de fingrar som sökte sig till extrapris-varorna som regel var knotiga och juvelprydda.

Östermalms grevinnor var som tokiga efter innehållet i korgen. Det hände att det uppstod gruff och kaos när flera damer grävde bland fyndfrukterna samtidigt. Hetty ville nu införa frukthjälp till pensionerade ädlingar som på grund av senil snålhet riskerade skörbjugg i sina tornkantade 12-rums våningar från 1880-talet.

- Är det inte lika illa vem som än drabbas av svält och undernäring, undrade hon.
 - Hetty ville ge en röst åt samhällets mest uppburna medborgare. Människor som fått sig inympat från tidig barndom, att aldrig lägga för mycket på tallriken från serveringsfaten och som ofta gick hungriga från matsalsborden, eftersom måttlighet var den mest utpräglade överklassdygden.
 - Dom har väl inga problem att göra sig hörda, invände jag, men Hetty var av en annan åsikt.
 - Har du någonsin hört någon säga att han eller hon värnar om de rika och besuttna, undrade Hetty. Däremot vill många ge en stämna åt alla dom som befinner sig längst ner på samhällets stege. Är det verkligen jämlikhet och rättvisa?
 - Hetty importerade och sålde hund-tillbehör till olika butiker och hon hade en äldre revisor som hjälpte henne med bokföringen. Betalningen bestod i att han fick sitta i en mycket lyxig, italiensk hundkorg på Hettys kontor och matades med kex.
 - Sådana önskemål kan bli hemskt dyra om man hamnar i klorna på en girig matte, förklarade Hetty och skakade på huvudet. Hon såg inget konstigt i att betala sin siffer-expert på detta sätt. Hetty hade informerat skattemyndigheten om sitt arrangemang, men inte fått något svar. Förmodligen hade skattebyråkraterna inte lyckats enas om hur förfarandet skulle klassificeras. Det var ju inte en uttalat sexuell tjänst hon gav sin revisor i utbyte mot hans sakkunskap. Han behöll kostymen på och de båda hade ingen kroppskontakt, förutom att Hetty med jämna mellanrum drog en grov borste över hans leverfläckiga flint.
 - Hetty försvann ur mitt liv efter att ha medverkat i några av våra program med sina egensinniga uppfattningar. Jag har sökt få kontakt med henne på senare år, men hon finns inte på något telefonabonnemang. Inte heller har jag hittat henne i något annat sammanhang. Kan hon ha varit en kommersiellt arbetande domina med sitt adligt klingande efternamn som lockande artist-alter ego? Masochistiskt lagda vill ju gärna smaka en rotting, svischad av tyska adelskvinnor eller monokelprydda

guvernanter från samma land. Hon påstod sig vid ett tillfälle bo granne med den nu mördade torpeden Joxo. Detta tyder på att hon bott på Östermalm, nära Karlavägen.

- Hon berättade också att hon varje år var gäst hos opelmiljardären och playboyn Gunter Sachs och att han väckte sina gäster som bodde i små hus på hans ägor genom att avfyra en fälthaubits från en kulle nära sitt hem på morgonen.

- Hetty, om du läser dessa rader, hör av dig! Nej, jag vill inte veta om platsen som revisor är ledig hos dig. Jag är ingen siffermänniska, men jag vill gärna höra vad som hänt dig sedan sist.

- Stämmer det som jag hörde härom året, att lille Frans Ferdinand den II avlivats och fått sin aska strödd kring August Blanche-monumentet på Karlvägen utanför Östra Real. Ett ställe där han gärna bökade runt bland grästovor och blommor. I så fall, fy på dig Hetty! Vet du inte att det är förbjudet att strö aska på offentliga platser i Sveriges innerstäder !

-

Ett märkligt Östermalms-fenomen som min partner Lina satte sökarljuset på var en form av feodalism som utövades av stadsdelens små mode-boutiquer. Flera av de extra-anställda säljarna var i praktiken ekonomiskt livegna. De arbetade varje dag i affärerna, men fick aldrig ut någon lön. Ibland fick de rentav betala innehavaren en inte obetydlig summa pengar vid månadsskiftet. Orsaken till detta var att de tagit ut kläder ur varulagret som skulle betalas med den kommande lönen. De anställda var med andra ord understundom boutiqueernas bästa kunder. Man kunde ha haft stängt, men ändå gått runt ekonomiskt.

Lina hade fått sin insides-information från sin moster som ägde en av Östermalms flottaste modeboutiquer. Det är viktigt att påpeka att ingenting förknippat med detta fenomen på minsta vis var olagligt. Bara lite försmädligt. De extra-anställda hade ju sökt sina jobb för att komma ifrån en guldkantad men aningen enahanda vardag som rikt gifta hustrur till affärsmän i näringslivet. Ett arbete skulle göra dem mindre fixerade vid prylar och flärd, men istället hoppade de ur askan i elden.

Ett återkommande inslag i radio Östermalms rapportering gällde en känd finansman som skrivit över sin bostad och Posche på sin drygt 90-åriga mamma. Han hade fått problem med sitt fastighets-bestånd, när spekulationsbubblan i bostäder briserade och ville till varje pris undvika att förlora sina käraste tillgångar i en utmätning.

Mamman befann sig i ett dåligt tillstånd hälsomässigt, men samtidigt som konjunkturen föll, så piggnade hon till på ett närmast mirakulöst sätt och hade börjat köra runt i stadsdelen i sonens lyxiga bil, stundtals kom hon upp i oroande höga hastigheter.

Varje gång vi berättade att mamman satt bakom ratten till sonens silverglänsande status-åk, så ringde lyssnare upp oss och meddelade att de sett den gamla komma fräsande på olika platser. Ibland hade hon tagit genvägar över refuger och planteringar. Jag var dock ytterst tveksam till om historien verkligen var sann. Finansmannen var känd för sin förmåga att dupera omgivningen. Samtidigt upptäckte jag hur lätt det var att suggerera sig till syner. Vid ett tillfälle då den drygt 90-åriga mamman var ute med bilen strök en Posche med en gammal dam bakom ratten förbi vår redaktions Rolls Royce vid Karlavägen. Kunde det finnas två olika kvinnliga pensionärer i Stockholms innerstad som körde en sådan bil?

Logiken svarade obetingat nej, men vem vet, livet är fullt av absurditeter.

Radion hade fördelen att inte distrahera lyssnarna. När den karismatiska Lilian Diamant berättade om sin trogna häst Nugget som hon uppträtt med som cirkusprinsessa under många år, så snyftade säkert många djurvänner till. Hästen stod nu uppstoppad i hennes matsal på Strandvägen. Om lyssnarna sett henne samtidigt som hon berättar sin historia, så hade de förmodligen inte gripits av berättelsen, utan störts av att den gamla i övrigt glasklart

tänkande damen bar sin peruk bak och fram. Förmodligen hade peruken suttit så i många år, men i cirkustältets rykande manege märktes inte detta, eftersom hon bar en med strass och klirrande paljetter beströdd cowboyhatt.

Som väl redan framgått, så var det roligaste med Radio Östermalm, att vi fick chansen att sätta sökarljuset på mycket konstiga sociala problem, orsakade av rikedomar. Vi kom till exempel i kontakt med flera nyrika personer, som inte vågade använda sina bilar. En man som blivit mångmiljonär på att driva en dans-klubb för aktiva monarkister hade köpt en Bentley med kungakronor på dörrarna.

Vid sin första åktur i bilen hade han blivit så skräckslagen, att han tvingats stanna vid trottoarkanten och begära bogseringshjälp till garaget vid Oscarskyrkan. Sedan dess hade han inte vågat köra bilen av rädsla för att krocka eller bli utsatt för medtrafikanternas hånfulla ringaktning.

- Ingen människa förstår hur skoningslösa och otrevliga ens medtrafikanter är förrän han eller hon suttit bakom ratten på en Bentley i stadstrafiken, suckade han. Det görs fingret åt en från trimmade audi-bilar med unga killar bakom ratten. Äldre Volvogubbar (det finns många unga sådana också) drabbas av ilska och hötter med näven.

En mycket känd finansman hade en motorstark havskryssare som han inte vågade använda, efter att ha skadat flera båtar under en tur i Gränna Kanal. Istället använde han båten som flytande kolonistuga där den låg och kluckade förtöjd vid båtclubbens brygga invid Djurgårdsbron.

En fastighetshaj tordes inte gå ut och äta på restaurang eftersom han upplevde att allas blickar var riktade mot hans tallrik och han drabbades av rädsla för att darra på manchetten. Istället beställde han mat från olika lyxkrogar, som sedan avnjöts vid skrivbordet. Flera eleganta kvinnor, som han bjudit på lunch, blev besvikna, då ostronplåtarna tornade upp sig bland papperen på bordet. Han kallades på grund av sin skygghet och fallenhet för kontorspick nick för Hamngatans Howard Huges.

Vid den stora krisen i början av 1990-talet försvann hajen utomlands, med jag fick en rapport om att han kinesade hos en flickvän på ett litet spartanskt inrett hyresrum på Östermalm 15 år senare.

Det var lite besynnerligt eftersom han arbetat i USA och gömt undan minst 10 miljoner dollar från guldåren som slutat i en uppmärksammad krasch för hans del. Han kunde ha unnat sig ett rejält pensionatsrum under Stockholmsbesöken om han bara velat, men han njöt av att spara in på utgifter av alla slag och var också känd för att alltid ha sin mobiltelefon på laddning och därför i behov av att låna andras.

Det fanns också inslag som vi inte sände då vi fruktade att de skulle skada den intervjuade. En namnkunnig lady från Karlaplan hade deltagit i en socialdemokratisk partikongress, eftersom hon blivit tillsammans med en (s)-märkt politiker och gärna ville möta hans partikamrater. Mötet hade dock inte utfallit till 100-procentig belåtenhet.

- Jag fattar inte varför sossar är så djala fula, suckade hon i vår bandspelare. Det är bara min Ove som man kan titta på utan att bli direkt illamående.

- Det var frestande att sända hennes fördömande generalisering, men den hade troligen skadat Radio Östermalm mer än henne. Många lyssnare hade säkerligen trott, att det var våra åsikter som framfördes.

-
-

Sedan vi slutat sända radio Östermalm lämnade Lina Forss Medviks Förlag. Vi förlorade dock inte helt kontakten med varandra. Hon arrenderade under några år ett grönsaksstånd i Östermalms Saluhall. Jag gick ofta förbi och fick vänskapsrabatt på morotsjuicen. Senare

skrev Lina ett par uppmärksammade nyckelromaner med detaljer hämtade ur sitt eget liv. Jag kunde glädja mig åt att hon omnämde mig på ett positivt sätt, dock i något identitetskamouflerad form.

Under tiden med Radio Östermalm var jag ytterst nära att orsaka landssorg i Sverige. Jag och en ljudtekniker kom åkande i Rolls Royce-bilen på Västmannagatan strax innan Kungsstensgatan, när Astrid Lindgren plötsligt klev ut i körbanan. Jag hann inte tvärbromsa, så nära var hon kylargrillen, och om hon inte tagit ett blixtnabbt skutt åt sida som en skrämde älg, så hade jag kört på henne. Astrid tittade mot bilen med sina vemodiga folkvisögon. Det var som om hon bad om ursäkt för sin klantighet, men det kan inte ha varit lätt för en synskadad person att upptäcka vår bil. Rolls Royce har ju en otroligt tystgående motor.

Jag anade att det inte var första gången hon klivit ut framför en bil på den här förrådskt lugna gatan. Hon bodde ju i samma kvarter fast runt hörnet.

En tid senare möttes vi vid en presentation av en pjäs byggd på en av hennes böcker. Vi hamnade bredvid varandra på en träbänk på ett mycket rörigt pressmöte och Astrid var otroligt lättpratad och omedelbar. Senare har jag hört att det i vanliga fall var svårt att komma till tals med henne. Hon skyddades under sina sista år av en mäktig tantmaffia från alltför spontana kontakter med omvärlden. Livvakterna var dock inte närvarande denna blåsiga och kalla dag. Jag vet inte vad som flög i mig, men jag berättade för henne att jag varit nära att köra på henne med en Rolls Royce.

- En så fin bil, muttrade Astrid torrt. Man borde känna sig hedrad.

- Ja, kan du tänka dig vilka löpsedlar det hade blivit, sa jag. "Astrid Lindgren överkörd av Rolls Royce i Vasastan". Jag tyckte mig ana ett leende och passade på att fråga henne hur hon med sin skeptiska läggning klarade av att förgudas och dyrkas som hon gjorde.

- Tro inte att jag inte älskar dig, jag liksom alla andra svenskar, bedyrade jag, men nog går det till överdrift. Vad skulle Pippi säga om all vördnad som möter hennes mamma.

- Ja, det är för konstigt, suckade Astrid. När jag kommer in i ett rum med okända människor, så vet jag hur det blir. Alla fylls av högaktning och det blir ett djäkla krusande.

- Jag brukar säga tyst för mig själv: "här kommer världens äldsta och mest berömda nu levande person". Ofta skulle jag vilja skita i alltihop.

Jag överraskades av att ett nationalhelgon kunde vara så burdust och osentimental. Så kom jag att tänka på att Fritjof Nilsson Piraten varit ännu värre. När folk uppvaktade honom och förväntade sig att han skulle vara en mysfarbror, då blev han grov i munnen och chockerade omgivningen. Astrid var inte grov, bara lite trotsig.

- Många tycks tro att jag kan lösa världens problem och skapa fred på jorden, suckade hon.

Tänk om det var så, att jag bara behövde blunda och sväng med armarna och så vips var väpnade konflikter lösta och det stod mat på borden.

Jag passade på att berätta för Astrid, om den kamp som pågick hemma hos mig. Stridernas upphov var de sagor jag berättade för mina två söner. De handlade om buspojkar på äventyr. Ju elakare dessa var, desto mer ville barnen höra. Min hustru stod ibland bakom dörren och tjuvlyssnade. Sen rusade hon in alldeles rasande och anklagade mig för att förstöra barnens nattsömn och moral. Hon krävde att jag istället skulle snickra ihop uppbyggliga historier om snälla barn.

- Du kan hälsa henne att hon inte behöver oroa sig, sa Astrid. Barn mår bra av sagor. Lite ruggigheter är bara stimulerande. Det skadar i alla fall ingen. När jag började skriva så lät det likadant. Se till att du och din fru får tala igenom saken ordentligt utan störande moment. Ni kan ju ta en åktur i den fina bilen.

-

- Inte bara den litterära förlagsmaffian bildade mur runt Astrid. Även vanliga handlare och butiksanställda på en bladvändnings avstånd från Vasaparken såg det som sin plikt att värna om Astrids väl och ve. På ett litet bageri vid Odenplan tog man det som en livsuppgift, att skydda vår riksklenod från de stötar och omskakningar som är oundvikliga i vardagen. Det fick jag erfara då jag i sällskap med sångaren Thore Skogman anlände dit strax efter Astrid och en väninna. De båda stannade upp vid bakelsemontern innanför entrédörren, pekade och pratade, lätt brydda inför mångfalden. Självt ville jag ha ställets saftiga danska fullkornslimpa och tänkte att jag kunde slinka emellan, medan Astrid och väninnan diskuterade i godan ro.

Mitt initiativ upptogs dock inte med uppskattning av den ampra damen bakom disken.

- Här går vi i turordning, röt hon med is i ögonen och rimfrost i rösten.
- Thore hade deltagit i en varuhus-invigning samma dag och inte bara fått ett furstligt honorar, utan dessutom ett paraply helt gratis. Han verkade mest glad över regnskyddet och var på ett strålande humör. I alla fall ville han ställa allt tillrätta.
- Vi tänkte bara att damerna ville fundera utan stress, sa han leende.
- - Nä nu går skam på torra land. Bodbiträdet närmast skrek ut sin ilska.
- . - Tränga sig före. Borde du inte veta bättre, känd sångare och allt.
- En kraftig man med verktygsbälte och skyddshandskar blandade sig nu i leken.
- - Passa dig Skogman, röt han, så det inte blir ännu glesare mellan dina framtänder.

- Thore drabbades av rädsla och flydde ut ur bageriet. Självt lämnade jag också lokalen brådstörtad. Den enda som tycktes oberörd var Astrid själv. Hennes blick var lugn bakom de stora, orange glasögonen för synskadade. Kanske hände sånt här ofta.

- Bonusruta: när jag lurade Astrid att skratta
- Det var i samband med en pressträff på Maximiteatern i Stockholm. Torrbollar som fimkritiker Gunnar Rehlin hade lagt beslag på Astrid och de vördnadsfyllda frågor haglade. Det var precis så stendött som det blir när man behandlar någon som ett nationalhelgon. Mest tjtades det av någon anledning om Emil

- Det var ett väldigt tjt om Emil, sa jag, alla vet väl att din bästa sagofigur är en annan smålänning. En lagom tjock man i sina bästa år.
- Karlsson på taket är inte smålänning, invände Astrid.
- Nä, inte han, men hans kusin, Ingvar Kamprad, är det.
- Astrid blev tyst, hennes leende var snett.
- Han finns ju på riktigt, suckade hon.
- - Ja, du ser, sa jag, alla tror det. Till och med du själv tror det. Det kallar jag övertygande fantasi.

- Skulle Ingvar Kamprad vara ett av mina påhitt, sa hon, det låter inte riktigt klokt, kanske bäst att bara hålla med.

- Astrid log, sen såg jag hur hon skrattade, diskret med stängd mun.

- Mitt sista uppdrag i Stenbecks-sfären var att ge ut en tjock plattrygad tidskrift med de bästa bitarna ur gamla Z. Det skulle bli en "one shot", alltså en tidning i bara ett nummer och den skulle komma ut lagom till semestern år 1993. Jörgen Widsell hade visserligen släppt chefskapet för Z men han ville ändå påminna om att mycket bra åstadkommit i hans skötebarn. Tillsammans med lay out-chefen Kersti Frid började jag samla material. Vi letade upp gamla artiklar, som vi blandade med nya reportage. Bland annat fick jag loss ett avsnitt ur Herman Lindqvists senaste bok om Sveriges Historia.

- Herman har ett mycket sympatiskt drag. Han är noga med att aldrig inta en överlägsen attityd gentemot gamla kollegor. Jag fick tag på honom medan han åt release-lunch bland montrarna på Nordiska Museet, men han blev inte ett dugg besvärad över mitt uppdykande mitt i huvudrättens glacerade fasanbröst med rödvinskylt, utan lovade oss rätten att publicera ett avsnitt utan betänketid eller överläggningar med förläggaren. Det var en stor skillnad mot exempelvis Carola som en gång snorkade av några andäktiga fans med orden:
 - Ser ni inte att jag äter lunch. Kom igen senare.
 - Det är möjligt att hon inte menade att verka avspisande, utan bara i likhet med USA:s president Gerard Ford, var oförmögen att både tänka och tugga samtidigt.
 - Herman har förblivit en äkta reporter i själ och hjärna och han trivdes förmodligen bäst på Expressen på 1970-talet. Sveriges Radio, dit han sedan kom, var alltför byråkratiskt. Herman beklagade sig över cheferna hemma i tryggheten på Gärdet som saknade förståelse för hur reportrar i konflikt och krigszoner tvingas blidka sin omgivning, för att kunna göra viktiga reportage. En snabbframkallad bild från en polaroidkamera till exempel kunde på 1980-talet förmå en sur men fåfång tullofficer att släppa igenom reportern. Att sedan komma hem och få höra "dina semesterbilder får du bekosta själv", det var sådant som ständigt drabbade Herman.
 - Herman framhåller ständigt att han är en gammal ärrad krigsreporter och på Expressen på 70-talet gick han runt i en kakikostym som en tropisk officer. Hans mest minnesvärda reportage skrev han då han förirrat sig från stridens hetta till en svensk badplats. En ny svårighet mötte honom nu. Var ska man fästa blicken, när man passerar en svärm av top less-brudar? För Herman var det otänkbart att sänka ögonen bakom pilotbrillorna till under axelhöjd. Man får försöka se oberörd ut och blicka mot den blå himlens stackmoln. Denne förhistoriske Herman var egentligen den
 - När Herman i början av 1990-talet slog igenom som historieförfattare, så bytte han kakikostymen mot den kungsblå kavajen, matchad av en sidenscarf à la Sven Bertil Taube, en så kallad sexighetsdödare. Han började också tala med den stillsamma värdigheten hos en latinlektor från förra sekelskiftet. Jag tror att Herman skulle kunna bli en alldeles förträfflig svensk konung, om ätten Bernadotte av någon anledning blev indisponibel. Han är ju som gjord för att präglas på ett mynt.
 -
 - Istället för att anlita moderna satirtecknare till Det Bästa ur Z, så använde vi oss av gamla teckningar som Oskar Andersson ritat i slutet av 1800-talet. Det gick att ge bilderna en modern innebörd, men jag hamnade i samvetsnöd. Var det rätt att använda OA:s små mästerverk utan deras originaltexter, för att istället spegla vår tids problem.

Medan jag funderade på detta fick jag en obetvinglig impuls att ta en promenad. Mina fötter förde mig från redaktionen i Gamla Stan till Stadshuset på Kungsholmen. Jag gick upp mot Kungsholms Kyrkplan och fick på långt håll syn på en liten blänkande skylt på en husvägg. Jag kände att jag helt enkelt måste gå fram och kolla vad som stod på den lilla metallplattan. Jag läste och nöp mig i armen, som man brukar säga. "På denna plats föddes tecknaren Oskar Andersson, känd som signaturen OA, år 1877".

Jag betraktar min promenad och upptäckten av skylten som en hälsning från andra sidan. Ingenting kan rubba mig i tron att Oskar Andersson ville ge mig klartecken. Under sin korta levnad hade han ofta utsatt sina vänner för överraskningar och practical jokes. Den allvarsamme humoristen Hasse Z berättade att han på invigningen av Nationalmuseums utställning av OA:s teckningar år 1946 plötsligt stannat upp helt perplex framför ett porträtt

av sin gamle vän från sekelskiftet. Ögonen iakttog honom stelt, men munnen på porträttet hade börjat röra på sig och sprack upp i ett leende.

Några veckor senare vann jag för första och enda gången en penninglott i en korsordstävling. Känd tecknare var en gåta med svar på två bokstäver – OA. Vår sommartidning sålde i 14 000 exemplar. Det var den enda tidningen från Z som givit ren vinst.

BINGOLOTTO JAG FLYTTADE IN I CARL BEIJBOMS SKAFFERI

När Bingolotto slog igenom praktiskt taget över en natt år 1991, så började jag leka med tanken, att ge ut en tävlingstidning kopplad till Bingolotto. I den skulle läsarna bjudas på ytterligare tävlingar och vinster. Tidningen skulle komma ut, när Bingolotto hade ett längre sändningsuppehåll i samband med julen.

Jag presenterade idén för Bingolottos grundare och högste chef Gert Eklund. Han visade sig överraskande positiv. Dessvärre hade han för mycket att göra och klartecknet för att ge ut Bingolottos tävlingstidning sköts hela tiden upp. När han äntligen definitivt tackade ja i början av december, så var det försent för oss att komma ut till julhelgen. Vi tvingades vänta till påsk.

Hade vi hunnit ut till julen 1991, så hade vi, helt säkert, blivit miljonärer. Under hösten rådde bingofeber i Sverige. Dessutom kunde bingolotto göra hejdlös reklam inför sin 3 miljoner tittare och spelare. Men i början av det nya året drogs svångremmen åt. Televerket sa ifrån på skarpen. Bingolotto fick inte visa varumärken och göra reklam i programmet.

Dessutom hade kvällspressen hoppat på tåget och drog igång sina tävlingar knutna till bingolotto. Vår påsktidning "Bingo med TV21" blev visserligen framgångsrik, men långt ifrån den kioskvältare som den sannolikt hade blivit om den utkommit fyra månader tidigare. Tidningsprojektet förde dock med sig, att Gert Eklund fick upp ögonen för min person. Han erbjöd mig att flytta till Göteborg och bli chefredaktör för hans tidning Göteborgar'n. Detta var en liten slumrande annonsguide som tidigare ägts av gratis-tidningarnas grand old lady på Västkusten. Sedan några år hade den stått på stand by-läge, men nu ville Gert satsa på tidningen i ett nytt kvällstidnings-format. Göteborgar'n skulle förbli en annonsfinansierad gratisblaska, utges var fjortonde dag och vara fylld med artiklar om det fantastiska Göteborg. Det tydde på fördomsfrihet och självständigt tänkande hos Gert att han gav mig, en inbiten stockholmare, jobbet som tidningsmakare på sin lokalpatriotiska stridsskrift.

Jag vet inte om det spelade in, att jag berättade för Gert om min far som hade rötter på Västkusten. Men nog tyckte jag mig notera ett gillande blänk i Gerts blick bakom de tjocka glasögonlinserna.

Min far hade pissat ikapp som liten med Dan Axel Broström i buskagen på Särö. Det var i början av 1920-talet. Dessutom var min far (och följaktligen också jag) i rakt nedstigande led en ättling till Onsalas stolthet, kaparen Lars Gatenhielm, känd som Lasse i Gatan.

Under min första tid i Göteborg bodde jag i journalisten Karl Beijboms skafferier. Han hyrde en patriciervåning i stilren jugend på Smålandsgatan mitt emot gamla Ullevi. Skafferieriet var precis så stort att det rymde en säng. Jag fick krypa in på sängen, när jag skulle gå och lägga mig. Över fotändan satt ett litet fönster som hindrade mig från att drabbas av cellskräck. Karl Beijbom var ett mycket illustrativt exempel på vad som händer en person som lämnar huvudstaden och flyttar till Göteborg. På 1970-talet var Karl underbarnet i svensk press och fick stora journalistpriset för sin förnyelse av tidningen Arbetaren. Sedan tog han jobb som kulturredaktör på GöteborgsPosten och försvann spårlöst från Stockholms horisont. På den årliga bokmässan i Göteborg gjorde Stockholms nedresta kulturarbetare stora ögon inför åsynen av den livs levande och högst vitale Karl Beijbom. Han tycktes närvarande överallt och hade dessutom open house i sitt hem.

- Jag fattar ingenting. Han ser ju ut att må riktigt bra, sa en Mälardalsbaserad kulturkoryfé förvånad om Kalle, som om det faktum, att någon frivilligt flyttat från 08-området var ett tecken på mental instabilitet och fysisk ohälsa.

Oroväckande många mässbesökare från Stockholm delade åsikten att Kalle drabbats av medicinska problem. Det sades att han flyttat till Göteborg, för att vara nära Sahlgrenska Sjukhuset, där han inväntade ett nytt hjärta. På grund av att han tillhörde en ovanlig blodgrupp, så hade den förestående transplantationen dock skjutits upp år efter år. Detta var naturligtvis rena fantasin. Karl var kärnfrisk.

Karl är en av de mest begåvade och mångsidiga människor jag träffat i mitt yrkesliv. När jag bodde hos honom i mitten av 1990-talet gjorde han en kortlivad men framgångsrik karriär inom näringslivet. Den västsvenska omvärlden såg en mycket distingerad Karl Beijbom, skrudad i en enkel, dock välsittande kritstrecksränding kostym och med en blank dokumentportfölj ila till möten och konferenser på Avenyn.

Samtidigt följde han kultur- och samhällsdebatten genom "nautiska" studier. Han låg varje morgon från fem till sju i sitt badkar, ångande av hett vatten och läste kallt analytiska tidskrifter. Badrumsväggarna sprack alltmer av de långvariga fuktattackerna och murbruk rasade in, men det märkte inte den teoretiskt begåvade Karl samtidigt som han lärde sig allt om sprickorna inom EG (sedermera EU).

Karl må ha varit osynlig från Stokholms horisont, men han hade en eget, brokigt bemannat nätverk i Göteborg. Något som märktes, då han blev intresserad av ett jobb på tidningen Z. Under en dag ringde Hagge Geigert, medlemmar ur gamla "Jubel i Busken"-gänget, kulturchefer från olika västsvenska kommunala verksamheter, mångsysslaren Per Ragnar m fl. Alla gav oss rådet att ge Kalle jobbet.

Varför steg inte den genialiske Kalle högre i graderna med sin begåvning, frågar sig kanske läsaren. Förklaringen är hans aningen bohemiska karaktär. Han är inte riktigt driven som ordningsman. På GöteborgsPosten blev det allt svårare att komma i fysisk kontakt med honom.

Skolk från arbetsplatsen ?

Nej, hans dörr till chefsrummet blev bara svårare att öppna då tidningshögar, boktravar och icke återlämnade arkivkuvert låg och höll emot.

Om jag levde under enkla förhållanden på min lediga tid, så hade jag det desto flottare på Göteborgarn's redaktion. Jag flyttade in i ett boaserat chefsrum med glasfönster ut mot redaktionen och möblerat med ett mycket exklusivt skrivbord i ljust ädelträ som man nästan inte tordes lägga fötterna på. Allt i detta rum verkade lika jungfruligt som nyfallen snö, men då jag öppnade garderobsdörren, så upptäckte jag en rad med dyra skjortor och en låda med bandspelare, radioapparater och stänger med studiosmink. Allt hade tillhört TV-mannen Björn Fjelkegård. Han hade suttit här innan mig, men stängts ute och fått besöksförbud på sin arbetsplats av Gert Eklund, efter att ha anklagats för illojalitet. Det gav mig en nyttig påminnelse om hur flyktig populariteten i mediavärlden är och hur lätt vi kan falla i onåd hos nyckfulla makthavare

Gert Eklund och jag hamnade nästan omedelbart på kollisionskurs, när det gällde Göteborgarn 'n. Han ville att vi skulle visa tekniska landvinningar från Västsverige på tidningens omslag. Det kunde vara SAAB:s högtryckstunnel i urberget, det senaste inom kullager från SKF eller en ny motor från Volvos Torslanda-fabrik.

Jag hyllade också gärna de tekniska landvinningarna, men ville ha porträtt av kändisar på omslaget, följda av fylliga artiklar om samma personer inne i tidningen. Det må ha verkat ängsligt och konventionellt, men var också en säker väg till de många läsarna. Göteborg

älskade sina celebriteter. Spårvagnarna bar namn efter dem och i Frölunda Köpcentrum hade gångarna döpts efter Hagge Geigert, Laila Westersund, Stefan Ljungquist och andra rikskända västsvenskar.

Jag höll på min linje och den gav resultat. Redan efter ett par månader nådde vi, enligt en undersökning, fler läsare än Göteborgspostens stadsbilaga Aveny. Redaktionen var liten, fyra personer stark, men vi knöt ett gäng färgsprakande skribenter till oss. Gamle höjdhopparen Patrik Sjöberg skrev en egen kolumn om nöjeslivet i staden och han tog inget betalt för det. Patrik imponerade på mig med sin integritet och raka hållning.

Stadskännaren Bengt A Öhnander skrev om det gamla Göteborg, det som också alltid omnämns som det "goa". Dessutom hade vi den orginella, men ettriga tyckaren Agnetha Bogestad som utgjöt sig över nymodigheter i stadsbilden. Kom det nya bänkar på Drottningtorget, så nog upptäckte hon en lömskt placerad tvärslå som pensionärer kunde snava på. Byggdes en refug vid ett övergångsställe, så påtalade Agneta den fara detta innebar för synskadade. Hon var en sentida släkting till revykungen Kar de Mummas rikskverulant, Fibban Karlsson, men samtidigt representerade hon en viktig opinion i staden. Därför fick hon en egen spalt i tidningen. På vinjettbilden stod hon i sin hatt och hötte med ett paraply, men egentligen var hon en attraktiv kvinna med känsla för stil. Hon var heller inte riktigt förtjust i att framställas som argsint tant. Hennes ilska och rättspatos var dock äkta vara. På julfesten kom hon ihop sig med Bengt A Öhnander redan vid första tuggan på skarpsillen.

- Hon är väldigt söt, men hemskt ilsken, viskade Bengt med bävan i basen och jag kunde bara hålla med. Det viktigaste var dock att hon med sitt engagemang var populär bland läsarna och det fick vi många bevis på.

Vid ett tillfälle varnade Agneta för att våta löv i kombination med en gropig, illa underhållen trottoar på en gata nära Stadsbiblioteket var en benbrytande mix.

- Byt sida! manade Agneta stadens fotgängare.

Författarinnan Viveca Lärn tog uppmaningen på allvar och gick på den andra gångbanan på sin väg från lägenheten på Heden till Stadsbiblioteket.

En halvtimme senare var hon på väg tillbaka hem, när hon hajade till. På den farliga delen av trottoaren hade en kvinna i hennes egen ålder ramlat och spändes nu fast, under hjärt-skärande stön av smärta, på en bår av ambulanspersonal. Allt tydde på att hon brutit sin lårbenshals. Det drabbar ju inte bara pensionärer.

- Det kunde lika väl ha varit jag, suckade Viveca.

- Apropå att ligga ner så har Viveca Lärn en märklig hobby. Hon åker runt till olika museer och provliggjer kända personers sängar. I Blenheim Palace i England väntade hon tills vakter, guider och besökare försvunnit och lade sig sedan i Sir Winston Churchills säng i det sovande monotona rummet med järngavlar och blåbärslila blomtapeter. Lugnet var så stort att hon somnade i sängen, väckt en stund senare av att en grupp turister omringat sängen. De betraktade henne nyfiket i tron att hon tillhörde inventarierna. När hon rörde sig uppstod en lättare panik.

Förfärade skrik hördes och i det allmänna tumultet lyckades hon smita ut.

Till våra bragder på Göteborgar'n hörde publiceringen av en originaltext om Göteborg av Fritiof Nilsson Piraten. Piratensällskapet hörde av sig. Gamle Expressen-journalisten och Piratenvännen Björn Vinberg var mycket imponerad. Men i Göteborg får ingen, allra minst en nyanländ stockholmare, förhäva sig. Samma dag som texten publicerades träffade jag den skäggige redaktören från Arbetets Västsvenska edition på puben Victoria i Vasastan.

- Såg ni vår originaltext av Piraten, sa jag ivrigt och inte så lite stolt.

-Äsch, den där gamla drapan, svarade han och pöste av triumf i sin proletära murarskjorta. Den sålde Piraten in gång på gång till olika tidningar i stan, när kassan tröt och det gjorde den inte så sällan.

Den tjocke mannen tryckte sin tumme mot min navel och skrockade belåtet.

- Jo du Frank, så var det med det scoopet. Snopet!

Jag tvivlar på hans uppgifter. Visst sålde Piraten in texter, för att bekosta sina besök på porrklubben Waterloo i Köpenhamn och krogstättningarna i Göteborg, men knappast med vår text. Varför hade den inte i sådana fall funnits i sällskapetets arkiv redan.

I början av min vistelse i Göteborg stötte jag ofta på primadonnan Git Gay i foayen till hotell Park Aveny.

- Väldigt vad du är synlig i stan, sa jag. Har du något nytt projekt på gång?

- Nej och du får inte skriva i tidningen att jag är här, svarade hon. Jag är inkognito.

- Det är väl inte möjligt för dig, sa jag.

- Jodå, om du bara kniper ihop och inte basunerar ut min närvaro, suckade hon med sin mycket elegant polerade ädelskånska dialekt.

- Det visade sig att Git var på flykt från en gammal vän i Malmö. En societetsfru som plötsligt blivit mycket besynnerlig.

- Förr i världen var hon den mest anslående på alla tillställningar och premiärer, berättade Git. Nu är hon bara patetisk.

- Den fina frun hade ändrat stil totalt, när maken dog. Hon levde numera med traktorföraren på det slott hon en gång bott på och hon hade börjat klä sig i träningsoverall. De båda, frun och traktorföraren, reste runt i hans volvo med en husvagn på släp.

- I påskas kom dom ner till Cannes för att vara med på min hattifnatt-fest, berättade Git. Sedan blev jag inte av med dem. De bodde i husvagnen på gatan utanför mitt hem på Rue du Antibe, så jag kunde inte skylla på att jag behövde mitt gästrum för nya besökare.

- Traktorföraren var otroligt skicklig på att backa och fickparkera med husvagnen och efter ett tag ställde de sig i närheten av fasionabla Hotell Carlton. Societetsfrun kom till ett cocktailparty i hotellets stora festvåning i sin träningsoverall. Traktorföraren bar en lantmanna-keps. Där träffade hon sin gamla vän, vapenhandlaren Adnan Khashoggi och bjöd in honom till sitt "beduintält" på en drink.

- Den smidige affärsmannen var idel leenden, även om han efteråt frågade Git hur det kom sig att en medlem i Europas jet set-kretsar som umgåtts med Gunter Sachs och Gloria von Thurn und Taxis numera kamperade i en husvagn som en högst ordinär budgetturist.

- Sedan har hon förföljt mig i sin hemska träningsoverall och husvagn, suckade Git. Är jag i Malmö, så dyker hon upp, är jag i Perstorp, så är det samma visa. Häromdagen satt hon på en campingstol utanför husvagnen och vinkade, när jag kom ut genom porten. Det enda stället jag slipper henne är här i Göteborg.

- Men inte har du väl något emot människor med enkla vanor som njuter av ett sunt husvagnsliv, invände jag. Din publik i TV-showerna från Liseberg härom året bestod ju mest av semestrande barnfamiljer.

- Nej, verkligen inte, jag gör honnör för det arbetande folket, men hon har blivit så trist. Tjatar hela tiden om hur svårt det är att komma fram till Bingolotto på mobiltelefonen, när man har rätt slutsiffra på lottsedeln och om hur lite tid för dansmusik det är i programmet.

Vi skrev inte en rad om Git Gays hemliga vistelser på hotell Park Aveny och nu är både hon och den efterhängsna väninnan i sin "husvagns-haute couture" borta. Git var alltid lite motvals. I vanliga fall brukar kvinnor klaga, när deras väninnor blir allför fina, inte när de får enklare vanor och börjar gå omkring i träningsoverall.

Till skillnad från andra gamla blev Git heller inte ensam på ålderns höst. I Malmö tävlade stans två ledande festprofiler, Lasse Hector och studiomannen Gert Thornberg om hennes gunst och gjorde allt för att hon skulle trivas. Trots en tilltagande glömskhet och desorientering i rummet, så var hon med i svängen in i det sista. Hon som brukade bemöta mig med ett spydigt, men ändå varmt leende, satt på slutet inklämd i sina vänners sällskap på fester och jippon och tittade storögt på aktiviteterna som en nyvaken baby i famnen på sin mamma.

Gert Eklund var förmodligen den mest motsägelsefulla och sammansatta TV-mogul vi haft i Sverige. Han var otroligt lokalpatriotisk, men hyste samtidigt svindlande, globala planer för sitt media-imperium. Av hans många högtflygande visioner var världs-bingolotton, administrerad via stiftelsen "The New World Foundation" den verkliga kungsörnen. En viss andäktighet rådde i mediahuset i Gamlestaden, då han kallade tidningarna och nyhetskanalerna till en stor presskonferens i byggnadens finaste hörsal uppe på direktionsvåningen. Framme på det upplysta podiet satt Gert och avsuttne USA-ambassadören Wilhelm Wachtmeister. FN:s gamle generalsekreterare Javier Perez de Quellar fanns också med i stiftelsen, även om han inte infunnit sig till det prominenta pressmötet.

- Vi går nu vidare med bingolotto utanför Sveriges gränser, förkunnade Gert, när alla intagit sina platser.
- Idén var att tävlingen skulle spridas från land till land och vid millennieskiftet skulle folk över hela världen sitta med brickor och duttpenor och spela Bingolotto. Överskottet skulle inte tillfalla idrottsrörelsen, utan användas i FN:s regi för att utplåna analfabetismen och ge utbildning åt världen unga.
- Det kommer att bli en unik chans för världens ungdom, förkunnade Gert högtidligt.
- Wilhelm Wachtmeister med sitt internationella kontaktnät skulle vara dörröppnare och ansiktet utåt.
- Jag är både stolt och lycklig över att min vän Gert vill ha min medverkan i detta epokgörande globala projekt, förklarade han.
- Den 70-årige toppdiplomaten i sin svartfärgade grästove-frisyr hade ett sätt att uttala namnet Gert med tyskt G och skorrande r som gav det en ädel, internationell klang. Detta blev lite för mycket för Göteborgs reportrar, som aldrig tillhört Eklunds fanclub. De tittade alltmer klenroget på den dynamiska duon på podiet. Var det egentligen Gert och Wilhelm som satt där bakom podiet på estraden, eller var det rentav ormen Kaa från Djugelboken på rymmen med en av läktarkuferna från Muppet Show ?
- Vad vet ambassadören egentligen om bingolotto, undrade någon.
- Jag har inte spelat själv, men jag iakttog fenomenet på 1950-talet i USA, svarade Wachtmeister. Det var populärt med bingo bland landets hemmafruar.
- Frågorna tystnade efter detta svar.

- En tid senare fick Wilhelm chansen att stifta en mer handgriplig bekantskap med spelet. Kameran zoomade in honom när han satt i publiken under en sändning av Bingolotto från studion i Gamlestaden och duttade med spritpennan.

- -Titta, där är ju ambassadör Wilhelm Wachtmeister, muttrade Loket påpassligt. Han spelar också bingolotto. Det är verkligen ett spel för alla slags människor.

En släkting till Wilhelm Wachtmeister, grevinnan Karna Wachtmeister, följde Wilhelms exempel och började spela Bingolotto, hon också. Jag gjorde ett reportage för Bingolottos speltidning om henne. Hon satt i en gustaviansk karmstol i sitt sällskapsrum nära Karlaplan i Stockholm med en bingobricka i handen och ett glas sherry inom bekvämt räckhåll. Det var en imponerande dam av den sort som brukar benämnas "fullriggare". Jag har alltid varit svag för denna typ av kvinnor. Hennes snygga ben, stilfullt korslagda, ådrog sig min odelade uppmärksamhet. Till hennes förvåning ställde jag mig på knä framför henne och tog mina porträttbilder snett nedifrån. Det blev mitt livs mest vinklade reportage. Jag kan bara skylla på att jag blev lite omtöcknad av en respektfull åtrå. Ett fenomen som förbryllat många tittare genom åren är bingolotto-vinnarnas glädjelösa ansikten. Folk som just kammat hem fem miljoner på lyckohjulet står ofta och ser ut som om de fått ett chockbesked på ett provsvar från sjukvården. Förklaringen är att de är ovana vid att uppträda i TV. Osäkerheten inför TV-kameran är helt enkelt större än glädjen över att ha blivit miljonär.

De lyckliga spelare som skulle snurra igång lyckohjulet med chans till många miljoner i vinst i programmets final inkvarterades på dåvarande Hotell Sheraton vid Drottningtorget. Detta visste en äldre svensk artist som ansåg sig orättvist bortglömd. Han satt under flera lördagar och lurpassade i hotellets stora vinterträdgård iförd en ljusblå smokingkavaj från glansdagarna. Ofta blev han igenkänd och kunde slå sig i samspråk med flera av de blivande vinnarna. Han frågade om de var nervösa inför sitt framträdande och erbjöd sig att hålla dem sällskap framför bromsknappen i studion.

Baktanken var att han själv skulle hamna i rampljuset, kanske få sjunga en trudelutt under den spontana dansen som avslutade programmet, då Loket bjöd upp vinnaren till det gästande dansbandets toner.

Till artistens stora besvikelse avböjde alla vänligt hans förslag. Vid ett tillfälle erbjöd han mig 10 000 kronor i handen, om jag kunde övertala Loket att han skulle få sjunga sin gamla hit från 1950-talet. Man kan säga att han var Bingolottos största förlorare, men ändå alltid med glädjesträndande garnityr och ögon som kisande av skratt.

Bingolotto har beskrivits som en chans för obemedlade att bli rika, men det kan också vara en tragedi. Jag minns den gamle sjukhusbäraren som aldrig vunnit ett öre under sitt liv som tipsare och lottköpare, men nu fått in en riktig stänkare. Han hade kallats till Göteborg för att dra i lyckohjulet, där vinster upp till 10 miljoner hägrade. Resultatet blev ingenting. Lyckohjulets gummitunga låg visserligen och fladdrade på 8 miljoner, men slutade sin färd mellan spikarna på en fuling.

-

Vad hände med det stolta projektet världsbingolotto? Millennieskiftet passerade utan att planeten Tellus medborgare satt och duttade passionerat med bingolottos brickor, men visst var tanken god. Lotterivinnare har ofta svårt att göra något lönsamt av sina pengar. Gert var den största vinnaren på bingolotto och han liknade i så motto andra vinnare.

Gert hade också en dröm om att inleda ett samarbete med Jan Stenbeck. Han satt en hel sommar och hoppades på ett telefonsamtal från Jan som aldrig kom.

I samma veva mötte jag Jan på en krog i hans hus i Gamla Stan. Vi började prata och jag undrade varför han inte tog kontakt med Gert.

- Jag förväntar mig, att han ska ringa själv, svarade Jan. Det är väl ingen konst för honom att få tag på mitt telefonnummer. Prestigen tycktes hindra dem båda två, men jag tror inte att de skulle ha gått särskilt bra ihop. Gert var en alltför uttalad anti-sosse och ansåg att socialdemokratin förstört Sverige. Jan Stenbeck å sin sida odlade kontakter inom rörelsen. Han skyllde inte allt elände på sossarna, utan ansåg att kompisandan och ryggkliandet i näringslivet var Sveriges stora problem. Det gynnade de mest inskränkta i makteliten.

Alla Gert Eklunds projekt var inte lika nobla som utrotandet av analfabetismen genom bingolotto. En del låg mer på det vågräta planet. I mitten av 1990-talet skulle en porrkanal skumpa igång under hans sändningsparaply. Ett kick off-party hölls i Gamlestaden. Päröncidern flödade och ostbågarna knastrade i våra munnar, medan vi stod och minglade omgivna av TV-monitorer med pumpande rumpor på skärmarna. Stämningen var riktigt uppsluppen, då pappa Loket dök upp lika oväntat och plötsligt som ett åskmoln på en sommarhimmel. Hans alltid smala ögonspringor, smalnade än mer då han såg vad som visades på TV-skärmarna.

Redan följande måndag lades porr-projektet i malpåse. Loket påstods ha ställt ultimatum. Gert fick välja mellan honom och p-rullarnas aktörer. Vad skulle mamma Rut tycka om att hennes son arbetade med ett företag som var involverad i denna typ av verksamhet? Loket kunde säga ifrån på skarpen, när han ansåg sig ha rätt att vara missnöjd. Han hade en imponerande integritet. Han kunde ju lika gärna börja jobba i den svenska vårdapparaten som i underhållningsindustrin. Hans omtanke om gamla människor var genuin. Om han inte blivit konferencier, så är jag övertygad om att han blivit undersköterska på ett sjukhus och att han funnit sig tillrätta i denna roll.

Men det fanns en tid alldeles i början av framgångs-sagan, då Loket tøjde på gränserna. Bland annat ställde han upp på ett flersidigt bildreportage i tidningen Z, iförd tajta badbyxor och lekades med en badboll.

Hybris ?

Nej, humor. Han hade distans till sig själv och skämtade gärna om sin korpulens. Loket som avklädd badpojke blev dock för mycket för Bingolottos ansvariga. Ville Loket behålla sin roll som trovärdig frontfigur i TV-rutan, så fick han allt snällt behålla byxorna på.

Min son Victor var fem år, när han första gången träffade honom i bingolottostudion efter ett program. Jag hade ofta sagt att farbror Loket tyckte väldigt mycket om barn, inte bara pensionärer. Nu blev jag plötsligt alldeles kallsvettig. Tänk om min son vrängde till orden och sa något som kunde missupp-fattas. Victor gick rakt fram till Loket, så snart strålkastarna släckts och det var fritt fram efter att sändningens slutvinjett tonat ut.

- Hej Loket, är du en sån där tjock och fet sumobrottare, undrade han.

- Ha ha, skrockade Loket, den killen har verkligen huvudet på skaft.

Jag borde ha blivit generad, men jag pustade lättad ut.

Få TV-profiler har haft kallare nerver än Loket. Märkligt nog var han samtidigt väldigt mörkrädd. Han berättade för mig att han slog med knytnäven runt hörnen, när han gick i trappen i hyreshuset hemma på Danska Vägen i Örgryte. En säkerhetsåtgärd om någon rånare skulle stå och lurpassa på honom.

Bonusinformatiön: Loket är den vid sidan om Östermalms-ladyn och kändiskonstnärinnan Mariana Falkman mest mörkrädda person jag träffat. Mariana bor i en 12-rummare på Strandvägen i Stockholm och låste dörrarna mellan rummen nattetid, för att hindra eventuella inbrottstjuvar från att ta sig fram. Numera har hon slutat med denna vana, eftersom matprofilen Carl-Jan Granqvist bor hos henne vid sina Stockholmsbesök. Den mycket snygga Mariana var den person som fick Carl-Jan att även uppskatta kvinnor. Efter en romans dem emellan redan på 1970-talet, färdas han både för segel och ånga, som

fransmännen uttrycker saken. Marianas och Carl-Jans våning är enligt Nationalmuseums experter Stockholms mest välbevarade oscariska miljö med en inredning i fabrikstillverkad nyrokoko och nyrenässans, helt i 1880-talets högborgerliga stil och smak. (det sena 1800-talets borgerskap ville ju ha nyroroko i sina salonger, inte gamla, slitna möbler, gjorda för hand på 1700-talet) Delar av filmklassikern Fanny och Alexander spelades in här.

Loket var också aningen imponerad av att jag under en månad bodde i ett litet gästrum ovanför bingo-lottostudion ute i Gamlestaden. Det var under den tid då Gert Eklund var sjukskriven för en bypass-operation och stämningen i koncernen var lamslagen. På vardagskvällarna tömdes huset på folk och låg sedan övergivet, bortsett från de väktare som med kusligt ekande steg gick sina ronder varje natt.

Det ekade dessvärre tomt även dagtid i Gamlestadens statusbygge. Dramaserier, talkshows och café-program som producerades slog aldrig riktigt igenom. Produktionerna lades ner efter några avsnitt och varje våningsplan förblev en glesbygd. En ung kvinnlig programledare från Nössebo gjorde några försök med det som var tänkt att bli en fräck, feministisk talkshow, kallad Trudi efter henne själv. Fräckheten bestod i att hon la handen på en och annan manlig jeansrumpa, som, liksom av en händelse, passerade henne intervjustol under sändningen. Vi ville hjälpa till med lanceringen av programmet genom att ha henne på omslaget till Göteborgar'n, men hon satte sig otippat på tvären. Tydligt uppfattade hon mig och min medarbetare Jonas Wallmark som alltför påträngande, kanske inte tillräckligt respektfulla. Vi var korrekta mot henne, men vi talade helt enkelt inte samma språk. Snart tömdes också hennes redaktion på folk.

Varför utvecklades inte Gerts imperium till vad det kunde ha blivit? Varför blev mediahuset i Gamlestaden inte en sjudande gryta av hugskott och galna idéer? Förklaringen är att det aldrig uppstod någon skapande miljö kring honom. Han hade visserligen själv många idéer, men jag kände alltför sällan att han uppskattade min entusiasm. Det fanns ett lynnigt och oberäkneligt drag hos honom. Ibland ville han gå vidare och skapa "malmöiten", en gladpatriotisk lokaltidning i Skåne. Ibland var blicken bakom de tjocka glasögonlinserna kall och avvisande. Många var rädda för honom, jag också. Ändå var han rätt ofarlig under våra idé-möten. Vid ett tillfälle havererade hjärnstormandet tämligen omgående. Det var meningen att vi skulle slå ett slag för gamla göteborgska glädjeämnen-

-Vart tog den goda torsken vägen, sa Gert.

- Den med äggsås, stönade Loket och kokt potatis.

Vi insåg att mötet startat försent. Till lunchrummet hade redan medarbetarna börjat strömma. Något stekos kittlade inte näsborrarna. Det tydde på en kokt lunchrätt. Torsk ?

Dessutom omgav han sig med en samling dystra bromsklossar. Direktionsvåningen högst upp i huset var rena begravningsbyrån med sina brädgolv i ädelträ, sakrala glasväggar och en stillhet som tycktes framkalla orgelmusik för ens inre.

Inte heller längre ner i organisationen var det särskilt uppsluppet. Jag var med på några måndagsmöten med bingo-lottogänget under ledning av producenten Sverre Andersson. Om en sur och avvisande attityd hade varit brottslig, då hade han åkt in på livstid. Till hans försvar kan anföras att Lennart Hyland kunde vara likadan under idémötena i Synvillan på 1970-talet.

Däremot kunde surkartan Sverre vara lite skämtsam strax före sändningarna av Bingolotto.

- Vinka inte när kameran zoomar in er, förmanade han publiken. Gör ni det, så åker vi ner på stan och letar upp en ny publik.

Enda resultat av denna varning var att folk i publiken satt och vinkade lite i smyg med vaksamma, oroliga blickar, när de hamnade i bild.

Det västsvenska vinkandet mot TV-kameror var en del av charmen med bingolotto och borde snarare ha uppmuntrats, även om det kunde te sig aningen provinsialt och bortkommet. Publiken på Västkusten har ju fortsatt att vinka, nu från allsångens bänkrader på Liseberg. Vari låg egenvärdet av att vara proffsig och världsvan?

Brainstorms och idémöten

Göteborgs främste kändis är också den i stadens vardagsliv mest närvarande - Ingvar Oldsberg. Ingvar har inte hemligt telefonnummer och han går ytterst sällan på kändismingel, men ses ofta i stans korvköer nattetid. Alla västsvenska nattugglor har någon gång hamnat bakom honom framför luckan. Det kan vara nog så tålamodsprövande, eftersom korvsäljarna har mycket att prata med honom om. Det har hänt att bakomvarande i kön trummat på Ingvars flint med fingrarna.

Det har alltid varit lätt att skriva om Ingvar Oldsberg. Han kan visserligen vara stingslig och petig, om man antyder att han är tankspridd eller fumlig. Men han bjuder gärna på nyheter om flickvänner och fästmöer. Ja, det sägs att han aldrig dementerar en påstådd romans, förmodligen i vetskapen att varje kärleksrykte bidrar till hans image av he-man och kvinnokarl. Under min tid i Göteborg fick jag kännedom om ett försök till en mycket fräck naken-kupp mot Ingvar.

Den pikanta historien uppdagades, då jag stötte ihop med en gammal revyprimadonna på Avenyn. På 1950-talet hade hon varit en omsusad bystrottning ala Diana Dors, men då jag gjorde ett reportage om henne i slutet på 1970-talet var hon redan en åldrande person. 1995 hade hon knappast blivit yngre, även om skönhetsoperationer började bli vanliga och människor blivit svårare att datummärka. Hennes ansikte var misstänkt slätt, uttryckslost och rödflammigt. Det fick henne att påminna om ett äpple av vax.

Primadonnan hade kört ner till Göteborg i sin bil från Stockholm. Hon hade kvar sitt körkort, trots att hon ibland var omtöcknad och stod och sjöng ute på balkongen hemma i sin förortslägenhet. I Göteborg hade hon letat sig fram till Ingvar Oldsbergs adress. Hon hade varit iförd päls men naken under den.

-Min plan var att ringa på Ingvars dörr, berättade hon. När han öppnade skulle jag öppna pälsen.

Detta skulle tända TV-mannens passion. Han skulle inte släppa iväg henne. Det hela hade gått efter ritningarna, ända fram till ytterdörren som hon ringde på. Lyckligtvis var synen bättre än tankeskärpan och hon uppfattade därför att det var en kvinna som öppnade, med all sannolikhet den dåvarande sambon Gunilla Knutsson.

- Primadonnan ursäktade sig med att hon måste ha gått fel. På väg nedför trappen mötte hon Ingvar. Han var på väg upp för trappan iförd morgonrock och tofflor. Synen gjorde henne så paff, att hon inte stannade och hälsade.

- När jag berättade för Ingvar att han observerats i morgonrock utanför sin bostad, talade han om att han besökt sin tandläkare. Denne hade sin mottagning i samma trapphus. Ingvar gick ofta dit i morgonrocken. Nakenkuppen mot Ingvar var avvärd. Bäst av allt var att kuppmaakaren slapp få sina illusioner krossade. Faktum är ju att den å huvudets vägnar glest bevuxne TV-profilen från Mölnlycke är mer svag för aningen yngre än för något äldre damer. Med yngre menas då fullvuxna kvinnor i 45 års åldern.

En nakenkupp som verkligen drabbade Ingvar med full kraft ägde rum under hans tennisturnering för juniorer till den döde brodern Peter Oldsbergs minne på Henån på Orust.

En ung man som uppträdde med ett sångnummer under trivselaftonen, klädde plötsligt av sig på estraden. Mammor höll för ögonen på sina 14-åriga döttrar, folk ropade att det var en familjekväll inte en gayshow. Ingvar själv var försvunnen under den utdragna akten och vad han tyckte om det hela får vi inte veta.

- Efter ett par år lade Gert Eklund ner tidningen Göteborgar'n. Det visade sig omöjligt att få lönsamhet i detta helt annonsfinansierade projekt. Det är ju svårt att hitta annonsörer till en tidning, som vänder sig till en så vid och ospecifik målgrupp. Jag ångrade dock inte mitt mellanspel hos Bingolotto. Behållningen med min vistelse i Västsverige var bekantskapen med Göteborg. På 1990-talet gav sig stadens innevånare ännu tid att stanna upp och lyssna på varandra. Det pratades på spåravnarna, trots att folk inte kände varandra. En vits möttes så gott som alltid av uppmuntrande leenden.

- Dessvärre gällde generositeten med uppmärksamhet och tid även Göteborgarn's annonsförsäljare, de som borde ha slitit vid sina telefoner. Jag minns ett affärsbesök som jag deltog i tillsammans med vår tyngsta kvinnliga spalt-krängare, Susanne. Vi åkte hem till en konstnärinna med atelje i en liten stuga i Majorna. Där dracks det kaffe och pratades tavlor. Konstnärinnan klippte ut bitar av gamla gulnade blommiga tapeter och klistrade in dessa i en decimeter breda och höga genomskinliga plastlådor som det var meningen att man skulle hänga på väggen. Effekten var oväntat dekorativ, men knappast nyskapande eller tankeväckande.

- - Då köper du en annonsplats i tidningen, sa Susanne innan vi tog farväl efter ett par timmars sittning.

- - En annons med rabatten som du utlovade, svarade konstnärinnan med en plötslig isvind av affärsmässighet i den frusna rösten.

- - Hmm, det gör 1800 kronor inklusive moms, svarade Susanne.

Jag minns att jag tänkte, hör jag rätt? Det här blev ju en timförtjänst på 200 kronor per person, sedan vi räknat bort moms. Inte mycket att skjuta salut från Kungälv's fästning för.

- - Är hon inte bara göörge, sa Susanne saligt leende, när vi kommit ut på gatan igen och gick mot bilen.

- - Jo, ljög jag. Jag vågade inte säga emot, trots att jag tyckte att vi ödat vår tid på en förskräcklig och sniken gammal dam.

SVEN BERTIL DEN OFRIVILLIGE ARVSFURSTEN SOM VAR IXERAD VID THORE SKOGMAN

Skådespelaren och sångaren Sven-Bertil Taube framstod under många år som det svenska nöjeslivets egen pojken med halm i skorna och guldbyxor. Varje sommar kom han hem till Stockholm och uppträdde under en vecka på Gröna Lunds stora scen. Resten av året verkade han leva i välmåga i London. Han hade köpt ett eget hus vid Themsen, när priserna var låga, nu var det värt en förmögenhet. Dessutom hade han i Mikaela en mycket förstående och vacker hustru. Ja, allt verkade idylliskt, men även den soligaste sommar har som bekant sina molniga dagar och i rosens bladkorg döljer sig en geting.

Jag fick en närmare kontakt med Sven-Bertil genom Aftonbladets mustaschprydda fotograf, Bosse Schreiber, som var god vän med honom. Vi tillbringade en kväll och halv natt

tillsammans med Sven-Bertil i den lägenhet han disponerade på Finsens Vej i Köpenhamn under sitt gästspel som Greve Danilo i Glada Änkan på showkrogen Lorry.

Sven-Bertil är märkligt nog mer populär i Danmark än han är i Sverige. I vårt sydliga grannland har han sin fanclub, Sven-Bertil-klubben och vart han än kommer, så vill folk bjuda på "en lille" eller en öl. Jag sa en gång till en dansk taxichaufför att han liknade Sven-Bertil Taube. Han blev så smickrad att han bjöd på åkturen.

Under vår kväll tillsammans var Sven-Bertil på gott humör och berättade om sin vänskap med Dramaten-kollegan Georg Rydeberg på 1960-talet. Men vid midnatt ändrades allt. När det älskvärda, eviga leendet suddades ut och ersattes av ett stramt drag kring den taubska munnen, då stod han knappast att känna igen.

- Jag är trött på att vara hela Sveriges pausfågel, klagade Sven-Bertil med en överraskande aggressivitet och slog handflatorna i soffbordet så whiskey-glasen klirrade. Man tar fram mig en gång om året, för att sjunga pappas melodier på Grönan. Resten av tiden sitter jag bortglömd i min bur och väntar.

Sven-Bertil kände sig som hela svenska folkets ägodel. Någon man gjorde lite som man ville med.

- Det värsta jag vet är när ett par gamla damer kommer fram och lägger huvudet på sned och säger: han är allt mer lik sin mamma än sin pappa. Det är som om jag var en baby i en barnvagn, oförmögen att förstå vad som sägs.

I tvåtiden grenslade Sven-Bertil sin käpphäst, en från början lätt, men sedan snabbt växande irritation riktad mot – sångaren och låtskrivaren Thore Skogman. Denna avoghet brukade tydligen dyka upp med en solförmörkelses förutsägbarhet efter några glas starkvara, enligt fotografen Scheriber.

Sven-Bertil hetsade, som sagt, upp sig och blev alltmer arg på den rödhåriga roaren från Hallstahammar. Thore hade en gång i tidernas begynnelse föreslagit Sven-Bertil ett samarbete på scenen. Det hade inte fallit i god jord. Sven-Bertil ansåg att de båda inte riktigt var i samma bransch. Det var naturligtvis en lite dryg och överlägsen attityd som man helst skulle önskat att den annars så vidsynte Sven-Bertil inte visat prov på.

Det som retade Sven-Bertil allra mest var att Thore Skogman bott i villa i Danderyd och haft en stor swimmingpool.

- Den är säkert skön att ha på sommaren, svarade jag, men tanken på poolens svalkande effekt kylde inte ner honom. Han sa något om att huset var fult, poolen likaså. Det lät som vanlig svensk avundsjuka, men varför skulle Sven-Bertil hysa sådana känslor gentemot en man levde så annorlunda än han själv. Om Sven-Bertil velat ha en pool, han också, så hade han utan prut kunnat införskaffa en.

Kanske var de negativa känslorna helt enkelt en kvarleva från den tid, då han satt på Operabaren med kollegor ur Stockholms artist-elit. De hade ofta utgjutit sig över folkliga fenomen som Bertil Boo och Lasse Lönndahl. De som tog publiken från seriösa trubadurer och skolade sångare och till råga på eländet var gravt överbetalda.

Sven-Bertil irritation gentemot Thore Skogman var känd bland kollegorna. Bo Schreiber berättade att en rödhårig teater-kollega till Sven-Bertil ville hämnas på honom. Kollegan ansåg att han stulit en flickvän från honom. Den påstådda stölden skulle ha ägt rum långt innan Sven Bertil träffat Mikaela. Han hade varit flitigt ute i svängen på den tiden.

Den raffinerade hämnden bestod i att psyka Sven- Bertil, när han stod på Gröna Lunds stora scen. För det ändamålet klädde kollegan ut sig till Thore Skogman. Det var ganska enkelt. Han kammade sitt röda hår i lugg och satte ett svart papper mellan framtänderna som om det varit ett mellanrum där. Dessutom lånade han en uppsättning blåa och gula klädesplagg från Sveriges Televisions kostymlager

När Sven-Bertil fick syn på honom, skulle kollegan vinka och ropa: "Hejsan Svempa, sjung Storfiskarvalsens"!

Detta var tänkt att fungera som ett rött skynke. Den svenska sommarens cendréblonde ceremonimästare skulle komma av sig, kanske rentav ramla omkull eller välta ett notställ, men turligt nog fick han aldrig syn på den falske Thore Skogman längst fram i publikhavet. Det kan ha berott på att Sven-Bertil omtalade synproblem med gula fläcken börjat störa seendet redan på den här tiden.

Att klä ut sig till Thore Skogman var inte så komplicerat som det kanske verkar. Thore var en av de mest imiterade artisterna på 1900-talet. När radiomannen Per Erik Nordqvist fyllde 40 år dök flera kollegor hemma i Karlstad upp utklädda till Thore Skogman. De bildade kör och sjöng hyllningslåtar med välkända skogmanska melodier.

Själv uppvaktade jag Thore i hans villa i Karlstad, utklädd till honom själv. Det resulterade i ett minnesvärt bild-reportage i Se & Hör, eftersom jag har många naturliga likheter med Thore. Reportaget orsakade mina söner syrliga kommentarer i skolan, plus ett inte obetydligt psykiskt lidande. Min hustru sökte ta avstånd ifrån mig genom att säga till sina arbetskamrater, att vi inte längre levde tillsammans.

Thore däremot var mycket nöjd och skrev en dikt om hur det kändes att bli klonad. Sven-Bertil Taubes förakt för de folkkära sångarna avtog med tiden.

- Numera kan jag tycka att Bertil Boo är riktigt trivsamt att lyssna på, suckade han för några år sedan. Thore Skogmans namn nämndes inte och jag ville inte fråga Sven Bertil om den försonade attityden också gällde Storfiskarvalsens skapare. Det kunde få tråkiga följder för blodtrycket.

-

- Min kväll med Sven Bertil i Köpenhamn resulterade bland annat i ett mittuppslag i Aftonbladet med fina bilder på honom i frack och en rubrik som talade om Greve Danilios kommande succé på Lorry. I landsortsupplagan, kallad fem kryss, kunde läsarna ta del av detta bildreportage i obeskuret skick, men sedan kom morgongänget till tidningen. På den här tiden löpte motsättningen mellan de flärdvänliga och de progressiva medarbetarna som en demarkationslinje genom centralredaktionen. Den nyanlände nyhetschefen tillhörde sistnämnda grupp. Härtill var han tydligen trött denna vintermorgon och uppfattade inte att mittuppslaget handlade om Sveriges mest folkkära artist. Han såg bara en man i frack på bilderna och rubriken "Greve Danilio". Alltså, en stöddig adelsman som poserade med champagneglas, slängkappa, silvermantlad käpp och hög hatt. Nä, någon måtta fick det vara på fräckheten! Sidan revs omedelbart och ersattes av en grymig bild av en långträdare som samma morgon välts på E4:an.

ÅTERBRUK MED FAROR. JAG MÖRDAR HELENA BERGSTRÖMS PAPPA

Jag brukar säga till mina söner, att jag upplevt det svenska shoppingsamhällets sperma-stadie. Jag var med då Hötorgscity invigdes 12 april 1959 med gamle kungen som bandklippare och tio tusentals tillströmmade nyfikna. Vädret var lynnigt denna historiska dag. Plötsliga snöbyar avlöstes av iskall snålblåst. Jag sökte mig inomhus och i en fiskdamm på Svanströms kontorshandel fick jag en anteckningsbok för poesi med rosa plastpärmar och blev oerhört imponerad över denna givmildhet mot mig, en anonym 10-åring.

Några år senare besökte jag den första Mauritz-butiken, belägen en trappa upp på en av de många terrasserna i Hötorgscity. Det var innan butikerna blivit en kedja under namnet Hennes & Mauritz. Föga anade jag att detta var den trevande inledningen till något som

skulle erövra världen och hade någon uppmanat mig att köpa aktier i företaget, så hade jag, som den genomkloka person jag var, avböjt.

De svarta byxor jag provade var mycket tunna och sladdriga, det var både jag och den unge säljaren överens om. Han avrådde mig från inköp och det skulle ta många år innan säljarna på H&M bar kläder från koncernen, om de ens gör det idag.

Den första Indiska-butiken låg på Regeringsgata mitt emot NK. Jag tror det var kvarteret där p-huset nu ligger. Butiken bestod av ett rum. Sortimentet utgjordes till största delen av tyger till mycket låga priser. Jag skulle vid en resa i Indien år 1969 konstatera att dessa tyger fanns i alla bazarer till en bråkdel av Indiskas pressade pris. På 1970-talet blev Indiska ett återkommande inslag i de svenska köpcentrumens butiksflora över hela landet. Samtidigt ringade 14 H&M-butiker in Hötorgscity.

Det var stora förändringar, men den största förändringen jag upplevt gäller jobbet. När jag började som journalist på 1970-talet skrev vi på stora skrivmaskiner som kallades "tröskverk". Manus lämnades till en redaktör som läste igenom, strök eller ändrade i texten innan den lämnades ut till sätteriet där typograferna gjorde blymatriser av artiklarna. Idag producerar jag allt hemma vid datorn och skickar sedan text och bild via mejl till tidningen. Ofta har jag hittat underlaget till artikeln på nätet eller i något TV-program. Det betyder att jag inte alltid behöver leta nyheter på fältet. Detta kallas för recycling-journalistik och är ett miljövänligt sätt att arbeta. Längre ansågs det inte riktigt fint att arbeta så, men idag börjar det bli vedertaget och förekommer alltmer i kvällspressen.

Sedan mitten av 1990-talet har återvinnings-journalistiken varit en daglig del av mitt arbete och garanterat mig en hyfsad månadsinkomst. Jag jobbar på detta sätt en timme varje morgon. Artiklarna säljs till veckotidningar och kvällspress. Resten av arbetsdagen kan jag sedan ägna åt debattartikler och intervjuer. Faran med återvinnings-journalismen är dock att du lätt kan drabbas av andras fel.

Jag hittade vad jag trodde var en stor nyhet i en intervju med regissören Colin Nutley i TV. Tyvärr hörde jag inte riktigt vad han sa, men eftersom han, efter 25 år i Sverige, ännu envisas med att tala engelska, så fanns en textremsa i rutan. Colin uttryckte sin oro över svensk sjukvård. Helenas far hade drabbats av konsekvenserna av över-beläggningen och legat och dött i en korridor. Uppgiften var upprörande, men det var ett krux. Översättningen var felaktig. Colin sa: "Helenas grandfather", översättaren skrev: "Helenas far".

Detta måste vara en nyhet som gått tidningarna förbi, tänkte jag och skrev att Helena Bergströms pappa, den kända regissören Hans Bergström, legat och dött i en stimmig sjukhuskorridor.

Efter publiceringen i Hänt Extra ringde chefredaktören Bengt Gustafsson upp mig. Han behövde inte säga något, jag hörde på hans andhämtning i luren att något var på tok.

- Du låter arg, sa jag.
- - Ja, nu är jag riktigt förbannad, röt han. Du har tagit livet av regissören Hans Bergström
- - Är han inte död, sa jag.
- - Nej, han ringde nyss och var fullständigt rasande. Det här kommer att bli dyrt för oss.

Bengt Gustafsson var den mest rutinerade och kunnige chefen i svensk veckopress, men han hade varit bortrest när artikeln om Hans Bergström togs in. Annars hade han med stor sannolikhet känt på sig att något var fel och kontrollerat fakta.

I detta läge fanns bara en sak för mig att göra, att omedelbart ringa upp den återuppståndne Hans Bergström, be om ursäkt och låta honom skälla av sig.

- Det är fler än jag som reagerat på vad ni skriver, jag förstår inte vad ni sysslar med på Hänt Extra, sa Hans Bergström.

- Jag kan inte ta ansvar för allt som tidningen skriver, suckade jag. Som frilansare säljer jag mina tjänster till alla som vill ha dom. Jag har inte råd att rata någon uppdragsgivare.
 - Det sista sa jag för att försöka göra honom mer sympatiskt inställd till mig. Hans regisserade både buskis och Shakespeare. Jag fick en känsla av att han på grund av denna mångsidighet skulle kunna ha förståelse för min situation.
 - Om Colin talat svenska så hade det aldrig hänt, sa jag. Nu blev han felöversatt.
 - - Ja det försvårar onekligen situationen att Colin envisas med engelskan, suckade Hans.
 - - Det är tråkigt, det jag gjort, men det kunde ha varit värre, sa jag. Jag kunde faktiskt ha haft ihjäl dig på riktig. Du minns hur det gick för din kollega Alf Sjöberg som blev ihjälkörd av en buss på Djurgården. Sånt händer tyvärr i trafiken.
 - Hans kippade efter andan. Han blev först alldeles tyst, ilsknade väl till ytterligare, men så förstod han att jag inte var ironisk.
 - - Det var bra att vi fick talas vid, sa Hans. Jag fick en bestämd känsla av att han ansträngde sig för att verka lite barsk. Situationen krävde ju en viss kärvhet av honom, men jag märkte att han i grunden var en försonlig natur och att ilskan lagt sig.
 - En tid senare, år 2002, träffades vi på Fredriksdalsteatern i Helsingborg. Det var i samband med presentationen av det årets uppsättning, lustspelet "Hon jazzade en sommar".
 - - Jag kan inte klaga om pjäsen känns stendöd, skämtade jag. Det var ju jag som tog livet av regissören.
 - Hans log hövligt. Jag kunde naturligtvis ha varit lite roligare.
 - Att någon gång dödförklara en levande människa är ett oundvikligt misstag i den stressiga nyhetshanteringen på en tidning. Det händer också att man väcker liv i en död person. Detta ger dock mest upphov till munterhet. Hos omgivningen vill säga, inte hos den som begått det fatala misstaget.
 - En morgon under min tid på Aftonbladet var stämningen ovanligt dämpad, då jag anlände till Vattugtan strax före nio på morgonen. Uppe på vår lilla Folk i Farten-redaktion var tystnaden kompakt och jag förstod inte vad som hänt, inte förrän jag slog upp dagens tidning. Den redan färdigtryckta landsortsupplagan, lite tunnare och kallad fem kryss.
 - "Josefine Baker till Stockholm" löd rubriken över en liten artikel, skriven av en av mina fyra kollegor (av skonsamhet nämner jag inte hennes namn, trots att det gått 25 år sedan blamageguden nedsteg på hennes skrivbord). Josefine ska gästspela på Berns och kanske får vi rent av se henne i sin berömda banankjol, meddelades det i artikeln.
 - Det sistnämnda var ett fånigt och grundlöst antagande. Äldre kvinnor brukar inte uppträda i sexiga minikjolar. Det allra mest anmärkningsvärd med artikeln var dock det faktum att Josefine dött sju år tidigare. Hennes stundande gästspel på Berns i Stockholm skulle i sanning bli en världssensation med eller utan böljande banankjol.
 - Vad hade egentligen hänt? Hur hade uppgiften hamnat i tidningen?
 - Boven i dramat var förmodligen den tidens icke datoriserade textarkiv. Ett stort kuvert med pressklipp om Josefine Baker hade dagen innan tagits ner från arkivet till centralredaktionen. En pressrelease utskickad i samband med ett gästspel av Jazzens Cleopatra hade ramlat ur kuvertet och glömts bort. Eftersom papperet var så väl bevarat och i "mint condition" (kritvitt, icke gulnat) hade någon reporter trott att den var färsk och vidarebefodrat det till nöjesredaktionen. Där hade min arma kollega också trott att det rörde sig om en nyhet. Hon satt nu på sin plats och undvek att möta sina arbetskamraters blickar, det gällde också mina.

- I ett läge som det här måste man säga något, tystnaden hotar att bli outhärdligt plågsam.

- - Var inte generad, sa jag. En kompis till mig skrev förra året att Gustav Wally skulle komma hem och uppträda på Oscars. Han dog redan 1966.

- Så passande, svarade kollegan, då kanske dom kan dansa tillsammans, Gustav och Josefine.

-

- DE LEVER ÄN – DE STORA DIVORNA – I DANSBANDSVÄRLDEN !

- Dramatenskådespelaren Anders de Wahl var för generationer svenskar den stora nordiska scendivan. Journalisten Stig Ahlgren berättar om hur de Wahl ringt honom alldeles hysterisk och förtvivlad efter en artikel i VeckoJournalen. Under en barndomsbild av hans mamma stod "mor vid 12 års ålder". Anders de Wahl fruktade nu att läsarna skulle missuppfatta denna bildtext och tro att den betydde, att hans älskade mamma blivit mor vid 12 års ålder. Efter att ha lugnat ner den åldrade de Wahl under ett nästan fyra timmar långt samtal, pustade chefredaktören Ahlgren ut. Då ringde de Wahl igen. Lika upprörd. Han hade glömt bort samtalet nyss. Det var bara att ta alltihop i repris.

- Divor tillhör inte det förflutna. De dog inte ut med Anders de Wahl, Evert Taube och Zarah Leander. De finns idag även om de är av mer vardaglig slag.

- Ett exempel är Globen-fyllaren, artisten och textförfattaren Robert Broberg. Han brukar med ojämna mellanrum ändra sitt namn. I början av den godstågslånga scenkarriären kallade han sig Skiffel-Robban. Det var innan han i tidernas gryning gästade Hylands Hörna, iförd den för alla manliga gäster obligatoriska mörka kostymen. Sedan blev han bara Robban. Därefter krisade han och blev Zero. Sedan kallade han sig Robert Karl Oskar Broberg. Numera är han bara Robert Broberg. Jag tror det var i den ordningen. Han var mycket noga med att reportrarna skrev om honom med namnet för dagen. Annars blev han lite sårad på ett sätt som gav reportern dåligt samvete.

- Den orginellaste fullblodsdivan är oväntat nog den ständigt cowboyhatt-toppade sångaren Olle Jönsson i Lasse Stefanz Orkester. Här ska sägas att han till skillnad från många andra divor inte sätter sig på någon i sin omgivning. Han är en person med empati och socialt ansvar, bara väldigt känslig och sammansatt. Han har övervunnit sin flygrädsla, men lider av knappfobi, precis som Lunda-divan Sten Broman gjorde. Det betyder att åsynen av knappar ger honom ångest. Mest av allt är han rädd för att blicka ner på osorterade knappar i syskrin.

- Han reagerar också extra starkt på tryckfel som drabbar honom. Som när tidningen Året Runt råkade döpa hans hustru Gunilla till Birgitta i en bildtext. Jag befann mig på en högtidlig prisutdelning i Stockholms Konserthus när mobilen ringde. Det var Olle. Han hade just läst den artikel jag skrivit om honom i Året Runt och konstaterat att hans världsbild börjat knaka i fogarna och hotade att rasa samman. Hustrun hade fått ett nytt namn. Vad skulle folk tro?

- - Detta är skandal, kved Olle i falsett.

- - Men Olle, dom som inte känner er personligen tänker väl inte på namnet, suckade jag. Och dom som känner er förstår ju att det är fel.

- - Nej, dom kommer att tro, att jag skilt mig, lämnat min älskade Gunilla för en Birgitta.

- Det gick inte att övertyga Olle om att hans farhågor var överdrivna, men hur hade namnförväxlingen egentligen uppstått?

- Jo, en tankspridd textredigerare hade några veckor innan redigerat en artikel om Olles sång-kollega, Christer Sjögren. Hans fru heter Birgitta och namnet blev uppenbarligen kvar i redigerarens bakhuvud. Sångarna Christer och Olle fick dela på samma Birgitta.

Att dela på fruar är annars en avancerad hobby som utövas på swingerklubbar världen över. Men detta gäller inte dansbandshustrur. Det må gå syndigt till bland gästerna på våra danskrogar, men på estraden sliras det runt i gamla hjulspår och sjungs om hjärta och smärta. Olles ilska lade sig efter en kväll av klagan. Jag tror att han upptäckte det som många gjort före honom. Den förväntade reaktionen på felaktigheten i artikeln uteblev. Jag är inte säker på att detta odelat glädde dansbandsvärldens diskreta dramakung. Obemärkta misstag kan ju tolkas som ointresse för ens person.

Det har talats mycket om dansbandsänkor. Orkestermed-lemmarnas hårt prövade fruar och sambos som lämnas hemma och ofta blir bedragna av sina populära män. När debatten rasade som mest år 2005 blev jag kontaktad av en mycket folkkär frontfigur i ett av våra största band. Han hade ilsknat till över debattens ensidighet.

- Hemma hos mig är det tvärtom, suckade han. Det är jag som blir bedragen. Min fru har drabbats av en erotisk nytändning vid 44 års ålder, men det är inte mig hon siktar in sig på.

- Sångaren förklarade hur maktlös han var. Hans spelningar var alla noga schemalagda. Hans hustru visste precis var hon hade maken och när han skulle komma hem på morgonen.

- - Jag är helt låst i jobbet, suckade han. Efter spelningen och nedpackningen av anläggningen är jag så trött att jag lägger mig och sover i turnébussen. Det vet min hustru. Hon kan be sin besökare att stanna till morgonen, om jag inte befinner mig i närheten av vår kommun. Då får han packa sig iväg samtidigt som vi packar ihop.

-

EMMA THOMPSON-AFFÄREN

I slutet av 1990-talet utspelade sig det som skulle komma att kallas "Emma Thompson-affären". En kvinnlig svensk artist påstod sig ha tillbringat en eldig kärleksnatt med den Oscars-belönade, engelska skådespelerskan och manusförfattaren Emma Thompson. Det skulle ha skett i samband med att Emma Thompson besökte Stockholm, för att sprida glans över premiären på filmen Vintergästen, som hon medverkade i.

Vittnen till mötet mellan Emma och den blonda, svenska kvinnan beskrev det som passionerat på besatthetens gräns. Emma hade bara ögon för svenskan och släppte henne aldrig med blicken under en stor mingel-mottagning. Situationen blev lite extra invecklad eftersom Emma hade med sig sin mor under hela Stockholms-besöket. Kanske borde det faktum att mamman var ständig stand by fått mig att se lite mer skeptisk på romans-rapporten, men det är lätt att vara efterklok.

Jag skrev en artikel i Se&Hör om kuttret mellan världsstjärnan och den svenska sångfågeln. Emma gillade ju, enligt ett felaktigt rykte utspritt i Sverige, både män och kvinnor. Det hela tedde sig i det perspektivet inte särskilt märkligt.

Nästa steg var att den engelska tabloidtidningen News Of The World hörde av sig och ville göra en intervju med vår svenska stjärna. Jag fick i uppdrag att övertala sångerskan att ställa upp mot en betalning på 270 000 kr. Hon accepterade anbudet efter en kväll av vända och beslutsångest.

Efter publiceringen i den engelska draken uppdagades, att hela historien i allt sitt passionerade pjoller bara var ett påhitt. Men det hade jag haft på känn redan under

sångerskans intervju med engelsmännen. Jag hade suttit med som stöd åt henne och kunde konstatera att hon blivit mer än lovligt svävande och osäker, så fort det kom till hård fakta. Emma Tompsons var sårad och besviken. Hennes advokater hotade med rättsliga åtgärder. Inte i först hand mot tidningen eller mot den svenska falskspelaren, utan mot mig, jag som först rapporterat om saken. Det hänvisades till en okänd EU-lag som kunde göra journalisten bakom en lögnaktig artikel ansvarig, medan ansvarige utgivaren gick skadelös. Jag insåg snabbt att denna lag slog ut alla apotekets laxermedel, när det gällde att lösa upp förstoppningar i magen. Under några dagar tog jag emot telefon-samtal från London sittande på toaletten.

Innan bluffen avslöjades hade Emma Tompson-affären vuxit och som brukligt är vid dylika skandaler, börjat leva sitt eget liv. En affärssinnad kollega till sångerskan dök upp på Se&Hörs redaktion och påstod att den omskrivna kärleksakten ägt rum på hans svarta skinnssoffa. Ett par ljusa fuktfläckar på en plymå påstods bevisa hans påstående. Han ville nu sälja soffan till Se&Hör för 12 000 kronor. En idé som framfördes var att soffan sedan skulle köras runt i Sverige och visas upp mot pengar för nyfikna. Affärsplanen tedde sig naturligtvis ganska chansartad, men hade förmodligen varit fullt gångbar på landsbygden i 1930-talets USA.

Alla absurda påhitt och hugskott tvärdog, då sångerskan erkände att hon ljugit. Historien fortsatte dock att spritta av ryckningar och förvirrat liv som en halshuggen höna. Eftertankens kränka blekhet infann sig inte som den borde ha gjort. Nu påstod sångerskan att hon berättat sin historia med en pistol riktad mot sitt huvud. En av den organiserade brottslighetens mest träffsäkra pistoleros skulle ha suttit i en bil utanför hotellfoajen, där intervjun ägde rum och siktat på hennes blonda skallbas genom glasväggen. Han och hans kumpaner var ute efter det feta honoraret för historien. Några pengar utbetalades dock aldrig. Istället klargjordes från London, att tidningen kunde kräva sångerskan på ett saftigt skadestånd.

Det hedrar engelsmännen, att de inte utsåg mig till syndabock i den tilltrasslade affären. Det hade varit bekvämt att skylla på mig, en konstig svensk, men man tog inte den lättaste utvägen ur historien. Istället idkades självrannsakan. Till min förvåning blev jag också efter Emma Tompson-affären flitigt anlita som en svensk kontakt.

Detta tack vare att journalisten som kom till Sverige och skrev om kärlekshistorien snabbt avancerade i graderna och fick chefpöster på olika tidningar i London. Jag anlita av dessa och efter ett par år var jag efterfrågad av nästan alla engelska tabloider. Snart ändrades min status från svensk rapportör till senior rådgivare. När unga kvinnliga journalister skickades över till Sverige, så ombads jag ta hand om dem och fungera som en plastpappa.

Detta arrangemang fungerade friktionsfritt tills Shirley kom till stan. Shirley var en mycket attraktiv ung kvinna. Men hon skulle helst ses på lite avstånd i ett inte alltför skarpt ljus. Hon var helt enkelt anpassad till sommarmiljön i London, inte till den naturliga svenska skärgårdsvarianten där solbränna, doften av vildblommor och nytvättat hår skänkte fräschör. Shirley bar stilettklackar, toupe (skulle det visa sig) och en ganska tjock sminkning, mer lämpad för West Ends teaterscener än för soliga svenska sommardagar.

Hennes tidning hade lagt ett bud på en inside-story om den svenske Arsenal-spelaren Fedrik Ljungbergs sexliv. En PR-kvinna vid namn Lotta skulle mot kontant vederlag berätta om hans kvalifikationer i sovrummet. Rubriken var redan satt "Han är lika bra i sängen som på plan". Nu hade Lotta tvingats åka iväg från Stockholm några dagar, för att hjälpa sin sjuka mamma på Västkusten.

- - Om inte du funnits Frank, så hade vi tvingats kalla hem Shirley, sa nyhetschefen på Canary Wharf i London. Vi litar på att du tar hand om henne under väntetiden, på så sätt sparar vi in en extra flygbiljett.
- - Jag ska vara som en far åt henne, sa jag
- - Hon kallar dig farfar, svarade chefen.
- - Det låter som om hon söker en ursäkt för att hoppa upp och sätta sig i mitt knä, svarade jag.
- - Försök inga trick, varnade chefen. Hon har en storebror som är kickboxare.
- Shirley bodde på hotell Reisen vid Skeppsbron, men följande dag var hon inte på sitt rum, när jag kom för att hämta henne till en lunch. Just när jag skulle gå, så kom hon in genom svängdörren i ett upphetsat tillstånd. Det visade sig att hon tagit en promenad upp mot Österlånggatan i Gamla Stan. Där hade hon mött en man som hon identifierade som Goldfinger från James Bond-filmen med samma namn.
- - Det kan inte finnas två så snarlika personer, berättade hon med triumf. Jag har sett filmen flera gånger, det är min favorit bland Bond-rullarna.
- Shirley hade tittat på den berömde skådespelaren med sin mest förföriska blick. Den var svår att motstå och han hade omedelbart reagerat.
- - Han kom fram till mig och föreslog att vi skulle dricka ett glas vin tillsammans ikväll, berättade Shirley. Vi ska ses på krogen uppe på gatan.
- Shirley kunde redan se rubriken framför sig: My fling with mr evil. Auric Goldfinger has sticky fingers.
- - Jag ska låta honom lägga in en stöt på mig ikväll, sa hon. Kan vi få tag på en fotograf som tar bilder av oss, när han tafsar på mig?
- - Hans giriga fingrar gav mig panik. Kommer jag att sluta som ett förgyllt lik på en hotellsäng, jag också, spånade Shirley. Uppenbarligen höll hon redan nu på att skriva sin "kiss and tell"-artikel. Egentligen behövde hon inte träffa honom igen. Hon kunde ju förutspå ordagrant hur det skulle gå.

Shirley hade tagit några bilder med sin lilla turistkamera på Goldfinger och lät mig titta på dem. Jag hajade till. Det rådde ingen tvekan om saken. Mannen hon stött ihop med var mediamogulen Jan Stenbeck. Han bodde ju i ett köpmannapalats på Österlånggatan under sina vistelser i Sverige och han promenerade gärna på gatan och tittade i hantverksbodarnas skyltfönster. Jan hade på senare år lagt på hullet och var vid denna tidpunkt väldigt lik skådisen Gert Fröbe. Det var nog fler än Shirley som gjort den iakttagelsen. Att kalla Jan för tjock så han hörde det, var dock inte tillrådligt. Jan var känslig över sin vikt och hade vid ett tillfälle lämnat en fest efter att värdinnan skämtat om hans tyngd och bett honom sitta på hennes stadigaste stol.

- Shirley, sa jag allvarligt, Gert Fröbe var över 50 år gammal, när han spelade mot Sean Connery i Goldfinger. Det var år 1964. Han hade varit 85 år om han levt idag, men han dog redan i slutet av 1980-talet, om jag inte minns fel. Mannen här på bilden lever nu och är i 50-års åldern. Vad drar du för slutsatser av det?
- - Att storyn börjar bli riktigt bra, sa Shirley. Kan du se ingressen: Goldfinger lever! Var hans död bara ett PR-trick? Vår reporter har det sensationella beviset.
- Shirley var envis och hon släppte inte sin alltmer fixa idé, inte förrän chefen i London hotat att kalla hem henne och sätta henne på arkivtjänst.
- Dagen efter gav hon mig ny huvudvärk, då hon försvann på varuhuset NK. Hon ville strosa runt och titta på solhattar och vi bestämde att träffas i stora entrén efter en halvtimme.

- Dessvärre dök hon inte upp som avtalat. Jag sökte ringa henne på mobilen, men fick inget svar. Två timmar gick utan att hon kunde lokaliseras. Sedan ringde hennes chef i London.
- - Vi måste omedelbart efterlysa henne genom polisen, sa han. Hon har nyligen kartlagt en känd brottsling och hotats till livet.
- - Svensk polis har tyvärr inte så mycket gemensamt med Scotland Yard, suckade jag, visst kan vi anmäla försvinnandet, men vi ska inte förvänta oss, att de ska lösa fallet.
- Jag behövde inte kontakta polisen. Shirley satt i foayen på hotellet en timme senare. Hennes huvud såg mindre ut än när vi skildes åt. Hade hattprovningen krympt skallen? Nej, orsaken var att hon givit upp sina ambitioner att vara vacker och tagit av sig sin postish. Hon verkade bekymrad. Morgonen hade varit en mardröm.
- Efter att ha provat hattar hade Shirley gått förbi en helfigurs-spegel och upptäckt, att hon glömt att smörja in ena benet med bruncreme. Det var kritvitt, medan det andra var kastanjebrunt. Denna syn hade fått henne att drabbas av en smärre panik.
- - Jag har aldrig varit på ett varuhus där personalen till 90 procent består av blonda tjejer som alla ser ut som ABBA-Agnetha på 1970-talet, suckade hon.
- Shirley kände sig uttittad och flydde in på toaletten på fjärde våningen. Där blev hon kvar i över två timmar. Batteriet på Shirleys mobilelefon var tomt, eftersom hon inte kunnat ladda det. Laddaren var anpassad till brittiska eluttag. Hon kunde därför inte ringa och meddela sig med omvärlden.
- En offentlig toalett må vara en pålitlig tillflyktsort för jagade personer, men det är ingen fridens boning. Dörrarna slamrade hela tiden omkring henne. Ljuden förstärktes av de kala ytorna. Till slut blev det outhärdligt.
- - Stockholm är den grymmaste stad jag besökt, klagade Shirley. Den får mig att känna mig som en hemmafru i Norwich. En sån där som går och drar en kundvagn på Tesco och har ihopsnörpt mun eftersom lösgommen är på lagning.

Lyckligtvis skulle hon inte behöva vara kvar i Stockholm länge till. Nästa dag kom vi äntligen till skott med vår intervju. Vi beslutade oss för att genomföra den hemma hos Lotta på Södermalm. Först skrevs ett kontrakt om ett honorar på 20 000 pund. En fotograf i kakikläder hade samma dag anlant från England med en skåpbil. Uppdraget att fotografera en fredlig svensk tjej som biktade sig, det var så oproblematiskt att fotografen passat på att suppa sig full. Shirley blev rasande och skällde ut honom.

- Understå dig inte att sitta och stinka öl bredvid mig under intervjun, röt hon. Du får snällt vänta på mig i vår van nere på gatan.

I Sverige skulle det ha varit otänkbart för en reporter att skälla ut en fotograf på det sättet som Shirley gjorde, men tonen är uppenbarligen en annan mellan anställda i det tuffare klass-samhället England.

Exakt hur Lottas relation till fotbollsproffset sett ut framgick inte av hennes berättelse. Hon uttryckte sig vagt och tvetydigt, men det hade inte saknats konflikter.

- Varje relation måste vårdas, sa Lotta. Den lever inte och utvecklas av sig själv. Jag tror på konfliktlösningar genom samtal.

- Skippa snömoset, avbröt henne Shirley. Vi är inget relationsmagasin för karriärkvinnor, vi är en underhållningsblaska för fotbolls-fans. Kalhuvade killar kring 40 med våldstendenser. Shirley var plötsligt helt förändrad. De senaste dagarnas velighet och vanda var som bortblåst. Hon hade gjort det som brukar kallas för en social engelsk U-sväng. Gått från en trevlig privatperson till en yrkesmässig hårding. Denna förvandling hos britter är inte

ovanlig, men den brukar chocka naiva svenskar. Den nyss så trevliga sällskapsmänniskan blir en helt annan person i arbetsrollen.

Jag förstod att hon var det som idrottsvärlden benämner bäst i tävling. Hon hade en förmåga att skärpa sig, även om träningspassen varit skakiga.

- En artikel om Fredrik Ljungberg handlar bara om en sak, slog Shirley fast. Är Calvin Klein-bulan på hans kalsonger en dator-animation, eller är den äkta vara?

- - Vi vill avslöja att han inte är så stor därnere. Inga killar vill läsa om att andra har ett mer grovkalibrigt vapen i byxorna än de själva. Du ska i princip bara säga, att du blev besviken, då han kom till skottläge, om du förstår vad jag menar. Vår uppgift är att glädja läsarna. För det får du 20000 pund.

- Till min stora förvåning vägrade Lotta att nämna något om kärlekslivet.

- - Han kunde vara både hård och mjuk, sa Lotta tankfullt.

- - Mellan benen? undrade Shirley.

- - Nej, när våra samtal krisade.

- - Oh, that's not good enough.

- Det blev ingen artikel och jag tvivlar på att Lotta haft ett förhållande med Halmstads skyttekung. Jag tror de mötts på några fester och fört diskussioner.

- - Detta är vardag för mig, sa Shirley, en massa arbete som mynnar ut i ingenting. Checkboksjournalistiken lockar folk att försöka lura oss. De förstår inte att vi har en avancerad kontrollapparat. Lotta pratade om att hon mött Fredrik i en våning på Strandvägen 32. Kruxet är bara att det inte finns några jämna portnummer på Strandvägen i Stockholm, den jämna nummersidan ligger mot vattnet, förklarade Shirley. Vår researcher kollade upp det under intervjun.

- Shirley visade mig en mikrofon som hon hade fasttejpade mellan bröstet. I örat hade hon en hörsnäcka. Researchern satt i skåpbilen på gatan vid en dator. När han beslagit Lotta med att ljuga tre gånger, så uppmanade han Shirley att bryta intervjun.

- - Hon hade ändå inte fått något betalt, förklarade Shirley när vi var på väg nedför trappen. Vi köper sex, inte relationssnack.

-

- Det märkligaste fenomenet i den engelska tabloidpressen i början av 2000-talet var det kompakta hatet som växte fram gentemot det engelska fotbollslandslaget förbundskapten Sven-Göran Eriksson. Vad var förklaringen till de engelska reportrarnas aggressioner mot honom? Reportrarna och inhyrda detektiver snokade hänsynslöst i hans kärleksaffärer. Kände moralisk indignation över att denne frånskilde man i 60 års åldern hade förhållanden med fler än en kvinna. Man klassificerade honom som en "love-rat". En person som bedrog och ljög för sina partners.

- En sommar hade en tidning en reporter campande i skogen nära Svanen herrgård i Torsby. Han var kamouflerad med lövruskor som en commandosoldat och utrustad med en infraröd nattkikare. Jag fungerade som moraliskt stöd åt honom eftersom han med jämna mellanrum drabbades av existensiella tvivel och ifrågasatte inte bara sin uppgift som text-sniper, utan också en rad brittiska fenomen.

- - Kan du tänka dig, Frank, suckade han. Jag har alltid startat mina dagar med vita bönor. Nu vill jag inte längre, men vågar inte lägga av. Bönorna är på något sätt heliga, som knaperstekt bacon.

- Att ifrågasätta frukosten är för en britt att tvivla på det enda riktigt bestående i världen, men engelska tabloid-reportrar brukar drabbas av liknande andliga åkommor vid längre utlandsvistelser.

- En sak ville han inte avstå ifrån trots att det var omöjligt att skaffa fram det: engelskt puböl av typen ale.

- Det fanns visserligen både värdshus och ölställen på den värmländska turistorten, men av säkerhetsskäl låg reportern lågt. Om han blivit igenkänd av Svennis, Tord Grip eller Hasse Backe, så hade hans spionuppdrag blivit omöjligt att fortsätta med. Nu klarade han sig i flera veckor utan att bli upptäckt, även om resultatet av mödorna på liggunderlag och i tältet inte blev särskilt givande. På ett foto, taget med teleobjektiv, fångades en knubbig, mörk kvinna med solglasögon in. Hon satt på Svennis veranda och solade sig och både jag och reportern antog att det var en väninna till Svennis dotter. Några veckor senare avslöjades hennes identitet. Hon var en bulgarisk cabaretsångerska. Hennes runda ansiktform och släta anletsdrag fick henne att se yngre ut än hennes rätta ålder.

-

- Även på Grand Hotel i Stockholm, Svennis favorithotell, fanns folk som rapporterade till den utländska pressen om Svennis förehavanden. Svennis träffade en kvinna, som var anställd på hotellet. Hon såg till att han trivdes och fick valuta för pengarna i matsalen och ljuv musik uppstod över kökets berömda hors doeuvres. Svennis önskade mer smågott och fortsättning följde. Den unga kvinnan fick sparken sedan hon fastnat på övervaknings-kamerornas filmer, när hon var på väg in och ut ur Svennis hotellrum. Därefter tillbringade hon en tid hemma hos Svennis i Manchester i England. Hon motstod dock alla anbud om att berätta sin story.

I grunden var hatet mot Svennis en fråga om avundsjuka. Man tålde inte att en så vanlig kille med flint, vek haka på flykt ner i skjortöppningen och glasögon kunde tjäna så mycket som han gjorde. Vilken rätt hade han att bosätta sig i eget hus i West End, när reportrarna tvingades bo i Ealing Junction med två timmars restid till Canary Wharf? Den kungliga engelska avundsjukan är en mäktig kraft, betydligt mer utvecklad än den svenska, men gravt underskattad.

Det fanns planer på att para ihop Svennis med Sarah Fergusson. Rykten gick redan på denna tid att Sarah gjorde det mesta för pengar. På något sätt skulle hon luras att själv ta kontakt med Svennis. Kunde hon ge honom råd i konsten att umgås med kungligheter? Bara de två träffades på tu man hand så skulle vad om helst kunna inträffa. Mötet skulle avlyssnas med mikrofoner och om möjligt plåtas med teleobjektiv. En hotellsvit hyrdes, Sarah inviterades dit, liksom Svennis, men det hela sprack på att Sarah samma helg åkte till Lofoten i Norge där hon hade en hjärtevän med en stark fysik, uppbyggd av ishavstorsk och fiskleverolja.

Sverige må vara känt i England för Stieg Larsson och ständigt renässans-aktuella ABBA, men allra mest talas det, märkligt nog, om Café Opera. Iallafall bland Londons luttrade tabloid-journalister. Till Café Opera åker flera fotbollsproffs på sin lediga tid, för att ragga svenska tjejer. Man omnämner krogen som "the meat market". Varför, frågar sig kanske någon, inte jaga kjoltyg på pubarna hemma i England? Där är spelarna ikoner?

Förklaringen kan vara att svenska kvinnor är mindre benägna att sälja sin story till pressen efter en kärleksnatt. Det strider mot vår moraluppfattning. Dessutom vågar man inte lämna ut sig till de aggressiva tidningarna som gör misstaget att pressa på för hårt, när de vill köpa en historia

Det händer att jag blir uppringd och tillfrågad om jag vill ta jouren på caféet samma kväll. Det innebär att spana i lokalen efter fotbollsproffs, dyrt klädda 25-åringar med muskulösa lår och cockneyaccent.

- Visst, svarar jag, jag ska punktmarkera alla ligaspelare och rapportera allt jag ser att de haft för sig imorgon.
- Det är ett löfte jag vet mig kunna hålla. Mitt ointresse för sport gör ju att jag inte känner igen en enda spelare förutom David Beckham. Jag vet följaktligen på förhand att jag inte kommer att ha något att säga.

- KORT INHOPP I POLITIKEN: VAR WESTERBERG-EFFEKTEN BERGÅ-EFFEKTEN?

Folkpartiets Bengt Westerberg var den ärligaste politiker vi sett på många år. Det var bara en sak som kändes lite krampaktigt. Hans leende. I samma ögonblick som denna 40 år gamla, nyblivne partiledare drog på smilbanden liknade han mest av allt en charterturist med kluckande resväska i tullen. Bengt hade dessvärre fått för sig att han måste le varje gång han satt i en TV-studio. Det saboterade hans angelägna budskap. Löftet om eget rum i långvården ekade tomt, om man inte möblerade det med en allvarlig min.

Jag tyckte mycket bra om Bengt Westberg och var ute i vällovligt syfte då jag sa åt honom:

- Le inte så förbannat hela tiden, Bengt. Var lite småtrist och docerande, det klär dig mycket bättre.
- Till min stora glädje slutade Bengt efter vårt samtal att smila. Han pratade istället precis så som jag sagt åt honom att göra. Lite knarrigt, men tydligt och pedagogiskt.
- Över en natt vände opinionen. De siffror som nyss varit nere och fått 4 procent-ribban att vibrera, steg nu snabbt. I valet 1985 fick partiet 12 procent av rösterna och man talade om Westerberg-effekten.
- Bengt visade prov på sin ärlighet, när vi möttes i en sminkstudio efter valet.
- Jag tog fasta på det du sa och följde ditt råd, sa han.
-

Det är mycket möjligt att han nu glömt sina ord. Det har gått 25 år. Men jag minns.

JAG TIPPADE FEL

Ibland frågar jag mig: Har jag fingertoppskänsla för vad som kommer att gå hem? Svaret är nej – inte alltid. Ibland har jag helt fel. I slutet av 1980-talet mötte jag flera gånger artisten Per Gessle på Arlanda vid gaten till flyget till Ängelholm. Han satt närmast den automatiska dörren vid utgången till planen med sin kraftiga galosch-haka, sitt färgade hår och med axelvaddar på 1980-talsmaner

- Det är sorgligt, men han är slut som artist, tänkte jag. Den killen har överlevt sig själv. En gång fick jag syn på Gessle när jag kom till flyget i sällskap med min kollega Mats Ekdahl, som bodde i Laröd utanför Helsingborg.

- Titta där sitter Loser-Pelle, sa jag. En gång gyllene tider, nu svåra tider.

Vi gick fram och satte oss bredvid Per. Jag hade intervjuat honom några gånger och vi var bekanta. Per hade färgat om håret. Från carmen curlig blondin till mörk främling.

- Vart tog guldlockarna vägen, undrade jag skämtsamt, varför detta sotiga risfält.

Per log bara mot mig. Troligen hörde han inte vad jag sa. Inte heller verkade han spetsa öronen, då jag sjöng Gyllene Tiderns gamla hit "Flickorna på TV2,"

- "tänk att få
- sätta på
- flickorna på tv2
- åh åh åh", gnlade jag.

Per tycktes befinna sig i andra tankar och märkte inte mina försök till mjukmobbing. En månad senare gjorde "losern" en storstilad take off. Från inrikesflygets småtrista start-ramp till första plats på USA:s Billboardlista med "The Look". Det skulle bli flera hits på världens alla topplistor som alla vet. Själv fortsatte jag att tampas med de vacuumförpackade baugetterna till pulverkaffet i kabinen mellan Arlanda och Ängelholm.

Jag skäms idag över min forna aversion mot Gessle. Han är ju den näst Tomas Ledin mest mobbade svenska artisten. Och detta av alldeles uppenbara orsaker. Han har lyckats, är rik och spelar inte martyr. Denna art har aldrig riktigt tolererats i vårt samhälle. Jag vill inte vara en del av lagomlandets domarkår som fyller nöjessidorna.

En annan person som jag totalt felbedömde var författarinnan Liza Marklund. Hon kontaktade mig när hon var chef på gratistidningen Metro. Hon var intresserad av samarbete och bad mig besöka henne på redaktionen på Luntmakargatan. Det så oansenliga 1950-tals huset var klassisk mark i den svenska mediahistorien. Det var här Radio Nord spelade in sina program, som sedan sändes från båten Bonjour på internationellt vatten utanför Norrtelje. Senare hade lyckosekten scientologerna sitt högkvarter här. Medlemmar stod på Drottninggatan strax intill och raggade förbipasserande proselyter till sina tester. Nu härskade Liza i de anrika lokalerna från sin blygsamma chefs-holk.

Att samtala med denna resliga blonda kvinna var som att delta i en ping pong match. Hon kastade sig fram och tillbaka på sin sida av skrivbordet. De långa armarna flaxade. Huvudet for runt, så att håret vispade. Den redaktionella miljön var mörk och snål, Liza var ljus och rundhänt. I olika intervjuer hade hon berättat om sin oförmåga att vara lagom och fisjlummen, så som konvensansen i det politiskt korrekta Sverige krävde. Det blev ofta för mycket av allt, röstvolym, tonfall, skratt och gester.

Liza ville gärna anlita mig som reporter, men kunde inte lägga ut något jobb på mig. Jag måste göra en provartikel först, så att hon kunde bedöma kvalitén på det jag gjorde. En form av audition, alltså. Det kändes väldigt konstigt med tanke på att jag jobbat i flera decennier inom pressen och lätt kunde studeras i skriftlig form.

- Jag kan väl se om jag stöter på något trevligt som skulle passa er, sa jag.

Då upphörde ping pong-matchen. Det var som om hon tappat racketen.

- TREVLIGT, skrek Liza och såg ännu mer omtumlad ut.

- Vi ska inte ha någon trevlig artikel i Metro. Trevliga jobb är det värsta jag vet.

Hennes oväntade utbrott fick hela rummet att gunga. Jag kände svindel och skräck. Varför väcks så starka känslor av denna oförargliga konversation, tänkte jag. Vad händer om hon verkligen får anledning till ilska?

Lätt vimmelkantig staplade jag ut på gatan. Hon har inte långt kvar i det krävande arbetslivet, tänkte jag. Det blir nog medicinering och förtidspension för hennes del, om hon nu inte hamnar på någon skyddad verkstad i Samhalls regi och får klistra soppåsar utan tidspress. Bara några månader senare började Lizas succésaga som författare till böckerna om den Mariebergs-baserade murvelhjältinnan Annika Bengtsson.

Bakom varje framgångsrik kvinna står en förvånad man, sägs det. I fallet Liza Marklund är denna man jag, även om vi aldrig lärt känna varandra.

DJURISKA

Man behöver inte vara naturfilmare för att hamna i farliga situationer med djur inblandade. Den lärdomen drog jag under min tid som reporter för Skånetrafikens informationssida i gratistidningen Metros Malmöupplaga. Jag fick nys om en mycket okonventionell och miljövänlig metod att rensa ogräs, som tillämpades i Vellinge kommun. Man hade skaffat sig en hjord av amerikanska bufflar. De gick och betade på naturreservatet vid Falsterbo. Vanliga

gräsklippare hade inte fungerat i den gropiga terrängen, men bufflarna kom åt överallt och hindrade gräset och buskaget från att växa igen.

Bakom projektet stod det riksända kommunalrådet Göran Holm. Han är förmodligen den mest effektiva personen som någonsin funnits i svensk kommunalpolitik. Jag ringde Vellinge kommun och bad om en intervju och fotografering av buffel-projektet och inom en timme stod vi i gräsgravinen bland bufflarna, Göran och jag. Någon form av revirstrid pågick bland träden. Två tjurar stångades så det smällde, men Göran lät sig inte skrämmas. Helt kallt ställde han sig med ryggen mot de pälsklädda kombattanerna. Jag höjde kameran för att ta en bild av honom med buffelhjorden i bakgrunden.

- Titta på mig och le, sa jag.

I samma ögonblick såg jag i ögonvrån att en av de brunstiga tjurarna som nyss stångats också fått syn på Göran. Med sitt skägg, sin mustasch och kraftfulla gestalt uppfattades Vellinges hövding med stor säkerhet som den konkurrerande flockledare han var.

Den fyrbente buffeln fnyste som ett ånglok, sänkte huvudet och satte fart mot oss.

Jag förlamades av skräck för någon bråkdels sekund, sedan tryckte jag av kameran. En blixt brann av i ögonen på tjuren. Den blev bländad, och reagerade med ryggmärgen som den lärt sig att göra under årtusenden av farliga åskväder. Tjuren vek av från sin attackbana och försvann mellan träden.

Göran uppfattade troligen inte hur nära han varit att få uppleva det som fåglarna på näset i närheten gör varje dag. Att sväva genom luften. Kanske mista livet i en oväntad attack under sommarhimlen.

Kungen av Vellinge är inte den enda av Skånes mäktiga och besuttna som hotats av vilda djur. Byggmästaren Percy Nilsson berättade för mig, att han attackerats av ett lejon vid en safari i Afrika. Den rytande besten förföljde den jeep som Percy befann sig i och hans sällskap klarade sig ur det tropiska rafflet med ett nödrop. Percy hade, enligt egen uppgift, skakat så intensivt att hela jeepen vibrerat som en sandsikt.

Även den bortgångna sångfågeln Sonja Stjernquist har stått öga mot öga med naturens vasstandade bestar. Under en kvällspromenad på sina ägor hemma i Hästveda mötte hon ett väldigt vildsvin. Odjuret böjde sin nacke, skrapade med foten och tog sats för att attackera. Sonja fann sig dock snabbt och började sjunga sitt paradnummer från "Lilla Helgonet": "Trumslagarvisan".

- Bom, bom, stötte hon fram med full röststyrka och då tog vildsvinet illa kvickt till flykten.

-

ARBETET

Jag hade burit på en längtan till Skåne sedan tidigt 1970-tal och jag fick chansen att förverkliga denna dröm om livet söder om landsvägen, då Mats Ekdahl tog över tidningen Arbetet. Jag erbjöd honom en Tysta Marie-sida, som jag tyckte att vi skulle kalla Hialöse Holger. Den skulle innehålla lätttsamma notiser och visa en rolig sida av rörelsens politiker. Mats tänkte på idén, förutsatt att jag gjorde den på frilance-basis med en fast budget som inte belastade ekonomin alltför mycket.

Om Hialöse Holger blev en framgång är egentligen omöjligt att säga. Skåningar, särskilt de som läste Arbetet, var ett tystlåtet och av naturen reserverat släkte, även om man bullrade och pratade outhärdligt högt på puben. Tystnaden blev allt tätare på Arbetet under dess sista tid. Centralredaktionen påminde om en olycksplats, där en samling människor arbetade intensivt med ett ordlöst räddningsarbete under ett sammanbitet allvar.

Hialöse Holger kunde berätta att politikern och tidningsmannen Lasse Engqvist fått ett platt paket på posten som han inte vågade hämta ut. Det stod, enligt tulltjänstemannen, "från Iran"

på det. Vid denna tidpunkt var trafiken med brevbomber uppskruvad i hela världen och våra politiker och publicister iakttog stor vaksamhet. Småningom hämtades dock paketet ut och visade sig innehålla två flygbiljetter till New York. I själva verket stod det "från Jan" på paketet. Det var mediamogulen Jan Stenbeck som skickat biljetterna till Lasse Engqvist. Han ville lära känna Engqvist som var intresserad av mediafrågor och särskilt TV3.

En sida som Hjalöse Holger borde ha fått massor med tips, men så blev det aldrig. Vår tipsbrevlåda förblev tom. Skåningar är som sagt, ett släkte som ogillar lösmyntighet och sladder. Av det fåtal skvallerstories som vi fick in, gick dock det mesta vidare till trycket. Men inte allt. Jag hade principen att inte publicera uppgifter om folks vänsterprassel. Därför berättade jag inte om adelsmannen som drevs av en ohejdbar lust, att klä sig i kvinnokläder. Denna lidelse fick utövas på annan ort än i hemkommunen av lätt förståeliga orsaker. Han sa som regel till sin hustru att han skulle på spannmåls-uppköp i Polen och bli borta några dagar, när han i själva verket skulle till den tidlösa tummelplatsen för syndsugna sydsvenskar, Köpenhamns Vesterbro med sina bodegor, källarklubbar och färgflimrande sexshoppar.

Vid ett av dessa amoraliska akutbesök träffade han en av sina anställda från gården på en bar på Vesterbrogade. Den anställde trodde chefen var en prostituerad så kallad ladyboy i seniorklassen och ville ta med honom till ett av de många budgethotellen vid centralstationen.

- Låt oss träffas imorgon kväll, sa chefen, som av förklarliga skäl ville komma undan, men inte verka alltför avvisande. Då kan du få både mig och en väninna.

- Nej, det går inte, då ska jag gå på en swingerklubb vid Lilla Torg i Malmö med min arbetsgivares hustru, svarade ladugårdskarlen stöddigt. Mannen hennes är bortrest på några dagar.

Problemet var att adelsmannen inte kunde avskeda sin anställde på grund av otrohetsaffären. Det hade ofelbart orsakat en konflikt med facket och så hade de graverande omständigheterna kring avskedandet kommit i dagern.

Den förfördelade ädlingen ville istället att historien skulle gå i tryck på Hjalöse Holger-sidan, utan några namns nämnande. Den anställde skulle förstå vem som åsyftades och inse att han var genomskådad och situationen ohållbar.

Historien var dock otryckbar år 1999 och hade varit det även idag. Arbetarrörelsens sydsvenska flaggskepp stävade inte i denna typ av grumligt farvatten. De manliga läsarna bar Wigen-keps på sina huvuden, inte peruker med damhår. Bisexuella böjelser var dem främmande och väckte mest olust i leden.

SABOTAGEPLANERNA MOT BROINVIGNINGEN

Det finns en speciellt storvuxen sorts människor i Skåne. Särskilt ymnigt förekommer arten i städerna vid Öresund. Jag kallar dem för Skåne Sapiens. Kanske är det en näringsriktig kost som fått dessa mestadels manliga varelser att växa långt över medellängd och bli extra omfångsrika över höftpartiet. Kanske har det milda klimatet i Sydsverige påverkat dem. Kända exemplar av Skåne Sapiens är den nu avlidne TV-profilen Lasse Holmquist, reslige TV-producenten Lars Roslund, intervjujätten Göran Skytte, festarrangören Lasse Hector och Hipp Hipp-profilerna Anders Jansson och Johan Wester. Gemensamt för många exemplar av Skåne Sapiens är att de ser som resligast ut, när de sitter ner vid ett krogbord. De har ju

imposanta överkroppar och korta ben likt forna tiders ölutkörare (iallafall som dessa framställts på skämtteckningar).

I samband med Öresundsbrons invigning fick jag besök av en av dessa jättar, dock ingen av de mer kända. Det var en gles-skäggig ung man med en oroande glöd i sina ljusa ögon. Han sade sig tillhöra en skånsk separatistorganisation och meddelade, att festligheterna vid brons öppnande skulle drabbas av överraskningar, för festarrangören otrevliga sådana, men för media rena "mumman", som han uttryckte det.

- Håll kamerorna beredda, det blir läge för bild-extra i tidningen, förtydligade han, utan att vilja gå närmare in på vad som skulle hända.

- Jag var vaksam under invigningsdagen på Lernacken, men ingenting inträffade till min besvikelse (jo, jag inser att det låter hemskt att tala om besvikelse över uteblivna sabotage, men min sensationslystnad var i detta läge större än mitt samhällsansvar).

- Två dagar senare mötte jag den glesskäggige giganten utanför Arbetets lokaler på Bergsgatan. Han hade varit inne på restaurang Bodoni, på denna tid ett 1970-tals tempel för husmanskost. Ja, det enda stället där han fick äta sig riktigt mätt. Nu kunde han berätta vad som varit på gång. Hans redogörelse fick nackhåret att resa sig på mig. Det handlade om en infernalisk sabotageplan av stora mått, som nästan satts i verket.

- Bland mycket annat skulle bankveteranen Hans Cavalli Björkmans varumärke, hans beiga cavalry twills-byxor, burna till blazrar och club jackor, ha solkats ner av paintball-beskjutning, men det vara bara en mindre del av de infama stämplingarna.

- Man hade dessutom planerat att välta bajamajorna på festplatsen med en kedjeeffekt. Genom att tippa omkull den ytterst stående baja majan skulle de andra falla som dominobrickor. För att uppnå maximal skada hade actionsgruppen tänkt hålla laxermedel i de vinbåler som serverades vid partytälten, där högdjuren från hela landet samlades. Man hade valt ut Anitra Steen, nyutnämnd systembolags-VD, för ett uttömmande attentat. Snopet nog för terroristerna så hade självaste rikspolischefen Sten Heckcher dykt upp och klistrat på partikollegan Anitra. Den till banverksbyråkrat förklädde bål-sabotören vågade inte spetsa vinbaljan i högste polischefens närvaro. Stens stålblå hökblick svepte hela tiden över bordet med bålen. Ingenting tycktes undgå honom.

- Inte heller planen att välta baja majorna kunde genomföras, om den nu hade varit möjlig. Orsaken var att allmänheten stod och trängdes utanför ett gunnebo-stängsel invid wc-containrarna. 1000 exemplar av det som brukar kallas gemene man hade samlats för att beskåda de inresta högdjuren inne på vip-området. En sabotör hade inte haft en chans att göra något osedd. Planerna på att förvandla invigningsfesten till ett förödmjukande inferno gick därför om intet.

- Men varför gick man bet på sabotaget mot Cavalli-Björkmans ljusa byxor ?

Jo, för att Cavalli dagen till ära skrudad sig i kostym. Han som en gång i tiden gått på sammanträden iförd club jacket med den stele näringslivs-nestorn Marcus Wallenberg och fått en lite ironisk fråga, om han skulle ut och fiska, han hade blivit klok på gamla dagar och klätt sig korrekt och därigenom omedvetet förhindrat en paintball-attack.

Cavalli må ha varit klok, men hans närminne var inte längre av riktig toppkvalitet. Jag intervjuade honom på hans kontor i Börshuset i Malmö. Han var pensionerad och tid var tydligen inte längre en bristvara för honom. Vi satt och samspråkade i två timmar. Sedan stod vi en lång stund och beundrade den vägg, tapetserad med löpsedlar om honom, som han utan någon falsk blygsamhet satt upp i kontorets stora väntrum. Det fick hans högkvarter att

likna en nöjesarrangörs lokaler. Dagen efter råkade vi stöta samman utanför herrtoaletten på Börshusets restaurang.

- Hej, sa jag
- Vem är ni, svarade Cavalli och spärrade upp sin blå men något dimmiga blick. Det fanns ingen vänlighet i ögonen, bara en avmätt kylighet. Kanske trodde han, att jag var ute i oseriösa ärenden. Vad skulle det i så fall ha varit ?
- Vi möttes igår, svarade jag. Jag intervjuade dig i två timmar.
- Jaså, har vi bara setts en enda gång, svarade Cavalli snabbt. Bara en gång. Då är det inte konstigt om jag glömt bort det.
- Jag fick en bestämd känsla av att han sagt dessa ord flera gånger förut som ett försvar för sin oförmåga att orientera sig i det just förflutna.

ARBETETS NEDLÄGGNING. SISTA NATTEN MED S-GÄNGET.

Tidningen Arbetet gick inte att rädda. Arbetarrörelsen hade inte de monetära musklerna som behövdes, för att betala skulderna på 100 miljoner som tidningen dragit på sig under åren. Men det erkände man inte. Istället avlöste utspelen med olika räddnings-planer varandra. Gudrun Schyman påstod sig ha en lösning på tidningens svårigheter, men konkretiserade sig aldrig. Storbyggmästaren Percy Nilsson tänkte sig Arbetet som en speltidning. Man skulle dagligen publicera spelresultat. Detta var innan internet fått fäste på allvar och tidningar ännu var den snabbaste vägen för informationen.

Under gravölskvällen syntes ingen av de politiker som talat så eldigt om att rädda tidningen till. Enda närvarande topposse var biträdande finansministern Lars-Erik Lövdén. Det var några år innan hans köp av en bostadsrätt i centrala Stockholm gav upphov till skandalrubriker. Lars-Erik gjorde ett lågmält och sympatiskt intryck, där han satt i en besökssoffa i korridoren utanför centralredaktionen och drack pilsner med några ledarskribenter.

Den mest kända deltagaren i dödsvakan var Jan Malmjö. Han hade varit knuten till tidningen som kolumnist, men dök upp denna augustikväll av känslomässiga skäl. Han hade läst tidningen redan på spårvagnernas tid.

- Mitt gamla Malmö hittade jag alltid hem till, då jag bläddrade i Arbetet, suckade han. Vart ska jag nu vända mig.

Malmjö är den sista av "the big three", teaterns tre giganter från Skåne. De som dominerade nationalscenen i Stockholm under andra halvan av 1900-talet. Jarl Kulle och Ernst Hugo Järegård dog båda vid 70 års ålder strax före millennieskiftet, men den ständigt joggande Jan blev en överlevare.

Han ses ofta på gator och torg i Malmö, där han omhuldas med en extra hetta av alla dem som älskat honom i Cage aux Folles på Stadsteatern och som danskdödaren i TV-serien NP Möller Fastighetsskötare. De enda malmöiter som är lite sura på honom är stans modehandlare. Han passerar ju ofta deras butiker i sina nedkippade joggingskor och skrynkliga byxor.

- Han klär sig som en uteliggare, stönade en butiks innehavare och han kommer aldrig någonsin in och handlar hos oss.

Till en början gick allt lugnt till denna historiska kväll, då Arbetet lades ner efter 60 års existens, men strax före 22.00 fick chefredaktören Mats Ekdahl ett larm från tryckeriet. En artikel om sveket mot Arbetet hade blandats in i sidmixen utan hans godkännande. Mats ilade ner i tryckeriet och gav order om att pressarna skulle stoppas. En skickesediger stillhet uppstod när maskinerna stannade. Den del av upplagan som tryckts med den icke godkända artikeln makulerades.

En ny upplaga utan artikeln trycktes upp under Mats bevakning. Sista numret av tidningen skulle inte få innehålla några bittra anklagelser mot rörelsen. Det hade inte räddat tidningen, bara gynnat borgerliga intressen.

Det kanske sorgligaste i historien om Arbetet dödskamp är det ointresse som den möttes med. Arbetet hade under det sista tuffa året ignorerats av konkurrenter och presskollegor. Sydsvenskans snålhet mot Arbetet under dess sista tid var ett rekord i det som brukar benämnas skånsk knoddighet. Knappt ett erkännande ord till kollegan fanns att läsa hos konkurrenten.

JAG LÅTER MIG FÖRNEDRAS AV UNGA KVINNOR

Mina största förnedringar som journalist upplevde jag, märkligt nog, som medarbetare på Skånetrafikens informationssida i tidningen Metro. Det var enda gången i mitt yrkesliv som jag jobbade för en annonssida, men jag är tacksam över att jag aldrig tvingades dagtinga med mitt samvete och ägna mig åt skönmålning av en kommunal samhälls-service. Skånetrafikens ledning var under alla år mycket mån om att artiklarna som publicerades skulle innehålla kritiska synpunkter och fånga åsikterna hos resenärerna, inte bara ensidigt tuta på med trafikledningens budskap.

Problemet var istället mellancheferna som sattes att styra oss. Det var unga människor, alltid kvinnor, som gått en termin på informationslinjen på Lunds Universitet. Hos somliga av dem hade det resulterat i en föreställning, att de förstod det här med journalistik bättre än gamla murvlar. I och för sig överskattar gamla murvlar ofta sin kompetens och mår bara bra av konstruktiv kritik. Men det finns också situationer där vana och beprövad erfarenhet behövs.

En sådan situation uppstod då jag skrev en artikel om Lunds Domkyrka. Intet ont anande berättade jag att arbetet med kyrkobygget legat nere under den tid digerdöden härjade i Sverige. Detta fick en mycket eldfångd och känslig Skåne-separatistisk opinion att omedelbart reagera. En brevskrivare som titulerade sig ledare för rörelsen SÅMD (Skånes återförening med Danmark) påpekade via mejl, att Lund under digerdöden tillhörde Danmark. Vad hade digerdöden i Sverige då med detta att göra?

Ett typisk uppsvensk perspektiv på historien ansågs blottad i min artikel. Ja, den var ett avsiktligt hån mot den skånska identiteten!

Det sades också i mejlet, att den gamla, annars så godmodige folklivsforskaren Jan Öjvind Swahn blivit så uppbragt, då han tog del av mina skrivelser, att han drabbats av ett slaganfall och vårdades på Lunds Lasarett. Jag har senare förstått att denna uppgift var en ren lögn. Den dessvärre närmast totalt humorfria informatör som chefade på informationssidan vid denna tidpunkt blev mycket uppskrämd av den hätska kritiken av min artikel. Hon ansåg att hennes karriär stod på spel. Separatisterna hade hotat att kontakta hennes chefer och göra dem observanta på, att det pågick oskånsk verksamhet i skånetrafikens administration. Att separatiströrelsens upprördhet i grund och botten var ett utslag av lundensisk spexanda, det insåg jag ganska snart, men hur övertyga min av skräck förlamade mellanchef? Hon fortsatte att ta allt på blodigt allvar. Frågan är om det överuvudtaget existerade någon organisation med namnet SÅMD.

Nu krävdes att jag, den ansvarslösa artikelförfattaren, sonade mina uppsvenska nedlåtenheter mot skåningarna. Det räckte inte med rättelser i tidningen eller ett ändrat sinnelag. Nej, en canossavandring fordrades av mig. Den skulle företagas på knä mellan Lundagård och domkyrkan. De låg på ett avstånd från varandra på cirka 300 meter. En barnlek för ett upprätt gående person, men en plåga för en knägående botgörare.

Informatören tyckte dock att det var bäst att jag efterkom SÅNDS kompromisslösa krav och jag hade inte mycket att sätta emot. Jag ville ju inte gå miste om fortsatta jobb för min bästa uppdragsgivare i Skåne.

Jag fick också veta i ett mejl, att jag hållits under uppsikt en tid av SÅND och att man reagerat över att jag tidigare framfört några mycket graverande uppgifter. Bland annat hade jag skrivit om skådespelaren och cellulid-ikonen Edvard Persson, att han bott på Essingeöarna i Stockholm och inte varit den skånska lokal- och totalpatriot han framstod som i filmerna. Denna uppgift hade inte fallit i bördig mylla hos separatisterna söder om landsvägen. Alla visste ju att Edvard Persson huserat på Vårdshuset Spången i skånska Ljungbyhed under sitt liv som krögare.

Jag förberedde min canossavandring genom att inköpa knäskydd och bandage som jag skulle linda kring knäna. För att gardera mig mot hånfull uppmärksamhet hade min hustru målat en skylt med upplysningen, att jag företog min halvkrypande promenad i protest mot nedskärningarna i vården.

Lyckligtvis bröt ett oväder ut samma kväll som jag skulle hasa mig fram till domkyrkan likt en mexikansk pilgrim. Träd blåste ner över pendeltrafikens spår på flera ställen, administratörerna kallades in till kvällstjänst och fick fullt upp att ta emot samtal från vilsna resenärer. Min humorfria chef blev plötsligt strängt upptagen. Det betydde att jag kunde avstå från den förnedrande botgöringen. Sedan rann allt ut i sanden. Ett halvår senare var hon ersatt av en annan informatör med ett snarlikt namn, en röst som lät exakt likadan i telefonen och med en 10 poängs kurs i kommunikation vid Lunds universitet i bagaget.

Skånska separatister drömmer ofta om ett Skåne återanslutet till Danmark. Dessvärre är denna kärlek inte alltid besvarad av vårt broderfolk på andra sidan Sundet. Det märkte jag tydligt när jag planerade att göra ett reportage om en dansk konduktörs arbetspass på Öresundståget. Jag hade redan tänkt ut ett par vässade rubriker och bestämt mig för "Här går integrationen på räls". Artikeln skulle ju andas framtidstro i den nationella förbrödringens tecken. Den förbrödring som efter alla år äntligen tycktes vara på gång vid Sundet. Så trodde vi i alla fall i början av 2000-talet.

För att inte krångla till det i onödan, så gick jag helt enkelt ombord på tåget mot Malmö vid Köpenhamns huvudbangård och letade upp en brunklädd, dansk konduktör. Jag log vänligt mot honom, men han blängde bara fientligt och avvisande tillbaka, när jag klev fram till honom.

- Hej, sa jag, jag kommer från Skånetrafikens annonssida i Metro.
- - Biljetten, svarade konduktören otåligt och räckte fram sin hand.
- Jag har ingen biljett eftersom jag är på ett jobb för informationsavdelningen, svarade jag fortfarande leende, men inte blev han mindre fientligt inställd av den upplysningen.
- - Försök inte med sådana billiga trick, röt konduktören. Här ska ingen svensk komma och tro att han kan tjuvåka med hjälp av lögnen.
- Blicken som betraktade mig under skärmössan var flinthård, men näsan desto mjukare, knottrig och röd av typen övermogen jordgubbe. Jag gissade att han var bakfull. För det talade att det morotsfärgade skägget var tovtigt och håret oborstat. Dansk bakfylla har i alla tider varit ett grus i intergrationens maskineri. Hur många kallsvettiga och sura servitörer har inte förstört söndagsfrukosten på vårdshuset i Köpenhamn för tillresta svenskar.
- - Jag har ett presskort, sa jag.
- - För att göra reportage ska du ha tillstånd från DSB:s ledning, svarade konduktören. Allt annat betraktas som försök till tjuvåkning.

- - Då får jag väl kliva av igen, suckade jag.
- - Du stannar här, sa konduktören. Är du ensam, eller finns det en fotograf med på tåget också?
- - Nej, jag tar bilderna själv.
- - Så fan du gör, skrek konduktören. Du är ingen riktig journalist. Sådana har fotografer. Jag visste väl att du bluffade.

Konduktörens utbrott uppmärksammades alltmer av de övriga passagerarna. Resenärerna i vår vagn var förmodligen upprörda över vad de såg som en mindre myndighetspersons övertramp. Både danskar och svenskar följde andlöst gruffet.

- Sätt dig för i helvitte, skrek konduktören och knuffade ner mig i en fåtölj. Jag skriver ut en biljett med strafftillägg. Det är bäst att du betalar om du vill slippa böter.
- Wonderful, wonderful Copenhagen, sjöng i samma ögonblick en hes välbekant stämma. Den tillhörde skådespelerskan Laila Westersund, som jag en stund innan fått syn på i tåget. Jag hade bett henne att vara beredd på att jag skulle ta en bild på henne och konduktören för min artikel. Laila, ett proffs ut i nageltrånget, hade gjort sig redo för att vara med. Nu sjöng hon den danska huvudstadens trallvänliga signaturmelodi som protestsång mot det som pågick. Kanske uppfattade konduktören undertonen av ironi. Danskar är lyhörda för ironi, både vänlig sådan och ovänlig.
- Håll käft, skrek han. Håll käft, svenskjävlar !
- Danskjävlar, svarade Laila med Ernst Hugo Järegårds röst och fick hela vagnen att skratta. När konduktören skrivit ut sin biljett, så tryckte han ner den mellan halsen och skjortkragen på mig, sen gick han iväg i gången, utan att invänta betalning. Han kom inte tillbaka. Jag förstod att han fått ge utlopp för sin frustration och kanske rentav skämdes över sitt agerande.

Jag var chockad över konduktörens oförblommerade aggressivitet och hade velat anmäla honom eller i alla fall göra en debattartikel om det som utspelat sig på tåget, men mitt jobb på Skånetrafikens informationssida hindrade mig.

Jag var helt enkelt för feg för att bråka och bli betraktad som besvärlig och kanske förlora mitt jobb. Det var nackdelen med att jobba för ett kommersiellt företag.

- BONUSRUTA: MIN KORTA KARRIÄR MED LÅNGT TELEOBJEKTIV

Min karriär som fotograferande reporter har varit en lyckad satsning, men den mottogs inte väl i alla led. Jag ansågs illojal av flera fotografer jag jobbat med. Det gick inte att förklara för dem, att de bilder jag tog inte skulle ha kommit till, om tidningarna varit tvungna att betala för en professionell plåtare.

Vid ett celeberrättstillfälle var tiden för kort för att jag skulle kunna få fram en fotograf. Det var när en god vän som var chaufför ringde mig och berättade, att han körde den döde beatlen John Lennons änka, Yoko Ono, till Olof Palmes grav på Adolf Fredriks Kyrkogård i centrala Stockholm. De skulle anlända dit inom 20 minuter.

Själv befann jag mig i Stockholms City och kunde omedelbart bege mig till kyrkogården. Som alltid var jag utrustad med en liten kamera för oväntade situationer. Jag skyndade på stegen och anlände precis i tid för att hinna fotografera Yoko med hennes och Johns son Sean. De båda genomförde en liten knäböjande ritual framför Palmes stora gravsten av

granit. Min närvaro besvärade dem inte. Yoko såg på mig med varm blick och en vänlig min.

Bilden såldes sedan till norska Verdens Gang och Expressen, där den blev mittuppslag. Flera brittiska tidningar övervägde också att publicera, men avstod. Jag hamnade tydligen i deras register som paparazzi-fotograf. 15 år senare ombads jag ta bilder av skandalsångerskan Amy Winehouse för News of the World, när hon besökte Bergen i Norge. Jag ingick ett deal med tidningen. De betalad mina kostnader för flyg och hotell. Om jag fick bilder skulle tidningen köpa dessa av mig. Annars fick jag nöja mig med kostnadstäckningen.

För en gångs skull skötte sig Amy exemplariskt under besöket i Bergen. Jag stod inte bara med långt objektiv, utan också med lång näsa.

BONUSRUTA: STORBRÅK MED ULF LUNDELL

Många har frågat mig, hur det egentligen kom sig att jag blev förebilden till den osympatiska Svensson-Persson i Ulf Lundells bok Hjärtata Ljus. ”En man från Aftonbladet” ”inte någon av mina vänner” som Lundell inledningsvis presenterade honom. Sen duggade hänloskorna lite här och var på boksidorna mot denne förhatlige och brackige dubbelsvensson. Jag borde naturligtvis ha blivit upprörd, men sådan distanslös ilska som Lundell visar upp blir mest komisk.

Bakgrunden var ett möte i Key West nedanför Floridas sydspets, en stad som Ernest Hemmingway gjort känd. Där träffade jag Ulf, för att göra ett reportage och som en bieffekt uppstod en ”instant friendship”.

Ja, vi blev så såta vänner att vi beslutade oss för att åka till Kuba och göra en artikelserie i ”Ernest Hemmingways fotspår”. Vi skulle sedan sälja den till Månadsjournalen.

Vänskapen föddes på förmiddagen och varade ända till kvällen. När det subtropiska nattmörkret sänkte sig som en svart sidenridå över staden träffades vi på en mycket populär trädgårdsrestaurang för att prata igenom vårt projekt och äta middag.

Närvarande var också hans dåvarande fru och ett par amerikanska släktingar till henne som bodde i Florida.

Tyvänn infann sig också en annan ständig följeslagare till Ulf och satte krokben för vårt förhållande med stor effektivitet, kompisen med de sluttande axlarna – flaskan.

När jag kom till krogen satt Lundell redan i bambu-baren, aningen vinglig och pratsam. Han beställde hela tiden in nya omgångar whisky.

I Sverige hade bartendern nekat honom servering, men här såg man chansen till storkovan. Det räckte med att Ulf höjde ett finger i luften, för att en ny whiskey skulle åka fram på bardisken. Det stod säkert 14 halvfulla glas framför honom redan.

Knappast en nykterhets-befrämjande omständighet

En stund senare vid matbordet ute i trädgården började Lundell tjuta som en fjällräv. I Sverige hade han uthärdats av övriga gäster så som påstridiga krogfyllon i alla tider stoiskt tolererats.

Men i vapentäta USA innebär en aggressiv person på offentlig plats en fara. Det kan vara upptakten till otrevligheter av mycket allvarligt slag. Tisslande bröt folk hastigt upp runt oss tills den nyss fullsatta krogen var helt tömd.

- Jag skriver bättre än vad du gör, sa Lundell som alltmer började påminna om en storvuxen 5-åring och definitivt tycktes blind för vad som hände runt omkring oss.

- Jag skriver mycket bättre än dig.

- Säkert, svarade jag.

I samma ögonblick avbröts vi av den konfunderade krögaren som kommit fram till oss och oroligt undrade, hur vi burit oss åt för att tömma hans krog på folk. Vi såg ju normala ut med hela och rena kläder och luktade inte illa.

- Han är en stor rockartist i Skandinavien, sa en av fruns släktingar både stolt och urskuldande och nickade mot Ulf. Sådana kan vara lite mer högljudda än andra.
- Spelar det någon roll om man får sin dagskassa saboterad av en celebritet, svarade krögaren ironiskt. Ska jag rentav vara tacksam.
- Auuuåååå, tjöt Lundell, kastade sitt huvud bakåt och tittade upp på månen.
- - Så här blir det alltid när Ulf känner tvånget att vara social och uppföra sig, suckade hans fru, det bli pannkaka av alltihop.
- Pannkaka, ja. Jag var hungrig men i den rådande situationen var det omöjligt att äta. Jag gick ut till hovmästarpulpeten och betalade för mig, innan jag styrde stegen till mitt hotell och den lilla sandwich-kylan i receptionen.
- På vägen tillbaka slog det mig att den soldränkta, lilla sjöstaden totalt ändrade karaktär på natten. Gatube-lysningens glödlampor var så omsvärmade av moskiter att de liknade flimrande bollar av sockervadd och överallt i halvdunklet kring Sloppy Joes Bar stod de berömda Hemmingway-kopiorna, skäggiga brumbjörnar som nu var omgivna av yngre veka män. Key West var ju ett av USA:s bögcenter och detta var året innan AID:s fått de lustsökande i leden att glesna. Hemingwaykopiorna var i själva verket en underavdelning av böggalleriets ”tyska skäggmän”. ”De håller lika gärna ett kraftigt handtag till ett metspö för jättefiskar som ett grovt organ i sina väldiga nävar”, enligt en lokal bögguide. ”Men följ gärna med ut på en fisketur. Vem vet vad som väntar i våra farliga vatten”. Guiden beskrev också den på ön inte ovanliga ”prärievargen”. ”Han är småvuxen med en finmejslad vinthundsprofil och lätt utstående ögon. Påminner understundom om skådespelaren Gene Wilder, men är vildare. Efter några glas wiskey på Sloppy Joes utstöter han tjut som en coyote vid fullmåne. Det är hans brunstmarkör. Sätt fart du bestämda dressör. Han är lite bångstyrig och längtar efter din fasta hand, gissa var!”.
- Jag borde ha visat denna beskrivning för Orminges oförsonlige macho. Det skulle ha fått tyst på hans krogötömmande tjut direkt.
- Jag hörde inte något från middagsmarodören, förrän julens bok kom ut, lagom till bokmässan i Göteborg. Humorfria personer är av någon anledning ofta långsinta och han hade tydligen inte glömt vår pinsamma kväll. Men varför var han egentligen så rasande arg på mig?

-

KONSTIGHETER I KABEL-TV:s KÖLVATTEN

Den digitala teknikrevolutionen med möjligheten att dra igång otaliga nya kommersiella kanaler, skapade en Klondykestämning i hela Europa på 1990-talet. Som journalist blev jag kontaktad av flera engelska TV-kanaler på jakt efter svenskt material. England hade tidigare varit helt insnöat på sina egna celebriteter, men nu hade man tinat upp inför den svårbegripliga omvärlden och utländsk material stod högt på önskelistan. Under en tid var kanalen Eurotrash ledande, när det gällde artistisk lyteskomik. Kanalen hade en stor budget och målsättningen, att visa festliga, men usla sångare från Väst- och Centraleuropa, ty engelsmän må odla en image av att vara sanna gentlemen och humanister, men hemma i TV-

soffan släpper man fram helt andra karaktärs-egenskaper. Man skrattar gärna hjärtlöst åt utlänningar som tar sig vatten över huvudet.

En producent vid namn Tina ringde mig från London. Hon hade fått nys om en Göteborgsprofil som hette Ingvar Oldsberg och som sjöng, som det brukar heta i sammanhanget, hellre än tonsäkert.

Han hade spelat in ett album med världsberömda evergreens kallad "Ingvar Oldsberg at the Palladium". Kunde jag skaffa fram albumet, så att Tina fick höra honom.

- Är Oldsberg hans artistnamn, förresten, undrade Tina, eftersom han sysslar med "oldies".

- Nej han heter så på riktigt, svarade jag.

- Med sin lilla mun och skrattgroparna i päronkinderna verkar han given för oss, förklarade Tina. Tittarna kommer att älska honom.

- Det gör Sverige redan, sa jag. Han är en av våra mest kända tv-profiler.

Jag beställde en platta från Ingvar. Han har under åren varit rundhänt med sin inspelning.

Albumet vidarbefodrades sedan till redaktören Tina i London. Reaktionen på gåvan kom en vecka senare.

- Detta var inte sång, beklagade sig Tina. Det var plågokväden av en hårt prövad man som bär sitt lidande med ett leende. Publiken skulle inte uppfatta humorn i det hela.

- Ingvar är Sveriges ledande TV-profil med ett succéprogram som platsar i Guniess Rekordbok, invände jag. Ingen förknippar honom med lidande eller plågor. Varför skulle engelsmännen göra det?

- Om han tillåts framträda hos oss på Eurotrash, så riskerar han att bli ett internationellt åtlöje och det kan få irreparabla följder för hans fortsatta karriär, suckade Tina, som om hon verkligen brydde sig.

Någon övertalning fanns det inte plats för. Hon var obeveklig. Oldsberg avskrevs av föregivna humanitära skäl.

Jag tror dock att den verkliga anledningen till att Oldsberg nobbades var att det märktes, att han inte tog sig själv riktigt på allvar som sångare. Tina anade att det hela var ett skämt. Att Ingvar i själva verket skrattade åt sig själv och publiken hade roligt, utan någon skadeglädje.

Förutom Ingvar Oldsberg hade Tina genom sina västsvenska spanare hört talas om en otroligt framgångsrik karriär som tagit fart i Göteborg. Det handlade om programledaren som såg ut som din lokale Tesco-handlare med kulmage, mustasch och en trivsselflint. Trots sin all daglighet hade denne korpulente man blivit TV-ikon i långt framskriden medelålder.

- Leif "the look" Ohls, kallas han visst, sa Tina.

- Leif "The Locomotive" Olsson, rättade jag henne.

Det som fascinerade Tina var inte Lokets raketartade uppgång som programledare för Bingolotto, utan det faktum att han, trots sin position som ny landsfader, drömde om en sångkarriär, dock inte på operan, utan som mikrofonflåsare på folkliga danshak.

- Unbelievable, mannen har miljonpublik varje lördagskväll i en nationell TV-kanal, men vill hellre stå och sjunga smäktare på ballrooms, ojade sig Tina.

I England var ballrooms visserligen stora etablissemang med ett ärofullt förflutet från 1800-talet, men numera betraktades de som andra klassens nöjestempel. Det var ställen där fabriksarbeterskor dansade runt med uppklädda brödbud och sparkade med sig sin handväska som stod på golvet, enligt Tina. Musiken var stereotyp och handlade om romantiska äventyr på tropiska stränder.

Tina beskrev Loket artistiska lynne som ett utslag av vad hon kallade ett HC Andersen-syndrom. Med detta åsyftades att HC Andersen, skaparen av sagorna som fört upp honom på samma nivå som Homeros, Dante och Shakespere, hela livet drömde om att bli lyrisk dramatiker vid Köpenhamns Opera. En genre som redan 50 år efter HC Andersens bortgång varit stendöd.

Samtidigt som diskussionen om Lokets medverkan pågick, så förbereddes ett inslag med den på sin tid så omsusade sångaren Don Benecchi för Trash TV. Han skulle presenteras som "The Arctic Latino". Denne sammetsögde schlager-suktare, så i ropet under flera år på 1990-talet, skulle stå i en gondol vid Stadshuset i Stockholm och ta ton. Idén att dela gondolen med Loket kom upp. Loket i gondolierhatt skulle också stå i den venetianska vattenvaggen och sjunga. Kanske kunde de genomföra en körsång.

- Ja, svarade jag. Loket är öppen för det mesta. Frågan är bara om det i slutändan blir något av alltihop.

Inslaget med Don Benecchi blev dock av. Glamourmodellen Victoria Silvstedt kopplades in som programledare och kom till Sverige. Gondolen fraktades upp från Hamburg där den varit dekor på en italiensk restaurang. Kanalen hade, som sagt, monetära muskler.

Så här i efterhand kan man fundera på vad som kunde ha hänt, om Loket medverkat i Trash TV och slagit igenom som smörsångare.

Hade Lasse Kroner kallats in tidigare och tagit över Bingolotto? Eller hade Loket fått ett högre bud och löften att få sjunga sina kramvänliga låtar från spelkoncernens studio i Gamlestaden. Förmodligen hade han fortsatt som förut.

Bonusinformation: Kulten av kändisar blev mer intensiv när de nya kabelkanalerna kom och utbudet av vagt bekanta ansikten ökade lavinartat. TV-regissören Carin och hennes dotter Anna Mannheimer, båda hemmahörande i Göteborg, tävlade om vem som sett flest kändisar under sina besök i Stockholm. Men intresset tog sig också mindre ofysiska uttryck. En sörmländsk societetskvinna samlade på samlag med kändisar. Hon gick helt enkelt från rollen som slottsfru med månatliga middagsbjudningar i byggnadens festflygel till den som guldkantad groupie och omskvallrad i artistkretsar.

På Café Opera hamnade hon vid samma bord som höjdhopparen Patrik Sjöberg och det tog inte lång tid innan hon gjort klart för honom vad hon var ute efter.

- Låt oss gå till mitt hotellrum och lägga oss på sängen en stund, sa hon.
- Nej tack, svarade Patrik, jag sitter så bra här.
- Det behöver inte ta så lång tid, sa kvinnan. Du förstår jag samlar på kändisknull och du tillhör högviltet i denna grupp.
- Dessa ord gjorde den självständige Patrik ännu mer obenägen, något som borde ha framgått av hans överseende leende.
- - Bara 20 minuter, tjatade societetskvinnan sporrad av motståndet. Men ribban revs inte, Patrik blev kvar.

RUBRIKEN OCH TEXTEN

Varje journalist i tidningsvärlden kommer en dag att inse att hans eller hennes största fiende inte är den petiga läsaren med rödpennan i handen. Inte heller den konspiratoriska djurvännan som anar plågade och begravnade hundar bakom varje litet gläfs i spalterna. Nej,

det mest fördärliga inflytandet kommer från din kompis, redigeraren, hon eller han som sätter rubriker till din artikel.

När du en dag summerar vedermödorna i din skrivande livsgärning, så inser du att rubrikmakarna orsakat dig det största lidandet under åren som passerat. Det är ju sällan som dina brödtexter ger upphov till förargelse i sig, men väl med en förstärkande eller direkt lögnaktig rubrik. Båda sorter förekommer lika flitigt.

- Det här gjorde vi väl bra, brukar rubrik-redigeraren ropa till dig, när du stormar in på centralredaktionen men inte hunnit utgjuta din vrede än.
- Bra, stönar du ilsket, du han givit min artiken slagsida, alla är missbelåtna, den omskrivna är förbannad, jag själv också, mina barn törs inte gå till skolan och min hustru har lämnat mig. Och det kallar du en bra rubrik!
- Jamen, håll med om att rubben rör om i grytan, invänder då ofta redigeraren.
- Ibland är rubriken helt felaktig. Som när jag lät TV-veteranen Åke Wilhelmsson sucka ut om en depression som drabbat honom. Han hade varit förtvivlad, men lättat på det inre trycket genom att besöka Frälsningsarméns möten. Dessa påminde honom om hans barndoms religiösa upplevelser i de små templen i Vasastan i Stockholm och blev ett nostalgiskt återseende. Han nämnde detta i en bisats i artikeln. Men för nattchefen och redigeraren, Christer Rehnström, från småländska bibelbältet var det allvar, ja, någonting för löpsedeln:
ÅKE WILHELMSSON. SÅ BLEV
JAG HÄRLIGT FRÄLST
- De svarta krigsrubrikerna skrek ut sitt budskap över hela Sverige dagen efter.
- Åke hade inte blivit frälst, det var ett rent påfund, något som han själv upprört påpekade. Han ville veta min roll i trycksvärtekuppen. Att jag låg bakom det hela tog han för givet. Jag kunde inte övertyga honom om motsatsen. Det tog flera år innan han kunde le mot mig och åt löpsedeln som han hängt upp på sitt tjänsterum.
- Var jag ville hänga upp dig tänker jag inte berätta, sa han leende.

Lotta engberg berättade om sina grannar på landet, att de var värst vad gäller nyfikenhet. Tyvärr när hon en rrubrik antydde att grannarna var det värsta hon upplevt. Det var naturligtvis inte bra. Lotta stämde hänt extra. Rättegång hölls i göteborg. Siewert öholm som gjort intervjuen berättade för mig a han självc reagerat på hennes uttalande men hon pratar mycket. Lotta förlorade och fick betala allers advokatkostnader. Det smärtade mig.

Sigvard avvisas från vip-rummet.

Varför, frågar jag mig ibland, har jag alltid haft en så vällustfylld, ja, närmast pervers svaghet för riktigt saftiga societetsskandaler?

Kanske är det min ungdoms rädsla för att skämma ut mig i de fina salongerna som spökar. Jag kan ännu idag, 50 år efter att de utspelade sig, bli generad över klavertramp jag gjort som 12 åring.

En av de mer kittlande skandalen inträffade på en omsusad Östermalms-ladys 50 års fest, då ett stort bråk utbröt vid honnörsbordet i det väldiga partytältet, som rests på Fågebros country&golf-club.

Bakgrunden var att de två hedersgästerna, en av Sveriges mest omtalade finansmän och hans paranta, utlandsfödda hustru, hade samlat in 20 000 kronor till födelsedagsbarnet bland hennes många vänner.

Så långt var allt naturligtvis i sin ordning, men sedan hade den besuttna befattningshavaren gjort något som förändrat situationen. Han hade på eget initiativ skänkt bort de insamlade medlen till Sjöräddningen och tänkte mellan förrätten och den varma diton överrätta ett fint

tackbrev från den anrika institutionen till födelsedagsbarnet. Detta var bättre än det fickskrammel av simpla småslantar som summan i hans ögon utgjorde.

Alltsammans skulle naturligtvis ske under festliga former. Både mannen och hans paranta hustru hade därför satt på sig varsin kaptensmössa och tränat in en saltstänkt sjömanssång. Allt hade förmodligen också förlöpt enligt de ursprungliga planerna, om det inte varit för en väninna till födelsedagsbarnet.

Flera glas vin hade gjort henne frispråkig och hon kunde inte hindra sig själv från att påpeka, hur idiotiskt hon (och födelsedagsbarnet) tyckte att det var, att skänka pengarna till en institution som ingen av dem brydde sig ett dugg om. Födelsedagsbarnet var ingen seglare. Däremot hade hon gärna seglat in på NK och köpt sig något fint, om hon istället fått ett presentkort.

- Vad är nu detta, kritiserar ni mitt initiativ, röt finansmannen rasande. Ett par minuter senare avtågade han i sällskap med sin hustru. Det var innan krabbsalladen ätits upp och hjortsteken kommit på bordet. Kvar satt födelsedagsbarnet storgråtande. Men vad hjälpte det. Pengarna var bortskänkta. Festen inledd med ett fiasko.

En lika pikant skandal var följetongen om prins Sigvard och den Skånska Fältrittklubben. Flera år i rad blev kungens äldsta släkting handgripligen stoppad, när han sökte komma in i Fältrittklubbens sällskapslokaler ute vid Jägersros galoppfält. Här kan man med fog tala om en upprörande tölpaktighet begången mot en gammal man, värd all respekt. Men samtidigt: en härlig skandalhistoria, en sådan som ger rysningar och gåshud.

Det började samma år som Sigvard gick ut via TT och kungjorde, att han återtagit den prinstitel han förlorat efter att ha gift sig borgerligt på 1930-talet. I fortsättningen önskade han tituleras Prins Sigvard och inte som om han vore en av societetens simpla stapelvaror: greve.

Beslutet skapad splittring i överklassen. På Fältrittklubben värnade man om sina gamla relationer med friherre Niclas Silfversköld och dennes hustru, prinsessan Desiree. Därför bestämde man sig för att stoppa Sigvard från att beträda klubblokaler och därigenom slippa pinsamheter.

När så prinsen dök upp i dörren under galoppderbyt, satte väktaren upp armen i ansiktet på honom.

- Här kommer du inte in, sa han.
- - Jamen, jag är i sällskap med de andra där, invände Sigvard, och nickade åt de i hans sällskap som, intet ont anande, redan passerat in.
- Sigvard gjorde inget nummer av sin börd. Spelade inte indignerad eller intog en överlägsen attityd mot den mopslike väktaren. Han kisade bara lite sorgset.
- Du stannar här, svarade vakten bestämt, som om Sigvard varit ett fyllo i entrén till en SARA-krog och inte kungens nyktre farbror. Han höll kvar sin arm framför Sigvards ansikte. Sigvard böjde sitt huvud bakåt i hövligt dold avsmak. Sommarhettan detta år hade skapat en kattpiss-lik doft av armsvett i det grå nylontyget. Det kunde jag känna som stod bredvid.

Stjärnadvokaten Henning Sjöström, som kom gående i sällskap med Sigvard, tappade monockeln i sin chock när han förstod vad som utspelade sig framför honom i entrén. TV-profilen Lennart Swahn, också han i hirden, bara stirrade. Även prinsessan Desiree blev bestört, då hon förstod hur förnedrad hennes gamle farbror blev där i dörren.

Den blide blåblodingen blev för övrigt med sitt utspel om sin förlorade prinstitel betraktad som fåfäng. Men det var helt fel. Sigvard var i själva verket den mest anspråkslösa och

klarsynta av kungligheterna. Dessutom den mest modernt tänkande. Han var tillåtande gentemot sin hustru, Marianne. Något som missuppfattades på hovet i Stockholm. I kretsen kring kungen ansågs, att Marianne drev på sin make att återkräva de kungliga insignierna, men han var ganska envis själv.

- Ska du inte anmäla vakten, frågade Lennart Swahn som tyckte att Sigvard blivit lite väl brutalt och bryskt behandlad i entrén till Fältrittklubbens lokaler.

- Kommer inte på fråga, brummade Sigvard. Vakten har bara gjort sitt jobb efter bästa förmåga. Jag tycker sämre om fjäsk och krusande.

MICHAEL JACKSONS BABY PÅ BILD ?

Engelsmännen har haft egenheten, att alltid dyka in i min tillvaro lika olägligt som hundar i ett kägelspel, eller älgar i en berså. Det är frilansarens öde att alltid försöka låta glad när det ringer och att ständigt tvingas vara tillgänglig.

En eftermiddag i december, strax efter det att julfridens skymning sänkt sig över landet, satt jag med en kopp kaffe och såg från mitt fönster hur ljusen började tindra i fjärran. Jag var nöjd med dagens resultat, då telefonen ringde. Samtalet kom från London. Det var nyhetschefen på världens största, nyligen nedlagda söndagstidning. Hur var vädret i Stockholm. Oh lovely. Rena julkortet, alltså. Här regnar det och blåser. Det obligatoriska klimatpratet tog som vanligt 45 sekunder. Sen kom allvaret.

- Vi har ett uppdrag åt dig. I Norge.

- Inga problem jag kan åka dit imorgon.

- Det måste göras idag, suckade nyhetschefen, det finns en liten chans att vi är ett världsscoop på spåren, men det kan dessvärre lika gärna vara en bluff.

- Saken var att en ung norrman, som kallade sig Tryggve Wesenfold, hade kontaktat tidningen. Han påstod sig ha bilder på en baby som självaste Michael Jackson skulle vara pappa till.

- Det hela är osannolikt, men när det gäller Michael Jackson, så råder som bekant inga normala lagar, förklarade nyhetschefen. Om det handlat om någon annan celebritet, så hade vi avfärdat alltsammans som fantasier och nonsens, men i det här fallet måste vi gå till botten med historien. Och det snabbt innan våra konkurrenter hinner före.

- Konkurrenterna i Englands tabloidpress kämpar mot varandra med allsköns tjuvtrick. Man tar sig in på varandras hotellrum genom att hämta ut nya nyckelkort i receptionen, punkterar bildäck, sabbar minneskortet i kameror med nålar och såpar trapporna. Den på senare år så uppmärksammade avlyssningen är bara en del av det smutsiga jobbet. Det gällde alltså att undvika att hamna i en konkurrenssituation. Att ligga det osåpade steget före. Därför begav jag mig omedelbart till Norge.

- Trygge befann sig i en liten stad på kusten nedanför Oslo.

- Jag flög till Gardemoens flygplats, tog tåget från Oslo Central och reste rakt in i mörkret och en tätande vinter. Efter ett par timmar blev jag av i den lilla staden. Träkåarna från förra sekelskiftet kantade de slingrande gatorna. Lövsågs-snyderierna hade vita mössor av snö och adventsstjärnor lyste med svagt sken bakom transparanta trådgardiner.

- Jag följde Tryggves vägbeskrivning och gick uppför en backe med knarrande snö. Ganska snart stod jag framför Stadshotellet. Om det rädde helgstiltje så här två dagar före jul i staden, så var det tio resor värre här. Byggnaden påminde om Törnrosas slott.

- Snarkningar hördes från receptionen, där receptinisten satt med fötterna på disken och sov och i en skinnfåtölj i foajen satt en ung man, en mycket ung man med

babyhullet kvar i ansiktet och ilsket lysande tonårsfinnar. Han log osäkert mot mig. Hade nog inte räknat med att en reporter skulle göra sig besväret att komma till hans lilla hemstad. Tryggve hade förmodligen bara velat göra en telefon-intervju och sms:a baby-bilden.

- Han var först avvaktande, men efter en stund tinade han upp och började berätta. Det var en otrolig historia. Han hade lärt känna Michael vid ett besök i en autograffhandel på The Strand i London. De var båda intresserade av signerade idolfotos.

- Hemma igen hade Tryggve blivit inbjuden till Michael i Persiska Viken och hämtats i Oslo med en limousin. Färden hade gått genom Sverige till Arlanda, där ett privat-jet väntade. Sedan hade han förts till ett palats i Bahrein som upplåtits av sultanen på öriket åt Michael.

- Stolt hade Michael visat upp sin baby för sin nyvunne vän. Vaggan stod i ett stort rum. Flera kvinnor pysslade med den lille. Det var en pojke. Under några ögonblick hade sedan Tryggve lämnats ensam med babyn och det var då han passade på att ta en bild med sin telefonkamera.

-

- Märkte verkligen ingen något, undrade jag.

- Nej alla var upptagna, Michael gick ut till sitt kontor och tog emot ett samtal från New York. Kvinnorna rotade i en byrå i ett hörn av rummet och grälade om något som hade med babyns blöjor att göra.

- - Men varför bjöd han egentligen in dig till sitt allra heligaste, en så ytlig bekant ?

- Vi är båda frälsta på att spela TV-spel. Och så är det svårt för honom att hitta vänner efter alla skandalerna.

- Allt lät så förbannat bra och logiskt och det var just det som gjorde mig oroad. Tryggve uppvisade tydliga tecken på mytomani.

- Han hade, som sagt, lite för snabba och välfunna svar på alla frågor och svävade aldrig på målet, när han vältaligt lade ut texten. Dessutom fanns det något onåbart hos honom, när han pratade. Det var som om han höll verkligheten ifrån sig med sina berättelser. Han ljög i första hand inför sig själv, inte för mig.

- Att beslå mytomaner med lögn är svårt. Man måste istället ge dem luft under vingarna. Uppmuntra dem att storljugas. När deras historier sedan blir alltför detaljrika och vidlyftiga, så säger det sig självt, att de inte är sanna.

- -Hur var det, frågade jag Tryggve, umgicks du inte också med Beckhams ?

- - Jo, jag var hemma hos dom i helgen i Barcelona, svarade Tryggve. Jag tycker inte att de har inrett sitt hus riktigt smakfullt. Det sa jag till David. Nu vill han hyra in mig som inredningsarkitekt.

Det räckte. Jag behövde inte höra mer, men jag satt kvar en stund med Tryggve och lät honom prata. Jag hade inte hjärta att bara tacka för mig. Hans lögner var inte avsedda att lura mig personligen. Han ljög för att sätta färg på den grå vardagen i den stränga, pliktfyllda staden. Dessutom gick inte mitt tåg förrän om en timme.

- Jag ringer imorgon, sa jag innan jag bröt upp.

- Tryggve nickade tacksamt. Trots sin svada verkade han lättad över att bli av med mig.

- Tillbaka i Stockholm ringde jag norska Se & hHör och frågade om de kände till min unge vän.

- - Jaså har Tryggve givit sig ut på den internationella marknaden, sa redaktören och skrattade. Gratulerar, vems baby har han nu fotograferat med sin mobilkamera?

- Äntligen kunde jag ringa London och avråda från bildköpet med 100 % säkerhet.
- Det blir ingen kioskvältare, sa jag.
- - En stoppad sensation är också en sensation, svarade nyhetschefen utan att ana att en svensk ikon använt hans ord före honom.

BONUSRUTA: På journalisthögskolor får du lära dig att söka fakta, för att kunna beslå lögnare med bluffuppgifter. Det enklaste sättet är dock att ge dem luft under vingarna. Få dem att improvisera

PORTFÖRBJUDEN HOS ANETTE KULLENBERG

Kolumnisten och riks-exentrikern Anette Kullenberg framstår kanske som lite vimsig och okontrollerat spontan, när hon släpps lös i olika åsiktspaneler i TV. Men hon har också en annan, mer infam sida.

Denna del av hennes personlighet drabbade mig under en brainstorm med Aftonbladets journalistiska ledning.

Plats: den S-stämplade kursgården Bommersvik utanför Stockholm.

Anette bodde i närheten och besökte oss. Detta ägde ju rum på den tiden hon ännu skrev i tidningen. Efter att ha diskuterat lay out en timme, var hon tvungen att bryta upp, men samkvämet behövde inte vara slut för det.

- Ni är alla välkomna på middag till mig ikväll, förklarade hon med sin cigarett-skrapiga stämma. Hon såg så änglalikt mild och timid ut, men även mysigheten har som bekant sina gränser och i nästa ögonblick tillade hon med en extra dos av den välkända kullenbergska lönnsirapen på stämbanden.

- Ja alla är välkomna, alla utom Frank.

- Alltså. jag tycker inte illa om Frank, men jag orkar helt enkelt inte med honom. Nej, jag klarar inte av hans person.

Hon log när hon kom med sitt kungörande, som om samtalet handlat om väder och vind och det blev tyst i lokalen, en lätt förvirrad tystnad.

Mobbingdebatten låg ju ännu några år framåt i tiden och hade inte dragits igång än. Idag hade folk protesterat, men då var vi oskuldsfulla mot den här typen av taskigheter.

Själv tog jag det hela med ro. Jag kände varken agg eller fientlighet mot henne. Hon gav mig en "talk- starter". En prima partyanekdot att ta till, när samtalet känns segt och stämningen stel.

Tänk om elaka människor visste vilka skojigheter de förser oss med, när avsikten med deras ord bara är att skada eller såra.

Denna förlorade middag hos Anette Kullenberg har räddat många middagar för mig. Hade jag däremot följt med på middagen, är jag rädd att jag glömt alltihop. Tack Nettan!

Jag gifte mig med en kvinna som åt kaffe, skrudade sig i gamla Sovjetiska militärkläder, men insisterade på att jag skulle bära frack under vårt besök i hennes föräldrahem i Kungur i Uralbergen.

Vanan att äta kaffe kunde tyckas mycket märklig, men hade troligen att göra med hennes föregående liv som bergsklättrare. Många människor, uppvuxna vid foten av Uralmassivet, blev i unga år bergsklättrare. Man kunde ju inte värma vatten hängande i ett rep på lodräta bergssidor. För att pigga till tog hon med burken och inmundigade istället det malda kaffet med en sked, om hon nu hade lyckats få tag på något kaffe vill säga.

Detta fortsatte hon med i Sverige. Dessvärre blev doserna så koncentrerade att hon inte kunde somna på nätterna utan var vaken till 6 på morgonen. För att komma ur sängen tvingades hon äta ännu flera skedar bryggmalet kaffe och så var den onda cirkeln slut. Sedan var det fracken. Jag kunde inte bära den i Moskva eller St Petersburg, utan att dra löje över min person. Men den gjorde sig bra i Kungur.

Där levde gamla föreställningar från kommunismens dagar kvar och rika personer framställdes i propagandan som frackklädda med pälskrage på rocken och cigarr. Dessa klassiska goulasch-baroner hade alltid haft det förbjudnas spänning och lockelse och någon fientlighet från stadens innevånare, det behövde vi inte frukta.

Därför var jag klädd i min gamla frack från Nobelfesterna, när jag klättrade ner från tåget efter min ankomst till Kungur med Irina.

Kungur är den sista staden i Europa utmed den transsibiriska järnvägen, (eller den första, beroende på från vilket håll man kommer). Före revolutionen var här ett centrum för handel med Sibirien, skotillverkning, brytning av halvädelen majolica och administration av gruvverksamhet. Vid Andra Världskrigets början flyttade Stalin ut en lastbilsindustri hit, långt från tyskarnas bombflyg. Kungur blev en av Sovjetunionens otaliga enfabriksstäder. Framför centralstationen låg ett gyttje av små avflagnade kåkar med brutna takryggar och flammande neonskyltar som lockade med casinon och barer. Lenin stod vitmålad med höjda armar i betong, som om han tvådde sina händer för uppkomsten av dessa syndens nästen. Det var ju NEP-epokens nöjesliv som kommit tillbaka här ute på taigan. Stadens fixare och banditer var samlade

kring roulettborderna och spelautomaterna. Deras bilar stod parkerade framför entréerna. Det var mest bulliga Volga-bilar, så kallade ryss-rollsar. Ofta specialutrustade med TV-antennerna som fick dem att likna amerikanska radhus på 1950-talet, kala nedtill men med en djungel av zinkrör på taket.

En bil lämnade kön och körde fram till oss. Det var en taxi. Chauffören undrade över min klädsel, men fick det lugnande beskedet av Irina, att jag var en trollkarl från Moskva som skulle uppträda i staden. Jag var instruerad av henne att bara fylla i med "da" "da" och nicka. Kungur tycktes ligga i lä för de nya politiska vindarna som blåste över Ryssland.

Förmyndarsamhället rådde till 100 %. Ta bara stadens bankomat. Den borde ha suttit på väggen utanför dörren till banklokalen, men var placerad längs in i ett rum bakom kassorna. Alla som arbetade på banken hade för övrigt ett eget litet rum för att markera sin status och betydelse och samma tänkande gick igen överallt. Irinas syster satt förskansad bakom sitt eget skrivbord i en kombinerad kemtvätt och guidebyrå istället för att stå bakom en disk. De guidade turerna som utbjöds gick alla till den trehundra meter långa saltgrottan utanför staden. Tvättverksamheten kom till 90 procent från stadsfolk som under besöket fått sina fina sportkläder nedsmutsade i mörkret under jord. Jag slapp dock bära min frack under vårt besök.

Däremot åkte fracken på när vi begav oss till familjens datja i byn Sodołova, 12 timmerstugor, gömda bakom vedtravar och med en liten träkyrka i mitten. Från busshållplatsen gick leriga hjulspår upp till stugorna.

- Här finns mitt hjärta, sa Irina, här växte jag upp hos min mormor.

- Här är jag fel klädd, svarade jag uppgivet, men sedan fick jag syn på grannen.

Han satt på en bänk på sin tomt iförd en gammal tsaristisk uniform som verkade ha hängt gömd i en garderob under hela kommunisteran. Guldtränser blänkte på axlarna. Ögonen under mössans lackskärm var däremot glanslösa av för mycket vodka och han gjorde honnör när vi passerade. Nästa person vi såg var en gamling klädd som en kosack med stövlar, väst och pälsmössa trots att det var högsommar. Han satt grensle på en tunna som han piskade och ropade ptroo till, samtidigt som han halsade i sig innehållet i en flaska. Irinas pappa stod

på farstubron och hälsade oss välkomna iförd cowboyhatt. Ingen i byn bar vanliga kläder och min frack gick helt i stil med allt annat.

Snart framgick det att hela byn var ett enda stort provisorium. TV-antennerna satt fastsurrade på stolsryggarna. Över det kombinerade köks och skrivbordet hos Irinas mormor hängde en plastburk som innehållit kefir, men nu förvandlats till lampskärm. Jag hade haft ett närmast identiskt arrangemang i mitt studentrum på 1970-talet. Men istället för kefir hade min plastburk från början innehållit Barry fruktyoghurt.

Irinas mormor bryggde kaffe i en gammal bryggtratt av lergods. Några pappersfilter var inte tillstädes. Istället användes en sliten näsduk. I min storfamilj hade vi på 1970-talet ersatt melittafiltret med ett par bomullskalsonger, utan att kaffet förlorat nämnvärt i sin smak. Vårt besök i byn firades med en traditionell festrätt bestående av kokt ris med russin. Jag åt min portion med mina glasögon som sked.

- När jag var liten fick jag en gång en tom burk messmör och en urkänd tub kaviar att leka med, berättade jag för Irina. Jag hade ofta berättat om min lycka och förnöjsamhet över dessa leksaker för mina söner, men bara mötts av irriterade stön och uppmaningen att komma med något nytt istället. Irina däremot var full av förståelse.

- Gratulerar, sa hon. Det låter som spännande saker. Själv fick jag leka med gamla bitar av en traktor. Jag vaggade en växelspak i en tom fiskkonserv. Det var det närmaste jag kom en egen docka.

Vid detta stadium insåg jag, att jag var tillbaka i min ungdoms värld. Där hoppet om en ljusare framtid fått mig att acceptera samtidens ofullkomligheter. Det var en tid som bröts, då jag gifte mig och fick barn. Under livet i radhuset i Rotebro var toleransen inte lika stor. En kastad strupa på golvet i sovrummet, eller en kökslucka som lämnas öppen var skäl nog för att börja prata om skilsmässa. Alla disharmonier i vardagen kunde dock rätas till – genom en omfattande köksrenovering eller tillbyggnaden av ett rum på vindsplanet. Vi levde långa tider med hantverkare i huset. Då var allt uppåt.

Nu hade jag funnit en kompromissvillig kvinna. Beredd att härda ut med glapp i spisens värmeregylage och stopp i vasken. Henne måste jag ta vara på. Det hade tagit 40 år att komma hit igen från 1970-talet.

CIRKELN SLÖTS I EN TRABANTKARAVAN.

Tidningarnas livslängd är kort. Dagens sensation gulnar som det tråhaltiga papper den är tryckt på. Ibland känns det lika meningslöst att skriva i pressen som att skriva i vattnet, men så händer något som visar att allt går igen. Att ingenting bara dör och försvinner.

Under ett besök i Berlin åkte jag och min hustru Irina på en Trabant-safari. Det var en guidad tur i en karavan av knubbiga trabbi-bilar genom det forna Östberlin. Paradgatornas evighetslånga Stalinbyggnader – de som en gång i tiden såg så deprimerande ut - hade genomgått en förvandling. De hade målats i pastellfärger som gjorde dem vackra som i en dröm. Kafe Moskva, förr en vit inomhus-öken, var förvandlad till det som det en gång var avsett att bli, en futuristisk hägring.

Jag berättade för vår till åren komna chaufför att jag på 1980-talet tänkt hoppa av i Öst och skriva en bok. Han spärrade upp ögonen och såg nyfiket på mig.

- Vid Friedrichstrasse, sa han.

- Ja, hur kunde du veta det.

- Min svärfar var militärchef och ofta i tjänst på stationen, sa guiden. Han berättade om den marddrömssituation som uppstod, då en person kom med Parisexpressen från Warszawa och ville hoppa av. Det var ett särskilt tillfälle han tänkte på, det kan ha varit du.

- Jag klev av tåget men blev påmotad igen, sa jag. Chefen hade stålbågade glasögon och var i 60 års åldern, med kulmage.
- - Så såg alla militära polischefer ut, sa guiden och gör det fortfarande.
- Min svärfars ställdes inför ett olösligt problem när den tokiga mannen från väst klev av tåget och yrade om asyl. Hade han släppt in honom så hade han med största säkerhet själv hamnat i centrum för stasis intresse. De hade arbetat efter teorin att han var i maskopi med en spion som tagit sig in i landet den vägen. Han hade fått genomlida en massa förhör på gamla dagar.
- Om han å andra sidan blivit påkommen med att vägra samma avhoppare tillträde till Östtyskland, så hade han klassats som fiende till staten. En man som saboterat en stor propagandaseger för vår stat. Nu gick det gudskelov smidigt, avhopparen klev snällt på tåget igen, utan att dra åt sig uppmärksamhet från stasis folk som letade flyktingar i kupeerna.
- - Men svärfar dog kort efter händelsen. Den fick honom att börja grubbla. Mannen som ville hoppa av hade verkat så naiv. Hans blåögdhet fick svärfar att känna hur korrupt och cyniskt vårt system var. Detta kan ha bidragit till hans ökande besvär med en åderförkalkning som ledde till en stroke.
- Det känns hemskt att tänka att jag åstadkommit detta, suckade jag.
- - Nej, tänk inte så. Det är inte säkert att det var du. Jag tror svärfar sa något om att avhopparen tillhörde ett gäng polacker som spelade kort, men bara en i deras kupé ville desertera.

Om detta blev följden av ett reportage som aldrig blev av. Vad har då inte blivit följden av alla de reportage som kommit in i tidningen. Avhuggna flaggstänger i Skåne, krisande poeter, gråtande barn på dagis.

10 tumregler för en intervju

1) Invitera inte den intervjuade på en braklunch på någon finkrog som seden under många år påbjudit. De senaste årens vurm för matlagning har gjort många kändisar så matintresserade, att de glömmer allt annat. Jag satt med Åke "Werner" Cato som ville veta mer om kryddbaser i lammsadeln han just avnjutit. Tillsammans med hovmästaren gick han ut i köket och var sedan försvunnen.

2) Intervjua heller inte efter en till en muta gränsande brakmiddag. Jag skulle göra en intervju med tre ledande kvinnliga präster vid kaffet på prästgården efter ett krogbesök. Tyvärr gick deras hjärnor ned på ett stand by-läge och de somnade i sina fåtöljer, men fortsatte ändå att prata, sittande upprätt och med öppna ögon.

Margit Sahlin ville sedan stoppa artikeln och skrev till chefredaktören och beklagade sig över det besynnerliga i att tre så kompetenta kvinnliga teologer sa så lite. Ja tänk.

3) Märker du en tveksamhet från den intervjuade när ni träffas. Lagg ner projektet.

4)

5) Enkla vardagliga ting om den intervjuade är en riktig djuping.

6)

7) Ett fördelaktigt foto är oftast viktigare än en bra text. En dubbelhaka kan ju aldrig avfärdas som ett felcitat. Tunnhårighet aldrig kammars över med ord. Mejla några riktigt förskönande bilder, om den intervjuade är fåfäng och tala om att de kommer att publiceras till intervjun du just gjort.

8) De mest intressanta avslöjandena i en intervju kommer nästan alltid på övertid. Ha därför aldrig bråttom. Betala mer för parkeringen än de timmar du trots intervjun ska ta. När jag intervjuade Lili & Sussie efter deras debut på topplistorna, snubblade jag över en av deras hundar på väg ut. Oj, är ni djurvänner också, sa jag och med de orden inleddes en epok. Deras ömmande om våra fyrfota vänner blev offentligt, även om det kommit fram senare.